تيسير الكريم الرحمن
في تفسير كلام المنّان

تفسير السعدي

TAFSĪR AS-SAʿDĪ

EDIȚIE ROMÂNĂ

Juz' 28–30

Al-Mujādilah 58:1 – An-Nās 114:6

Vol. 10

Comentariu al Coranului de

ʿABD AR-RAḤMĀN IBN NĀṢIR
AS-SAʿDĪ

INSTITUTUL TAWHID

ABD AR RAHMAN IBN NASIR AS SADI

Tafseer As Sa'di

Explicarea sensurilor Coranului

Volumul 10

JUZURILE 28 LA 30

al Mujadilah 58:1 până la an Nas 114:6

Traducere din limba arabă în limba română

Institutul Tawhid din România

Ediția română 2026

Text coranic arab: Tanzil Quran Text, versiunea 1.1, Uthmani. Copyright © 2007–2026 Tanzil Project. Licența Creative Commons Attribution 3.0. Reproducerea și distribuirea identică sunt permise; modificarea textului nu este permisă. Acest aviz și atribuirea Tanzil Project se păstrează în copii și în lucrările care conțin părți substanțiale ale textului.
https://tanzil.net · Actualizări: https://tanzil.net/updates/
Caractere arabe Amiri și Amiri Quran, Khaled Hosny și colaboratorii. Licența SIL Open Font License.

Ghid de lectură

Cum este organizat volumul

Volumul cuprinde comentariul juzurilor 28–30, de la al Mujadilah 58:1 până la an Nas 114:6. Sunt cuprinse integral ultimele 57 de sure ale Coranului. Juzul 28 începe cu al Mujadilah 58:1, juzul 29 cu al Mulk 67:1, iar juzul 30 cu an Naba 78:1.

Textul arab și traducerea sensurilor

Pasajele Coranului sunt așezate pe mijlocul paginii, în limba arabă. Traducerea sensurilor în limba română este tipărită cu litere aldine, iar comentariul lui as Sadi cu litere obișnuite. Traducerea redă sensurile textului coranic și nu înlocuiește originalul arab.

Referințele și notele

O trimitere precum 58:1 indică Sura al Mujadilah, versetul 1. Notele de subsol oferă referințe pentru relatări, lămuriri de sens sau variante de traducere utile înțelegerii pasajului. Mențiunile „manuscrisul A”, „manuscrisul B” sau „cele două manuscrise” din unele note se referă la exemplarele manuscrise ale comentariului lui as-Saʿdī, comparate la pregătirea ediției arabe. Ele nu desemnează versiuni diferite ale Coranului. Un juz este una dintre cele treizeci de părți ale Coranului.

Orientarea în volum

Cuprinsul indică surele și împărțirea pe juzuri. Repertoarul de la sfârșit permite găsirea fiecărui pasaj coranic comentat. Autorul grupează uneori mai multe versete înaintea comentariului; această ordine este păstrată și semnalată prin titluri distincte. Limitele juzurilor sunt marcate prin titluri distincte. Trimiterile sunt active în documentul electronic și indică paginile pentru exemplarul tipărit.

Cuprins

Ghid de lectură.....ii

Juzul 28.....1

Sura al Mujadilah 1–22.....1
Sura al Hashr 1–24.....16
Sura al Mumtahanah 1–13.....34
Sura as Saff 1–14.....45
Sura al Jumuah 1–11.....54
Sura al Munafiqun 1–11.....61
Sura at Taghabun 1–18.....67
Sura at Talaq 1–12.....77
Sura at Tahrim 1–12.....87

Juzul 29.....96

Sura al Mulk 1–30.....96
Sura al Qalam 1–52.....108
Sura al Haqqah 1–52.....120
Sura al Maarij 1–44.....130
Sura Nuh 1–28.....140
Sura al Jinn 1–28.....147
Învățături din sura al Jinn.....154
Sura al Muzzammil 1–20.....156
Sura al Muddaththir 1–56.....164
Sura al Qiyamah 1–40.....174
Sura al Insan 1–31.....181
Sura al Mursalat 1–50.....190

Cuprins continuare

Juzul 30.....197
Sura an Naba 1–40.....197
Sura an Naziat 1–46.....204
Sura Abasa 1–42.....211
Sura at Takwir 1–29.....216
Sura al Infitar 1–19.....222
Sura al Mutaffifin 1–36.....225
Sura al Inshiqaq 1–25.....232
Sura al Buruj 1–22.....236
Sura at Tariq 1–17.....241
Sura al Ala 1–19.....244
Sura al Ghashiyah 1–26.....247
Sura al Fajr 1–30.....251
Sura al Balad 1–20.....257
Sura ash Shams 1–15.....260
Sura al Layl 1–21.....263
Sura ad Duha 1–11.....267
Sura ash Sharh 1–8.....270
Sura at Tin 1–8.....272
Sura al Alaq 1–19.....274

Cuprins continuare

Sura al Qadr 1–5.....277
Sura al Bayyinah 1–8.....279
Sura az Zalzalah 1–8.....282
Sura al Adiyat 1–11.....284
Sura al Qariah 1–11.....286
Sura at Takathur 1–8.....288
Sura al Asr 1–3.....290
Sura al Humazah 1–9.....292
Sura al Fil 1–5.....294
Sura Quraysh 1–4.....295
Sura al Maun 1–7.....296
Sura al Kawthar 1–3.....298
Sura al Kafirun 1–6.....300
Sura an Nasr 1–3.....301
Sura al Masad 1–5.....303
Sura al Ikhlas 1–4.....305
Sura al Falaq 1–5.....306
Sura an Nas 1–6.....308
Repertoarul pasajelor comentate.....310

Juzul 28

Sura al Mujadilah

VERSETELE 1 LA 22

Numită și Qad sami'a Allah. Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 4

قَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّتِى تُجَـٰدِلُكَ فِى زَوْجِهَا وَتَشْتَكِىٓ إِلَى ٱللَّهِ وَٱللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَآ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ يُظَـٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَـٰتِهِمْ إِنْ أُمَّهَـٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّـٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ ٱلْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾

1. Allah a auzit vorbele celei care discută cu tine despre soțul ei și se plânge lui Allah. Allah aude discuția dintre voi doi. Allah este Auzitor, Văzător. 2. Aceia dintre voi care își declară soțiile oprite pentru ei, asemănându-le cu mamele lor, să știe că ele nu sunt mamele lor. Mamele lor sunt numai cele care i-au născut. Ei rostesc, într-adevăr, vorbe urâte și mincinoase. Iar Allah este Cel care șterge păcatele, Atoateiertător.

وَٱلَّذِينَ يُظَـٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا۟ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِۦ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾

3. Cei care își declară soțiile oprite pentru ei, asemănându-le cu mamele lor, apoi revin asupra celor spuse trebuie să elibereze un rob înainte ca cei doi să se atingă. Cu aceasta sunteți povățuiți, iar Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți.

فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ۖ فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ
فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ۚ ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۗ
وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾

4. Cel care nu găsește mijloacele pentru aceasta trebuie să postească două luni la rând, înainte ca cei doi să se atingă. Iar cel care nu poate trebuie să hrănească șaizeci de nevoiași. Aceasta, pentru ca voi să credeți în Allah și în Trimisul Său. Acestea sunt hotarele lui Allah, iar necredincioșii vor avea o pedeapsă dureroasă.

Aceste versete nobile au fost pogorâte cu privire la un bărbat dintre Ansari a cărui soție s-a plâns lui Allah și și-a susținut pricina înaintea Trimisului lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa, după ce soțul ei și-o declarase oprită, în urma unei lungi vieți împreună și după ce avuseseră copii. El era un bătrân înaintat în vârstă. Ea s-a plâns lui Allah și Trimisului lui Allah de starea ei și de starea lui, a pomenit acest lucru și a stăruit asupra lui, revenind mereu. Allah Preaînaltul a spus: „Allah a auzit vorbele celei care discută cu tine despre soțul ei și se plânge lui Allah. Allah aude discuția dintre voi doi", adică vorbele pe care vi le spuneți unul altuia. „Allah este Auzitor": aude toate glasurile, în toate timpurile și în toate felurile nevoilor. „Văzător": vede mersul furnicii negre pe stâncă tare, în noaptea întunecată.

Aceasta vestește desăvârșirea auzului și văzului Său, precum și cuprinderea de către ele a lucrurilor mici și mari. Totodată, aici este un indiciu că Allah Preaînaltul îi va înlătura pricina plângerii și îi va ridica necazul. De aceea a pomenit, într-un mod general, rânduiala privitoare la ea și la celelalte femei, spunând:

„Aceia dintre voi care își declară soțiile oprite pentru ei, asemănându-le cu mamele lor, să știe că ele nu sunt mamele lor. Mamele lor sunt numai cele care i-au născut" (versetul 2). Ziharul față de soție constă în faptul că bărbatul îi spune soției sale: „Tu ești pentru mine precum spatele mamei mele", sau o aseamănă cu o altă rudă cu care îi este oprită căsătoria, ori îi spune: „Tu îmi ești oprită." În obiceiul lor se folosea tocmai cuvântul „spate"; de aceea Allah a numit aceasta zihar și a spus: „Aceia dintre voi care își declară soțiile oprite pentru ei, asemănându-le cu mamele lor, să știe că ele nu sunt mamele lor." Adică: cum pot rosti asemenea vorbe, despre care știu că nu corespund realității, asemănându-și soțiile cu mamele care i-au născut? Allah a arătat gravitatea și urâțenia acestei fapte și a spus: „Ei rostesc, într-adevăr, vorbe urâte și mincinoase", adică vorbe respingătoare și neadevărate. „Iar Allah este Cel

care șterge păcatele, Atoateiertător” față de cel care a săvârșit unele încălcări, dar le-a îndreptat prin căință sinceră.

„Cei care își declară soțiile oprite pentru ei, asemănându-le cu mamele lor, apoi revin asupra celor spuse” (versetul 3). Învățații au avut păreri diferite despre înțelesul revenirii. S-a spus că înseamnă hotărârea de a avea raporturi conjugale cu soția asupra căreia a rostit ziharul și că, prin simpla hotărâre, îi devine obligatorie ispășirea amintită. Dovada pentru aceasta este că Allah Preaînaltul a pomenit, în privința ispășirii, că ea trebuie împlinită înainte ca cei doi să se atingă; iar aceasta presupune deja luarea hotărârii. S-a mai spus că înseamnă raportul conjugal în sine, dovadă fiind cuvintele lui Allah Preaînaltul: „Apoi revin asupra celor spuse”, iar ceea ce spuseseră privea raportul conjugal. Potrivit ambelor păreri, de îndată ce are loc revenirea, ispășirea acestei declarări drept oprit este „eliberarea unui rob”: un rob credincios, așa cum este precizat în versetul despre ucidere, bărbat sau femeie, cu condiția să nu aibă defecte care îi vatămă putința de a munci. „Înainte ca cei doi să se atingă”: bărbatul trebuie să se abțină de la raporturi cu soția asupra căreia a rostit ziharul până când împlinește ispășirea prin eliberarea unui rob. „Cu aceasta sunteți povățuiți”: rânduiala pe care v-am amintit-o vă este lămurită împreună cu avertizarea care o însoțește. Povățuirea înseamnă prezentarea rânduielii împreună cu încurajarea și avertizarea. Cel care dorește să rostească ziharul se abține de la aceasta atunci când i se amintește că trebuie să elibereze un rob. „Iar Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți”: El răsplătește pe fiecare după fapta lui.

„Cel care nu găsește mijloacele pentru aceasta” (versetul 4), adică nu găsește un rob pe care să-l elibereze sau nu are prețul lui, trebuie „să postească două luni la rând, înainte ca cei doi să se atingă”. „Iar cel care nu poate” posti „trebuie să hrănească șaizeci de nevoiași”. Fie le dă mâncare din hrana obișnuită a ținutului, în cantitate suficientă, așa cum au spus mulți comentatori, fie îi dă fiecărui nevoiaș un mudd de grâu sau jumătate de sa' din alte alimente acceptate pentru dania de la încheierea postului, așa cum a spus un alt grup. „Aceasta”, adică rânduiala pe care v-am lămurit-o și v-am făcut-o limpede, este „pentru ca voi să credeți în Allah și în Trimisul Său”, prin ținerea acestei rânduieli și a celorlalte rânduieli și prin punerea lor în practică. Respectarea rânduielilor lui Allah și lucrarea potrivit lor fac parte din credință; mai mult, ele sunt ținta ei și prin ele credința sporește, se desăvârșește și crește. „Acestea sunt hotarele lui Allah”, care împiedică săvârșirea acelor fapte; ele nu trebuie nici încălcate, nici împlinite cu lipsuri. „Iar necredincioșii vor avea o pedeapsă dureroasă.”

În aceste versete se află mai multe rânduieli. Printre ele se numără bunătatea lui Allah față de robii Săi și grija Sa pentru ei: El a pomenit plângerea acestei

femei încercate, i-a înlăturat necazul și i l-a ridicat. Mai mult, prin rânduiala Sa generală, a ridicat necazul oricărui om încercat cu o pricină asemenea acesteia.

De asemenea, ziharul privește numai declararea soției drept oprită, deoarece Allah a spus: „Soțiile lor." Dacă un bărbat și-ar declara oprită roaba, aceasta nu ar fi zihar, ci ar face parte din declararea drept oprite a lucrurilor bune, precum mâncarea și băutura, pentru care este obligatorie numai ispășirea jurământului.

Tot dintre ele: ziharul nu este valabil față de o femeie înainte de căsătoria cu ea, pentru că, în clipa ziharului, ea nu este cuprinsă între soțiile lui, așa cum nici divorțul de ea nu este valabil, fie că îl rostește necondiționat, fie că îl leagă de o condiție.

Ziharul este oprit, deoarece Allah l-a numit „vorbe urâte și mincinoase".

Allah a atras atenția asupra rânduielii și asupra înțelepciunii ei, pentru că a spus: „Ele nu sunt mamele lor."

Este dezaprobat ca bărbatul să-și strige soția și să i se adreseze cu numele uneia dintre rudele cu care îi este oprită căsătoria, spunându-i, de pildă: „O, mama mea!", „O, sora mea!" și altele asemenea, deoarece astfel o aseamănă cu persoana care îi este oprită.

Ispășirea devine obligatorie numai prin revenirea asupra celor spuse de cel care a rostit ziharul, potrivit celor două păreri amintite mai înainte, și nu prin simpla rostire a ziharului.

Pentru ispășirea prin eliberarea unui rob este de ajuns eliberarea unuia mic sau mare, bărbat sau femeie, deoarece formularea versetului este generală în această privință.

Ispășirea, dacă este prin eliberarea unui rob sau prin post, trebuie împlinită înainte ca cei doi să se atingă, așa cum a precizat Allah. Lucrurile stau diferit în cazul ispășirii prin hrănirea nevoiașilor: în timpul împlinirii acesteia sunt îngăduite apropierea și raporturile conjugale.

Poate că înțelepciunea obligativității ispășirii înaintea atingerii este că aceasta îl îndeamnă mai mult să o împlinească. Dacă își dorește raportul conjugal și știe că nu-l poate avea decât după ispășire, se grăbește să o împlinească.

Trebuie neapărat hrăniți șaizeci de nevoiași. Dacă ar aduna hrană pentru șaizeci de nevoiași și ar da-o unui singur om sau mai multora, dar mai puțini de șaizeci, aceasta nu ar fi de ajuns, deoarece Allah a spus: „Hrănirea a șaizeci de nevoiași."

Versetul 5

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ كُبِتُواْ كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿٥﴾

5. Cei care se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său vor fi umiliți, așa cum au fost umiliți cei de dinaintea lor. Noi am pogorât semne limpezi, iar necredincioșii vor avea o pedeapsă umilitoare.

Împotrivirea față de Allah și Trimisul Său înseamnă încălcarea poruncii lor și neascultarea față de ei, îndeosebi în faptele deosebit de grave, precum împotrivirea față de Allah și Trimisul Său prin necredință și dușmănia față de apropiații lui Allah. Cuvintele Sale: „Vor fi umiliți, așa cum au fost umiliți cei de dinaintea lor” înseamnă: vor fi înjosiți și făcuți de rușine, așa cum s-a făcut cu cei dinaintea lor, ca răsplată pe măsura faptelor. Ei nu au niciun argument împotriva lui Allah, căci dovada Lui deplină a fost statornicită asupra făpturilor. El a pogorât semnele limpezi și dovezile care lămuresc adevărurile și arată țelurile. Cine le urmează și lucrează după ele se află printre cei călăuziți și biruitori. „Iar necredincioșii” care le tăgăduiesc „vor avea o pedeapsă umilitoare”, adică una care îi înjosește și îi coboară. După cum s-au semețit față de semnele lui Allah, El îi va umili și îi va înjosi.

Versetele 6 la 7

يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓاْۚ أَحۡصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

6. În Ziua în care Allah îi va învia pe toți și îi va înștiința despre ceea ce au făcut. Allah a ținut socoteala faptelor, iar ei le-au uitat. Și Allah este Martor asupra tuturor lucrurilor.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَىٰ ثَلَـٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا۟ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾

7. Oare nu vezi că Allah știe ceea ce se află în ceruri și ceea ce se află pe pământ? Nu există vorbire în taină între trei fără ca El să fie al patrulea, nici între cinci fără ca El să fie al șaselea; nici între mai puțini sau mai mulți decât atât fără ca El să fie cu ei, oriunde s-ar afla. Apoi, în Ziua Învierii, El îi va înștiința despre ceea ce au făcut. Allah este Știutor al tuturor lucrurilor.

Allah Preaînaltul spune: „În Ziua în care Allah îi va învia pe toți”, toate făpturile ridicându-se în grabă din mormintele lor. El le va răsplăti pentru faptele lor „și îi va înștiința despre ceea ce au făcut”, bine sau rău, pentru că El a știut acestea, le-a scris în Tableta Păstrată și le-a poruncit îngerilor nobili care veghează asupra oamenilor să le scrie. Cei care au săvârșit faptele au uitat ceea ce au făcut, însă Allah le-a ținut socoteala. „Și Allah este Martor asupra tuturor lucrurilor”: asupra celor văzute și a tainelor, a lucrurilor ascunse și a celor tăinuite.

De aceea, în versetul 7, a vestit lărgimea științei Sale și cuprinderea de către ea a tot ceea ce este în ceruri și pe pământ, mic sau mare. „Nu există vorbire în taină între trei fără ca El să fie al patrulea, nici între cinci fără ca El să fie al șaselea; nici între mai puțini sau mai mulți decât atât fără ca El să fie cu ei, oriunde s-ar afla.” Prin această însoțire se înțelege însoțirea prin știința și cuprinderea a ceea ce își spun în taină și ascund între ei. De aceea a spus: „Allah este Știutor al tuturor lucrurilor.” Apoi Preaînaltul a spus:

Versetele 8 la 9

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ نُهُوا۟ عَنِ ٱلنَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَيَتَنَٰجَوْنَ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ فِىٓ أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٨﴾

8. Oare nu i-ai văzut pe aceia cărora li s-a oprit vorbirea în taină, dar care se întorc la ceea ce li s-a oprit și vorbesc în taină despre păcat, nedreptate și neascultare față de Trimis? Când vin la tine, te salută cu un salut cu care Allah nu te-a salutat și își spun în sinea lor: De ce nu ne pedepsește Allah pentru ceea ce spunem? Le este de ajuns Gheena, în care vor arde. Și ce rău loc de întoarcere!

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا تَنَٰجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾

9. O, voi cei care credeți! Când vorbiți în taină, nu vorbiți despre păcat, nedreptate și neascultare față de Trimis, ci vorbiți despre bine și teamă de Allah. Și temeți-vă de Allah, la Care veți fi adunați!

Vorbirea în taină este discuția tăinuită între doi sau mai mulți. Ea poate fi despre bine și poate fi despre rău. Allah le-a poruncit credincioșilor să vorbească în taină despre bine, un nume care cuprinde orice bine, orice ascultare și orice împlinire a drepturilor lui Allah și ale robilor Săi, și despre teama de Allah, care aici este un nume ce cuprinde părăsirea tuturor lucrurilor oprite și a păcatelor. Credinciosul împlinește această poruncă dumnezeiască; de aceea nu-l găsești vorbind în taină sau rostind decât ceea ce îl apropie de Allah și îl îndepărtează de mânia Lui. Nelegiuitul, în schimb, tratează cu ușurință porunca lui Allah și vorbește în taină despre păcat, nedreptate și neascultare față de Trimis, asemenea fățarnicilor, a căror obișnuință și purtare față de Trimis, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa, erau acestea.

Allah Preaînaltul a spus: „Când vin la tine, te salută cu un salut cu care Allah nu te-a salutat”, adică se poartă necuviincios în salutul pe care ți-l adresează. „Și își spun în sinea lor”: își tăinuiesc acele vorbe pe care Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute le-a pomenit despre ei: „De ce nu ne pedepsește

Allah pentru ceea ce spunem?”[1] Sensul este că ei tratează cu ușurință acest lucru și se folosesc de faptul că pedeapsa nu le este grăbită drept dovadă că vorbele lor nu sunt oprite. Allah Preaînaltul a spus, arătând că El dă răgaz, dar nu neglijează: „Le este de ajuns Gheena, în care vor arde. Și ce rău loc de întoarcere!” Adică le ajunge Gheena, care adună asupra lor orice pedeapsă și nenorocire, îi înconjoară și în care vor fi chinuiți. Și ce rău loc de întoarcere!

Cei pomeniți aici sunt fie niște fățarnici care arată în afară credința și i se adresează Trimisului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa, cu aceste vorbe, lăsând impresia că au urmărit un bine, deși mint în această privință; fie niște oameni ai Cărții care, atunci când îl salutau pe Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa, spuneau: „As-samu alayka, ya Muhammad”, înțelegând prin aceasta: „Moartea să fie asupra ta, Muhammad!”[2]

Versetul 10

إِنَّمَا ٱلنَّجْوَىٰ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ لِيَحْزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

10. Vorbirea în taină este numai de la Șeitan, ca să-i întristeze pe cei care cred, dar nu le poate face niciun rău decât cu îngăduința lui Allah. Și în Allah să se încreadă credincioșii!

Allah Preaînaltul spune: „Vorbirea în taină”, adică sfătuirea în taină a dușmanilor credincioșilor împotriva credincioșilor, prin viclenie, înșelăciune și urzirea răului, „este numai de la Șeitan”, a cărui viclenie este slabă și a cărui uneltire este fără folos, „ca să-i întristeze pe cei care cred”. Acesta este țelul și scopul acestei viclenii. „Dar nu le poate face niciun rău decât cu îngăduința lui Allah”, căci Allah Preaînaltul le-a făgăduit credincioșilor că le va fi de ajuns și că le va da biruință asupra dușmanilor. Preaînaltul a spus: „Uneltirea rea nu se întoarce decât împotriva celor care o fac.” Oricât ar vorbi în taină și ar unelti dușmanii lui Allah, ai Trimisului Său și ai credincioșilor, răul acestora se întoarce asupra lor înșiși. Credincioșilor nu le face rău decât ceea ce Allah a sortit și a hotărât. „Și în Allah să se încreadă credincioșii”, adică să se sprijine

[1] Nota ediției engleze, după ash-Shawkani: ei socoteau că, dacă Muhammad ar fi fost într-adevăr Profet, Allah i-ar fi pedepsit pentru lipsa de respect cu care i se adresau.

[2] Nota ediției arabe: relatarea Aishei este consemnată de al-Bukhari (nr. 6256) și Muslim (nr. 2165). Trimiterea la al-Bukhari este tipărită aici cu nr. 6356; nr. 6256 identifică relatarea despre salut. Nota ediției engleze explică apropierea dintre as-sam, „moarte”, și as-salam, „pace”, și arată că Profetul răspundea: „Wa alaykum”, adică „Și asupra voastră”.

pe El și să se încreadă în făgăduința Lui. Pe cel care se încrede în Allah, El îl îndestulează și îi împlinește cele privitoare la religia și la viața lui lumească.

Versetul 11

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُواْ فِى ٱلْمَجَٰلِسِ فَٱفْسَحُواْ يَفْسَحِ ٱللَّهُ لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُواْ فَٱنشُزُواْ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

11. O, voi cei care credeți! Când vi se spune să faceți loc în adunări, faceți loc, iar Allah vă va face vouă loc. Și când vi se spune să vă ridicați, ridicați-vă! Allah îi va înălța în trepte pe cei dintre voi care cred și pe cei cărora li s-a dat știința. Și Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți.

Aceasta este o învățătură de bună purtare de la Allah pentru robii Săi credincioși: atunci când se adună într-una dintre adunările lor, iar unii dintre ei sau cei nou-veniți au nevoie să li se facă loc, buna purtare cere să li se facă loc, pentru a împlini această nevoie. Aceasta nu-l vatămă cu nimic pe cel care face loc; astfel, nevoia fratelui său se împlinește fără ca el să sufere vreun rău. Răsplata este de același fel cu fapta: cui face loc, Allah îi face loc, iar cui lărgește locul pentru fratele său, Allah îi lărgește lui.[3] „Și când vi se spune să vă ridicați", adică să vă ridicați și să vă dați deoparte din locurile voastre pentru o nevoie ivită, „ridicați-vă": grăbiți-vă să vă ridicați pentru împlinirea acelui folos. Împlinirea unor asemenea lucruri face parte din știință și din credință. Allah Preaînaltul îi înalță în trepte pe oamenii științei și ai credinței, potrivit științei și credinței cu care i-a înzestrat. „Și Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți": El răsplătește pe fiecare după fapta sa, dacă este bună, cu bine, iar dacă este rea, cu rău. În acest verset se află arătarea virtuții științei și a faptului că podoaba și rodul ei sunt buna purtare pe care o cere și lucrarea potrivit cerințelor ei.

[3] Nota ediției engleze, după al-Kashshaf și Ibn Ashur: lărgimea făgăduită cuprinde ceea ce oamenii doresc să primească din belșug în această lume și în Viața de Apoi, precum locul, mijloacele de trai, răbdarea și lărgimea mormântului și a Paradisului.

Versetele 12 la 13

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَٰجَيْتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَةً ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ فَإِن لَّمْ تَجِدُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

12. O, voi cei care credeți! Când vreți să vorbiți între patru ochi cu Trimisul, dați o milostenie înaintea discuției voastre. Aceasta este mai bine pentru voi și mai curat. Iar dacă nu găsiți mijloacele, Allah este Atoateiertător, Îndurător.

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَٰتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُواْ وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

13. V-ați temut să dați milostenii înaintea discuțiilor voastre între patru ochi? De vreme ce nu ați făcut-o, iar Allah v-a iertat, atunci împliniți Rugăciunea, dați dania și ascultați de Allah și de Trimisul Său. Și Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți.

Allah Preaînaltul le poruncește credincioșilor să dea milostenie înainte de a vorbi între patru ochi cu Trimisul Său Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa, pentru a-i educa, a-i învăța și pentru cinstirea Trimisului. Această cinstire este mai bună pentru credincioși și mai curată: prin ea sporesc binele și răsplata voastră și dobândiți curățarea de întinări, printre care se află lipsa de respect față de Trimis și lipsa bunei purtări față de el, prin înmulțirea discuțiilor între patru ochi care nu aduc niciun rod. Dacă omului i se poruncește să dea milostenie înainte de a-i vorbi între patru ochi, aceasta devine o măsură care îl deosebește pe cel dornic de știință și de bine: lui nu-i pasă de milostenia pe care o dă. Cât despre cel care nu are râvnă și nici dorința de bine, ci urmărește doar să vorbească mult, el se oprește astfel de la ceea ce îl împovărează pe Trimis. Aceasta îl privește pe cel care are mijloace pentru milostenie. În ceea ce-l privește pe cel care nu are mijloace, Allah nu l-a pus la strâmtoare, ci l-a iertat, l-a scutit și i-a îngăduit discuția între patru ochi fără a da mai înainte o milostenie pe care nu o poate da.

Apoi, în versetul 13, atunci când Allah, Binecuvântat și Preaînalt, a văzut teama credincioșilor și greutatea pe care le-o aducea milostenia la fiecare discuție între patru ochi, le-a ușurat lucrul și nu i-a tras la răspundere pentru părăsirea milosteniei dinaintea discuției. Cinstirea și respectul față de Trimis au rămas însă în vigoare și nu au fost abrogate, deoarece această rânduială face

parte dintre cele prescrise pentru un alt scop, nefiind urmărită pentru ea însăși. Scopul era buna purtare față de Trimis și cinstirea lui. Allah Preaînaltul le-a poruncit să împlinească marile porunci urmărite pentru ele însele și a spus: „De vreme ce nu ați făcut-o", adică nu v-a fost ușor să dați milostenia. Dar numai acest fapt nu este de ajuns, căci nu este o condiție a poruncii ca ea să-i fie ușoară robului. De aceea a legat-o de cuvintele Sale: „Iar Allah v-a iertat", adică v-a iertat aceasta. „Atunci împliniți Rugăciunea", cu stâlpii, condițiile, toate hotarele și îndatoririle ei, „dați dania" obligatorie din averile voastre celor îndreptățiți să o primească.

Aceste două acte de adorare sunt temeiul adorării trupești și al celei prin avere. Cine le împlinește așa cum cere Legea a împlinit drepturile lui Allah și drepturile robilor Săi. De aceea a spus după ele: „Și ascultați de Allah și de Trimisul Său." Aceasta este cea mai cuprinzătoare dintre porunci. Ea cuprinde ascultarea față de Allah și ascultarea față de Trimisul Său prin împlinirea poruncilor lor, ferirea de cele oprite de ei, credința în cele vestite de ei și oprirea la hotarele Legii. Ceea ce contează în acestea este sinceritatea și buna împlinire. De aceea a spus: „Și Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți." Allah Preaînaltul le cunoaște faptele și felul în care au fost săvârșite și îi răsplătește potrivit științei Sale despre ceea ce este în piepturile lor.

Versetele 14 la 19

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْاْ قَوْمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى ٱلْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيْمَـٰنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾

14. Oare nu i-ai văzut pe cei care și-au luat drept aliați un neam asupra căruia Allah S-a mâniat? Ei nu sunt nici dintre voi, nici dintre aceia și jură mincinos, cu bună știință. 15. Allah le-a pregătit o pedeapsă aspră. Rele sunt cele pe care le săvârșeau! 16. Și-au luat jurămintele drept scut și au abătut de la calea lui Allah. Ei vor avea o pedeapsă umilitoare.

لَّن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ ۚ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٨﴾

17. Nici averile lor, nici copiii lor nu le vor folosi cu nimic în fața lui Allah. Ei sunt locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic. 18. În Ziua în care Allah îi va învia pe toți, ei Îi vor jura Lui așa cum vă jură vouă și vor crede că se sprijină pe ceva. Dar ei sunt mincinoșii!

ٱسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَأَنسَىٰهُمْ ذِكْرَ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱلشَّيْطَٰنِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٩﴾

19. Șeitan i-a luat în stăpânire și i-a făcut să uite pomenirea lui Allah. Ei sunt tabăra lui Șeitan. Și tabăra lui Șeitan este cea pierzătoare!

În versetele 14-15, Allah Preaînaltul vestește urâțenia stării fățarnicilor care îi iau drept aliați pe necredincioșii dintre iudei, creștini și alții asupra cărora Allah S-a mâniat și care au avut din plin parte de blestemul Lui. Ei nu sunt nici dintre credincioși, nici dintre necredincioși: „Șovăind între acestea, nici cu aceștia, nici cu aceia." Nu sunt credincioși deopotrivă în afară și înlăuntru, deoarece înlăuntrul lor este alături de necredincioși; și nu sunt nici cu necredincioșii deopotrivă în afară și înlăuntru, deoarece în afară sunt cu credincioșii. Aceasta este însușirea pe care Allah le-a dat-o. Cu toate acestea, ei jură tocmai contrariul, care este minciună: jură că sunt credincioși, deși nu sunt credincioși.[4] Răsplata acestor trădători, nelegiuiți și mincinoși este că Allah le-a pregătit o pedeapsă aspră, a cărei măsură nu poate fi cuprinsă și a cărei înfățișare nu poate fi cunoscută. „Rele sunt cele pe care le săvârșeau", pentru că au făcut ceea ce Îl mânie pe Allah și aduce asupra lor pedeapsa și blestemul.

„Și-au luat jurămintele drept scut" (versetul 16), adică drept pavăză și apărare prin care se feresc de mustrarea lui Allah, a Trimisului Său și a credincioșilor. Din această pricină, ei s-au abătut pe ei înșiși și i-au abătut pe alții de la calea lui Allah, care este drumul pe care cine merge ajunge în Grădinile Fericirii. Iar cel care se abate de la el nu mai are decât drumul care duce la Iad. „Ei vor avea o pedeapsă umilitoare": pentru că s-au semețit față de credința în Allah și supunerea față de semnele Sale, El i-a înjosit prin pedeapsa

[4] Nota ediției arabe: manuscrisul B precizează „deși știu că nu sunt credincioși", arătând că jurământul lor este făcut cu știință.

veșnică, ce nu le va fi ușurată nici măcar pentru o clipă și în care nu li se va da răgaz.

„Nici averile lor, nici copiii lor nu le vor folosi cu nimic în fața lui Allah” (versetul 17): nu vor îndepărta de la ei nimic din pedeapsă și nu le vor aduce nicio parte de răsplată. „Ei sunt locuitorii Focului”, cei legați de el, care nu vor ieși din el, „și vor rămâne veșnic în el”.

Cine își trăiește viața într-o anumită stare moare în ea. Așa cum fățarnicii îi amăgeau pe credincioși în lumea aceasta și le jurau că sunt credincioși, tot astfel, în Ziua Învierii, când Allah îi va învia pe toți, ei Îi vor jura lui Allah așa cum le-au jurat credincioșilor. Vor socoti, prin jurământul lor, „că se sprijină pe ceva”, deoarece necredința, fățărnicia și credințele lor deșarte au continuat să se înrădăcineze în mințile lor, puțin câte puțin, până când i-au amăgit. Au crezut că se sprijină pe ceva care are însemnătate și de care se leagă răsplata, însă ei mint în aceasta. Este cunoscut că minciuna nu poate trece drept adevăr înaintea Cunoscătorului celor nevăzute și al celor văzute.

Ceea ce li s-a întâmplat vine din faptul că Șeitan i-a luat în stăpânire, a pus mâna pe ei, le-a înfrumusețat faptele și i-a făcut să uite pomenirea lui Allah. El este dușmanul vădit, care nu le dorește decât răul: „El își cheamă tabăra numai pentru ca ei să fie dintre locuitorii Focului aprins.” „Ei sunt tabăra lui Șeitan. Și tabăra lui Șeitan este cea pierzătoare”: cei care și-au pierdut religia, viața lumească, propriile suflete și familiile.

Versetele 20 la 21

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ فِى ٱلْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾ كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِىٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾

20. Cei care se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său se vor afla printre cei mai umiliți. 21. Allah a hotărât: Eu și trimișii Mei vom birui negreșit! Allah este Puternic, Atotputernic.

Aceasta este o făgăduință și o amenințare: amenințare pentru cel care se împotrivește lui Allah și Trimisului Său prin necredință și neascultare, că va fi părăsit și umilit, fără un sfârșit vrednic de laudă și fără vreun stindard biruitor; și făgăduință pentru cel care crede în El și în trimișii Săi și urmează cele aduse de trimiși, devenind astfel dintre cei izbânditori ai taberei lui Allah, că va avea parte de izbândă, ajutor și biruință în lumea aceasta și în Viața de Apoi. Aceasta este o făgăduință care nu va fi încălcată și nici schimbată, căci vine de la Cel Adevărat, Puternic și Atotputernic, Căruia nimic din ceea ce voiește nu Îi este cu neputință.

Versetul 22

لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓاْ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

22. Nu vei găsi un neam care crede în Allah și în Ziua de Apoi iubindu-i pe cei care se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său, chiar dacă ar fi părinții lor, copiii lor, frații lor sau neamul lor. Aceștia sunt cei în ale căror inimi El a înscris credința și pe care i-a întărit cu un duh de la El. Îi va face să intre în Grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne veșnic. Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Aceștia sunt tabăra lui Allah. Și tabăra lui Allah este cea izbânditoare!

Allah Preaînaltul spune: „Nu vei găsi un neam care crede în Allah și în Ziua de Apoi iubindu-i pe cei care se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său.” Adică cele două nu se întâlnesc. Robul nu este credincios cu adevărat în Allah și în Ziua de Apoi decât dacă lucrează potrivit cerințelor și urmărilor credinței sale: iubirea și loialitatea față de cel care împlinește credința, precum și respingerea și dușmănia față de cel care nu o împlinește, chiar dacă ar fi omul cel mai apropiat de el. Aceasta este credința adevărată, care își dă rodul și prin care se împlinește scopul ei. Cei cu această însușire sunt aceia în ale căror inimi Allah „a înscris credința”, adică a întipărit-o, a statornicit-o și a sădit-o astfel încât nu se clatină, iar îndoielile și nedumeririle nu o ating. Allah i-a întărit „cu un duh de la El”, adică prin revelația Sa, ajutorul Său, sprijinul Său dumnezeiesc și bunătatea Sa de Domn. Ei au viață bună în acest sălaș și Grădinile Fericirii în sălașul statornic, în care se află tot ceea ce își doresc sufletele și ceea ce desfată ochii și ceea ce aleg sufletele. Ei vor avea parte de cea mai bună și mai mare fericire: Allah Își va revărsa mulțumirea asupra lor și nu Se va mai mânia niciodată pe ei. Iar ei vor fi mulțumiți de Domnul lor pentru feluritele cinstiri, răsplățile îmbelșugate, darurile bogate și treptele înalte pe care El li le va oferi, încât nu vor vedea nicio țintă mai presus de ceea ce le-a dăruit Stăpânul lor și niciun capăt dincolo de aceasta. Cât despre cel care pretinde că el crede în Allah și în Ziua de Apoi, dar, cu toate acestea, se împrietenește cu dușmanii lui Allah și îl iubește pe cel care a aruncat credința în urma sa, credința lui este doar o pretenție lipsită de realitate. Orice lucru are nevoie de o dovadă care să-l adeverească; simpla pretenție nu folosește la nimic și nu face ca acela care o susține să fie crezut. Și lauda este a lui Allah.

Sura al Hashr

VERSETELE 1 LA 24

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 17

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾

1. Tot ceea ce este în ceruri și tot ceea ce este pe pământ Îl preamărește pe Allah. El este Cel Atotputernic, Cel Înțelept.

هُوَ ٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ مِن دِيَـٰرِهِمْ لِأَوَّلِ ٱلْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا۟ ۖ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا۟ ۖ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِى ٱلْمُؤْمِنِينَ فَٱعْتَبِرُوا۟ يَـٰٓأُو۟لِى ٱلْأَبْصَـٰرِ ﴿٢﴾

2. El este Cel care i-a scos din casele lor pe aceia dintre oamenii Scripturii care nu au crezut, la prima adunare pentru izgonire. Voi nu credeați că vor pleca, iar ei credeau că fortărețele lor îi vor apăra de Allah. Însă Allah a venit asupra lor de unde nu se așteptau și a aruncat spaima în inimile lor, astfel încât își dărâmau casele cu propriile mâini și cu mâinile credincioșilor. Luați aminte, așadar, voi, cei înzestrați cu vedere!

وَلَوْلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمُ ٱلْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ﴿٣﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۚ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيُخْزِىَ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٥﴾

3. Dacă Allah nu le-ar fi hotărât izgonirea, i-ar fi pedepsit în această lume. Iar în Viața de Apoi vor avea parte de chinul Focului. 4. Aceasta, fiindcă s-au împotrivit lui Allah și Trimisului Său. Iar pentru cel care I se împotrivește lui Allah, Allah este aspru la pedeapsă. 5. Orice palmier ați tăiat sau ați lăsat în picioare, pe rădăcinile lui, a fost cu îngăduința lui Allah și pentru ca El să-i umilească pe cei nelegiuiți.

وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْهُمْ فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَـٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

6. Pentru ceea ce Allah i-a dat Trimisului Său din bunurile lor, voi nu ați mânat nici cai și nici cămile. Însă Allah le dă trimișilor Săi putere asupra cui voiește. Allah este cu putere peste toate.

مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ كَىْ لَا يَكُونَ دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْ ۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ ۗ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٧﴾

7. Ceea ce Allah i-a dat Trimisului Său din bunurile locuitorilor cetăților Îi aparține lui Allah, Trimisului, rudelor apropiate, orfanilor, sărmanilor și călătorului rămas fără mijloace, pentru ca aceste bunuri să nu circule doar printre cei bogați dintre voi. Ceea ce vă dă Trimisul, luați, iar de la ceea ce vă oprește, abțineți-vă! Temeți-vă de Allah, căci Allah este aspru la pedeapsă.

لِلْفُقَرَآءِ ٱلْمُهَـٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟ مِن دِيَـٰرِهِمْ وَأَمْوَٰلِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّـٰدِقُونَ ﴿٨﴾

8. Aceste bunuri le revin emigranților săraci, care au fost izgoniți din casele lor și de la averile lor, căutând harul lui Allah și mulțumirea Lui și sprijinindu-L pe Allah și pe Trimisul Său. Aceștia sunt cei sinceri.

وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَـٰنَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُوا۟ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

9. Iar cei care, înaintea lor, s-au statornicit în acest sălaș și în credință îi iubesc pe cei care au emigrat la ei și nu simt în piepturile lor nicio invidie pentru ceea ce li s-a dat acelora. Ei îi pun mai presus de ei înșiși, chiar dacă sunt ei înșiși în lipsuri. Cei care sunt păziți de zgârcenia propriului suflet, aceia sunt cei care izbutesc.

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَـٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾

10. Iar cei care au venit după ei spun: „Doamne al nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au precedat în credință și nu pune în inimile noastre ranchiună față de cei care au crezut! Doamne al nostru, Tu ești Cel Plin de bunătate, Îndurător!"

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ نَافَقُوا۟ يَقُولُونَ لِإِخْوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَـٰذِبُونَ ﴿١١﴾

11. Nu i-ai văzut pe cei fățarnici, care le spun fraților lor necredincioși dintre oamenii Scripturii: „Dacă veți fi izgoniți, vom pleca și noi împreună cu voi și

nu vom asculta niciodată de nimeni împotriva voastră. Iar dacă veți fi atacați, vă vom ajuta”? Allah mărturisește că ei sunt mincinoși.

لَئِنْ أُخْرِجُوا۟ لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا۟ لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ
ٱلْأَدْبَـٰرَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِى صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾

12. Dacă aceia vor fi izgoniți, ei nu vor pleca împreună cu ei; dacă vor fi atacați, nu-i vor ajuta. Iar dacă i-ar ajuta, ar întoarce spatele, după care nu ar mai primi ajutor. 13. Cu adevărat, voi stârniți în piepturile lor o frică mai mare decât Allah. Aceasta, fiindcă ei sunt un neam care nu pricepe.

لَا يُقَـٰتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِى قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَآءِ جُدُرٍ ۚ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ
تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ
ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا۟ وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾

14. Ei nu vor lupta împotriva voastră împreună decât în cetăți întărite sau din spatele zidurilor. Puterea lor în lupta dintre ei este mare. Tu îi socotești uniți, dar inimile lor sunt dezbinate. Aceasta, fiindcă ei sunt un neam care nu judecă. 15. Ei sunt asemenea celor care, cu puțin timp înaintea lor, au gustat urmarea rea a faptelor lor și care vor avea parte de un chin dureros.

كَمَثَلِ ٱلشَّيْطَـٰنِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَـٰنِ ٱكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكَ إِنِّىٓ ۚ
أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ عَـٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِى ٱلنَّارِ خَـٰلِدَيْنِ فِيهَا
وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُا۟ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٧﴾

16. Sunt asemenea lui Șeitan, care îi spune omului: „Nu crede!” Iar după ce acesta nu mai crede, el spune: „Eu nu am nicio legătură cu tine. Eu mă tem de Allah, Domnul lumilor”. 17. Sfârșitul amândurora va fi Focul, în care vor rămâne veșnic. Aceasta este răsplata celor nedrepți.

Comentariul versetelor 1 la 7

Această sură se mai numește și Sura Banu an-Nadir. Aceștia erau un grup numeros de evrei care locuiau lângă Medina pe vremea trimiterii Profetului,

binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui. Când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a fost trimis și a emigrat la Medina, ei nu au crezut în el, alături de ceilalți evrei care l-au tăgăduit. Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a încheiat un acord de pace cu grupurile de evrei care îi erau vecini în Medina. La aproximativ șase luni după bătălia de la Badr, Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, s-a dus la ei și le-a cerut să-l ajute la plata despăgubirii pentru cei doi bărbați din tribul Kilab pe care îi ucisese Amr ibn Umayyah ad-Damri. Ei au spus: „Vom face aceasta, Abul-Qasim! Așază-te aici până îți împlinim cererea!" Apoi unii dintre ei s-au retras deoparte cu ceilalți, iar Șeitan le-a împodobit nenorocirea care le fusese scrisă. Au uneltit să-l ucidă, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și au spus: „Care dintre voi va lua această piatră de moară, va urca și o va arunca peste capul lui, zdrobindu-l cu ea?" Cel mai nelegiuit dintre ei, Amr ibn Jihash, a spus: „Eu!" Sallam ibn Mishkam le-a spus: „Nu faceți aceasta! Pe Allah, el va fi înștiințat despre ceea ce v-ați propus, iar aceasta ar însemna încălcarea legământului dintre noi și el".

Revelația i-a venit pe loc de la Domnul său, înștiințându-l despre ceea ce plănuiau împotriva lui. S-a ridicat în grabă și a pornit spre Medina. Însoțitorii lui l-au ajuns din urmă și i-au spus: „Te-ai ridicat fără să băgăm de seamă!" El i-a înștiințat despre ceea ce plănuiseră evreii împotriva lui. Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, le-a trimis vorba: „Ieșiți din Medina și nu mai locuiți aici alături de mine! Vă dau răgaz zece zile; oricui va fi găsit după aceea i se va tăia gâtul". Ei au rămas câteva zile, pregătindu-se. Fățarnicul Abd Allah ibn Ubayy ibn Salul le-a trimis mesajul: „Nu părăsiți casele voastre! Am cu mine două mii de oameni care vor intra cu voi în fortăreața voastră și vor muri apărându-vă. Banu Qurayzah și aliații voștri din Ghatafan vă vor ajuta". Conducătorul lor, Huyayy ibn Akhtab, s-a lăsat atras de ceea ce acesta îi spusese și i-a trimis Trimisului lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, următorul răspuns: „Nu vom ieși din casele noastre. Fă ce crezi de cuviință!" Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și însoțitorii lui au rostit: „Allah este Cel mai Mare!" și au pornit împotriva lor. Ali ibn Abi Talib purta steagul. Cei din Banu an-Nadir stăteau pe fortărețele lor, trăgând cu săgeți și aruncând pietre. Banu Qurayzah s-au ținut deoparte, iar Ibn Ubayy și aliații lor din Ghatafan i-au trădat. Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, i-a asediat, le-a tăiat palmierii și i-a ars. Ei i-au trimis vorba: „Vom ieși din Medina". El le-a îngăduit să plece cu familiile lor și cu bunurile pe care le puteau duce cămilele, în afara armelor. Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a preluat averile și armele.

Bunurile celor din Banu an-Nadir i-au revenit numai Trimisului lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, pentru nevoile care se iveau și pentru interesele musulmanilor. El nu a scos din ele o cincime, deoarece Allah i le dăduse fără ca musulmanii să fi mânat împotriva lor cai sau cămile. I-a izgonit la Khaybar, printre ei aflându-se și căpetenia lor, Huyayy ibn Akhtab. A luat în stăpânire pământurile și casele lor și a preluat armele, găsind cincizeci de armuri, cincizeci de coifuri și trei sute patruzeci de săbii. Acesta este, pe scurt, ceea ce s-a întâmplat cu ei, așa cum au relatat autorii cărților de biografie.[5]

Allah Preaînaltul începe această sură înștiințând că tot ceea ce este în ceruri și pe pământ Îl preamărește pe Domnul său cu laudă, Îl declară mai presus de ceea ce nu se potrivește măreției Sale, I se închină și se supune grandorii Sale. El este Cel Atotputernic, Care a supus toate lucrurile; nimic nu se poate împotrivi Lui și nimic, oricât de greu, nu-I este cu neputință. El este Cel Înțelept în creația și porunca Sa: nu creează nimic fără rost, nu legiuiește nimic lipsit de folos și nu face decât ceea ce cere înțelepciunea Sa.

Din aceasta face parte și ajutorul dat de El Trimisului Său, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, împotriva celor din Banu an-Nadir care nu au crezut, dintre oamenii Scripturii. Când l-au trădat pe Trimisul Său, El i-a scos din casele și ținuturile cu care se obișnuiseră și pe care le iubeau. Scoaterea lor de acolo a fost prima adunare și izgonire pe care Allah le-a hotărât-o prin mâna Trimisului Său Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui. Ei au fost izgoniți la Khaybar. Acest verset nobil arată că avea să mai existe pentru ei o altă adunare și izgonire. Aceasta s-a petrecut când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, i-a izgonit din Khaybar, iar apoi Umar, Allah să fie mulțumit de el, i-a scos de acolo pe cei rămași.

„Voi nu credeați", o, musulmanilor, „că vor pleca" din casele lor, din pricina tăriei fortificațiilor, a apărării și a poziției lor puternice în ele. „Iar ei credeau că fortărețele lor îi vor apăra de Allah": erau încântați de ele, se lăsau amăgiți de ele și socoteau că nimeni nu-i va putea atinge sau birui. Însă hotărârea lui Allah este mai presus de toate acestea; în fața Lui nu folosesc nici fortărețele, nici cetățuile, nici tăria și nici apărarea. De aceea El spune: „Însă Allah a venit asupra lor de unde nu se așteptau", adică pe o cale și printr-o poartă despre care nici nu le trecuse prin minte că ar putea fi atinși prin ea. El, Preaînaltul, „a aruncat spaima în inimile lor": o frică puternică, cea mai mare oștire a lui Allah, în fața căreia nu sunt de folos nici numărul mare, nici pregătirea, nici forța și nici tăria.

[5] Nota ediției arabe: pentru această relatare, vezi Ibn Hisham, as-Sirah an-Nabawiyyah, 3/257, și Ibn Saad, at-Tabaqat al-Kubra, 2/57.

Ei socoteau că singurul loc prin care ar putea ajunge la ei vreo slăbiciune, dacă aceasta ar fi ajuns, erau fortărețele în care se baricadaseră și pe care se bizuiau cu toată încrederea. Dar cine se încrede în altcineva decât Allah este părăsit, iar sprijinul căutat în altcineva decât Allah se întoarce împotriva lui. Astfel, a venit asupra lor o hotărâre cerească, ce s-a abătut asupra inimilor lor, locul statorniciei și al răbdării sau al slăbiciunii și al lipsei de vlagă. Ea le-a înlăturat forța, puterea și tăria, lăsându-le în schimb slăbiciune, neputință și laşitate, pe care nu aveau niciun mijloc să le respingă. Toate acestea au devenit un ajutor împotriva lor. De aceea El spune: „Își dărâmau casele cu propriile mâini și cu mâinile credincioșilor". Ei făcuseră pace cu Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, cu condiția să poată lua ceea ce încăpea pe cămile; de aceea au desfăcut multe dintre acoperișurile pe care le prețuiau. Tot ei, prin nedreptatea lor, le-au dat credincioșilor puterea să le ruineze casele și să le dărâme fortărețele. Așadar, ei înșiși și-au pricinuit răul și au ajutat cel mai mult la propria lor pierzanie.[6]

„Luați aminte, așadar, voi, cei înzestrați cu vedere!", adică voi, cei cu privire pătrunzătoare și cu minte întreagă. În aceasta este o pildă din care se cunoaște ceea ce Allah Preaînaltul le face celor care dușmănesc adevărul și își urmează poftele. Nu le-au folosit nici puterea, nici apărarea, nici tăria și nici fortificațiile atunci când a venit asupra lor porunca lui Allah; pedeapsa i-a ajuns din pricina păcatelor lor. Învățătura se ia din sensul general, nu numai din împrejurarea particulară care a prilejuit revelația. Acest verset poruncește să tragem învățăminte, să judecăm un caz prin cel asemănător lui, să comparăm un lucru cu ceea ce îi seamănă și să cugetăm la sensurile și înțelepciunile cuprinse în porunci, asupra cărora se apleacă mintea și gândirea. Prin aceasta mintea se desăvârșește, vederea lăuntrică se luminează, credința sporește și se dobândește înțelegerea adevărată.

Apoi Allah Preaînaltul arată că acești evrei nu au primit întreaga pedeapsă pe care o meritau și că El le-a ușurat-o. Dacă nu le-ar fi hotărât izgonirea care i-a lovit și nu ar fi rânduit-o prin hotărârea Sa, care nu se schimbă și nu se modifică, ar fi avut parte de altfel de chin și pedeapsă în această lume. Dar, chiar dacă au scăpat de pedeapsa lumească aspră, în Viața de Apoi îi așteaptă chinul Focului, a cărui asprime nu o cunoaște decât Allah. Să nu le treacă prin minte că pedeapsa lor s-a încheiat, s-a isprăvit și că nu a mai rămas nimic din ea pentru ei! Ceea ce Allah le-a pregătit din pedeapsa Vieții de Apoi este mai mare și mai cumplit.

[6] Nota ediției arabe: manuscrisul B spune că ei au fost „printre cele mai mari ajutoare" la propria pierzanie, în loc de „cel mai mare ajutor", cum apare în lectura principală.

„Aceasta", fiindcă „s-au împotrivit lui Allah și Trimisului Său": I-au dușmănit, au luptat împotriva Lor și s-au străduit să le încalce poruncile. Aceasta este rânduiala și purtarea Lui cu acela care I se împotrivește: „Iar pentru cel care I se împotrivește lui Allah, Allah este aspru la pedeapsă".

Când Banu an-Nadir i-au învinuit pe Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și pe musulmani pentru tăierea palmierilor și a copacilor, pretinzând că aceasta era o faptă de stricăciune și folosind-o ca să-i ponegrească pe musulmani, Allah Preaînaltul a arătat că tăierea palmierilor sau lăsarea lor în picioare se făcea cu îngăduința și porunca Sa. „Și pentru ca El să-i umilească pe cei nelegiuiți": El v-a dat putere să le tăiați palmierii și să-i ardeți, pentru ca aceasta să fie o pedeapsă și o umilire pentru ei în această lume, prin care să li se cunoască neputința deplină, căci nu au fost în stare să-și apere palmierii, izvorul hranei lor. Cuvântul „linah" cuprinde toți palmierii, potrivit celei mai temeinice și mai potrivite interpretări. Aceasta a fost starea celor din Banu an-Nadir și felul în care Allah Preaînaltul i-a pedepsit în această lume.

Apoi El arată cui i-au fost transferate bunurile și lucrurile lor, spunând: „Pentru ceea ce Allah i-a dat Trimisului Său din bunurile lor", adică de la locuitorii acestei așezări, Banu an-Nadir, voi, musulmanilor, „nu ați mânat nici cai și nici cămile".[7] Nu ați adunat și nu ați mobilizat oști pentru a le obține, adică nu v-ați ostenit pentru dobândirea lor nici voi înșivă și nici animalele voastre; Allah le-a aruncat spaima în inimi, iar bunurile v-au revenit curate, fără trudă. De aceea El spune: „Însă Allah le dă trimișilor Săi putere asupra cui voiește. Allah este cu putere peste toate". Din desăvârșirea puterii Sale face parte faptul că nimic nu I se poate împotrivi și că nicio ființă puternică nu-I poate rezista.

În terminologia juriștilor, „fay'" înseamnă bunurile luate de drept de la necredincioși fără luptă, precum aceste bunuri de la care ei au fugit și pe care le-au părăsit de frica musulmanilor. Ele au fost numite „fay'" deoarece s-au întors de la necredincioșii care nu le merită la musulmanii care au asupra lor dreptul cel mai mare. Rânduiala lor generală este cea pomenită de Allah în cuvintele Sale: „Ceea ce Allah i-a dat Trimisului Său din bunurile locuitorilor cetăților", în general, fie că aceasta a avut loc pe vremea Trimisului, fie după el, în vremea celor din comunitatea sa care preiau conducerea: „Îi aparține lui Allah, Trimisului, rudelor apropiate, orfanilor, sărmanilor și călătorului rămas fără mijloace". Acest verset este asemenea celui din sura al-Anfal: „Să știți că,

[7] Nota ediției engleze: musulmanii au mers pe jos în această împrejurare, fără să înainteze călare și fără să treacă printr-o bătălie. De aceea, aceste bunuri i-au revenit Trimisului pentru a le împărți potrivit rânduielii arătate în versetul următor.

din orice pradă dobândiți, o cincime Îi aparține lui Allah, Trimisului, rudelor apropiate, orfanilor, sărmanilor și călătorului rămas fără mijloace".

Acest „fay'" se împarte, așadar, în cinci părți. Partea lui Allah și a Trimisului Său este cheltuită pentru interesele generale ale musulmanilor. O cincime le revine rudelor apropiate, adică Banu Hashim și Banu al-Muttalib, oriunde s-ar afla, bărbații și femeile lor fiind tratați în mod egal în această privință. Banu al-Muttalib au fost incluși împreună cu Banu Hashim în cincimea din cincime, iar ceilalți urmași ai lui Abd Manaf nu au fost incluși, deoarece cei dintâi li s-au alăturat celor din Banu Hashim în intrarea în vale atunci când Quraysh au hotărât împreună să-i izoleze și să-i dușmănească. Ei l-au sprijinit pe Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, spre deosebire de ceilalți. De aceea Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a spus despre Banu al-Muttalib: „Ei nu m-au părăsit nici în vremea neștiinței și nici în Islam".[8] O cincime le revine orfanilor săraci, adică celor al căror tată a murit și care nu au ajuns la pubertate; o cincime, sărmanilor; și o cincime, călătorilor, adică străinilor rămași fără mijloace departe de ținuturile lor.

Allah a rânduit această împărțire și a restrâns „fay'"-ul la acești beneficiari anume, „pentru ca aceste bunuri să nu circule doar printre cei bogați dintre voi", adică să nu rămână numai în posesia și în circulația celor bogați. Dacă nu ar fi rânduit astfel, bogații puternici le-ar fi trecut de la unii la alții, iar celorlalți oameni lipsiți de putere nu le-ar fi revenit nimic din ele. În aceasta s-ar afla rele pe care numai Allah le cunoaște, după cum în respectarea poruncii și a Legii lui Allah se află foloase care nu pot fi numărate. De aceea Allah a poruncit printr-o regulă cuprinzătoare și un principiu general: „Ceea ce vă dă Trimisul, luați, iar de la ceea ce vă oprește, abțineți-vă!" Aceasta cuprinde temeliile și ramurile religiei, partea ei văzută și cea lăuntrică. Oamenii sunt datori să primească și să urmeze ceea ce a adus Trimisul, fără să le fie îngăduit să i se împotrivească. Hotărârea Trimisului asupra unui lucru este asemenea hotărârii lui Allah Preaînaltul: nimeni nu are îngăduință și nici scuză să o părăsească, iar cuvântul nimănui nu poate fi pus înaintea cuvântului său. Apoi El le poruncește să se teamă de Allah, căci aceasta dă viață inimilor și sufletelor și face să prospere această lume și Viața de Apoi; prin ea se dobândesc fericirea statornică și marea izbândă, iar prin neglijarea ei vin nefericirea veșnică și chinul fără sfârșit. El spune: „Temeți-vă de Allah, căci Allah este aspru la pedeapsă" față de cel care părăsește evlavia și preferă să-și urmeze poftele.

[8] Nota ediției arabe: relatarea este consemnată de Ahmad în al-Musnad (4/81) și de an-Nasai (7/131); al-Albani a calificat-o drept autentică în Irwa al-ghalil (5/78). În acest loc, textul arab tipărit numește „Banu Abd al-Muttalib"; contextul și relatarea se referă la Banu al-Muttalib, așa cum apare și în ediția engleză.

Comentariul versetelor 8 la 10

Apoi Allah Preaînaltul arată înțelepciunea și motivul pentru care a atribuit bunurile „fay'" celor cărora le-a rânduit. Aceștia sunt vrednici să fie ajutați și merită ca bunurile să le fie date lor. Printre ei sunt muhajirunii[9], care au părăsit lucrurile iubite și familiare: casele, ținuturile, oamenii dragi, prietenii și averile, din dorința de a ajunge la Allah, pentru a sprijini religia lui Allah și din iubire față de Trimisul lui Allah. Aceștia sunt cei sinceri, care au lucrat potrivit credinței lor și și-au adeverit-o prin fapte bune și prin acte de adorare anevoioase, spre deosebire de cel care pretinde că are credință, dar nu o adeverește prin luptă, emigrare și alte acte de adorare.

Printre ei sunt și ansarii, din triburile Aws și Khazraj, care au crezut în Allah și în Trimisul Său de bunăvoie, din iubire și prin propria alegere. Ei i-au oferit adăpost Trimisului lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și l-au apărat de orice dușman, roșu sau negru. S-au statornicit în sălașul emigrării și al credinței, până când acesta a devenit un refugiu și un loc de întoarcere pentru credincioși, în care emigranții căutau adăpost și sub a cărui ocrotire musulmanii locuiau în siguranță. Toate celelalte ținuturi erau atunci ținuturi de război, de politeism și de rău. Sprijinitorii religiei au continuat să găsească adăpost la ansari, până când Islamul s-a răspândit, s-a întărit și a început să sporească și să crească puțin câte puțin. Ei au cucerit inimile prin știință, credință și Coran, iar ținuturile prin sabie și suliță. Printre însușirile lor frumoase se numără faptul că „îi iubesc pe cei care au emigrat la ei", datorită iubirii lor față de Allah și Trimisul Său: i-au iubit pe cei iubiți de El și pe cei care I-au sprijinit religia.

„Și nu simt în piepturile lor nicio invidie pentru ceea ce li s-a dat acelora": nu-i invidiază pe muhajiruni pentru ceea ce Allah le-a dăruit din harul Său și pentru virtuțile și meritele deosebite cu care i-a cinstit și de care aceștia sunt vrednici. Aceasta arată curăția inimilor lor, lipsa de ranchiună, de ură și de invidie. Totodată, arată că muhajirunii sunt mai presus de ansari, deoarece Allah i-a pomenit mai întâi și a spus că ansarii nu simt în piepturile lor nicio invidie pentru ceea ce li s-a dat acelora. Aceasta dovedește că Allah Preaînaltul le-a dăruit muhajirunilor ceea ce nu le-a dăruit ansarilor și altora. De asemenea, ei au unit sprijinirea religiei cu emigrarea.

Cuvintele Sale: „Ei îi pun mai presus de ei înșiși, chiar dacă sunt ei înșiși în lipsuri" arată una dintre însușirile prin care ansarii i-au întrecut pe ceilalți și s-au deosebit de cei din jur: preferarea altora înaintea lor înșiși. Aceasta este forma cea mai desăvârșită de dărnicie: să dăruiești altora lucrurile pe care

[9] Nota ediției engleze: muhajirunii sunt musulmanii care au emigrat de la Mecca la Medina.

sufletul le iubește, fie ele averi sau altele, chiar dacă ai tu însuți nevoie de ele, ba chiar dacă ești în strâmtorare și sărăcie. Aceasta nu izvorăște decât dintr-un caracter curat și dintr-o iubire față de Allah Preaînaltul care este pusă înaintea iubirii pentru dorințele și plăcerile sufletului. Un exemplu este întâmplarea acelui ansar din pricina căruia a fost revelat versetul: el l-a pus pe oaspetele său înaintea lui, oferindu-i mâncarea lui și a familiei și copiilor săi, iar ei s-au culcat flămânzi.[10]

Preferarea altora înaintea ta este opusul egoismului: cea dintâi este lăudabilă, pe când egoismul este vrednic de osândă, fiind o trăsătură a avariției și a zgârceniei. Cel căruia i-a fost dăruită puterea de a-i pune pe alții înaintea sa a fost păzit de zgârcenia propriului suflet. „Cei care sunt păziți de zgârcenia propriului suflet, aceia sunt cei care izbutesc". Păzirea de zgârcenia sufletului cuprinde păzirea de ea în toate cele poruncite. Când omul este păzit de zgârcenia sa, sufletul lui primește cu bunăvoință poruncile lui Allah și ale Trimisului Său: le împlinește ascultător, supus și cu inima deschisă. Sufletul lui părăsește de bunăvoie ceea ce Allah a oprit, chiar dacă acel lucru îi este drag, îl cheamă și îl dorește; de asemenea, dăruiește cu bunăvoință averea pe calea lui Allah, căutând mulțumirea Lui. Prin aceasta se dobândesc reușita și izbânda, spre deosebire de cel care nu a fost păzit de zgârcenia sufletului său, ci a fost lovit de această zgârcenie față de bine, care este rădăcina și izvorul răului.

Aceste două categorii vrednice și curate sunt nobilii însoțitori ai Profetului și conducătorii de seamă. Ei au dobândit întâietățile, virtuțile și meritele prin care i-au întrecut pe cei de după ei și i-au ajuns din urmă pe cei de dinaintea lor. Au devenit astfel cei mai de seamă credincioși, fruntașii musulmanilor și conducătorii celor evlavioși. Pentru cei care au venit după ei, este de ajuns ca merit să meargă pe urmele lor și să urmeze călăuzirea lor. De aceea Allah îi pomenește, dintre cei care au venit mai târziu, pe aceia care îi iau drept pildă și le urmează calea, spunând: „Iar cei care au venit după ei", adică după muhajiruni și ansari, „spun", dorind binele pentru ei înșiși și pentru toți credincioșii: „Doamne al nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au precedat în credință!"

Aceasta este o rugăciune cuprinzătoare pentru toți credincioșii, dintre primii însoțitori ai Profetului și dintre cei de dinaintea și de după ei. Ea arată una dintre binefacerile credinței: credincioșii își sunt de folos unii altora și se roagă unii pentru alții, datorită credinței pe care o împărtășesc. Această credință cere încheierea legăturii de frăție dintre credincioși, iar printre roadele acesteia se numără rugăciunea unora pentru ceilalți și iubirea reciprocă. De aceea Allah

[10] Nota ediției arabe: întâmplarea este relatată de Abu Hurayrah și consemnată de al-Bukhari (nr. 3798) și Muslim (nr. 2054).

pomenește în această rugăciune înlăturarea ranchiunii din inimă, fie ea puțină sau multă. Când ranchiuna dispare, se statornicește opusul ei: iubirea față de credincioși, loialitatea, dorința sinceră de bine și celelalte drepturi ale credincioșilor.

Allah i-a descris pe cei de după însoțitorii Profetului prin credință, deoarece cuvintele lor „ne-au precedat în credință" arată că o împărtășesc cu aceștia și că îi urmează pe însoțitori în convingerile și temeliile credinței. Aceștia sunt oamenii Sunnei și ai comunității, cărora li se potrivește, numai lor, această descriere deplină. I-a descris, de asemenea, prin recunoașterea păcatelor și cererea de iertare pentru ele, prin cererea de iertare unii pentru alții și prin străduința de a înlătura din inimile lor ranchiună și ură față de frații lor credincioși. Rugăciunea lor pentru aceasta cere cele pe care le-am pomenit și cuprinde iubirea unora față de ceilalți, faptul că fiecare îi dorește fratelui său ceea ce își dorește pentru sine și că îi vrea binele cu sinceritate, fie că acesta este de față sau absent, viu sau mort.

Acest verset nobil arată că toate acestea se numără printre drepturile pe care credincioșii le au unii față de alții. Ei își încheie apoi rugăciunea cu două Nume nobile, care arată desăvârșirea îndurării lui Allah, marea Sa compasiune și bunătatea Sa față de ei. Printre manifestările acestora, ba chiar printre cele mai însemnate, se află faptul că El le dă putința de a împlini drepturile Sale și drepturile robilor Săi. Aceste trei categorii alcătuiesc această comunitate și sunt cele îndreptățite la bunurile „fay'", a căror cheltuire urmărește interesele Islamului. Aceștia sunt oamenii lui și cei vrednici de el. Fie ca Allah să ne facă dintre ei, prin bunăvoința și dărnicia Sa!

Comentariul versetelor 11 la 17

Apoi Allah Preaînaltul arată cât de uimitoare este starea fățarnicilor care le-au insuflat fraților lor dintre oamenii Scripturii speranța că îi vor ajuta și le vor fi aliați împotriva credincioșilor. Ei le spun: „Dacă veți fi izgoniți, vom pleca și noi împreună cu voi și nu vom asculta niciodată de nimeni împotriva voastră", adică nu vom asculta de nimeni care ne-ar mustra sau ne-ar amenința pentru că vă ajutăm, cerându-ne să nu vă mai sprijinim. „Iar dacă veți fi atacați, vă vom ajuta. Allah mărturisește că ei sunt mincinoși" în această făgăduință cu care și-au amăgit frații. Această purtare nu este neobișnuită pentru ei, căci minciuna este însușirea lor; amăgirea și înșelătoria sunt mereu alături de ei, iar fățărnicia și lașitatea îi însoțesc.

De aceea Allah i-a dezmințit prin cuvintele Sale, iar cele vestite de El s-au petrecut așa cum a spus, întocmai potrivit cuvântului Său: „Dacă aceia vor fi izgoniți", adică scoși și alungați din casele lor, „ei nu vor pleca împreună cu

ei", din pricina iubirii față de ținuturile lor, a lipsei de răbdare în luptă și a nerespectării făgăduinței. „Dacă vor fi atacați, nu-i vor ajuta"; dimpotrivă, lașitatea îi va stăpâni, neputința îi va cuprinde și își vor părăsi frații atunci când aceștia vor avea cea mai mare nevoie de ei. „Iar dacă i-ar ajuta", presupunând că aceasta s-ar întâmpla, „ar întoarce spatele, după care nu ar mai primi ajutor": vor da bir cu fugiții de la luptă și de la sprijinirea lor și nu vor primi ajutor de la Allah.

Motivul care i-a împins la aceasta este că voi, credincioșilor, „stârniți în piepturile lor o frică mai mare decât Allah". Se tem de voi mai mult decât se tem de Allah și pun frica de o făptură care nu are putere să-și aducă nici sieși și nici altuia vreun folos sau rău înaintea fricii de Creatorul în a Cărui mână se află răul și folosul, dăruirea și oprirea darului. „Aceasta, fiindcă ei sunt un neam care nu pricepe" treptele lucrurilor, nu cunoaște adevărata lor fire și nu vede urmările. Adevărata înțelegere, în deplinătatea ei, înseamnă ca frica de Creator, nădejdea în El și iubirea față de El să aibă întâietate asupra celorlalte, iar celelalte să le urmeze.

„Ei nu vor lupta împotriva voastră împreună", adică fiind adunați laolaltă, „decât în cetăți întărite sau din spatele zidurilor". Nu rămân statornici în lupta împotriva voastră și nu se hotărăsc să o poarte decât atunci când sunt la adăpost în cetăți sau în spatele zidurilor și al împrejmuirilor. În asemenea condiții, ei pot opune o oarecare rezistență, bizuindu-se pe fortărețele și zidurile lor, fără să aibă ei înșiși curaj. Aceasta este o trăsătură dintre cele mai vrednice de osândă. „Puterea lor în lupta dintre ei este mare": între ei au o putere mare de luptă; lipsa nu se află în trupurile sau în forța lor, ci în slăbiciunea credinței lor și în dezbinarea dintre ei. De aceea El spune: „Tu îi socotești uniți", când îi vezi adunați și sprijinindu-se unii pe alții, „dar inimile lor sunt dezbinate", dușmănoase, risipite și împrăștiate. „Aceasta", adică motivul pentru care au însușirile pomenite, este „fiindcă ei sunt un neam care nu judecă": nu au minte și pricepere. Dacă ar fi avut minte, ar fi ales ceea ce este mai bun înaintea a ceea ce este mai prejos, nu s-ar fi mulțumit pentru ei înșiși cu partea cea mai josnică dintre cele două, ar fi fost uniți în cuvânt și cu inimile împăcate. Astfel s-ar fi ajutat, sprijinit și ar fi conlucrat pentru interesele și foloasele lor religioase și lumești.

Acești oameni părăsiți dintre oamenii Scripturii, împotriva cărora Allah l-a ajutat pe Trimisul Său și cărora le-a dat să guste umilința în viața lumească, fără să-i ajute cei care le făgăduiseră sprijinul, sunt „asemenea celor care, cu puțin timp înaintea lor", adică necredincioșii din Quraysh, cărora „Șeitan le-a împodobit faptele și le-a spus: Astăzi nimeni dintre oameni nu vă poate birui, iar eu vă sunt ocrotitor! Dar când cele două tabere s-au zărit, el a dat înapoi pe călcâie și a spus: Eu nu am nicio legătură cu voi. Eu văd ceea ce voi nu vedeți".

Ei au fost amăgiți de propriile suflete și de cei care i-au înșelat, fără să le fie de folos și fără să îndepărteze de la ei pedeapsa. Au venit la Badr cu trufie și îngâmfare, socotind că își vor împlini dorințele împotriva Trimisului lui Allah și a credincioșilor. Dar Allah i-a ajutat pe Trimisul Său și pe credincioși împotriva lor: le-au fost ucise căpeteniile și vitejii, unii dintre ei au fost luați prizonieri, iar alții au fugit. Astfel au gustat urmarea rea a faptelor lor și sfârșitul politeismului și al silniciei lor. Aceasta s-a întâmplat în această lume, iar „ei vor avea parte", în Viața de Apoi, de chinul Focului.

Acești fățarnici, care i-au amăgit pe frații lor dintre oamenii Scripturii, sunt „asemenea lui Șeitan, care îi spune omului: Nu crede!" Îi împodobește necredința, i-o înfățișează frumoasă și îl cheamă la ea. Dar, când omul se lasă înșelat de el, cade în necredință și ajunge la nenorocire, Șeitan, pe care l-a luat drept aliat și care l-a chemat la cele spre care l-a chemat, nu-i este de folos. Dimpotrivă, se dezice de el și spune: „Eu nu am nicio legătură cu tine. Eu mă tem de Allah, Domnul lumilor". Adică: nu am puterea de a îndepărta de la tine pedeapsa și nu-ți pot aduce nici măcar un fir de bine.

„Sfârșitul amândurora", al celui care a chemat, adică Șeitan, și al celui chemat, adică omul care l-a ascultat, va fi „Focul, în care vor rămâne veșnic", așa cum Allah Preaînaltul spune: „El îi cheamă pe cei din ceata sa doar ca să fie dintre locuitorii Flăcărilor". „Aceasta este răsplata celor nedrepți", care au fost părtași la nedreptate și necredință, chiar dacă asprimea și puterea chinului lor diferă. Aceasta este purtarea obișnuită a lui Șeitan cu toți aliații lui: îi cheamă și îi atrage prin amăgire spre ceea ce le face rău, până când cad în plase și sunt înconjurați de pricinile pieirii. Atunci se dezice de ei și îi părăsește. Întreaga vină și mustrare cad asupra celui care l-a ascultat. Allah a avertizat împotriva lui, a pus în gardă și a făcut cunoscute scopurile lui, ținta și sfârșitul lui. Așadar, cel care cutează să-l asculte este un neascultător care a lucrat în cunoștință de cauză și nu are nicio scuză.

Versetele 18 la 21

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ
خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمۡ أَنفُسَهُمۡۚ
أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسۡتَوِيٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ
أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾

18. O, voi cei care credeți! Temeți-vă de Allah și fiecare suflet să privească la ceea ce a trimis înainte pentru ziua de mâine! Temeți-vă de Allah, căci Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți. 19. Nu fiți asemenea celor care L-au uitat pe Allah, iar El i-a făcut să uite de ei înșiși! Aceștia sunt cei nelegiuiți. 20. Nu sunt deopotrivă locuitorii Focului și locuitorii Paradisului. Locuitorii Paradisului sunt cei care izbutesc.

لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۚ
وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

21. Dacă am fi trimis acest Coran asupra unui munte, l-ai fi văzut smerit și despicându-se de frica lui Allah. Acestea sunt pildele pe care le dăm oamenilor, pentru ca ei să cugete.

Allah Preaînaltul le poruncește robilor Săi credincioși ceea ce credința impune și cere: să rămână statornici în teama de El, în ascuns și la vedere, în toate împrejurările; să vegheze asupra poruncilor, rânduielilor și limitelor pe care Allah le-a impus; să privească la ceea ce este în favoarea lor și la ceea ce este împotriva lor și la faptele pe care le-au dobândit, care le vor fi de folos sau le vor dăuna în Ziua Învierii. Dacă își pun Viața de Apoi înaintea ochilor și în centrul inimilor și se preocupă de șederea lor în ea, se vor strădui să înmulțească faptele care conduc spre ea și să le curețe de piedicile și obstacolele care le opresc mersul, îi împiedică sau îi abat. Dacă știu, de asemenea, că „Allah este Bine Știutor a ceea ce faceți", că faptele lor nu-I sunt ascunse, că nu se pierd și nu sunt neglijate la El, aceasta îi va îndemna la seriozitate și stăruință.

Acest verset nobil este un temei pentru cercetarea propriului suflet: omul trebuie să și-l cerceteze. Dacă vede o greșeală, să o îndrepte părăsind-o, întorcându-se cu căință sinceră și îndepărtându-se de cauzele care conduc spre ea. Dacă se vede pe sine neglijent în împlinirea vreunei porunci a lui Allah, să

depună efort și să ceară ajutorul Domnului său pentru a o împlini, a o desăvârși și a o îndeplini temeinic. Să pună alături bunăvoința și binefacerile lui Allah față de el și propriile sale lipsuri, căci aceasta îl va face, fără îndoială, să simtă rușine.

Omul este lipsit cu totul de bine atunci când neglijează aceasta și se aseamănă cu un neam care L-a uitat pe Allah, a fost nepăsător față de pomenirea Lui și față de împlinirea dreptului Său și s-a îndreptat spre plăcerile și poftele proprii. Ei nu au izbutit și nu au dobândit nimic folositor. Dimpotrivă, Allah i-a făcut să uite ceea ce era spre binele lor și să fie nepăsători față de foloasele și câștigurile lor. Treburile lor au ajuns în risipă, iar ei s-au întors cu pierderea ambelor sălașuri, suferind o pagubă care nu mai poate fi îndreptată și o frângere ce nu mai poate fi reparată. Aceasta pentru că „ei sunt cei nelegiuiți", care au ieșit din ascultarea față de Domnul lor și s-au avântat în neascultarea față de El.

Oare este deopotrivă cel care a păstrat teama de Allah și a privit la ceea ce a pregătit pentru ziua sa de mâine, devenind astfel vrednic de Grădinile Fericirii și de viață lipsită de neajunsuri, alături de cei pe care Allah i-a binecuvântat, dintre profeți, cei deplin sinceri, martiri și drepți, cu acela care a neglijat pomenirea Lui și I-a uitat drepturile, ajungând nefericit în această lume și vrednic de pedeapsă în Viața de Apoi? Cei dintâi sunt cei care izbutesc, iar ceilalți sunt cei pierzători.

După ce Allah Preaînaltul le-a lămurit robilor Săi cele pe care le-a lămurit și le-a dat porunci și interdicții în Cartea Sa măreață, aceasta ar trebui să-i facă să se grăbească spre ceea ce El i-a chemat și i-a îndemnat, chiar dacă ar avea o asprime și o împietrire a inimilor asemenea munților neclintiți. Căci acest Coran, dacă ar fi fost trimis asupra unui munte, „l-ai fi văzut smerit și despicându-se de frica lui Allah", datorită puterii depline cu care atinge inimile. Povățuirile Coranului sunt cele mai mari dintre toate povățuirile. Poruncile și interdicțiile sale cuprind înțelepciunile și foloasele legate de ele; sunt dintre cele mai ușoare lucruri pentru suflete și pentru trupuri, lipsite de împovărare[11], fără contradicții, nepotriviri, greutăți sau asprime. Sunt potrivite pentru orice timp și loc și se potrivesc fiecărui om. Apoi Allah Preaînaltul arată că le dă oamenilor pilde și le lămurește robilor Săi, în Cartea Sa, ceea ce este îngăduit și ceea ce este oprit, pentru ca ei să cugete la versetele Sale și să mediteze asupra lor. Cugetarea asupra acestora îi deschide omului comorile științei, îi arată căile binelui și ale răului, îl îndeamnă spre trăsăturile alese și calitățile frumoase și îl

[11] Nota ediției arabe: în loc de „lipsite de împovărare", manuscrisul B are „cele mai puțin împovărătoare".

oprește de la purtările rele. Nimic nu-i este, așadar, mai folositor omului decât cugetarea asupra Coranului și meditarea la sensurile lui.

Versetele 22 la 24

هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۖ هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾

22. El este Allah, în afara Căruia nu există altă divinitate vrednică de adorare, Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute. El este Cel Milostiv, Cel Îndurător. 23. El este Allah, în afara Căruia nu există altă divinitate vrednică de adorare, Stăpânitorul, Cel Sfânt, Cel Desăvârșit, Cel care adeverește, Veghetorul, Cel Atotputernic, Cel care supune, Cel Preaînalt în Măreție. Mărire lui Allah! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei!

هُوَ ٱللَّهُ ٱلْخَٰلِقُ ٱلْبَارِئُ ٱلْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

24. El este Allah, Creatorul, Înfăptuitorul, Dătătorul de chipuri. Ale Lui sunt Numele cele mai frumoase. Tot ceea ce este în ceruri și pe pământ Îl preamărește. El este Cel Atotputernic, Cel Înțelept.

Aceste versete nobile cuprind multe dintre Numele cele mai frumoase ale lui Allah și dintre însușirile Sale preaînalte, de mare însemnătate și cu dovezi minunate. El arată că este „Allah", Cel adorat, Căruia I se cuvine închinarea, „în afara Căruia nu există altă divinitate vrednică de adorare", datorită desăvârșirii Sale măreție, bunătății Sale cuprinzătoare și cârmuirii Sale generale. Orice altă divinitate în afara Lui este falsă și nu merită nici măcar un fir de adorare, fiindcă este săracă, neputincioasă, nedesăvârșită și nu are nicio putere nici pentru sine, nici pentru altcineva. Apoi El Se descrie prin știința Sa cuprinzătoare, care include ceea ce este ascuns făpturilor și ceea ce ele văd, și prin îndurarea Sa cuprinzătoare, care a îmbrățișat toate lucrurile și a ajuns la orice ființă vie.

Apoi repetă că numai Lui I se cuvine adorarea în toate privințele și că El este Stăpânitorul tuturor stăpânirilor. Lumea de sus și cea de jos, împreună cu locuitorii lor, sunt cu toții ai lui Allah, aflați în nevoie față de El și sub cârmuirea Sa. „Cel Sfânt, Cel Desăvârșit", adică Cel Sfințit, lipsit de orice

defect, neajuns și lipsă, Cel Preamărit și Slăvit. Numele „Cel Sfânt” arată că El este mai presus de orice lipsă și că lui Allah I se cuvine preamărirea pentru însușirile și măreția Sa.

„Cel care adevereşte”, adică Cel care îi adevereşte pe trimişii şi profeţii Săi în cele cu care au venit, prin semne limpezi, dovezi hotărâtoare şi argumente vădite. „Cel Atotputernic”, Care nu poate fi biruit şi Căruia nimeni nu I se poate împotrivi; dimpotrivă, El a supus toate lucrurile şi toate I s-au plecat. „Cel care supune”, Care i-a supus pe toţi robii şi Căruia I s-au plecat toate făpturile; El este şi Cel care îl mângâie pe cel frânt şi îl îmbogăţeşte pe cel sărac. „Cel Preaînalt în Măreţie”, Căruia Îi aparţin măreţia şi grandoarea şi Care este mai presus de orice defect, nedreptate şi silnicie. „Mărire lui Allah! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei!” Aceasta este o declarare generală a faptului că El este mai presus de tot ceea ce I-au atribuit cei care I-au făcut asociaţi şi I s-au împotrivit.

„El este Allah, Creatorul” tuturor făpturilor, „Înfăptuitorul” tuturor celor aduse în fiinţă, „Dătătorul de chipuri” tuturor celor cărora li s-a dat chip. Aceste Nume sunt legate de creare, cârmuire şi rânduire; toate acestea Îi aparţin numai lui Allah şi nimeni nu-I este părtaş la ele. „Ale Lui sunt Numele cele mai frumoase”: El are foarte multe Nume, pe care nimeni altcineva în afara Lui nu le poate număra şi nu le cunoaşte. Cu toate acestea, toate sunt frumoase, adică exprimă însuşiri desăvârşite; mai mult, arată cele mai desăvârşite şi mai mari însuşiri, fără nicio lipsă, în nicio privinţă. Din frumuseţea lor face parte faptul că Allah le iubeşte, îi iubeşte pe cei care le iubesc şi iubeşte ca robii Săi să-L cheme şi să-I ceară prin ele. Din desăvârşirea Lui şi din faptul că ale Lui sunt Numele cele mai frumoase şi însuşirile cele mai înalte face parte faptul că tot ceea ce este în ceruri şi pe pământ se află neîncetat în nevoie faţă de El. Toate Îl preamăresc cu laudă şi Îi cer cele de care au nevoie, iar El le dăruieşte din harul, dărnicia şi mărinimia Sa ceea ce cer îndurarea şi înţelepciunea Lui. „El este Cel Atotputernic, Cel Înţelept”: nu voieşte niciun lucru fără ca acesta să se împlinească şi niciun lucru nu se întâmplă decât pentru o înţelepciune şi un folos.

S-a încheiat explicaţia acestei sure.

Sura al Mumtahanah

VERSETELE 1 LA 13

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 9

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ عَدُوِّى وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَآءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ
وَقَدْ كَفَرُواْ بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلْحَقِّ يُخْرِجُونَ ٱلرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ ۚ أَن تُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ
رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَـٰدًا فِى سَبِيلِى وَٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِى ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم
بِٱلْمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعْلَمُ بِمَآ أَخْفَيْتُمْ وَمَآ أَعْلَنتُمْ ۚ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ
ٱلسَّبِيلِ ﴿١﴾

1. O, voi cei care credeți! Nu-i luați ca aliați pe dușmanii Mei și pe dușmanii voștri, arătându-le iubire, când ei au tăgăduit adevărul care a venit la voi și îl izgonesc pe Trimis și pe voi fiindcă voi credeți în Allah, Domnul vostru, dacă ați ieșit să luptați pe calea Mea și să căutați mulțumirea Mea! Le arătați în ascuns iubire, însă Eu știu cel mai bine ceea ce ascundeți și ceea ce faceți cunoscut. Oricine dintre voi face aceasta s-a abătut de la calea cea dreaptă.

إِن يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُواْ لَكُمْ أَعْدَآءً وَيَبْسُطُوٓاْ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِٱلسُّوٓءِ
وَوَدُّواْ لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَآ أَوْلَـٰدُكُمْ ۚ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ
يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾

2. Dacă pun mâna pe voi, vă vor fi dușmani și își vor întinde împotriva voastră mâinile și limbile cu rău. Ei doresc ca voi să nu mai credeți. 3. Nu vă vor folosi nici rudele voastre și nici copiii voștri în Ziua Învierii. El vă va despărți unii de alții. Allah vede ceea ce faceți.

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذْ قَالُوا۟ لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءَٰٓؤُا۟
مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةُ
وَٱلْبَغْضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥٓ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ
وَمَآ أَمْلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۖ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ
ٱلْمَصِيرُ ﴿٤﴾

4. Ați avut o pildă frumoasă în Ibrahim și în cei care erau alături de el, când i-au spus neamului lor: „Noi ne lepădăm de voi și de ceea ce adorați în afara lui Allah. Ne dezicem de voi, iar între noi și voi s-au arătat dușmănia și ura pentru totdeauna, până când veți crede numai în Allah”, în afara cuvintelor lui Ibrahim către tatăl său: „Voi cere, cu siguranță, iertare pentru tine, dar nu pot face nimic pentru tine în fața lui Allah”. „Doamne al nostru, în Tine ne încredem, la Tine ne întoarcem cu căință și la Tine este întoarcerea.

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَٱغْفِرْ لَنَا رَبَّنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ
ٱلْحَكِيمُ ﴿٥﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ
ٱلْءَاخِرَ ۚ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٦﴾ * عَسَى ٱللَّهُ أَن يَجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَٱللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾

5. Doamne al nostru, nu ne face o încercare pentru cei care nu cred și iartă-ne, Doamne al nostru! Tu ești Cel Atotputernic, Cel Înțelept!” 6. Ați avut în ei o pildă frumoasă pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi. Iar cel care întoarce spatele, Allah este Cel Lipsit de orice nevoie, Cel Vrednic de laudă. 7. Poate că Allah va pune iubire între voi și aceia dintre ei pe care i-ați dușmănit. Allah este cu putere, iar Allah este Atoateiertător, Îndurător.

لَّا يَنْهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ لَمْ يُقَٰتِلُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوٓاْ إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ قَٰتَلُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ وَظَٰهَرُواْ عَلَىٰٓ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩﴾

8. Allah nu vă oprește să fiți buni și drepți cu cei care nu au luptat împotriva voastră din pricina religiei și nu v-au izgonit din casele voastre. Allah îi iubește pe cei drepți. 9. Allah vă oprește doar să-i luați ca aliați pe cei care au luptat împotriva voastră din pricina religiei, v-au izgonit din casele voastre și au ajutat la izgonirea voastră. Cei care îi iau ca aliați sunt cei nedrepți.

Mulți dintre autorii de tafsir, Allah să aibă milă de ei, au pomenit că pricina revelării acestor versete nobile se află în întâmplarea lui Hatib ibn Abi Balta'ah. Când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a pornit în expediția cuceririi, Hatib le-a scris politeiștilor din Mecca, înștiințându-i că Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, pornise spre ei, pentru a-și câștiga astfel bunăvoința lor, nu din îndoială sau fățărnicie. A trimis scrisoarea printr-o femeie, iar Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a fost înștiințat despre fapta lui. A trimis pe cineva după femeie înainte ca ea să ajungă la destinație, a luat scrisoarea de la ea și l-a mustrat pe Hatib. Acesta a adus o dezvinovățire pe care Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a primit-o.[12]

Aceste versete cuprind o interdicție aspră de a-i lua ca aliați pe necredincioși, fie ei politeiști sau de altă categorie, și de a le arăta afecțiune. Ele arată că acest lucru este potrivnic credinței și căii lui Ibrahim, prietenul apropiat al lui Allah, pacea fie asupra lui. El contrazice și rațiunea, care cere cea mai mare precauție față de dușmanul ce nu precupețește niciun efort în dușmănia sa și care folosește orice prilej pentru a-i pricinui rău celui pe care îl dușmănește.

Allah Preaînaltul spune: „O, voi cei care credeți!", adică: lucrați potrivit cerințelor credinței voastre, luându-l ca aliat pe cel care trăiește în credință și împotrivindu-vă celui care i se împotrivește, căci acesta este dușmanul lui Allah și dușmanul credincioșilor. „Nu-i luați pe dușmanul Meu și pe dușmanul vostru ca aliați, arătându-le afecțiune", adică: vă grăbiți să le arătați afecțiune și căutați mijloacele care duc la aceasta. Odată ce afecțiunea se statornicește, ea este urmată de sprijin și alianță; astfel, robul iese din credință, ajunge printre

[12] Nota ediției arabe: relatarea lui Ali ibn Abi Talib este consemnată de al-Bukhari (nr. 4890) și Muslim (nr. 2494).

necredincioși și se desparte de oamenii credinței. Mai mult, celui care îi ia ca aliați pe necredincioși îi lipsește demnitatea: cum poate să se alieze cu cel mai înverșunat dușman al său, care nu-i dorește decât răul, și să se împotrivească Domnului și Ocrotitorului său, Care îi dorește binele, i-l poruncește și îl îndeamnă la el?

Un alt motiv care îl îndeamnă pe credincios să se împotrivească necredincioșilor este faptul că ei au tăgăduit adevărul venit la credincioși. Nu există împotrivire și vrăjmășie mai mare decât aceasta: ei au tăgăduit temelia religiei voastre și au pretins că sunteți rătăciți și lipsiți de călăuzire, în vreme ce ei sunt cei care au tăgăduit adevărul asupra căruia nu încape nicio îndoială. Este cu neputință ca acela care respinge adevărul să aibă vreo dovadă sau vreun argument care să arate că afirmația lui este corectă. Dimpotrivă, simpla cunoaștere a adevărului[13] arată deșertăciunea și stricăciunea spuselor celui care îl respinge.

Din dușmănia lor adâncă face parte și faptul că „îi alungă pe Trimis și pe voi", o, credincioșilor, din casele voastre și vă izgonesc din ținuturile voastre. În ochii lor nu aveți altă vină decât că „credeți în Allah, Domnul vostru", Cel pe Care întreaga creație este datoare să-L adore, fiindcă El i-a purtat de grijă și a revărsat asupra ei binefacerile văzute și nevăzute; El este Allah Preaînaltul. Întrucât ei s-au abătut de la această poruncă, cea mai înaltă dintre îndatoriri, iar voi ați împlinit-o, v-au dușmănit și v-au scos din casele voastre din această pricină. Ce religie, ce demnitate și ce rațiune îi mai rămân robului dacă îi ia ca aliați pe necredincioșii care au această purtare în orice vreme și în orice loc, iar de la a-i face rău nu-i oprește decât frica sau o piedică puternică?

„Dacă ați ieșit să luptați pe calea Mea și să căutați mulțumirea Mea", adică: dacă scopul plecării voastre este lupta pe calea lui Allah, pentru înălțarea Cuvântului Său și pentru căutarea mulțumirii Lui, atunci lucrați potrivit acestui scop, luându-i ca aliați pe apropiații lui Allah și împotrivindu-vă dușmanilor Săi. Aceasta se numără printre cele mai înalte forme de luptă pe calea Lui[14] și printre cele mai de seamă fapte prin care oamenii se apropie de Allah și caută mulțumirea Sa.

„Le arătați afecțiune în ascuns, în vreme ce Eu știu ceea ce ascundeți și ceea ce faceți cunoscut", adică: cum puteți să le arătați afecțiune necredincioșilor în taină și să ascundeți aceasta, știind că Allah cunoaște ceea ce ascundeți și ceea

[13] Nota ediției arabe: manuscrisul B are „simpla respingere a adevărului", în loc de „simpla cunoaștere a adevărului". Comentariul urmează lectura principală, potrivit căreia cunoașterea adevărului arată falsitatea spuselor celui care îl respinge.

[14] Nota ediției arabe: manuscrisul B formulează aici „aceasta este lupta pe calea lui Allah", în loc de „aceasta se numără printre cele mai înalte forme de luptă pe calea Lui".

ce faceți cunoscut? Chiar dacă acest lucru le rămâne ascuns credincioșilor, el nu-I rămâne ascuns lui Allah Preaînaltul. El îi va răsplăti pe robi pentru binele și răul pe care le cunoaște despre ei. „Iar acela dintre voi care face aceasta", adică îi ia ca aliați pe necredincioși după ce Allah l-a avertizat să nu o facă, „s-a abătut de la calea cea dreaptă", fiindcă a urmat o purtare potrivnică Legii, rațiunii și demnității omenești.

Apoi Allah Preaînaltul a arătat cât de puternică este dușmănia lor, pentru a-i îndemna pe credincioși să li se împotrivească: „Dacă pun mâna pe voi", adică dacă vă găsesc și li se ivește prilejul de a vă vătăma, „vă vor fi dușmani" pe față și „își vor întinde spre voi mâinile", ucigându-vă, lovindu-vă și făcându-vă alte asemenea rele, „și limbile cu rău", adică prin vorbe urâte, insulte și altele asemenea. „Și ar dori să deveniți necredincioși": acesta este scopul lor cel mai înalt și ceea ce urmăresc de la voi.

Dacă aduceți drept motiv și spuneți: „Îi luăm ca aliați pe necredincioși din pricina legăturilor de rudenie și a averilor", atunci averile și copiii voștri nu vă vor fi de niciun folos înaintea lui Allah. „Allah vede ceea ce faceți." De aceea v-a avertizat să nu-i luați ca aliați pe necredincioșii a căror alianță vă vatămă.

„Ați avut", o, voi, credincioșilor, „o pildă frumoasă", adică un model bun și o urmare care vă aduce folos, „în Ibrahim și în cei care erau împreună cu el", dintre credincioși. Căci vi s-a poruncit să urmați credința lui Ibrahim, cel înclinat numai către adevăr. „Când au spus neamului lor: Noi ne lepădăm de voi și de ceea ce adorați în afara lui Allah", adică atunci când Ibrahim, pacea fie asupra lui, și credincioșii care erau împreună cu el s-au lepădat de neamul lor politeist și de ceea ce acesta adora în afara lui Allah. Apoi și-au arătat dușmănia în termenii cei mai limpezi, spunând: „Ne dezicem de voi și s-au ivit", adică s-au arătat limpede, „între noi și voi dușmănia și ura", adică ura din inimi, dispariția afecțiunii și dușmănia manifestată prin fapte. Această dușmănie și această ură nu au un termen sau o limită, ci vor dăinui „pentru totdeauna", atâta vreme cât stăruiți în necredința voastră, „până când veți crede numai în Allah". Dacă veți crede numai în Allah, dușmănia și ura vor dispărea și se vor transforma în afecțiune și alianță.

Așadar, o, credincioșilor, aveți o pildă frumoasă în Ibrahim și în cei care erau împreună cu el, în ceea ce privește credința, afirmarea unicității lui Allah, cerințele și urmările lor, precum și adorarea exclusivă a lui Allah în toate. Există însă o singură excepție: „în afară de vorbele lui Ibrahim către tatăl său", Azar, politeistul necredincios și îndârjit, pe care l-a chemat la credință și la afirmarea unicității lui Allah, dar care a refuzat. Atunci Ibrahim i-a spus: „Voi cere negreșit iertare pentru tine", deși „nu pot face nimic pentru tine înaintea lui Allah". Însă Îl voi chema pe Domnul meu; poate că, rugându-mă Domnului

meu, nu voi fi nefericit. Nu trebuie să-l urmați pe Ibrahim în această împrejurare, în care s-a rugat pentru un politeist. Nu vă este îngăduit să vă rugați pentru politeiști și să spuneți: „Noi urmăm în aceasta credința lui Ibrahim." Allah a arătat motivul pentru care Ibrahim a făcut aceasta, spunând: „Ibrahim nu a cerut iertare pentru tatăl său decât din pricina unei făgăduințe pe care i-o făcuse. Însă, când i s-a arătat limpede că el era un dușman al lui Allah, s-a lepădat de el..." [at-Tawbah 9:114].

Aveți o pildă frumoasă în Ibrahim și în cei care erau împreună cu el, atunci când L-au chemat pe Allah, s-au încrezut în El, s-au întors către El și și-au recunoscut neputința și lipsurile. Ei au spus: „Doamne al nostru, în Tine ne-am încrezut", adică: pe Tine ne sprijinim pentru a dobândi ceea ce ne folosește și pentru a îndepărta ceea ce ne vatămă; în Tine ne punem încrederea pentru aceasta, o, Doamne al nostru. „Și către Tine ne-am întors", adică: ne-am întors la ascultarea de Tine, la căutarea mulțumirii Tale și la tot ceea ce ne apropie de Tine. Ne grăbim să împlinim acestea și ne străduim să facem binele. Știm că la Tine ne vom întoarce, așa că ne pregătim să venim înaintea Ta și facem ceea ce ne apropie de Tine.

„Doamne al nostru, nu ne face o încercare pentru cei care nu cred", adică: nu le da putere asupra noastră din pricina păcatelor noastre, încât să ne prigonească și să ne împiedice, pe cât pot, să ne împlinim credința. Astfel, ar ajunge ei înșiși într-o încercare, fiindcă, văzând că biruința le aparține, ar crede că ei urmează adevărul, iar noi deșertăciunea, și ar spori în necredință și în nelegiuire. „Și iartă-ne", adică iartă păcatele și faptele rele pe care le-am săvârșit, precum și neîmplinirea poruncilor Tale. „Doamne al nostru, Tu ești Cel Atotputernic", Cel Care supune orice lucru, „Cel Înțelept", Cel Care așază fiecare lucru la locul său. Prin puterea și înțelepciunea Ta, dă-ne biruința asupra dușmanilor noștri, iartă-ne păcatele și îndreaptă-ne lipsurile.

Apoi Allah a repetat îndemnul de a-i lua drept pildă și de a le urma exemplul, spunând: „Ați avut în ei o pildă frumoasă." Nu tuturor le este ușor să urmeze această pildă, ci ea este înlesnită doar „celui care își pune nădejdea în Allah și în Ziua de Apoi". Credința și așteptarea răsplății îi ușurează robului orice greutate, fac să i se pară puțin tot ceea ce împlinește și îl îndeamnă să-i urmeze cât mai mult pe robii drepți ai lui Allah, pe profeți și pe trimiși. El se vede într-o nevoie adâncă de aceasta și cu totul dependent de ea. „Iar cel care se abate" de la ascultarea de Allah și de la urmarea trimișilor Săi nu-și vatămă decât propriul suflet și nu-I pricinuiește lui Allah niciun rău. „Allah este Cel Lipsit de Nevoie", a Cărui independență este deplină și absolută din toate punctele de vedere și Care nu are nevoie de niciuna dintre făpturile Sale, „Cel Vrednic de Laudă" în Ființa Sa, în numele, însușirile și faptele Sale. El este lăudat pentru toate acestea.

Apoi Allah Preaînaltul a arătat că dușmănia pe care le-a poruncit credincioșilor să o aibă față de politeiști și prin care i-a descris rămâne valabilă atâta vreme cât aceștia stăruie în politeismul și necredința lor. Dacă trec la credință, atunci hotărârea urmează temeiul de care este legată, iar afecțiunea întemeiată pe credință revine. Așadar, o, credincioșilor, nu vă pierdeți nădejdea în întoarcerea lor la credință! „Poate că Allah va pune afecțiune între voi și aceia dintre ei cu care sunteți în dușmănie", afecțiune al cărei temei este întoarcerea lor la credință. „Allah este Atotputernic" asupra oricărui lucru. Printre acestea se află călăuzirea inimilor și schimbarea lor dintr-o stare în alta. „Allah este Atoateiertător, Îndurător": niciun păcat nu este prea mare pentru ca El să-l ierte și niciun cusur nu este prea mare pentru ca El să-l acopere. „Spune: O, robii Mei care ați întrecut măsura împotriva voastră înșivă, nu deznădăjduiți de îndurarea lui Allah! Allah iartă toate păcatele. El este Atoateiertător, Îndurător" [az-Zumar 39:53]. Acest verset cuprinde un semn și o veste bună despre intrarea în Islam a unora dintre politeiștii care, la vremea aceea, erau dușmanii credincioșilor. Așa s-a și întâmplat; Lui I se cuvin lauda și recunoștința.

Când au fost revelate aceste versete nobile, care îi îndeamnă pe credincioși să se împotrivească necredincioșilor, ele au avut o puternică înrâurire asupra lor, iar ei le-au împlinit în cel mai desăvârșit chip. Au ajuns să se ferească, temându-se să nu păcătuiască, de păstrarea legăturilor cu unele dintre rudele lor politeiste, crezând că și aceasta intră în ceea ce Allah interzisese. Atunci Allah i-a înștiințat că acest lucru nu intră în interdicție și a spus: „Allah nu vă oprește să vă purtați cu bunătate și dreptate față de aceia care nu au luptat împotriva voastră din pricina religiei și nu v-au alungat din casele voastre. Allah îi iubește pe cei drepți." Adică Allah nu vă oprește să arătați bunătate, să păstrați legăturile, să răsplătiți binele cu bine și să fiți drepți față de politeiștii dintre rudele voastre și față de alții, câtă vreme ei nu s-au ridicat să lupte împotriva voastră din pricina religiei și să vă scoată din casele voastre. Nu aveți nicio vină dacă păstrați legăturile cu ei, fiindcă, în această împrejurare, păstrarea lor nu cuprinde nimic oprit și nu aduce urmări vătămătoare. Tot astfel, Allah Preaînaltul a spus despre părinții necredincioși al căror copil este musulman: „Dacă se străduiesc să te facă să-Mi asociezi ceva despre care nu ai nicio știință, nu le da ascultare, dar poartă-te cu ei în această lume cu bunătate" [Luqman 31:15].

Cuvintele Sale: „Allah vă oprește doar să-i luați ca aliați pe aceia care au luptat împotriva voastră din pricina religiei", adică din pricina religiei voastre, fiind dușmani ai religiei lui Allah și ai celor care o urmează, „v-au alungat din casele voastre și au ajutat", adică i-au sprijinit pe alții, „la alungarea voastră". Allah vă oprește să-i luați ca aliați, oferindu-le sprijin și afecțiune prin cuvinte

și fapte. Însă bunătatea și binefacerea voastră care nu înseamnă luarea politeiștilor ca aliați nu sunt interzise de Allah. Dimpotrivă, ele intră în porunca generală de a face bine rudelor și altora, dintre oameni și dintre celelalte făpturi. „Iar aceia care îi iau ca aliați", dintre voi, „aceia sunt cei nelegiuiți." Această nelegiuire este pe măsura alianței. Dacă alianța este deplină, ea constituie o necredință care scoate omul din Islam; sub acest nivel se află trepte dintre care unele sunt foarte grave, iar altele mai puțin grave.

Versetele 10 la 11

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا جَآءَكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ مُهَٰجِرَٰتٖ فَٱمْتَحِنُوهُنَّ ۖ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِهِنَّ ۖ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَٰتٖ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى ٱلْكُفَّارِ ۖ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۖ وَءَاتُوهُم مَّآ أَنفَقُواْ ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۚ وَلَا تُمْسِكُواْ بِعِصَمِ ٱلْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُواْ مَآ أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُواْ مَآ أَنفَقُواْ ۚ ذَٰلِكُمْ حُكْمُ ٱللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿١٠﴾

10. O, voi cei care credeți! Când vin la voi femei credincioase care au emigrat, puneți-le la încercare. Allah știe mai bine credința lor. Dacă le recunoașteți drept credincioase, nu le înapoiați necredincioșilor. Ele nu le sunt îngăduite lor, iar ei nu le sunt îngăduiți lor. Dați-le însă ceea ce au cheltuit. Nu aveți nicio vină dacă vă căsătoriți cu ele, după ce le dați zestrea cuvenită. Nu păstrați legăturile de căsătorie cu femeile necredincioase. Cereți înapoi ceea ce ați cheltuit, iar ei să ceară înapoi ceea ce au cheltuit. Aceasta este hotărârea lui Allah, prin care judecă între voi. Allah este Atotștiutor, Înțelept.

وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٞ مِّنْ أَزْوَٰجِكُمْ إِلَى ٱلْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَـَٔاتُواْ ٱلَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَٰجُهُم مِّثْلَ مَآ أَنفَقُواْ ۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

11. Dacă vreuna dintre soțiile voastre pleacă de la voi la necredincioși, iar voi dobândiți apoi prada, dați-le celor ale căror soții au plecat echivalentul a ceea ce au cheltuit. Temeți-vă de Allah, Cel în Care credeți!

La încheierea tratatului de la al-Hudaybiyah, Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, s-a înțeles cu politeiștii că pe oricine dintre ei ar veni la el ca musulman îl va trimite înapoi la politeiști. Formularea era generală, fără restricții, și îi cuprindea atât pe bărbați, cât și pe femei. În

privința bărbaților, Allah nu l-a oprit pe Trimisul Său să-i înapoieze necredincioșilor, pentru a respecta condiția și pentru a duce la bun sfârșit împăcarea, care aducea unul dintre cele mai mari foloase. În privința femeilor însă, înapoierea lor ar fi pricinuit numeroase rele. De aceea, Allah le-a poruncit credincioșilor că, atunci când vin la ei „femei credincioase care au emigrat", iar ei se îndoiesc de sinceritatea credinței lor, să le cerceteze și să le pună la încercare prin ceea ce le poate arăta adevărul, precum jurămintele solemne și alte asemenea mijloace.

Este cu putință ca o femeie să nu fie sinceră în credința ei, ci să urmărească un soț, o altă țară sau vreun alt scop lumesc. Dacă se află într-o asemenea situație, trebuie înapoiată pentru respectarea condiției, fără ca aceasta să pricinuiască un rău. Dacă însă a fost pusă la încercare și s-a dovedit sinceră sau dacă sinceritatea ei este cunoscută fără cercetare, ea nu trebuie înapoiată necredincioșilor. „Ele nu le sunt îngăduite lor, iar ei nu le sunt îngăduiți lor." În înapoierea lor se află, așadar, un rău mare. Legiuitorul a ținut seama de acesta și, totodată, de respectarea condiției, poruncind să li se dea soților necredincioși, drept despăgubire pentru ele, ceea ce cheltuiseră pentru zestre și pentru cele care o însoțesc. Atunci musulmanii nu au nicio vină dacă se căsătoresc cu aceste femei, chiar dacă ele au soți în ținutul politeismului, cu condiția să le dea drepturile cuvenite, adică zestrea și întreținerea.

După cum o musulmană nu este îngăduită unui necredincios, nici unui musulman nu-i este îngăduit să păstreze ca soție o necredincioasă cât timp aceasta rămâne în necredința ei, cu excepția femeilor dintre Oamenii Cărții. De aceea, Allah Preaînaltul a spus: „Nu păstrați legăturile de căsătorie cu femeile necredincioase." Dacă este oprită păstrarea legăturii de căsătorie cu ele, atunci, cu atât mai mult, este oprită încheierea unei asemenea căsătorii. „Cereți înapoi ceea ce ați cheltuit", o, credincioșilor, atunci când soțiile voastre se întorc la necredincioși, lepădându-se de credință. Dacă necredincioșii iau de la musulmani cheltuiala făcută pentru soțiile lor care au devenit musulmane, atunci și musulmanii au dreptul să primească, în schimb, ceea ce au cheltuit pentru soțiile care i-au părăsit și au trecut la necredincioși.

Aceasta arată că pierderea dreptului conjugal al soțului are o valoare ce poate fi despăgubită. Astfel, dacă cineva face nevalidă căsătoria unui bărbat cu o femeie printr-o legătură de rudenie prin alăptare sau prin alt mijloc, este dator să restituie valoarea zestrei.

Cuvintele Sale: „Aceasta este hotărârea lui Allah", adică această hotărâre pe care Allah a pomenit-o și v-a lămurit-o este hotărârea Lui, pe care v-a arătat-o și v-a explicat-o. „Allah este Atotștiutor, Înțelept": El cunoaște hotărârile care vă sunt de folos și vi le rânduiește potrivit înțelepciunii și îndurării Sale.

Cuvintele Sale: „Dacă vreuna dintre soțiile voastre pleacă de la voi la necredincioși”, adică se leapădă de credință și pleacă, „iar voi dobândiți apoi prada, dați-le celor ale căror soții au plecat echivalentul a ceea ce au cheltuit”. S-a arătat mai înainte că, dacă necredincioșii primeau despăgubire pentru soțiile lor care treceau la musulmani, atunci, când soția unui musulman pleca la necredincioși și el o pierdea, musulmanii trebuiau să-i dea din pradă echivalentul a ceea ce cheltuise. „Temeți-vă de Allah, Cel în Care credeți”: credința voastră în Allah cere să stăruiți mereu în teama de El.

Versetul 12

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَٰنٍ يَفْتَرِينَهُۥ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِى مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُنَّ ٱللَّهَ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

12. O, Profetule! Când vin la tine femei credincioase ca să-ți depună jurământul de credință, făgăduind că nu-I vor asocia nimic lui Allah, nu vor fura, nu vor săvârși desfrânare, nu-și vor ucide copiii, nu vor veni cu o calomnie pe care s-o născocească între mâinile și picioarele lor și nu ți se vor împotrivi în ceea ce este bine, primește jurământul lor și cere-I lui Allah iertare pentru ele. Allah este Atoateiertător, Îndurător.

Aceste condiții pomenite în verset sunt numite jurământul de credință al femeilor. Femeile depuneau jurământul că vor împlini îndatoririle comune bărbaților și femeilor în orice împrejurare. În privința bărbaților, ceea ce trebuie să împlinească diferă potrivit stării, rangului și obligațiilor lor. Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, împlinea ceea ce Allah îi poruncise. Când femeile veneau la el să-i depună jurământul, asumându-și aceste condiții, le primea jurământul, le mângâia inimile, cerea iertare lui Allah pentru lipsurile lor și le cuprindea în rândul credincioșilor.

„Că nu-I vor asocia nimic lui Allah”, ci Îl vor adora numai pe El. „Nu-și vor ucide copiii”, după cum obișnuiau femeile neștiutoare din vremea ignoranței. „Nu vor săvârși desfrânare”, așa cum era răspândit printre femeile desfrânate și cele care aveau iubiți. „Nu vor veni cu o calomnie pe care s-o născocească între mâinile și picioarele lor”: calomnia înseamnă a născoci minciuni despre altul. Așadar, să nu născocească minciuni în nicio împrejurare, fie că ele le privesc pe ele și pe soții lor, fie că îi privesc pe alții. „Nu ți se vor împotrivi în ceea ce este

bine", adică nu ți se vor împotrivi în nicio poruncă pe care le-o dai, fiindcă poruncile tale nu pot fi decât bune. Aici intră ascultarea de interdicția bocetelor, a sfâșierii hainelor la piept, a zgârierii fețelor și a chemărilor din vremea ignoranței.

„Primește jurământul lor", dacă își asumă toate cele pomenite, „și cere-I lui Allah iertare pentru ele", pentru lipsurile lor și pentru a le liniști inimile. „Allah este Atoateiertător", adică dăruiește multă iertare celor care păcătuiesc și multă bunătate păcătoșilor care se căiesc, „Îndurător": îndurarea Lui cuprinde orice lucru, iar binefacerea Lui se întinde asupra tuturor făpturilor.

Versetul 13

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَوَلَّوۡاْ قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ قَدۡ يَئِسُواْ مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلۡكُفَّارُ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡقُبُورِ ﴿١٣﴾

13. O, voi cei care credeți! Nu luați ca aliați un neam asupra căruia Allah S-a mâniat. Ei au deznădăjduit în privința Vieții de Apoi, așa cum au deznădăjduit necredincioșii dintre locuitorii mormintelor.

Adică: o, credincioșilor, dacă sunteți credincioși Domnului vostru, căutați mulțumirea Lui și vă feriți de mânia Sa, „nu luați ca aliați un neam asupra căruia Allah S-a mâniat". El S-a mâniat pe ei din pricina necredinței lor, iar aceasta îi cuprinde pe necredincioșii de orice fel. „Ei au deznădăjduit în privința Vieții de Apoi", adică au fost lipsiți de binele Vieții de Apoi și nu mai au nicio parte din el. Feriți-vă, așadar, să-i luați ca aliați și să le urmați răul și politeismul, ca să nu fiți lipsiți de binele Vieții de Apoi așa cum au fost lipsiți ei.

Cuvintele Sale: „așa cum au deznădăjduit necredincioșii dintre locuitorii mormintelor", adică atunci când au ajuns în viața de apoi, au văzut adevărata stare a lucrurilor și au știut cu certitudine că nu au nicio parte din binele ei. Mai este cu putință ca înțelesul cuvintelor „au deznădăjduit în privința Vieții de Apoi" să fie că au tăgăduit-o și nu au crezut în ea. Atunci nu este de mirare că se năpustesc spre fapte care atrag mânia lui Allah și pedeapsa Sa. Deznădejdea lor față de Viața de Apoi este asemenea deznădejdii necredincioșilor care tăgăduiesc învierea în această lume, față de întoarcerea locuitorilor mormintelor la Allah Preaînaltul.

S-a încheiat explicația acestei sure. Allah știe mai bine.

Sura as Saff

VERSETELE 1 LA 14

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 3

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُوا۟ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾

1. Tot ceea ce se află în ceruri și tot ceea ce se află pe pământ Îl preamărește pe Allah. El este Cel Atotputernic, Cel Înțelept. 2. O, voi cei care credeți! De ce spuneți ceea ce nu faceți? 3. Este foarte urât înaintea lui Allah să spuneți ceea ce nu faceți.

Aceasta arată măreția și stăpânirea lui Allah Preaînaltul, precum și supunerea tuturor lucrurilor față de El, Binecuvântatul și Preaînaltul. Toți cei din ceruri și de pe pământ Îl preamăresc pe Domnul lor, aducându-I laudă, Îl adoră și Îi cer cele de care au nevoie. „El este Cel Atotputernic", Cel Care a supus toate lucrurile prin puterea și stăpânirea Sa, „Cel Înțelept" în creația și în porunca Sa.

„O, voi cei care credeți! De ce spuneți ceea ce nu faceți?" Adică: de ce vorbiți despre bine și îi îndemnați pe alții la el, ba poate chiar vă lăudați cu el, în vreme ce voi nu-l faceți? Și de ce opriți răul, ba poate chiar vă socotiți mai presus de el, în vreme ce voi sunteți întinați de el și îl aveți drept însușire? Oare li se cuvine credincioșilor o astfel de stare vrednică de osândă? Nu este oare unul dintre lucrurile cele mai urâte înaintea lui Allah ca robul să spună ceea ce nu face? De aceea, cel care poruncește binele trebuie să fie cel dintâi care se grăbește să-l împlinească, iar cel care oprește răul trebuie să fie cel mai îndepărtat dintre oameni de el. Allah Preaînaltul spune: „Le porunciți oamenilor binele și vă uitați pe voi înșivă, în vreme ce citiți Cartea? Oare voi nu pricepeți?" [al-Baqarah 2:44]. Iar Shu'ayb, pacea fie asupra lui, i-a spus

neamului său: „Eu nu doresc să fac tocmai ceea ce vă opresc vouă” [Hud 11:88].

Versetul 4

إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَـٰتِلُونَ فِى سَبِيلِهِۦ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنْيَـٰنٌ مَّرْصُوصٌ ﴿٤﴾

4. Allah îi iubește pe aceia care luptă pe calea Sa în rânduri, de parcă ar fi o clădire trainic închegată.

Acesta este un îndemn al lui Allah către robii Săi de a lupta pe calea Lui și o învățătură despre cum să procedeze. În luptă trebuie să se așeze într-un rând strâns și drept, fără goluri în rânduri. Rândurile lor trebuie să aibă o ordine și o așezare prin care să se păstreze alinierea luptătorilor, să se întărească sprijinul reciproc, să fie înfricoșat dușmanul și să se încurajeze unii pe alții. De aceea, atunci când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, lua parte la luptă, își așeza companionii în rânduri și îi rânduia la locurile lor[15], astfel încât unii să nu se bizuie numai pe alții, ci fiecare grup să se îngrijească de locul său și să-și împlinească îndatorirea. În acest fel se duc la bun sfârșit lucrările și se ajunge la desăvârșire.

Versetul 5

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَـٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِى وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ ۖ فَلَمَّا زَاغُوٓا۟ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٥﴾

5. Și când Musa i-a spus neamului său: „O, neam al meu! De ce îmi pricinuiți suferință, când știți că eu sunt trimisul lui Allah către voi?” Iar când ei s-au abătut, Allah le-a abătut inimile. Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți.

„Și când Musa i-a spus neamului său”, mustrându-i pentru ceea ce făceau și dojenindu-i pentru suferința pe care i-o pricinuiau, deși știau că era trimisul lui Allah: „De ce îmi pricinuiți suferință”, prin cuvinte și fapte, „când știți că eu sunt trimisul lui Allah către voi?” Trimisului i se cuvin cinstirea, respectul, prețuirea, împlinirea poruncilor și grăbirea în a-i respecta hotărârile. A-i pricinui suferință unui trimis, al cărui bine față de oameni întrece orice bine în afara binefacerii lui Allah, este culmea nerușinării, a obrăzniciei și a abaterii de la calea cea dreaptă, pe care au cunoscut-o și au părăsit-o. De aceea a spus: „Iar

[15] Nota ediției arabe: este amintită rânduirea luptătorilor în marea bătălie de la Badr, cu trimitere la Ahmad, al-Musnad, 5/420.

când ei s-au abătut", adică s-au îndepărtat voit de adevăr, „Allah le-a abătut inimile", ca pedeapsă pentru abaterea pe care și-au ales-o și de care au fost mulțumiți. El nu le-a dat izbânda de a urma călăuzirea, fiindcă binele nu li se potrivește și nu sunt buni decât pentru rău. „Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți", adică pe aceia a căror însușire a rămas mereu nelegiuirea și care nu urmăresc călăuzirea.

Acest verset nobil arată că rătăcirea pe care Allah o rânduiește robilor Săi nu este o nedreptate din partea Lui și că ei nu au niciun argument împotriva Sa. Dimpotrivă, pricina se află la ei: ei înșiși și-au închis ușa călăuzirii după ce au cunoscut-o. Apoi El îi răsplătește pentru aceasta prin rătăcire, abatere și întoarcerea inimilor[16], ca pedeapsă pentru ei și ca dreptate din partea Sa. Așa cum a spus Allah Preaînaltul: „Le vom întoarce inimile și privirile, după cum nu au crezut în el prima oară, și îi vom lăsa să rătăcească orbește în nelegiuirea lor" [al-An'am 6:110].

Versetele 6 la 9

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰٓ إِلَى ٱلْإِسْلَٰمِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾

6. Și când Isa, fiul lui Maryam, a spus: „O, fii ai lui Israel! Eu sunt trimisul lui Allah către voi, întărind Tora care a fost înaintea mea și vestind un trimis care va veni după mine, al cărui nume va fi Ahmad." Dar, când a venit la ei cu dovezi limpezi, au spus: „Aceasta este vrăjitorie vădită!" 7. Și cine este mai nelegiuit decât acela care născocește minciuni despre Allah, în vreme ce este chemat la Islam? Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți.

[16] Nota ediției arabe: manuscrisul B precizează „rătăcirea și abaterea pe care nu au niciun mijloc să le respingă, precum și întoarcerea inimilor". Această precizare apare și în ediția engleză.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾

8. Ei voiesc să stingă lumina lui Allah cu gurile lor, însă Allah Își va desăvârși lumina, chiar dacă necredincioșilor nu le place. 9. El este Cel Care l-a trimis pe Trimisul Său cu călăuzirea și cu religia adevărului, pentru a o face biruitoare asupra tuturor religiilor, chiar dacă politeiștilor nu le place.

Allah Preaînaltul vorbește despre îndârjirea fiilor lui Israel pomeniți mai înainte, pe care Isa, fiul lui Maryam, i-a chemat, spunându-le: „O, fii ai lui Israel! Eu sunt trimisul lui Allah către voi", adică Allah m-a trimis ca să vă chem la bine și să vă opresc de la rău și m-a întărit cu dovezi limpezi. Printre lucrurile care arată adevărul spuselor mele se află faptul că eu vin „întărind Tora care a fost înaintea mea": am venit cu ceea ce a adus Musa, din Tora și din legile cerești. Dacă aș pretinde pe nedrept profeția, aș aduce altceva decât ceea ce au adus trimișii. De asemenea, eu întăresc Tora care a fost înaintea mea fiindcă ea a vorbit despre mine și mi-a vestit venirea; am venit și am fost trimis pentru a-i adeveri vestirea. „Și vestind un trimis care va veni după mine, al cărui nume va fi Ahmad": acesta este Muhammad ibn Abdullah ibn Abd al-Muttalib, Profetul din neamul lui Hashim, binecuvântarea și pacea fie asupra lui.

Isa, pacea fie asupra lui, asemenea celorlalți profeți, îl adeverește pe profetul de dinaintea sa și îl vestește pe cel care urmează. Așa se deosebesc ei de mincinoși, care îi contrazic pe profeți în cel mai puternic chip și se îndepărtează de ei prin însușiri, purtare, porunci și interdicții. „Dar, când a venit la ei", adică Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, cel vestit de Isa, „cu dovezi limpezi", cu argumente vădite care arătau că el este cel așteptat și că este cu adevărat trimisul lui Allah, „au spus", împotrivindu-se adevărului și tăgăduindu-l: „Aceasta este vrăjitorie vădită!" Acesta este unul dintre cele mai uimitoare lucruri: să socotească vrăjitor, cu vrăjitorie vădită, un trimis a cărui misiune a devenit mai limpede decât soarele la amiază! Poate exista o lipsire de izbândă mai mare decât aceasta? Poate exista o născocire mai gravă decât aceea prin care au negat ceea ce era cunoscut despre misiunea lui și i-au atribuit tocmai lucrul de care era cel mai îndepărtat dintre oameni?

„Și cine este mai nelegiuit decât acela care născocește minciuni despre Allah", prin aceasta sau prin alte afirmații, în vreme ce el nu are nicio dezvinovățire și orice argument al său a fost înlăturat? Căci „este chemat la

Islam” și i se arată dovezile și lămuririle acestuia. „Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți”, pe cei care stăruie în nelegiuirea lor și nu sunt opriți de la ea de nicio povață, de nicio lămurire și de niciun argument. Cu atât mai mult, aceasta îi privește pe acei nelegiuiți care se ridică împotriva adevărului pentru a-l respinge și pentru a sprijini deșertăciunea.

De aceea, Allah a spus despre ei: „Ei voiesc să stingă lumina lui Allah cu gurile lor”, adică prin vorbele stricate cu care resping adevărul, vorbe care nu au niciun temei. Dimpotrivă, ele îi sporesc celui cu discernământ cunoașterea deșertăciunii în care se află ei. „Însă Allah Își va desăvârși lumina, chiar dacă necredincioșilor nu le place”: Allah a chezășuit sprijinirea religiei Sale, desăvârșirea adevărului cu care i-a trimis pe trimișii Săi și arătarea luminii Sale în toate ținuturile, chiar dacă necredincioșilor nu le place. Oricât s-ar strădui, din pricina urii lor, să folosească tot ceea ce le stă în putere pentru a stinge lumina lui Allah, ei vor fi biruiți. Ei sunt asemenea celui care suflă spre discul soarelui ca să-l stingă: nici nu-și ating scopul, nici mințile lor nu scapă de învinuirea de neputință și de osândă.

Apoi a pomenit temeiul biruinței și al triumfului religiei islamice, atât în planul faptelor, cât și al argumentelor, spunând: „El este Cel Care l-a trimis pe Trimisul Său cu călăuzirea și cu religia adevărului”, adică cu știință folositoare și cu fapta dreaptă. Cu știința prin care îi călăuzește pe oameni către Allah și către sălașul cinstirii Sale, către cele mai bune fapte și purtări și către ceea ce le este de folos în această lume și în Viața de Apoi. „Și cu religia adevărului”, adică religia care trebuie urmată și prin care este adorat Domnul lumilor, o religie adevărată și dreaptă, fără lipsuri și fără cusururi. Poruncile ei sunt hrana inimilor și a sufletelor și alinarea trupurilor, iar părăsirea celor pe care le oprește ferește de rău și de stricăciune.

Călăuzirea și religia adevărului cu care a fost trimis Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, sunt cea mai mare dovadă și cel mai puternic argument că el spune adevărul. Această dovadă dăinuiește cât dăinuie timpul: cu cât omul chibzuiește mai mult la ea, cu atât îi sporesc bucuria și înțelegerea. „Pentru a o face biruitoare asupra tuturor religiilor”, adică pentru a o înălța deasupra tuturor celorlalte religii prin dovadă și argument și pentru a-i face biruitori, prin sabie și lance, pe cei care o urmează.

În privința religiei înseși, această însușire o însoțește în orice vreme. Nimeni nu se poate ridica să o înfrunte sau să o combată fără ca ea să-l biruie și să-l învingă, dobândind întâietatea și puterea asupra lui. Cât despre cei care se socotesc aparținători ai ei, dacă o împlinesc, se luminează cu lumina ei și îi urmează călăuzirea în treburile religiei și ale vieții lor, nici lor nu le va putea sta cineva împotrivă și vor ajunge negreșit biruitori asupra adepților celorlalte

religii. Dacă însă o neglijează și se mulțumesc doar să se declare aparținători ai ei, aceasta nu le va folosi, iar neglijarea ei va deveni pricină pentru care dușmanii vor căpăta putere asupra lor. Acest lucru poate fi cunoscut prin cercetarea stărilor musulmanilor și prin privirea la generațiile lor de la început și de mai târziu.

Versetele 10 la 14

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ تِجَٰرَةٖ تُنجِيكُم مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿١٠﴾ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡ وَيُدۡخِلۡكُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١٢﴾

10. O, voi cei care credeți! Să vă îndrum către un negoț care să vă izbăvească de o pedeapsă dureroasă? 11. Credeți în Allah și în Trimisul Său și luptați pe calea lui Allah cu averile și cu sufletele voastre. Aceasta este mai bine pentru voi, dacă ați ști. 12. El vă va ierta păcatele și vă va face să intrați în grădini pe sub care curg râuri și în locuințe plăcute, în grădinile șederii veșnice. Aceasta este marea izbândă.

وَأُخۡرَىٰ تُحِبُّونَهَاۖ نَصۡرٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتۡحٞ قَرِيبٞۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٣﴾

13. Și încă un lucru pe care îl iubiți: un ajutor de la Allah și o biruință apropiată. Vestește-le aceasta credincioșilor!

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُوٓاْ أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ لِلۡحَوَارِيِّـۧنَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٞ مِّنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَكَفَرَت طَّآئِفَةٞۖ فَأَيَّدۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَىٰ عَدُوِّهِمۡ فَأَصۡبَحُواْ ظَٰهِرِينَ ﴿١٤﴾

14. O, voi cei care credeți! Fiți sprijinitorii lui Allah, așa cum Isa, fiul lui Maryam, le-a spus apostolilor: „Cine sunt sprijinitorii mei pe calea lui Allah?" Apostolii au spus: „Noi suntem sprijinitorii lui Allah!" O parte dintre

fiii lui Israel a crezut, iar o altă parte nu a crezut. Noi i-am întărit pe cei care au crezut împotriva dușmanilor lor și ei au ajuns biruitori.

Aceasta este o povață, o îndrumare și o călăuzire din partea Celui Mai Îndurător dintre cei îndurători pentru robii Săi credincioși, către cel mai însemnat negoț, către cel mai măreț scop și către cea mai înaltă dorință, prin care se dobândesc izbăvirea de pedeapsă dureroasă și fericirea dăinuitoare. El a folosit o formulare de propunere care arată că acesta este un lucru dorit de orice om cu discernământ și către care năzuiește orice om chibzuit.

Este ca și cum s-ar fi întrebat: „Ce este acest negoț de o asemenea însemnătate?" Atunci a spus: „Credeți în Allah și în Trimisul Său." Se știe că credința deplină înseamnă adeverirea hotărâtă a tot ceea ce Allah a poruncit să fie crezut, o adeverire care atrage după sine faptele trupului. Printre cele mai de seamă dintre acestea se află lupta pe calea Lui. De aceea a spus:

„Și luptați pe calea lui Allah cu averile și cu sufletele voastre", oferindu-vă pe voi înșivă și viețile voastre pentru a-i înfrunta pe dușmanii Islamului, cu scopul de a sprijini religia lui Allah și de a înălța Cuvântul Său, și cheltuind din averile voastre, pentru acest scop, ceea ce vă stă în putere. Chiar dacă aceasta este neplăcută sufletelor și greu de îndurat, ea „este mai bine pentru voi, dacă ați ști". Căci în aceasta se află binele din această lume: biruința asupra dușmanilor, cinstea care înlătură umilința, belșugul mijloacelor de trai și liniștea și bucuria sufletului. Tot în ea se află binele Vieții de Apoi, prin dobândirea răsplății lui Allah și izbăvirea de pedeapsa Sa.

De aceea a pomenit răsplata din Viața de Apoi, spunând: „El vă va ierta păcatele." Aceasta cuprinde atât păcatele mici, cât și pe cele mari, căci credința în Allah și lupta pe calea Lui șterg păcatele, chiar dacă sunt mari. „Și vă va face să intrați în grădini pe sub care curg râuri", adică pe sub locuințele, palatele, încăperile înalte și pomii lor: râuri de apă care nu se strică, râuri de lapte al cărui gust nu se schimbă, râuri de vin plăcut celor care îl beau și râuri de miere curățită. Acolo vor avea roade de tot felul.

„Și în locuințe plăcute, în grădinile șederii veșnice", locuințe care adună orice însușire plăcută: sunt înalte, semețe, frumos clădite și împodobite. Locuitorii Paradisului îi vor vedea pe cei din încăperile înalte ale treptelor de sus așa cum se vede astrul strălucitor la orizontul de răsărit sau de apus. Unele dintre clădirile Paradisului sunt făcute din cărămizi de aur, iar altele din cărămizi de argint; corturile sale sunt din perle și coral, iar unele locuințe sunt din smarald și din nestemate colorate în cele mai frumoase culori. Din pricina limpezimii lor, dinlăuntrul lor se vede ceea ce este în afară, iar din afară se vede ceea ce este înăuntru. Au un parfum plăcut și o frumusețe pe care nicio descriere nu le poate cuprinde și care nu i-au trecut prin inima nimănui dintre

făpturi. Oamenii nu le pot cunoaște până când nu le vor vedea, nu se vor bucura de frumusețea lor și nu li se vor desfăta ochii cu ele.

În acea stare, dacă Allah nu i-ar fi creat pe locuitorii Paradisului și nu le-ar fi dat o alcătuire desăvârșită, care nu mai este supusă pieirii, ar fi fost aproape să moară de bucurie. Slavă Celui pe Care nimeni dintre făpturile Sale nu-L poate lăuda îndeajuns! El este așa cum S-a lăudat pe Sine, mai presus de orice laudă pe care I-o aduce vreo făptură a Sa. Binecuvântat fie Cel Măreț și Frumos, Care a întemeiat sălașul fericirii și a așezat în el atâta măreție și frumusețe, încât uimește mințile făpturilor și le cucerește inimile. Preaînalt este Cel a Cărui înțelepciune este desăvârșită! Printre semnele acesteia se află și faptul că, dacă le-ar fi arătat robilor Paradisul[17] și ei ar fi văzut fericirea din el, nimeni nu ar fi rămas în urmă de la căutarea lui și nu le-ar mai fi fost plăcută viața în acest sălaș tulburat, a cărui desfătare este amestecată cu durere și a cărui bucurie este amestecată cu tristețe.

Paradisul a fost numit grădina șederii veșnice deoarece locuitorii lui rămân în el, nu ies niciodată și nu doresc să plece în altă parte. Această răsplată îmbelșugată și această frumoasă răsplătire reprezintă marea izbândă, fără seamăn. Aceasta este răsplata din Viața de Apoi.

Cât despre răsplata din această lume a acestui negoț, El a pomenit-o prin cuvintele: „Și încă un lucru pe care îl iubiți", adică veți dobândi încă un dar pe care îl îndrăgiți: „un ajutor de la Allah" împotriva dușmanilor voștri, prin care se dobândesc cinstea și bucuria, „și o biruință apropiată", prin care se lărgește cuprinsul Islamului și se dobândesc mijloace de trai îmbelșugate. Aceasta este răsplata credincioșilor care luptă pe calea lui Allah. Cât despre credincioșii care nu iau parte la luptă, atunci când alții o împlinesc, Allah Preaînaltul nu i-a făcut să-și piardă nădejdea în harul și binefacerea Sa, ci a spus: „Vestește-le aceasta credincioșilor!", adică vestește-le răsplata apropiată și pe cea de mai târziu, fiecăruia potrivit credinței sale, chiar dacă nu vor ajunge la treapta celor care luptă pe calea lui Allah.

Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a spus: „Cel care este mulțumit cu Allah ca Domn, cu Islamul ca religie și cu Muhammad ca trimis va avea negreșit Paradisul." Abu Sa'id al-Khudri, cel care a relatat hadithul, a fost uimit de aceasta și a spus: „Repetă-mi aceasta, o, Trimis al lui Allah!" El i-a repetat-o, apoi a spus: „Și mai este o faptă prin care robul este înălțat cu o sută de trepte în Paradis; între fiecare două trepte este cât între cer și

[17] Nota ediției arabe: manuscrisul B formulează ipoteza astfel: „dacă le-ar fi arătat făpturilor Paradisul atunci când l-a creat". Ediția engleză urmează această precizare de timp.

pământ.” El a întrebat: „Care este aceasta, o, Trimis al lui Allah?” A răspuns: „Lupta pe calea lui Allah, lupta pe calea lui Allah.” Relatat de Muslim.[18]

Apoi Allah Preaînaltul a spus: „O, voi cei care credeți! Fiți sprijinitorii lui Allah”, prin cuvinte și fapte. Aceasta se împlinește prin respectarea religiei lui Allah, prin străduință ca și ceilalți să o respecte, prin luptă, cu trupurile și averile, împotriva celor care i se împotrivesc cu îndârjire și prin respingerea pretinselor dovezi ale celui care sprijină deșertăciunea cu ceea ce pretinde a fi știință și respinge adevărul. Adevărul este sprijinit prin demontarea argumentului acestuia, prin aducerea dovezii împotriva lui și prin avertizarea oamenilor asupra lui. Din sprijinirea religiei lui Allah fac parte învățarea Cărții lui Allah și a Sunnei Trimisului Său, predarea lor, îndemnarea la acestea, poruncirea binelui și oprirea răului.

Apoi Allah i-a îndemnat pe credincioși să urmeze pilda celor drepți de dinaintea lor, spunând: „așa cum Isa, fiul lui Maryam, le-a spus apostolilor: Cine sunt sprijinitorii mei pe calea lui Allah?” El le-a spus aceasta pentru a-i îndemna: cine mă ajută și stă alături de mine în sprijinirea religiei lui Allah, urmând aceeași cale pe care o urmez eu? Apostolii s-au grăbit să răspundă: „Noi suntem sprijinitorii lui Allah!” Isa, pacea fie asupra lui, a stăruit în împlinirea poruncii lui Allah și în sprijinirea religiei Sale, împreună cu apostolii care erau alături de el. „O parte dintre fiii lui Israel a crezut”, datorită chemării lui Isa și a apostolilor, „iar o altă parte nu a crezut” și nu s-a supus chemării lor. Atunci credincioșii au luptat împotriva necredincioșilor. „Noi i-am întărit pe cei care au crezut împotriva dușmanilor lor”, adică le-am dat putere și i-am sprijinit împotriva lor, „și ei au ajuns biruitori”, învingându-i și supunându-i. Așadar, o, comunitate a lui Muhammad, fiți sprijinitorii lui Allah și chemători la religia Sa! Allah vă va sprijini așa cum i-a sprijinit pe cei de dinaintea voastră și vă va face biruitori asupra dușmanilor voștri.

S-a încheiat explicația acestei sure. Lauda este a lui Allah, Domnul lumilor.

[18] Nota ediției arabe: relatarea este consemnată de Muslim (nr. 1884). Manuscrisul B redă aici o altă formulare: „În Paradis sunt o sută de trepte; între fiecare două trepte este cât între cer și pământ. Allah le-a pregătit celor care luptă pe calea Lui.” Ediția engleză redă această formulare și o atribuie lui al-Bukhari.

Sura al Jumuah

VERSETELE 1 LA 11

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetul 1

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْمَلِكِ ٱلْقُدُّوسِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾

1. Tot ceea ce se află în ceruri și tot ceea ce se află pe pământ Îl preamărește pe Allah, Stăpânul, Cel Preasfânt, Cel Atotputernic, Cel Înțelept.

„Stăpânul, Cel Preasfânt, Cel Atotputernic, Cel Înțelept”: tot ceea ce se află în ceruri și pe pământ Îl preamărește pe Allah, se supune poruncii Sale, Îl recunoaște ca Dumnezeu și Îl adoră. Aceasta pentru că stăpânirea Sa este desăvârșită și Lui Îi aparține stăpânirea lumii de sus și a celei de jos; toate Îi aparțin și se află sub cârmuirea Sa. El este Cel Preasfânt, Cel Preamărit și lipsit de orice cusur și neajuns, Cel Atotputernic, Care supune toate lucrurile, Cel Înțelept în creația și în porunca Sa. Aceste însușiri mărețe cheamă la adorarea exclusivă a lui Allah, fără niciun asociat.

Versetele 2 la 4

هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلْأُمِّيِّـۧنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾

2. El este Cel Care a trimis printre cei neștiutori de carte un trimis dintre ei, care le recită versetele Sale, îi curățește și îi învață Cartea și înțelepciunea, deși mai înainte se aflau într-o rătăcire vădită.

وَءَاخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُواْ بِهِمْ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾

3. Și altora dintre ei, care încă nu li s-au alăturat. El este Cel Atotputernic, Cel Înțelept.

ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤﴾

4. Acesta este harul lui Allah, pe care El îl dăruiește cui voiește. Iar Allah este Stăpânul harului nemărginit.

„El este Cel Care a trimis printre cei neștiutori de carte un Trimis”: prin cei neștiutori de carte se înțeleg cei care nu aveau o Carte și nici vreo urmă a unui mesaj dumnezeiesc, precum arabii și alții asemenea lor, care nu erau dintre oamenii Cărții. Allah Preaînaltul le-a dăruit o binefacere mai mare decât cea dăruită altora, fiindcă erau lipsiți de cunoaștere și de bine și se aflau într-o rătăcire vădită. Adorau idolii, copacii și pietrele și aveau purtarea fiarelor sălbatice: cel puternic îl devora pe cel slab. Se aflau într-o adâncă neștiință față de învățăturile profeților.

Allah a trimis printre ei un Trimis dintre ei înșiși, căruia îi cunoșteau obârșia, însușirile frumoase și sinceritatea, și i-a pogorât Cartea Sa. El „le recită versetele Lui”, versetele limpezi care aduc credința și certitudinea, „îi curățește”, îndemnându-i la purtările alese, explicându-le în amănunțime și avertizându-i împotriva purtărilor josnice, „și îi învață Cartea și înțelepciunea”, adică învățăturile Coranului și ale Sunnei, care cuprind cunoașterea celor dintâi și a celor de pe urmă. După această învățare și curățire, au ajuns cei mai învățați dintre oameni, ba chiar îndrumătorii oamenilor cunoașterii și ai religiei. Au devenit cei mai desăvârșiți în purtare, cei mai buni în călăuzire și în demnitate. S-au călăuzit pe ei înșiși și i-au călăuzit pe alții, ajungând conducătorii celor bine călăuziți și imamii celor temători de Allah. Aceasta a fost cu putință numai pentru că Allah a trimis la ei acest Trimis, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, dăruindu-le astfel cea mai înaltă binefacere și cel mai măreț dar.

„Și altora dintre ei, care încă nu li s-au alăturat”, adică: Allah le-a dăruit această binefacere și altora, dincolo de cei neștiutori de carte amintiți, anume celor care aveau să vină după ei și oamenilor Cărții care nu au luat parte la chemarea directă a Trimisului. Este cu putință ca înțelesul să fie că nu li s-au alăturat în privința meritelor, după cum este cu putință să însemne că nu li s-au alăturat în timp. Ambele înțelesuri sunt corecte. Cei care au fost martorii trimiterii Trimisului și au luat parte la chemarea lui au dobândit, prin aceasta, însușiri alese și merite la care nimeni nu-i poate ajunge.

Aceasta ține de puterea și înțelepciunea Sa: El nu i-a lăsat pe robii Săi de izbeliște, fără rost, ci a trimis la ei trimiși, le-a dat porunci și le-a pus opreliști. Aceasta ține de harul nemărginit al lui Allah, pe care El îl dăruiește cui voiește dintre robii Săi. Nu există binefacere mai mare decât aceasta: nici sănătatea trupului, nici belșugul mijloacelor de trai, nici celelalte binefaceri lumești pe care le-a revărsat asupra lor. Nu există nimic mai înalt decât binefacerea religiei, care este temelia izbânzii și a fericirii veșnice.

Versetele 5 la 8

مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُواْ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًۢا ۚ بِئْسَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ هَادُوٓاْ إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَآءُ لِلَّهِ مِن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُاْ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٦﴾

5. Pilda celor cărora le-a fost încredințată Tora, dar care apoi nu s-au achitat de îndatoririle ei, este asemenea pildei măgarului care poartă cărți. Rea este pilda neamului care a socotit mincinoase semnele lui Allah! Iar Allah nu călăuzește neamul celor nedrepți. 6. Spune: O, voi, cei care urmați iudaismul! Dacă pretindeți că voi sunteți apropiații lui Allah, fără ceilalți oameni, atunci doriți-vă moartea, dacă sunteți sinceri!

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُۥٓ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ ٱلْمَوْتَ ٱلَّذِى تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُۥ مُلَـٰقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَـٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَـٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

7. Însă ei nu și-o vor dori niciodată, din pricina celor pe care mâinile lor le-au trimis înainte. Iar Allah îi cunoaște bine pe cei nedrepți. 8. Spune: Moartea de care fugiți vă va întâlni negreșit. Apoi veți fi aduși înapoi la Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute, iar El vă va înștiința despre ceea ce făceați.

După ce a amintit binefacerea dăruită acestei comunități, în care a trimis un Profet neștiutor de carte, și însușirile alese și meritele pe care i le-a dat în chip aparte și în care nimeni nu o poate egala, ea fiind comunitatea neștiutoare de carte care i-a întrecut pe cei dintâi și pe cei de pe urmă, inclusiv pe oamenii Cărții care pretindeau că sunt învățații evlavioși și înțelepții înaintați în

cunoaștere, Allah a arătat că aceia cărora le-a fost încredințată Tora, dintre evrei și, de asemenea, dintre creștini, și cărora li s-a poruncit să o învețe și să lucreze potrivit ei, dar care nu au purtat-o și nu au împlinit ceea ce le-a fost încredințat, nu au niciun merit. Ei sunt asemenea măgarului care poartă cărți pline de cunoaștere: oare are el vreun folos din cărțile aflate pe spinarea lui? Dobândește prin ele vreo cinste sau partea lui se mărginește la a le căra? Aceasta este pilda învățaților oamenilor Cărții[19] care nu lucrează potrivit celor din Tora. Una dintre cele mai însemnate și mai mari porunci ale ei este aceea de a-l urma pe Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, vestirea venirii lui și credința în Coranul pe care l-a adus. Oare un asemenea om dobândește din Tora altceva decât dezamăgire, pierdere și ridicarea dovezii împotriva lui? Această pildă i se potrivește întocmai.

„Rea este pilda neamului care a socotit mincinoase semnele lui Allah", cele care arată adevărul Trimisului nostru și adevărul celor cu care a venit. „Iar Allah nu călăuzește neamul celor nedrepți", adică nu-i călăuzește către ceea ce le este de folos, atâta vreme cât nedreptatea și îndârjirea rămân însușirile lor.

Din nedreptatea și îndârjirea evreilor face parte și faptul că știu că se află în deșertăciune, dar pretind că urmează adevărul și că sunt apropiații lui Allah, fără ceilalți oameni. De aceea, Allah i-a poruncit Trimisului Său să le spună: dacă sunteți sinceri în pretenția voastră că urmați adevărul și sunteți apropiații lui Allah, „atunci doriți-vă moartea". Aceasta este o încercare ușoară; dacă ar ști că urmează adevărul, nu ar șovăi în fața provocării pe care Allah a făcut-o dovadă pentru sinceritatea lor, dacă își doresc moartea, și pentru minciuna lor, dacă nu și-o doresc.

Întrucât nu au răspuns acestei provocări, s-a arătat că știu că ei se află în deșertăciune și stricăciune. De aceea, Allah spune: „Însă ei nu și-o vor dori niciodată, din pricina celor pe care mâinile lor le-au trimis înainte", adică din pricina păcatelor și neascultărilor care îi fac să se teamă de moarte. „Iar Allah îi cunoaște bine pe cei nedrepți": nimic din nedreptatea lor nu-I rămâne ascuns.

Deși nu-și doresc moartea din pricina celor pe care mâinile lor le-au trimis înainte, ba chiar fug de ea cât pot, aceasta nu-i va izbăvi. Moartea îi va întâlni negreșit, căci Allah a hotărât-o pentru robi și a scris-o asupra lor. După moarte și după încheierea sorocurilor, în Ziua Învierii, întreaga creație va fi adusă înapoi la Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute. El le va aduce la cunoștință binele și răul pe care le-au făcut, fie ele puține sau multe.

[19] Nota ediției arabe: manuscrisul B spune aici „învățații evreilor", în loc de „învățații oamenilor Cărții". Ediția engleză urmează formularea mai restrânsă.

Versetele 9 la 11

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِىَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوْمِ ٱلْجُمُعَةِ فَٱسْعَوْاْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ وَٱبْتَغُواْ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾

9. O, voi cei care credeți! Când se face chemarea la rugăciune în ziua de vineri, grăbiți-vă către pomenirea lui Allah și lăsați negoțul! Aceasta este mai bine pentru voi, dacă ați ști! 10. Iar când rugăciunea s-a încheiat, răspândiți-vă pe pământ, căutați din harul lui Allah și pomeniți-L mult pe Allah, ca să izbândiți.

وَإِذَا رَأَوْاْ تِجَٰرَةً أَوْ لَهْوًا ٱنفَضُّوٓاْ إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمًا ۚ قُلْ مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ ٱللَّهْوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِ ۚ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١﴾

11. Dar când văd un negoț sau o distracție, se împrăștie către aceasta și te lasă în picioare. Spune: Ceea ce se află la Allah este mai bun decât distracția și decât negoțul. Iar Allah este Cel mai bun dintre cei care dăruiesc cele de trebuință traiului.

Allah Preaînaltul le poruncește robilor Săi credincioși să participe la rugăciunea de vineri și să se grăbească spre ea atunci când se face chemarea. Prin grăbirea amintită aici se înțelege străduința de a merge la ea, grija pentru ea și așezarea ei pe primul loc între preocupările omului. Nu se înțelege alergarea, fiindcă aceasta este oprită atunci când omul merge la rugăciune.

„Și lăsați negoțul", adică lăsați negoțul atunci când se face chemarea la rugăciune și mergeți la ea. „Aceasta este mai bine pentru voi" decât să vă ocupați cu negoțul și să pierdeți rugăciunea obligatorie, care se numără printre cele mai întărite îndatoriri. „Dacă ați ști" că ceea ce se află la Allah este mai bun și mai trainic! Cel care dă întâietate vieții lumești înaintea religiei suferă adevărata pierdere, tocmai atunci când își închipuie că are de câștigat.

Porunca de a lăsa negoțul este mărginită la timpul rugăciunii. „Iar când rugăciunea s-a încheiat, răspândiți-vă pe pământ", pentru a căuta câștigul și a face negoț. Întrucât ocuparea cu negoțul poate aduce nepăsare față de pomenirea lui Allah, El a poruncit să fie pomenit mult, pentru a îndrepta aceasta: „Și pomeniți-L mult pe Allah", când stați în picioare, când ședeți și

când stați culcați pe o parte. „Ca să izbândiți", căci pomenirea deasă a lui Allah se numără printre cele mai însemnate pricini ale izbânzii.

„Dar când văd un negoț sau o distracție, se împrăștie către aceasta", adică ies din moschee, din râvnă pentru acea distracție și pentru acel negoț, și lasă binele. „Și te lasă în picioare", ținând predică oamenilor. Aceasta s-a petrecut într-o zi de vineri, pe când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, le ținea predica oamenilor. O caravană cu mărfuri a sosit la Medina. Când oamenii din moschee au auzit-o, s-au împrăștiat din moschee și l-au lăsat pe Profet, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, să predice, grăbindu-se către ceva pentru care nu se cuvenea să se grăbească și dând dovadă de lipsă de cuviință.[20]

„Spune: Ceea ce se află la Allah", din plată și răsplată dăruite celui care stăruie în bine și își deprinde sufletul cu adorarea lui Allah, „este mai bun decât distracția și decât negoțul". Chiar dacă din acestea se dobândesc unele dintre lucrurile urmărite, folosul lor este mic și trecător[21], iar ele fac să se piardă binele Vieții de Apoi. Răbdarea în ascultarea de Allah nu-l lipsește pe om de cele de trebuință traiului, căci „Allah este Cel mai bun dintre cei care dăruiesc cele de trebuință traiului". Celui care se teme de Allah, El îi dăruiește mijloace de trai de unde nici nu se așteaptă.

Aceste versete cuprind numeroase învățături. Printre ele se află faptul că rugăciunea de vineri este obligatorie pentru credincioși: ei trebuie să meargă la ea, să se grăbească să participe și să-i acorde grija cuvenită.

Tot printre ele se află faptul că cele două predici din ziua de vineri sunt obligatorii și trebuie să se participe la ele. Pomenirea lui Allah amintită aici a fost explicată ca însemnând cele două predici, iar Allah a poruncit să se meargă și să se grăbească spre această pomenire.

De asemenea, chemarea la rugăciunea de vineri este rânduită de Lege și poruncită.

Printre aceste învățături se numără și interzicerea vânzării și cumpărării după chemarea la rugăciunea de vineri. Negoțul este oprit fiindcă face să se piardă o îndatorire și distrage de la aceasta. Aceasta arată că orice lucru îngăduit care face să se piardă o îndatorire nu mai este îngăduit în acea împrejurare.

Tot astfel, există poruncă de a participa la cele două predici din ziua de vineri și mustrarea celor care nu participă la ele. De aici urmează și obligația de a le asculta în tăcere.

---

[20] Nota ediției arabe: întâmplarea caravanei este consemnată de al-Bukhari și Muslim. Ediția arabă tipărește al-Bukhari nr. 899 și Muslim nr. 863; relatarea corespunzătoare din al-Bukhari este la nr. 936, iar trimiterea la Muslim nr. 863 este corectă.

[21] Nota ediției arabe: manuscrisul B are „mic și însoțit de neajunsuri", în loc de „mic și trecător". Ediția engleză urmează sensul lecturii B.

O altă învățătură este aceea că robul care se apropie de Allah prin adorare și slujire, atunci când sufletul său îl cheamă spre distracție, negoț sau pofte, trebuie să-și amintească binefacerile aflate la Allah pentru cel care dă întâietate mulțumirii Sale înaintea dorințelor propriului suflet.

S-a încheiat explicația surei al-Jumu'ah, prin harul și ajutorul lui Allah. Lauda este a lui Allah, Domnul lumilor.

Sura al Munafiqun

VERSETELE 1 LA 11

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 6

إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَـٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ ۘ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ
وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ لَكَـٰذِبُونَ ﴿١﴾ ٱتَّخَذُوٓا۟ أَيْمَـٰنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا۟ عَن
سَبِيلِ ٱللَّهِ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا۟
فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾

1. Când vin la tine fățarnicii, spun: Mărturisim că tu ești, cu adevărat, Trimisul lui Allah! Allah știe că tu ești Trimisul Său, iar Allah mărturisește că fățarnicii sunt, cu adevărat, mincinoși. 2. Și-au luat jurămintele drept scut și au îndepărtat de la calea lui Allah. Cât de rău este ceea ce făceau! 3. Aceasta pentru că ei au crezut, apoi au devenit necredincioși. Astfel, inimile le-au fost pecetluite și ei nu înțeleg.

* وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ۖ وَإِن يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ۖ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۖ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۚ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ ۖ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾

4. Când îi vezi, înfățișarea lor îți place, iar când vorbesc, le asculți vorbele. Sunt ca niște bucăți de lemn rezemate.[22] Ei socotesc că orice strigăt este împotriva lor. Ei sunt dușmanul, așadar păzește-te de ei! Să-i nimicească Allah! Cum de sunt întorși de la adevăr? 5. Când li se spune: „Veniți, ca Trimisul lui Allah să ceară iertare pentru voi!", își întorc capetele și îi vezi îndepărtându-se cu trufie.

سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾

6. Totuna le este dacă ceri iertare pentru ei sau nu ceri iertare pentru ei: Allah nu-i va ierta. Cu adevărat, Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți.

Când Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a sosit la Medina, iar islamul s-a răspândit și a devenit puternic acolo, unii dintre locuitorii ei, din triburile Aws și Khazraj, au arătat credința, dar au ascuns necredința, pentru a-și păstra rangul, a-și ocroti viața și a-și ocroti averile. Allah a amintit despre ei însușiri prin care pot fi recunoscuți, pentru ca robii Săi să se ferească de ei și să-i cunoască bine.

El a spus: „Când vin la tine fățarnicii, spun", mințind: „Mărturisim că tu ești, cu adevărat, Trimisul lui Allah!" Această mărturie a fățarnicilor era minciună și fățărnicie, deși nu era nevoie de mărturia lor pentru a-l susține pe Trimisul Său. „Allah știe că tu ești Trimisul Său, iar Allah mărturisește că fățarnicii sunt, cu adevărat, mincinoși" în vorbele și pretențiile lor, fiindcă ceea ce spuneau nu se afla cu adevărat în inimile lor.

„Și-au luat jurămintele drept scut", adică drept pavăză cu care se feresc să fie numiți fățarnici. „Și au îndepărtat de la calea lui Allah": s-au îndepărtat pe ei înșiși de la calea Lui și i-au îndepărtat și pe alții, cărora starea lor le era

[22] Nota ediției engleze, după ash-Shawkani: Când stăteau în adunarea Profetului, ascultându-l rezemați de perete, fățarnicii erau asemenea unor bucăți de lemn sprijinite de zid, lipsite de înțelegere și de cunoaștere.

ascunsă. „Cât de rău este ceea ce făceau!”: arătau credința, ascundeau necredința și își întăreau vorbele prin jurăminte, dând impresia că sunt sinceri.

Lucrul care le-a împodobit fățărnicia în ochii lor a fost faptul că nu au rămas statornici în credință. Dimpotrivă, „au crezut, apoi au devenit necredincioși. Astfel, inimile le-au fost pecetluite”, încât binele nu mai poate pătrunde în ele. „Și ei nu înțeleg” ceea ce le este de folos și nu sunt conștienți de ceea ce este în interesul lor.

„Când îi vezi, înfățișarea lor îți place”, datorită prospețimii și frumuseții ei. „Iar când vorbesc, le asculți vorbele”, fiindcă au o vorbire frumoasă și cuvinte plăcute. Însă dincolo de această înfățișare și de aceste vorbe nu se află nici purtări alese, nici călăuzire dreaptă. De aceea, Allah spune: „Sunt ca niște bucăți de lemn rezemate”, lipsite de folos și de pe urma cărora nu ai parte decât de rău. „Ei socotesc că orice strigăt este împotriva lor”, din pricina lașității, fricii, slăbiciunii inimilor și îndoielilor lor. Se tem că adevărul despre ei va fi descoperit.

„Ei sunt dușmanul”, în adevăratul înțeles al cuvântului. Dușmanul care se arată pe față este mai ușor de înfruntat decât dușmanul care rămâne nevăzut și uneltește. Acesta se preface că îți este prieten, în vreme ce îți este dușman înverșunat. „Așadar păzește-te de ei! Să-i nimicească Allah! Cum de sunt întorși de la adevăr?” Cum de se abat de la religia islamului, după ce dovezile ei s-au arătat limpezi, către necredință, care nu le aduce decât pierdere și nefericire?

„Când li se spune” acestor fățarnici: „Veniți, ca Trimisul lui Allah să ceară iertare pentru voi”, pentru cele săvârșite de voi, astfel încât starea voastră să se îndrepte și faptele voastre să fie primite, ei refuză cu cea mai mare îndârjire. „Își întorc capetele”, arătând că nu vor să-i ceară Trimisului să se roage pentru ei, „și îi vezi îndepărtându-se” de adevăr, din ură față de el, „cu trufie”, refuzând să-l urmeze din nelegiuire și îndârjire. Aceasta este starea lor atunci când sunt chemați să ceară rugăciunea Trimisului.

Faptul că nu au venit la el pentru a-i cere să se roage pentru iertarea lor ține de bunătatea lui Allah și de cinstirea pe care El i-o arată Trimisului Său. Căci „totuna le este dacă ceri iertare pentru ei sau nu ceri iertare pentru ei: Allah nu-i va ierta”. Aceasta deoarece sunt oameni nelegiuiți, care au ieșit din ascultarea de Allah și au ales necredința în locul credinței. De aceea, cererea de iertare a Trimisului nu le-ar fi de folos, chiar dacă ar cere iertare pentru ei. Allah Preaînaltul spune: „Cere iertare pentru ei sau nu cere iertare pentru ei! Chiar dacă ai cere iertare pentru ei de șaptezeci de ori, Allah nu-i va ierta...” [at-Tawbah 9:80]. „Cu adevărat, Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți.”

Versetele 7 la 8

هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُواْ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّواْ ۗ وَلِلَّهِ خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ ٱلْأَعَزُّ مِنْهَا ٱلْأَذَلَّ ۚ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

7. Ei sunt cei care spun: Nu cheltuiți pentru cei care se află alături de Trimisul lui Allah, până ce se vor împrăștia! Dar ale lui Allah sunt comorile cerurilor și ale pământului, însă fățarnicii nu înțeleg. 8. Ei spun: Dacă ne vom întoarce la Medina, cel puternic îl va alunga din ea pe cel umilit! Dar puterea și cinstea sunt ale lui Allah, ale Trimisului Său și ale credincioșilor, însă fățarnicii nu știu.

Aceasta ține de dușmănia lor aprigă față de Profet, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și față de musulmani. Când au văzut adunarea și unirea companionilor săi și graba lor de a dobândi mulțumirea Trimisului lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, au spus, potrivit închipuirii lor deșarte: „Nu cheltuiți pentru cei care se află alături de Trimisul lui Allah, până ce se vor împrăștia!" După pretenția lor, dacă nu ar fi fost averile fățarnicilor și ceea ce cheltuiau ei pentru credincioși, aceștia nu s-ar fi adunat pentru a sprijini religia lui Allah. Este cât se poate de uimitor că acești fățarnici, cei mai dornici dintre oameni să lase religia fără sprijin și să-i vatăme pe musulmani, fac o asemenea afirmație, care nu-l poate înșela decât pe cel lipsit de cunoașterea adevărului.

De aceea, Allah Preaînaltul a răspuns vorbelor lor, spunând: „Dar ale lui Allah sunt comorile cerurilor și ale pământului". El dăruiește mijloace de trai cui voiește și le refuză cui voiește, ușurează căile de dobândire pentru cine voiește și le îngreunează pentru cine voiește. „Însă fățarnicii nu înțeleg." Tocmai de aceea au rostit acele cuvinte, al căror înțeles este că toate comorile mijloacelor de trai s-ar afla în mâinile lor și ar fi supuse voinței lor.

„Ei spun: Dacă ne vom întoarce la Medina, cel puternic îl va alunga din ea pe cel umilit!" Aceasta s-a petrecut în expediția de la al-Muraysi', când între unii emigranți și unii ajutători din Medina au fost rostite vorbe care au tulburat inimile. Atunci a ieșit la iveală fățărnicia fățarnicilor și s-a arătat ceea ce se afla în inimile lor. Mai-marele lor, Abdullah ibn Ubayy ibn Salul, a spus: „Pilda noastră și a acestora", adică a emigranților, „nu este alta decât vorba celui care

a spus: Îngrașă-ți câinele și te va mânca!” Și a spus: „Dacă ne vom întoarce la Medina, cel puternic îl va alunga din ea pe cel umilit!” În închipuirea lui, el și frații săi fățarnici erau cei puternici, iar Trimisul lui Allah și cei care îl urmau erau cei umiliți. Însă adevărul era tocmai opus celor spuse de acest fățarnic. De aceea, Allah Preaînaltul spune: „Dar puterea și cinstea sunt ale lui Allah, ale Trimisului Său și ale credincioșilor”. Ei sunt cei puternici și cinstiți, pe când fățarnicii și frații lor dintre necredincioși sunt cei umiliți. „Însă fățarnicii nu știu” aceasta; de aceea au pretins că ei sunt cei puternici, amăgindu-se cu deșertăciunea în care se aflau.

Apoi Allah Preaînaltul a spus:

Versetele 9 la 11

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُلۡهِكُمۡ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنفِقُواْ مِن مَّا رَزَقۡنَٰكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوۡلَآ أَخَّرۡتَنِيٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠﴾

9. O, voi cei care credeți! Să nu vă abată averile voastre și nici copiii voștri de la pomenirea lui Allah! Cei care fac aceasta sunt cei pierzători. 10. Și cheltuiți din ceea ce v-am dăruit, înainte să vină moartea la vreunul dintre voi, iar el să spună: Doamne al meu, de mi-ai da un răgaz până la un soroc apropiat, ca să dau milostenie și să fiu dintre cei drepți!

وَلَن يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَاۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١١﴾

11. Însă Allah nu va da răgaz niciunui suflet atunci când i-a venit sorocul. Iar Allah știe pe deplin ceea ce faceți.

Allah Preaînaltul le poruncește robilor Săi credincioși să-L pomenească mult, căci în aceasta se află câștigul, izbânda și numeroase binefaceri. El le interzice să se lase abătuți de averile și copiii lor de la pomenirea Lui. Iubirea de avere și de copii este sădită în firea celor mai mulți oameni, iar ei ajung să o pună înaintea iubirii de Allah; în aceasta se află marea pierdere. De aceea, Allah Preaînaltul spune: „Cei care fac aceasta”, adică cei pe care averea și copiii îi abat de la pomenirea lui Allah, „sunt cei pierzători”, fiindcă pierd fericirea veșnică și desfătarea statornică, alegând ceea ce piere în locul a ceea ce dăinuie.

Allah Preaînaltul spune: „Averile voastre și copiii voștri sunt doar o încercare, iar la Allah se află o răsplată mare” [at-Taghabun 64:15].

În cuvintele Sale: „Și cheltuiți din ceea ce v-am dăruit” intră cheltuielile obligatorii, precum zakat-ul, ispășirile, întreținerea soțiilor și a robilor aflați în stăpânire și altele asemenea, precum și cheltuielile recomandate, cum ar fi dăruirea averii pentru toate cauzele folositoare. Cuvintele Sale: „Din ceea ce v-am dăruit” arată că Allah Preaînaltul nu le-a impus robilor cheltuieli care să-i împovăreze și să le fie greu de suportat. Dimpotrivă, le-a poruncit să dea o parte din ceea ce El le-a dăruit, le-a înlesnit și le-a ușurat căile de dobândire. Să-I mulțumească, așadar, Celui Care le-a dăruit, ajutându-i pe frații lor nevoiași, și să se grăbească să facă aceasta înaintea morții. Când moartea sosește, robul nu mai poate săvârși nici măcar cât greutatea unui atom de bine.

De aceea, Allah spune: „Înainte să vină moartea la vreunul dintre voi, iar el să spună”, căindu-se pentru ceea ce a neglijat atunci când avea putință și cerând întoarcerea, care este cu neputință: „Doamne al meu, de mi-ai da un răgaz până la un soroc apropiat”, pentru a îndrepta ceea ce am neglijat, „ca să dau milostenie” din averea mea, prin care să mă izbăvesc de pedeapsă și să merit răsplata îmbelșugată, „și să fiu dintre cei drepți”, împlinind toate cele poruncite și ferindu-mă de toate cele oprite. Aici intră pelerinajul și celelalte fapte.

Însă timpul acestei cereri și al acestei dorințe a trecut și nu mai poate fi recuperat. De aceea, Allah spune: „Însă Allah nu va da răgaz niciunui suflet atunci când i-a venit sorocul”, cel hotărât pentru el. „Iar Allah știe pe deplin ceea ce faceți”, bine sau rău. El vă va răsplăti potrivit intențiilor și faptelor pe care le cunoaște despre voi.

S-a încheiat explicația surei al-Munafiqun. Lauda este a lui Allah.

Sura at Taghabun

VERSETELE 1 LA 18

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 4

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ لَهُ ٱلْمُلْكُ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾

1. Îl preamărește pe Allah tot ceea ce se află în ceruri și pe pământ. A Lui este stăpânirea și a Lui este lauda, iar El este cu putere peste toate. 2. El este Cel Care v-a creat; printre voi sunt necredincioși și printre voi sunt credincioși. Iar Allah vede bine ceea ce faceți. 3. El a creat cerurile și pământul întru adevăr, v-a dat chip și a făcut frumoase chipurile voastre. Și la El este întoarcerea.

يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤﴾

4. El știe ceea ce se află în ceruri și pe pământ și știe ceea ce ascundeți și ceea ce faceți cunoscut. Iar Allah cunoaște bine ceea ce se află în piepturi.

Aceste versete nobile cuprind o bogată prezentare a măreților însușiri ale Creatorului. El a amintit desăvârșirea dumnezeirii Sale, slăvit și preaînălțat fie El, deplina Sa lipsă de nevoie față de oricine și nevoia tuturor făpturilor de El, precum și faptul că toți cei din ceruri și de pe pământ Îl preamăresc pe Domnul lor, aducându-I laudă. Întreaga stăpânire este a lui Allah, astfel că nicio făptură nu iese de sub stăpânirea Lui. Tot a Lui este întreaga laudă: laudă pentru

însușirile Sale desăvârșite, laudă pentru toate lucrurile pe care le-a adus la existență, laudă pentru rânduielile pe care le-a legiuit și pentru binefacerile pe care le-a dăruit. Puterea Sa este atotcuprinzătoare, niciun lucru existent nu iese din ea și nimic din ceea ce El voiește nu-I este cu neputință.

El a amintit că i-a creat pe robi și a făcut ca printre ei să fie credincioși și necredincioși. Credința și necredința lor se petrec, așadar, potrivit hotărârii și rânduielii lui Allah. El este Cel Care a voit aceasta în privința lor, dându-le putere și voință prin care pot face ceea ce voiesc în privința poruncilor și opreliștilor. „Iar Allah vede bine ceea ce faceți."

După ce a amintit crearea omului, căruia i se dau porunci și opreliști, a amintit crearea celorlalte făpturi, spunând: „El a creat cerurile și pământul", adică însăși alcătuirea lor și toate cele aflate în ele, și a făcut frumoasă creația lor, „întru adevăr", adică potrivit înțelepciunii și scopului pe care Allah Preaînaltul l-a urmărit. „V-a dat chip și a făcut frumoase chipurile voastre", după cum spune Allah Preaînaltul: „Noi l-am creat pe om în cea mai frumoasă alcătuire" [at-Tin 95:4]. Omul este cea mai frumoasă dintre făpturi ca înfățișare și cea mai minunată la vedere. „Și la El este întoarcerea", adică întoarcerea din Ziua Învierii. El vă va răsplăti pentru credința și necredința voastră și vă va întreba despre binefacerile și desfătările pe care vi le-a dăruit: I-ați mulțumit pentru ele sau nu?

Apoi a amintit atotcuprinderea cunoașterii Sale, spunând: „El știe ceea ce se află în ceruri și pe pământ", dintre cele ascunse și cele vădite, dintre cele nevăzute și cele văzute. „Și știe ceea ce ascundeți și ceea ce faceți cunoscut. Iar Allah cunoaște bine ceea ce se află în piepturi", adică tainele bune, gândurile rele, intențiile curate și scopurile stricate pe care acestea le cuprind. Întrucât El cunoaște bine ceea ce se află în piepturi, omul înțelept și cu pricepere trebuie să se îngrijească și să se străduiască să-și păzească lăuntrul de purtările josnice și să se împodobească cu însușiri frumoase.

Versetele 5 la 6

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُاْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبْلُ فَذَاقُواْ وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُۥ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَقَالُوٓاْ أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُواْ وَتَوَلَّواْ وَّٱسْتَغْنَى ٱللَّهُ وَٱللَّهُ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾

5. Oare nu v-a ajuns vestea celor care nu au crezut mai înainte? Ei au gustat urmările rele ale faptelor lor și vor avea parte de o pedeapsă dureroasă. 6. Aceasta deoarece trimișii lor veneau la ei cu dovezi limpezi, dar ei spuneau:

Nişte oameni să ne călăuzească? Astfel, nu au crezut şi s-au întors de la adevăr, iar Allah nu a avut nevoie de ei. Allah este Cel Lipsit de Nevoie, Cel Vrednic de Laudă.

După ce Allah Preaînaltul a amintit însuşirile Sale desăvârşite şi măreţe, prin care este cunoscut şi adorat şi pentru care oamenii se străduiesc să-I dobândească mulţumirea şi să se ferească de mânia Sa, El a adus la cunoştinţă ceea ce a făcut cu neamurile de mai înainte şi cu generaţiile trecute. Veştile despre acestea sunt încă povestite de cei veniţi după ele şi relatate de oamenii sinceri. Când trimişii lor au venit la ele cu adevărul, le-au socotit cuvintele mincinoase şi li s-au împotrivit cu îndârjire. De aceea, Allah le-a făcut să guste urmările rele ale faptelor lor în această lume şi le-a umilit în ea, „şi vor avea parte de o pedeapsă dureroasă" în Viaţa de Apoi.

De aceea a amintit pricina acestei pedepse, spunând: „Aceasta", adică pedeapsa şi urmările rele pe care le-am pogorât asupra lor, s-a petrecut „deoarece trimişii lor veneau la ei cu dovezi limpezi", adică semne vădite care arătau adevărul şi deşertăciunea. Însă ei s-au arătat nemulţumiţi şi s-au trufit înaintea trimişilor lor, spunând: „Nişte oameni să ne călăuzească?", adică: ei nu au niciun merit în plus faţă de noi; pentru ce i-a ales Allah pe ei şi nu pe noi? După cum se spune în celălalt verset: „Trimişii lor le-au spus: Noi nu suntem decât oameni asemenea vouă, dar Allah dăruieşte harul Său cui voieşte dintre robii Săi..." [Ibrahim 14:11]. Ei au vrut să îngrădească harul lui Allah şi binefacerea pe care El a dăruit-o profeţilor Săi, alegându-i să fie trimişi către oameni. S-au trufit şi au refuzat să li se supună, iar astfel au fost încercaţi prin adorarea copacilor, pietrelor şi a altora asemenea. „Astfel, nu au crezut" în Allah „şi s-au întors" de la ascultarea de El. „Iar Allah nu a avut nevoie de ei": El nu ţine seama de ei, iar rătăcirea lor nu-I pricinuieşte nicio vătămare. „Allah este Cel Lipsit de Nevoie, Cel Vrednic de Laudă", adică El are deplină şi absolută lipsă de nevoie faţă de oricine, din toate punctele de vedere, şi este vrednic de laudă în cuvintele, faptele şi însuşirile Sale.

Versetul 7

زَعَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَن لَّن يُبۡعَثُواْۚ قُلۡ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبۡعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلۡتُمۡۚ وَذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿٧﴾

7. Cei care nu cred pretind că nu vor fi înviaţi. Spune: Ba da, pe Domnul meu! Veţi fi înviaţi negreşit, apoi veţi fi înştiinţaţi despre ceea ce aţi făcut. Iar aceasta Îi este uşor lui Allah.

Allah Preaînaltul aduce la cunoștință îndârjirea necredincioșilor, pretențiile lor deșarte și tăgăduirea învierii, fără cunoaștere, fără călăuzire și fără o Carte luminătoare. El i-a poruncit celei mai nobile dintre făpturile Sale să jure pe Domnul său că îi va învia și îi va răsplăti pentru faptele lor rele și pentru tăgăduirea adevărului. „Iar acest lucru Îi este ușor lui Allah." Chiar dacă este greu, ba chiar cu neputință pentru făpturi, întrucât, de și-ar uni toate puterile pentru a readuce la viață un singur mort, nu ar putea face aceasta, pentru Allah Preaînaltul lucrurile stau altfel: atunci când voiește un lucru, îi spune: „Fii!", iar el este. Allah Preaînaltul spune: „Și se va sufla în trâmbiță, iar cei din ceruri și cei de pe pământ vor cădea răpuși, în afară de cei pe care îi voiește Allah. Apoi se va sufla în ea încă o dată și, deodată, ei vor sta în picioare, privind" [az-Zumar 39:68].

Versetul 8

فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلنُّورِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلۡنَاۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿٨﴾

8. Credeți, așadar, în Allah, în Trimisul Său și în Lumina pe care am pogorât-o! Iar Allah știe pe deplin ceea ce faceți.

După ce a amintit tăgăduirea celor care neagă învierea și faptul că această tăgăduire implică necredința în Allah și în semnele Sale, Allah Preaînaltul a poruncit ceea ce ferește de pierzanie și de nefericire: credința în El, în Trimisul Său și în Cartea Sa. Allah a numit Cartea Sa Lumină, fiindcă lumina este opusul întunericului. Rânduielile, legile și vestirile din Cartea pe care a pogorât-o Allah sunt lumini prin care omul se călăuzește în întunecimile adânci ale neștiinței și merge prin bezna nopții. Celelalte învățături, în afara călăuzirii prin Cartea lui Allah, aduc mai multă vătămare decât folos și mai mult rău decât bine. Ba chiar nu se află în ele nici bine, nici folos, în afara a ceea ce este în acord cu mesajul adus de trimiși. Credința în Allah, în Trimisul Său și în Cartea Sa cere hotărâre deplină, certitudine sinceră cu privire la ele și fapte potrivite acestei credințe, prin împlinirea poruncilor și ferirea de cele oprite. „Iar Allah știe pe deplin ceea ce faceți" și vă va răsplăti pentru faptele voastre bune și rele.

Versetele 9 la 10

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ ٱلْجَمْعِ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلتَّغَابُنِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا
يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا
ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٩﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ
خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٠﴾

9. În Ziua în care El vă va aduna pentru Ziua Adunării, aceea va fi Ziua câștigului și a pierderii. Celui care crede în Allah și face fapte bune, El îi va șterge faptele rele și îl va face să intre în Grădini pe sub care curg râuri, în care va rămâne veșnic. Aceasta este marea izbândă. 10. Iar cei care nu cred și socotesc mincinoase semnele Noastre vor fi locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic. Și ce rea întoarcere!

Înțelesul este: amintiți-vă de Ziua Adunării, în care Allah îi va aduna pe cei dintâi și pe cei de pe urmă, îi va face să stea într-o adunare înfricoșătoare și măreață și le va aduce la cunoștință ceea ce au făcut. Atunci se vor arăta deosebirile dintre făpturi, precum și cine a câștigat și cine a pierdut. El va înălța unii oameni la cele mai înalte trepte, în încăperile sublime și în sălașurile înalte care cuprind toate desfătările și dorințele împlinite. Pe alții îi va coborî în adâncul cel mai de jos, în locul îngrijorării, mâhnirii, întristării și pedepsei aspre. Aceasta va fi urmarea a ceea ce au pregătit pentru ei înșiși și au trimis înainte în zilele vieții lor.

De aceea a spus: „Aceea va fi Ziua câștigului și a pierderii”, adică ziua în care se vor arăta deosebirile dintre făpturi în privința câștigului și a pierderii. Credincioșii vor fi cei câștigători, iar nelegiuiții cei păgubiți; cei păcătoși vor ști că s-au sprijinit pe ceva lipsit de temei și că ei sunt cei pierzători. Este ca și cum s-ar întreba: prin ce se dobândesc izbânda și desfătarea sau nefericirea și pedeapsa? Allah Preaînaltul a arătat pricinile acestora, spunând: „Celui care crede în Allah”, cu o credință deplină, care cuprinde tot ceea ce Allah a poruncit să fie crezut, „și face fapte bune”, obligatorii și de bunăvoie, împlinind drepturile lui Allah și drepturile robilor Săi, „El îl va face să intre în Grădini pe sub care curg râuri”. În ele se află tot ceea ce sufletele doresc, ceea ce încântă ochii, ceea ce spiritele aleg și după care inimile tânjesc. Acolo se află împlinirea deplină a oricărei dorințe. „În care va rămâne veșnic. Aceasta este marea izbândă.”

„Iar cei care nu cred și socotesc mincinoase semnele Noastre”, adică cei care le tăgăduiesc fără vreun temei din Lege sau din rațiune, deși dovezile și semnele limpezi au venit la ei, dar le-au socotit mincinoase și s-au împotrivit cu îndârjire celor arătate de ele, „vor fi locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic. Și ce rea întoarcere!”, fiindcă acolo se adună toată suferința, greutatea, nefericirea și pedeapsa.

Versetele 11 la 13

مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ ۚ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٢﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

11. Nicio nenorocire nu lovește decât cu îngăduința lui Allah. Celui care crede în Allah, El îi călăuzește inima. Iar Allah este Știutor a toate. 12. Ascultați de Allah și ascultați de Trimis! Iar dacă vă întoarceți, Trimisului Nostru îi revine numai transmiterea limpede. 13. Allah! Nu există altă divinitate în afara Lui. Și în Allah să se încreadă credincioșii!

Allah Preaînaltul spune: „Nicio nenorocire nu lovește decât cu îngăduința lui Allah”. Aceasta cuprinde toate nenorocirile care ating omul însuși, averea, copiii, pe cei dragi și altele asemenea. Tot ceea ce îi lovește pe robi se petrece potrivit hotărârii și rânduielii lui Allah: El a știut aceasta mai dinainte, condeiul Său a scris-o, voința Sa a făcut-o să se împlinească, iar înțelepciunea Sa a cerut-o. Însă ceea ce contează este dacă robul își împlinește sau nu îndatorirea în această împrejurare. Dacă o împlinește, va avea parte de răsplata îmbelșugată și de plată frumoasă în această lume și în Viața de Apoi.

Dacă el crede că nenorocirea vine de la Allah, o primește cu mulțumire și se supune poruncii Sale, Allah îi călăuzește inima. Astfel, el își găsește liniștea și nu se pierde cu firea în fața nenorocirilor, așa cum se întâmplă cu cel a cărui inimă nu este călăuzită de Allah. Dimpotrivă, Allah îi dăruiește statornicie atunci când nenorocirile vin și îl ajută să împlinească ceea ce cere răbdarea. Prin aceasta dobândește o răsplată încă de acum, pe lângă marea răsplată pe care Allah i-o păstrează pentru Ziua Răsplătirii. Allah Preaînaltul spune: „Cei răbdători își vor primi răsplata fără măsură” [az-Zumar 39:10].

De aici se înțelege că acela care nu crede în Allah atunci când vin nenorocirile, în sensul că nu ia în seamă hotărârea și rânduiala Sa, ci se oprește

doar la pricini, este lăsat fără ajutor și Allah îl lasă în grija propriului său suflet. Când robul este lăsat în grija propriului suflet, acesta nu mai are decât neliniște și deznădejde. Ele sunt o pedeapsă grabnică pentru rob, înaintea pedepsei Vieții de Apoi, pentru neîmplinirea îndatoririi răbdării.

Acesta este înțelesul cuvintelor Sale: „Celui care crede în Allah, El îi călăuzește inima" în împrejurarea aparte a nenorocirilor. Cât privește înțelesul general al cuvintelor, Allah a arătat că, pentru oricine crede, adică are credința poruncită în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și în destin, cu binele și răul lui, și își adevărește credința prin împlinirea cerințelor și îndatoririlor ei, aceasta este cea mai mare pricină a călăuzirii lui de către Allah în cuvinte, fapte, toate împrejurările, cunoaștere și lucrare. Aceasta este cea mai bună răsplată pe care Allah o dăruiește oamenilor credinței. Allah Preaînaltul a vestit că îi întărește pe credincioși în viața lumească și în Viața de Apoi. Temelia statorniciei este tăria inimii, răbdarea și certitudinea ei la venirea oricărei încercări. El a spus: „Allah îi întărește pe cei care cred prin cuvântul statornic, în viața lumească și în Viața de Apoi..." [Ibrahim 14:27]. Oamenii credinței sunt cei cu inimile cel mai bine călăuzite și cei mai statornici în fața tulburărilor și spaimelor, datorită credinței pe care o au.

Cuvintele Sale: „Ascultați de Allah și ascultați de Trimis!" înseamnă: împliniți poruncile lui Allah și ale Trimisului Său și feriți-vă de cele oprite de ei. Ascultarea de Allah și ascultarea de Trimisul Său sunt temelia fericirii și semnul izbânzii. „Iar dacă vă întoarceți", adică de la ascultarea de Allah și de la ascultarea de Trimisul Său, „Trimisului Nostru îi revine numai transmiterea limpede". El va transmite mesajul cu care a fost trimis la voi, în chip lămurit și limpede, astfel încât dovada să fie ridicată împotriva voastră. Nu stă în puterea lui să vă călăuzească și nici să vă ceară socoteală. Cel Care vă va cere socoteală pentru împlinirea sau neîmplinirea ascultării de Allah și de Trimisul Său este Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute.

„Allah", Cel despre Care se spune: „Nu există altă divinitate în afara Lui", este Singurul Care merită adorarea și recunoașterea dumnezeirii. Orice altă divinitate adorată în afara Lui este deșartă. „Și în Allah să se încreadă credincioșii!", adică să se sprijine pe El în orice lucru care îi preocupă și în tot ceea ce vor să împlinească. Niciun lucru nu se înlesnește decât prin Allah și nu există cale către aceasta decât prin încrederea în El. Încrederea în Allah nu este deplină până când robul nu are o părere bună despre Domnul său și nu este convins că El îi este de ajuns pentru lucrul în privința căruia se sprijină pe El. Potrivit credinței robului, încrederea lui în Allah va fi puternică sau slabă.

Versetele 14 la 15

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ مِنْ أَزْوَٰجِكُمْ وَأَوْلَٰدِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَٱحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِن تَعْفُواْ وَتَصْفَحُواْ وَتَغْفِرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَٰدُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

14. O, voi cei care credeți! Printre soțiile voastre și copiii voștri sunt unii care vă sunt dușmani, așadar feriți-vă de ei![23] Iar dacă iertați, treceți cu vederea și acoperiți greșelile, atunci Allah este Atoateiertător, Îndurător. 15. Averile voastre și copiii voștri sunt doar o încercare, iar la Allah se află o răsplată mare.

Acesta este un avertisment de la Allah pentru credincioși, ca să nu se lase amăgiți de soții și de copii. Unii dintre ei vă sunt dușmani, iar dușmanul este cel care vă dorește răul. Îndatorirea voastră este să vă feriți de cel care are această însușire. Sufletul este, prin firea sa, înclinat spre iubirea soțiilor și a copiilor, iar Allah Preaînaltul le-a dat robilor Săi acest sfat, pentru ca iubirea lor să nu-i facă să se supună cererilor soțiilor și copiilor atunci când în ele se află ceva oprit de Lege. El i-a îndemnat să-I împlinească poruncile și să dea întâietate mulțumirii Sale, amintind marea răsplată pe care o are la El, care cuprinde țelurile înalte și lucrurile de mare preț dorite. I-a îndemnat, de asemenea, să dea întâietate Vieții de Apoi înaintea vieții lumești trecătoare, care se sfârșește.

Întrucât oprirea de la ascultarea de soții și copii în ceea ce îl vatămă pe rob, precum și avertizarea împotriva acestui lucru, ar putea lăsa impresia că ei trebuie tratați cu asprime și pedepsiți, Allah Preaînaltul a poruncit ferirea de ei, dar și trecerea cu vederea și iertarea lor. În aceasta se află foloase nenumărate. El a spus: „Iar dacă iertați, treceți cu vederea și acoperiți greșelile, atunci Allah este Atoateiertător, Îndurător". Răsplata este de același fel cu fapta: pe cel care iartă, Allah îl iartă, iar celui care trece cu vederea, Allah îi trece cu vederea greșelile. Cel care se poartă față de Allah Preaînaltul așa cum Îi place Lui și față de robii Săi așa cum le place lor și le este de folos dobândește iubirea lui Allah și iubirea robilor Săi, iar treburile sale se așază bine.

[23] Nota ediției engleze, după ash-Shawkani: Unii bărbați din Mecca au îmbrățișat islamul și au vrut să emigreze la Medina, însă soțiile și copiii lor i-au împiedicat. Versetul îi îndeamnă să se ferească de piedicile puse de familie și să nu-i asculte pe ai lor în nesupunerea față de Allah, dar să le ierte greșelile, să nu-i mustre pentru ele și să le acopere.

Versetele 16 la 18

فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسْتَطَعْتُمْ وَٱسْمَعُواْ وَأَطِيعُواْ وَأَنفِقُواْ خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ ۗ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تُقْرِضُواْ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

16. Temeți-vă, așadar, de Allah cât vă stă în putință, ascultați, supuneți-vă și cheltuiți spre binele sufletelor voastre! Cei care sunt feriți de zgârcenia propriului suflet sunt cei care izbândesc. 17. Dacă Îi dați lui Allah un împrumut bun, El vi-l va înmulți și vă va ierta. Iar Allah este Cel Recunoscător, Cel Îngăduitor, 18. Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute, Cel Atotputernic, Cel Înțelept.

Allah Preaînaltul poruncește teama de El, care înseamnă împlinirea poruncilor Sale și ferirea de cele oprite de El, și o leagă de putință și de capacitatea omului. Acest verset arată că orice îndatorire pe care robul nu o poate împlini nu mai este obligatorie pentru el. Dacă poate împlini o parte din ceea ce i s-a poruncit, dar nu poate împlini o altă parte, atunci face ceea ce poate, iar ceea ce nu poate nu i se mai cere. Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a spus: „Când vă poruncesc un lucru, împliniți din el atât cât puteți”.[24]

Sub această regulă a Legii intră nenumărate cazuri particulare.

Cuvintele Sale: „Și ascultați” înseamnă: ascultați îndemnurile pe care vi le dă Allah și rânduielile pe care vi le prescrie. Învățați acestea și supuneți-vă lor. „Și supuneți-vă”, adică lui Allah și Trimisului Său, în toate treburile voastre. „Și cheltuiți”, din cheltuielile rânduite de Lege, obligatorii și recomandate. Această faptă va fi spre binele vostru în această lume și în Viața de Apoi. Întregul bine se află în împlinirea poruncilor lui Allah Preaînaltul, în primirea îndemnurilor Sale și în supunerea față de Legea Sa, iar întregul rău se află în împotrivirea față de acestea.

Însă există o boală care îi împiedică pe mulți oameni să cheltuiască așa cum li s-a poruncit: zgârcenia sădită în firea celor mai multe suflete. Sufletul se zgârcește cu averea, iubește să o aibă și urăște din răsputeri să o lase să-i iasă

[24] Nota ediției arabe: Hadith relatat de Abu Hurayrah, consemnat de al-Bukhari (nr. 7288) și Muslim (nr. 1337). În sursa arabă, numărul relatării din al-Bukhari este tipărit „7277”; trimiterea corespunzătoare acestui hadith este 7288.

din mână. Cel pe care Allah Preaînaltul îl fereşte de „zgârcenia propriului suflet", astfel încât sufletul lui să dăruiască de bunăvoie pentru ceea ce îi este de folos, se numără printre „cei care izbândesc". Ei au dobândit ceea ce căutau şi au scăpat de ceea ce se temeau. Mai mult, aceasta poate cuprinde toate poruncile şi opreliştile adresate robului. Dacă sufletul său este zgârcit şi nu se supune celor poruncite şi nu dă ceea ce are de dat, omul nu izbândeşte, ci pierde în această lume şi în Viaţa de Apoi. Dar dacă sufletul său este darnic, liniştit, deschis faţă de Legea lui Allah şi caută mulţumirea Sa, atunci între el şi împlinirea celor cu care a fost însărcinat nu mai stă decât cunoaşterea lor şi înţelegerea limpede a faptului că ele Îi sunt plăcute lui Allah Preaînaltul. Prin aceasta, el izbândeşte, reuşeşte şi dobândeşte întreaga izbândă.

Apoi Allah Preaînaltul a îndemnat la cheltuire, spunând: „Dacă Îi daţi lui Allah un împrumut bun". Acesta este orice dar făcut din averea dobândită în chip îngăduit, prin care robul urmăreşte Faţa lui Allah Preaînaltul şi pe care îl aşază la locul cuvenit. „El vi-l va înmulţi": cheltuiala este răsplătită de zece ori, până la şapte sute de ori şi de încă multe ori pe atât. Pe lângă această înmulţire, „vă va ierta" păcatele datorită cheltuielii şi milosteniei voastre. Allah şterge păcatele prin milostenii şi prin fapte bune: „Faptele bune le îndepărtează pe cele rele" [Hud 11:114].

„Iar Allah este Cel Recunoscător, Cel Îngăduitor."[25] El nu Se grăbeşte să-l pedepsească pe cel care nu-L ascultă, ci îi dă răgaz, fără să-l lase uitării. „Dacă Allah i-ar lua pe oameni la socoteală pentru ceea ce au agonisit, nu ar lăsa pe faţa pământului nicio vieţuitoare, însă El le dă răgaz până la un soroc hotărât..." [Fatir 35:45]. Allah Preaînaltul este Recunoscător: primeşte de la robii Săi puţine fapte şi îi răsplăteşte din belşug pentru ele. El îl răsplăteşte pe cel care îndură pentru El greutăţile, poverile şi feluritele îndatoriri apăsătoare. Celui care lasă ceva pentru Allah, Allah îi dăruieşte în loc ceva mai bun.

„Cunoscătorul celor nevăzute şi al celor văzute", adică al oştirilor care le sunt ascunse robilor şi pe care numai El le cunoaşte, precum şi al făpturilor pe care ei le văd. „Cel Atotputernic", Cel Care nu poate fi biruit şi Căruia nimeni nu I se poate împotrivi, Cel Care a supus toate lucrurile. „Cel Înţelept" în creaţia şi în porunca Sa, Cel Care aşază fiecare lucru la locul lui.

S-a încheiat explicaţia surei. Lauda este a lui Allah.

[25] Nota ediţiei arabe: Manuscrisul B are aici „Atoateiertător" (Ghafur). În manuscrisul A, o altă mână a corectat cuvântul în „Recunoscător" (Shakur), formă din versetul coranic 64:17, urmată în textul de bază.

Sura at Talaq

VERSETELE 1 LA 12

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 3

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا۟ ٱلْعِدَّةَ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
رَبَّكُمْ ۖ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنۢ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَـٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ
وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ لَا تَدْرِى لَعَلَّ ٱللَّهَ
يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾

1. O, Profetule! Când divorțați de femei, divorțați de ele la timpul potrivit pentru perioada lor de așteptare și socotiți cu grijă perioada de așteptare.[26] Temeți-vă de Allah, Domnul vostru! Nu le scoateți din casele lor și nici ele să nu iasă, în afară de cazul în care săvârșesc o faptă vădit rușinoasă. Acestea sunt hotarele lui Allah. Cel care încalcă hotarele lui Allah își face singur nedreptate. Tu nu știi: poate că Allah va aduce după aceasta o nouă împrejurare.

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا۟ ذَوَىْ
عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا۟ ٱلشَّهَـٰدَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ
ٱلْـَٔاخِرِ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ﴿٢﴾

2. Iar când se apropie de sfârșitul perioadei lor de așteptare, păstrați-le în chip cuviincios sau despărțiți-vă de ele în chip cuviincios. Luați ca martori doi

[26] Nota ediției engleze: Pentru femeia care are menstruație, perioada de așteptare este de trei cicluri menstruale, potrivit versetului al-Baqarah 2:228. Dacă soțul nu o ia înapoi înainte de încheierea acestei perioade, divorțul devine definitiv și ea se poate căsători cu altcineva.

oameni drepți dintre voi și aduceți mărturia pentru Allah! Prin aceasta este îndemnat cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi. Celui care se teme de Allah, El îi va face o cale de ieșire

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
بَٰلِغُ أَمْرِهِۦ ۚ قَدْ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَىْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾

3. și îi va dărui cele de trebuință traiului de unde nici nu se așteaptă. Celui care se încrede în Allah, El îi este de ajuns. Allah Își duce negreșit la îndeplinire porunca. Allah a rânduit pentru fiecare lucru o măsură.

Allah Preaînaltul spune, adresându-Se Profetului Său Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și credincioșilor: „O, Profetule! Când divorțați de femei", adică atunci când vreți să divorțați de ele, căutați să împliniți rânduiala legiuită pentru divorț. Nu vă grăbiți să divorțați de îndată ce se ivește o pricină pentru aceasta, fără să țineți seama de porunca lui Allah. Dimpotrivă, „divorțați de ele la timpul potrivit pentru perioada lor de așteptare", adică având în vedere perioada lor de așteptare: soțul să divorțeze de soția sa atunci când ea este curată de menstruație, într-o perioadă de curățenie în care nu a avut raporturi intime cu ea. Acesta este divorțul în urma căruia perioada de așteptare este limpede și bine stabilită. Lucrurile stau altfel dacă divorțează de ea în timp ce este la menstruație: menstruația în timpul căreia a avut loc divorțul nu se socotește, iar perioada de așteptare se prelungește din această pricină. La fel, dacă divorțează de ea într-o perioadă de curățenie în care a avut raporturi intime cu ea, nu poate fi sigur că ea nu este însărcinată; sarcina nu este încă vădită și nu este limpede ce fel de perioadă de așteptare trebuie să respecte.

Allah Preaînaltul a poruncit socotirea cu grijă a perioadei de așteptare, adică stabilirea ei prin menstruații, dacă femeia are menstruație, sau prin luni, dacă nu are menstruație și nu este însărcinată. Socotirea ei împlinește dreptul lui Allah, dreptul soțului care a divorțat de ea, dreptul celui care se va căsători cu ea mai târziu, precum și dreptul ei la întreținere și la celelalte lucruri. Dacă perioada de așteptare este bine socotită, starea ei este cunoscută limpede și se știe ce drepturi și îndatoriri decurg din ea. Porunca de a socoti perioada de așteptare se adresează soțului și femeii, dacă ea răspunde pentru împlinirea îndatoririlor religioase; altfel, se adresează tutorelui ei. Cuvintele Sale: „Temeți-vă de Allah, Domnul vostru!" înseamnă: în toate treburile voastre și temeți-vă de El în privința drepturilor soțiilor de care ați divorțat.

„Nu le scoateți din casele lor" pe durata perioadei de așteptare. Dimpotrivă, ele trebuie să rămână în casa în care locuiau când soțul a divorțat de ele. „Și

nici ele să nu iasă", adică nu le este îngăduit să iasă din ea. Interdicția de a le scoate se datorează faptului că soțul trebuie să-i asigure soției locuință[27], pentru ca ea să-și ducă la capăt perioada de așteptare, care este unul dintre drepturile lui. Iar interdicția ca ele să iasă se datorează faptului că ieșirea lor nesocotește dreptul soțului și nu-l păzește. Această interdicție de a ieși din case și de a fi scoase din ele durează până la încheierea perioadei de așteptare.

„În afară de cazul în care săvârșesc o faptă vădit rușinoasă", adică un lucru urât și limpede, care îndreptățește scoaterea lor, astfel încât locuitorii casei ar avea de suferit dacă femeia nu ar fi scoasă, cum ar fi vătămarea prin vorbe și prin fapte rușinoase. În această împrejurare, ei le pot scoate din casă, fiindcă ele însele au pricinuit scoaterea lor. Asigurarea locuinței are menirea de a le mângâia și de a se purta cu blândețe față de ele, însă ele însele și-au adus vătămarea. Aceasta se aplică femeii aflate în perioada de așteptare după un divorț revocabil. Cât despre femeia divorțată irevocabil, ea nu are dreptul la locuință în mod obligatoriu, fiindcă locuința ține de întreținere, iar întreținerea este obligatorie pentru femeia divorțată revocabil, nu pentru cea divorțată irevocabil.

„Acestea sunt hotarele lui Allah", adică hotarele pe care El le-a stabilit și le-a rânduit pentru robii Săi și pe care le-a poruncit să le respecte și să nu le depășească. „Cel care încalcă hotarele lui Allah", adică nu se oprește la ele, ci le depășește sau nu le împlinește, „își face singur nedreptate", nesocotind dreptul propriului suflet și pierzându-și partea din urmarea hotarelor lui Allah, în care se află binele acestei lumi și al Vieții de Apoi. „Tu nu știi: poate că Allah va aduce după aceasta o nouă împrejurare", adică Allah a rânduit perioada de așteptare și a legat de ea limitele divorțului din pricini de mare înțelepciune.

Printre aceste pricini se află faptul că Allah poate să facă să se nască în inima soțului care a divorțat milă și iubire, astfel încât să o ia înapoi pe cea de care a divorțat și să reia viața alături de ea. Perioada de așteptare îi dă putința să facă aceasta. Sau poate că a divorțat de ea dintr-o pricină care o privea, iar acea pricină dispare în timpul perioadei de așteptare; atunci o ia înapoi, fiindcă motivul divorțului a încetat. Tot printre pricinile de înțelepciune se află faptul că, în timpul acestei așteptări, se află dacă pântecele ei este liber de o sarcină de la soțul ei.

Cuvintele Sale: „Iar când se apropie de sfârșitul perioadei lor de așteptare" înseamnă: când sfârșitul acestei perioade este aproape. Dacă perioada de

[27] Nota ediției arabe: Manuscrisul B formulează aici obligația din perspectiva dreptului soțului: „locuirea îi este datorată soțului de către ea". Textul de bază vorbește despre obligația soțului de a-i asigura soției locuință.

așteptare s-ar fi încheiat, soțul nu ar mai avea alegerea între a păstra soția și a se despărți de ea. „Păstrați-le în chip cuviincios", adică printr-o bună conviețuire și o frumoasă însoțire, nu pentru a le pricinui rău, cu intenția de a le vătăma și de a le ține închise. Păstrarea lor în acest fel nu este îngăduită. „Sau despărțiți-vă de ele în chip cuviincios", adică printr-o despărțire în care nu se află nimic oprit, fără insulte, fără certuri și fără silirea femeii să cedeze ceva din averea ei.

„Luați ca martori", pentru divorțul de ea și pentru luarea ei înapoi, „doi oameni drepți dintre voi", adică doi bărbați musulmani drepți. Această mărturie închide ușa disputelor și a ascunderii de către fiecare dintre ei a ceea ce trebuie să facă cunoscut. „Și aduceți", o, martorilor, „mărturia pentru Allah!", adică aduceți-o așa cum se cuvine, fără adăugare și fără scădere, urmărind prin ea Fața lui Allah Preaînaltul. Nu favorizați prin mărturie o rudă din pricina rudeniei și nici un prieten din pricina iubirii pentru el.

„Prin aceasta", adică prin rânduielile și hotarele pe care vi le-am amintit, „este îndemnat cel care crede în Allah și în Ziua de Apoi". Credința în Allah și în Ziua de Apoi îl face pe cel care o are să ia aminte la îndemnurile lui Allah și să trimită înainte, pentru Viața de Apoi, cât mai multe fapte bune pe care le poate împlini. Lucrurile stau altfel cu omul din a cărui inimă a plecat credința: lui nu-i pasă de răul pe care îl săvârșește și nu cinstește îndemnurile lui Allah, fiindcă îi lipsește ceea ce l-ar îndemna la aceasta.

Întrucât divorțul poate pricinui strâmtorare, zbucium și mâhnire, Allah Preaînaltul a poruncit teama de El și i-a făgăduit celui care se teme de El, în privința divorțului și în alte privințe, că îi va dărui ușurare și o cale de ieșire. Dacă robul dorește să divorțeze și o face în chipul rânduit de Lege, rostind un singur divorț, atunci când femeia nu este la menstruație și nici într-o perioadă de curățenie în care a avut raporturi intime cu ea, lucrurile nu i se îngustează. Dimpotrivă, Allah îi face loc de ușurare și îi lasă putința de a reveni la căsătorie, dacă îi pare rău pentru divorț.

Deși versetul se află în contextul divorțului și al luării soției înapoi, se ține seama de înțelesul general al cuvintelor. Astfel, pe oricine se teme de Allah Preaînaltul și stăruie în căutarea mulțumirii Sale în toate treburile lui, Allah îl răsplătește în această lume și în Viața de Apoi. Din răsplata Lui face parte și faptul că îi dăruiește ușurare și o cale de ieșire din orice greutate și necaz. După cum celui care se teme de Allah El îi dăruiește ușurare și o cale de ieșire, tot astfel, cel care nu se teme de Allah ajunge sub povara și în lanțurile unor greutăți din care nu poate scăpa și ale căror urmări nu le poate înlătura. Privește aceasta și în cazul divorțului: dacă robul nu se teme de Allah în privința lui, ci îl rostește în chip oprit, cum ar fi rostirea de trei ori a divorțului și altele asemenea, el va ajunge negreșit să-l regrete, fără să mai poată îndrepta lucrurile și ieși din acea situație.

Cuvintele Sale: „Și îi va dărui cele de trebuință traiului de unde nici nu se așteaptă” înseamnă: Allah îi aduce mijloace de trai celui temător de El pe o cale la care nu se așteaptă și de care nu este conștient. „Celui care se încrede în Allah”, în treburile religiei și ale vieții sale lumești, sprijinindu-se pe Allah pentru a-i aduce ceea ce îi folosește și pentru a îndepărta ceea ce îl vatămă și fiind încrezător că El îi va înlesni aceasta, „El îi este de ajuns”, adică îi ajunge pentru lucrul în privința căruia s-a încrezut în El. Când lucrul este încredințat Celui Lipsit de Nevoie, Celui Puternic, Celui Atotputernic, Celui Îndurător, împlinirea acelui lucru îi este robului mai aproape decât orice altceva. Însă înțelepciunea dumnezeiască poate cere amânarea lui până la timpul potrivit. De aceea, Allah Preaînaltul spune: „Allah Își duce negreșit la îndeplinire porunca”, adică hotărârea și rânduiala Sa se vor împlini fără îndoială. Însă El „a rânduit pentru fiecare lucru o măsură”, adică un timp și o măsură pe care lucrul nu le depășește și de la care nu rămâne în urmă.

Versetele 4 la 5

وَٱلَّٰٓـِٔي يَئِسۡنَ مِنَ ٱلۡمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمۡ إِنِ ٱرۡتَبۡتُمۡ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشۡهُرٖ وَٱلَّٰٓـِٔي لَمۡ يَحِضۡنَۚ وَأُوْلَٰتُ ٱلۡأَحۡمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مِنۡ أَمۡرِهِۦ يُسۡرٗا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمۡرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ إِلَيۡكُمۡۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يُكَفِّرۡ عَنۡهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعۡظِمۡ لَهُۥٓ أَجۡرًا ﴿٥﴾

4. Pentru acelea dintre femeile voastre care nu mai nădăjduiesc să aibă menstruație, dacă aveți îndoieli, perioada de așteptare este de trei luni, la fel și pentru cele care nu au avut menstruație. Iar pentru cele însărcinate, sorocul este până când nasc. Celui care se teme de Allah, El îi va ușura treburile. 5. Aceasta este porunca lui Allah, pe care El a pogorât-o către voi. Celui care se teme de Allah, El îi va șterge faptele rele și îi va mări răsplata.

După ce Allah Preaînaltul a amintit că divorțul rânduit de Lege este cel prin care se poate începe perioada de așteptare a femeilor, El a arătat această perioadă, spunând: „Pentru acelea dintre femeile voastre care nu mai nădăjduiesc să aibă menstruație”, adică aveau menstruație, dar aceasta a încetat din pricina vârstei înaintate sau din altă pricină și nu mai este de așteptat să revină, perioada de așteptare este de trei luni, fiecare lună fiind socotită în locul unei menstruații. „La fel și pentru cele care nu au avut menstruație”, adică fetele tinere care încă nu au avut menstruație sau femeile ajunse la maturitate care nu au avut-o deloc: ele sunt asemenea celor a căror menstruație a încetat,

perioada lor de așteptare fiind de trei luni. Cât despre cele care au menstruație, Allah a amintit perioada lor de așteptare în cuvintele Sale: „Femeile divorțate să aștepte trei menstruații..." [al-Baqarah 2:228].

Cuvintele Sale: „Iar pentru cele însărcinate, sorocul", adică perioada lor de așteptare, „este până când nasc" înseamnă: până când dau naștere la tot ceea ce poartă în pântece, fie un singur copil, fie mai mulți. Atunci nu se ține seama de numărul lunilor sau de altceva. „Celui care se teme de Allah, El îi va ușura treburile", adică celui care se teme de Allah, El îi înlesnește treburile și îi face ușoară orice greutate.

„Aceasta", adică rânduiala pe care Allah v-a lămurit-o, „este porunca lui Allah, pe care El a pogorât-o către voi", ca să mergeți după ea, să o urmați și să o cinstiți. „Celui care se teme de Allah, El îi va șterge faptele rele și îi va mări răsplata", adică va fi ferit de ceea ce se teme și va dobândi ceea ce caută.

Versetele 6 la 7

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُواْ عَلَيْهِنَّ
وَإِن كُنَّ أُوْلَٰتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُواْ عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ
فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأْتَمِرُواْ بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُۥٓ
أُخْرَىٰ ﴿٦﴾

6. Lăsați-le să locuiască acolo unde locuiți voi, potrivit mijloacelor voastre, și nu le pricinuiți rău pentru a le face viața grea! Dacă sunt însărcinate, cheltuiți pentru ele până când nasc. Iar dacă alăptează pentru voi, dați-le plata lor și îndemnați-vă între voi la ceea ce este cuviincios. Dacă nu vă puteți înțelege, atunci o altă femeie va alăpta pentru el.

لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ لَا
يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَا سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾

7. Cel care are belșug să cheltuiască din belșugul său, iar cel căruia i-au fost strâmtorate mijloacele de trai să cheltuiască din ceea ce i-a dăruit Allah. Allah nu împovărează niciun suflet decât potrivit cu ceea ce i-a dăruit. Allah va aduce, după greutate, ușurare.

Mai înainte s-a arătat că Allah a interzis scoaterea femeilor divorțate din case. Aici El poruncește să li se asigure locuința și rânduiește ca aceasta să fie

potrivită cu ceea ce este cuviincios: o casă în care locuiesc oameni asemenea lui și ei, potrivit cu starea soțului, de belșug sau de lipsuri. „Și nu le pricinuiți rău pentru a le face viața grea!", adică nu le vătămați prin vorbe sau prin fapte în locuința lor, pentru ca ele să se sature și să iasă din case înainte de încheierea perioadei de așteptare, astfel încât voi să fiți, de fapt, cei care le-au scos. Înțelesul este că Allah a interzis scoaterea lor din casă și le-a interzis lor să iasă și a poruncit să li se asigure locuința fără să li se pricinuiască vătămare sau greutate. Stabilirea acesteia ține de obiceiul recunoscut.

„Dacă sunt", adică femeile divorțate, „însărcinate, cheltuiți pentru ele până când nasc". Aceasta se datorează copilului pe care îl poartă în pântece, dacă divorțul este irevocabil, iar dacă divorțul este revocabil, se datorează atât femeii, cât și sarcinii ei. Întreținerea se încheie odată cu nașterea. După ce nasc, ele fie își alăptează copiii, fie nu o fac. „Iar dacă alăptează pentru voi, dați-le plata lor", cea stabilită, dacă s-a stabilit o plată; altfel, plata obișnuită pentru o asemenea lucrare.

„Și îndemnați-vă între voi la ceea ce este cuviincios", adică fiecare dintre cei doi soți, precum și ceilalți oameni, să-i poruncească celuilalt binele, care cuprinde tot ceea ce aduce folos și îndreptare în această lume și în Viața de Apoi. Neglijarea îndemnului la bine aduce vătămări și rele pe care numai Allah le cunoaște, pe când îndemnul la bine înseamnă întrajutorare în evlavie și în teama de Allah. Aici se cuvine ca, atunci când cei doi soți se despart și în timpul perioadei de așteptare, mai ales dacă au un copil împreună, fiecare dintre ei să fie îndemnat la bine, la buna conviețuire și la înlăturarea neînțelegerilor și a certurilor și să fie sfătuit în această privință. Căci, de obicei, se nasc dispute și certuri din pricina întreținerii femeii și a copilului, pe lângă despărțirea care, cel mai adesea, este însoțită de ură, iar aceasta se răsfrânge asupra multor lucruri.[28]

„Dacă nu vă puteți înțelege", adică dacă soții nu se înțeleg ca ea să alăpteze copilul lor, „atunci o altă femeie va alăpta pentru el", adică o alta decât mama lui. „Nu aveți niciun păcat dacă plătiți ceea ce ați făgăduit, după cuviință" [al-Baqarah 2:233]. Aceasta se aplică atunci când copilul primește sânul altei femei decât mama lui. Dacă nu primește decât sânul mamei sale, ea trebuie să-l alăpteze și este datoare să o facă, iar dacă refuză, este constrânsă la aceasta. I se cuvine plata obișnuită, dacă nu s-au înțeles asupra unei plăți anume. Acest înțeles se desprinde din versetul cel nobil: cât timp copilul se află în pântecele mamei, în timpul sarcinii, și nu avea cum să iasă de acolo, Allah Preaînaltul a rânduit ca tatăl care răspunde de el să-i asigure întreținerea. După naștere, când copilul poate fi hrănit fie de mama lui, fie de altă femeie, Allah Preaînaltul a

[28] Nota ediției arabe: Manuscrisul B spune că despărțirea izvorăște de obicei din ură și, la rândul ei, stârnește ura.

îngăduit ambele posibilități. Dacă însă copilul nu poate fi hrănit decât de mama sa, el se află în aceeași situație ca în timpul sarcinii, iar mama rămâne singura lui cale de hrănire.

Apoi Allah Preaînaltul a rânduit întreținerea potrivit stării soțului, spunând: „Cel care are belșug să cheltuiască din belșugul său", adică omul bogat să cheltuiască potrivit bogăției lui, nu cât cheltuiesc cei săraci. „Iar cel căruia i-au fost strâmtorate mijloacele de trai", adică i-au fost îngustate, „să cheltuiască din ceea ce i-a dăruit Allah", din mijloacele sale de trai. „Allah nu împovărează niciun suflet decât potrivit cu ceea ce i-a dăruit." Aceasta se potrivește înțelepciunii și îndurării dumnezeiești: El a rânduit fiecare lucru potrivit stării omului, a ușurat povara celui aflat în lipsuri și nu l-a îndatorat decât pe măsura a ceea ce i-a dat. Allah nu împovărează niciun suflet peste puterea sa, fie că este vorba despre întreținere, fie despre alte lucruri. „Allah va aduce, după greutate, ușurare." Aceasta este o veste bună pentru cei aflați în lipsuri: Allah Preaînaltul le va înlătura strâmtorarea și le va ușura greutatea. „Alături de greutate este ușurare. Cu adevărat, alături de greutate este ușurare" [ash-Sharh 94:5-6].

Versetele 8 la 12

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبْنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا
وَعَذَّبْنَٰهَا عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمْرِهَا
خُسْرًا ﴿٩﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ قَدْ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾

8. Câte cetăți s-au răzvrătit împotriva poruncii Domnului lor și a trimișilor Săi! Noi le-am cerut socoteală cu asprime și le-am pedepsit cu o pedeapsă cumplită. 9. Ele au gustat urmările faptelor lor, iar sfârșitul lor a fost pierderea. 10. Allah le-a pregătit o pedeapsă aspră. Temeți-vă, așadar, de Allah, o, voi, cei înzestrați cu minte, care ați crezut! Allah v-a pogorât o pomenire,

رَّسُولًا يَتْلُواْ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزْقًا ﴿١١﴾

11. un Trimis care vă recită versetele lămuritoare ale lui Allah, pentru a-i scoate pe cei care au crezut și au împlinit fapte bune din întuneric la lumină. Pe cel care crede în Allah și împlinește fapte bune El îl va face să intre în Grădini pe sub care curg râuri, unde va rămâne veșnic. Allah i-a dăruit o frumoasă înzestrare.

ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ ۖ يَتَنَزَّلُ ٱلْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۙ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىْءٍ عِلْمًۢا ﴿١٢﴾

12. Allah este Cel Care a creat șapte ceruri și tot atâtea pământuri. Porunca Sa coboară între ele, pentru ca voi să știți că Allah este cu putere peste toate și că Allah cuprinde totul cu știința Sa.

Allah Preaînaltul vestește nimicirea neamurilor răzvrătite și a generațiilor care i-au socotit mincinoși pe trimiși. Numărul lor mare și puterea lor nu le-au folosit cu nimic când le-a venit socoteala aspră și pedeapsa dureroasă. Allah le-a făcut să guste din pedeapsa potrivită faptelor lor rele. Pe lângă pedeapsa din această lume, Allah le-a pregătit o pedeapsă aspră în Viața de Apoi. „Temeți-vă, așadar, de Allah, o, voi, cei înzestrați cu minte!”, adică voi, cei înzestrați cu minți care înțeleg versetele lui Allah și pildele Sale. Cel Care a nimicit generațiile trecute pentru că au socotit adevărul minciună îi poate nimici și pe cei de după ele, căci între cele două tabere nu este nicio deosebire.

Apoi Allah le amintește robilor Săi credincioși de Cartea pe care a pogorât-o pentru ei, asupra Trimisului Său Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, pentru a scoate făpturile din întunecimile neștiinței, necredinței și nesupunerii la lumina științei, a credinței și a ascultării. Dintre oameni, unii au crezut în el, iar alții nu au crezut. „Pe cel care crede în Allah și împlinește fapte bune”, dintre cele obligatorii și cele recomandate, „El îl va face să intre în Grădini pe sub care curg râuri”. În ele se află desfătarea veșnică, pe care niciun ochi nu a văzut-o, nicio ureche nu a auzit-o și nicio inimă omenească nu și-a închipuit-o. „Unde va rămâne veșnic. Allah i-a dăruit o frumoasă înzestrare.”

Iar cei care nu cred în Allah și în Trimisul Său sunt locuitorii Focului și vor rămâne veșnic în el.

Apoi Allah Preaînaltul vestește că El a creat cerurile și pe cei care se află în ele, cele șapte pământuri și pe cei care se află în ele, precum și ceea ce este între ele. El a pogorât porunca, adică Legea și rânduielile religiei, pe care le-a revelat trimișilor Săi pentru a le aduce aminte robilor și pentru a-i povățui, precum și poruncile Sale privitoare la creație și la ceea ce a hotărât, prin care cârmuiește făpturile. Toate acestea sunt pentru ca robii să-L cunoască și să știe că puterea Sa cuprinde toate lucrurile, iar știința Sa cuprinde totul. Atunci când Îl cunosc prin numele Sale cele mai frumoase și prin însușirile Sale sfinte, ei I se închină, Îl iubesc și Îi împlinesc drepturile. Acesta este scopul urmărit prin creație și prin poruncă: cunoașterea lui Allah și adorarea Lui. Robii drepți cărora Allah le-a dăruit izbânda au împlinit aceasta, iar cei nedrepți, care întorc spatele adevărului, s-au abătut de la ea.

S-a încheiat tâlcuirea acestei sure. Lauda Îi aparține lui Allah.

Sura at Tahrim

VERSETELE 1 LA 12

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَ ۖ تَبْتَغِى مَرْضَاتَ أَزْوَٰجِكَ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَـٰنِكُمْ ۚ وَٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢﴾

1. O, Profetule! De ce îți oprești ceea ce Allah ți-a îngăduit, căutând mulțumirea soțiilor tale? Allah este Atoateiertător, Îndurător. 2. Allah v-a rânduit dezlegarea de jurămintele voastre. Allah este Ocrotitorul vostru și El este Atotștiutor, Înțelept.

وَإِذْ أَسَرَّ ٱلنَّبِىُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَٰجِهِۦ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِۦ وَأَظْهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُۥ وَأَعْرَضَ عَنۢ بَعْضٍ ۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتْ مَنْ أَنۢبَأَكَ هَـٰذَا ۖ قَالَ نَبَّأَنِىَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿٣﴾

3. Când Profetul i-a încredințat în taină uneia dintre soțiile sale un lucru, iar ea l-a dezvăluit și Allah i-a dat lui de știre despre aceasta, el a făcut cunoscută o parte și a trecut cu vederea altă parte. Când el i-a spus despre aceasta, ea a întrebat: „Cine ți-a dat de știre?” El a răspuns: „Mi-a dat de știre Cel Atotștiutor, Cel Bine Știutor.”

إِن تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ مَوْلَىٰهُ وَجِبْرِيلُ وَصَٰلِحُ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُۥٓ أَزْوَٰجًا خَيْرًا مِّنكُنَّ مُسْلِمَٰتٍ مُّؤْمِنَٰتٍ قَٰنِتَٰتٍ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٍ سَٰٓئِحَٰتٍ ثَيِّبَٰتٍ وَأَبْكَارًا ﴿٥﴾

4. Dacă voi două vă căiți înaintea lui Allah, [este mai bine pentru voi], căci inimile voastre s-au abătut. Iar dacă vă sprijiniți una pe alta împotriva lui, Allah este Ocrotitorul său, precum și Jibril și credincioșii drepți, iar îngerii, după aceștia, îi sunt ajutoare. 5. Dacă el divorțează de voi, Domnul său poate să-i dea, în schimb, soții mai bune decât voi: supuse lui Allah, credincioase, ascultătoare, care se căiesc, se închină și postesc, dintre cele care au mai fost căsătorite și dintre fecioare.

Aceasta este o mustrare din partea lui Allah pentru Profetul Său Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, atunci când și-a interzis relațiile cu concubina sa Mariyah sau consumarea unei băuturi din miere[29], pentru a ține seama de dorința uneia dintre soțiile sale, într-o întâmplare cunoscută. Atunci Allah Preaînaltul a pogorât aceste versete.

„O, Profetule!", adică tu, cel asupra căruia Allah Și-a revărsat harul prin profeție, prin trimiterea cu mesajul Său și prin revelație. „De ce îți oprești ceea ce Allah ți-a îngăduit", dintre lucrurile bune cu care Allah te-a binecuvântat pe tine și comunitatea ta, „căutând", prin această oprire, „mulțumirea soțiilor tale? Allah este Atoateiertător, Îndurător."

Aceasta arată limpede că Allah l-a iertat pe Trimisul Său, a ridicat de la el mustrarea și S-a îndurat de el.

Acea oprire pe care el și-a impus-o a devenit prilejul rânduirii unei legi generale pentru întreaga comunitate. Allah Preaînaltul a spus: „Allah v-a rânduit dezlegarea de jurămintele voastre." Aceasta cuprinde toate jurămintele credincioșilor. El v-a legiuit și v-a rânduit mijlocul prin care vă dezlegați jurămintele înainte de a le încălca și prin care vă ispășiți vina după încălcarea lor. Aceasta se află în cuvintele Sale: „O, voi, cei care ați crezut! Nu opriți lucrurile bune pe care Allah vi le-a îngăduit și nu încălcați măsura, căci Allah nu-i iubește pe cei care încalcă măsura..." până la cuvintele: „Ispășirea lor este hrănirea a zece sărmani cu hrană mijlocie cu care vă hrăniți familiile, sau îmbrăcarea lor, sau eliberarea unui rob. Cel care nu găsește mijloacele să

[29] Nota ediției arabe: Relatarea despre miere este consemnată de al-Bukhari (nr. 4912) și Muslim (nr. 1474), de la Aishah, Allah să fie mulțumit de ea.

postească trei zile. Aceasta este ispășirea jurămintelor voastre, atunci când ați jurat" [al-Ma'idah 5:87-89]. Așadar, oricine își oprește un lucru îngăduit, fie hrană, fie băutură, fie o concubină, sau jură pe Allah să facă ori să nu facă un lucru, apoi își încalcă jurământul sau vrea să-l încalce, trebuie să aducă ispășirea amintită.

Cuvintele Sale: „Allah este Ocrotitorul vostru" înseamnă: El Se îngrijește de treburile voastre și vă crește în cel mai bun chip, în privința religiei și a vieții voastre lumești, îndepărtând de voi răul. De aceea v-a rânduit dezlegarea jurămintelor, pentru ca să vă eliberați de obligația lor. „Și El este Atotștiutor, Înțelept": știința Sa cuprinde ceea ce arătați și ceea ce ascundeți, iar El este Înțelept în tot ceea ce a creat și a hotărât. De aceea v-a legiuit rânduielile pe care El le știe potrivite cu folosul și cu starea voastră.

Cuvintele Sale: „Când Profetul i-a încredințat în taină uneia dintre soțiile sale un lucru" se referă, după cum au spus mulți tâlcuitori, la Hafsah, mama credincioșilor, Allah să fie mulțumit de ea. Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, i-a încredințat un lucru în taină și i-a poruncit să nu spună nimănui, însă ea i l-a spus Aishei, Allah să fie mulțumit de ea. Allah l-a înștiințat despre lucrul pe care ea îl dezvăluise, iar el i-a făcut cunoscută o parte din ceea ce spusese și a trecut cu vederea altă parte, din generozitatea și îngăduința lui, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui. Atunci ea i-a spus: „Cine ți-a dat de știre?" despre acest lucru care nu ieșise dintre noi. „El a răspuns: Mi-a dat de știre Cel Atotștiutor, Cel Bine Știutor", Căruia nu-I rămâne ascuns nimic, Cel Care cunoaște taina și ceea ce este și mai ascuns.

Cuvintele Sale: „Dacă voi două vă căiți înaintea lui Allah..." și „căci inimile voastre s-au abătut" li se adresează celor două soții nobile, Hafsah și Aishah, Allah să fie mulțumit de amândouă, atunci când ele au fost pricina pentru care Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și-a oprit ceea ce iubea. Allah le-a chemat pe amândouă la căință și le-a mustrat pentru aceasta. El le-a înștiințat că inimile lor „s-au abătut", adică au înclinat și s-au îndepărtat de la evlavia și de la buna purtare cuvenite față de Trimis, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, de la cinstirea lui și de la grija de a nu-l împovăra. „Iar dacă vă sprijiniți una pe alta împotriva lui", adică dacă vă ajutați una pe alta în ceea ce îl împovărează și stăruiți în aceasta, „Allah este Ocrotitorul său, precum și Jibril și credincioșii drepți, iar îngerii, după aceștia, îi sunt ajutoare". Toți sunt ajutoare ale Trimisului și îl sprijină. Cine are asemenea sprijinitori este cel căruia i se dă izbânda, iar oricine îi stă împotrivă este părăsit, fără ajutor. Aici se află cea mai mare cinste și virtute pentru stăpânul trimișilor: Creatorul Însuși i-a dat sprijinul Său acestui Trimis nobil, alături de cei aleși dintre făpturile Sale. Tot aici se află și o avertizare cât se poate de limpede pentru cele două soții nobile.

Apoi El le-a avertizat cu un lucru deosebit de greu de îndurat pentru femei: divorțul, care este una dintre cele mai apăsătoare încercări pentru ele. El a spus: „Dacă el divorțează de voi, Domnul său poate să-i dea, în schimb, soții mai bune decât voi". Așadar, nu vă ridicați cu trufie împotriva lui, căci, dacă ar divorța de voi, el nu ar rămâne în strâmtorare și nu ar fi nevoit să vă păstreze. Allah i-ar da în loc soții mai bune decât voi, atât în religie, cât și în frumusețe. Aceasta este o afirmație condiționată de un lucru care nu s-a petrecut și care nu trebuie neapărat să se petreacă: el nu a divorțat de ele. Dacă ar fi divorțat de ele, ar fi avut soțiile virtuoase amintite, care întrunesc islamul, adică împlinirea rânduielilor exterioare, credința, adică împlinirea rânduielilor lăuntrice, a convingerilor și a faptelor inimii, și ascultarea statornică, adică supunerea neîncetată. Ele „se căiesc" de ceea ce Allah urăște. Astfel, El le-a descris prin împlinirea celor pe care Allah le iubește și prin căință de ceea ce El urăște.

„Dintre cele care au mai fost căsătorite și dintre fecioare"[30], adică unele dintre ele au mai fost căsătorite, iar altele sunt fecioare, pentru ca el, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, să aibă varietate în ceea ce iubește. Când soțiile au auzit această avertizare și mustrare, Allah să fie mulțumit de ele, s-au grăbit să caute mulțumirea Trimisului lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui. Astfel, această descriere li s-a potrivit și ele au devenit cele mai bune femei credincioase. Aceasta este o dovadă că Allah Preaînaltul nu alege pentru Trimisul Său decât cele mai desăvârșite stări și cele mai înalte lucruri. Întrucât Allah a ales pentru Trimisul Său ca soțiile amintite să rămână alături de el, aceasta arată că ele sunt cele mai bune și mai desăvârșite dintre femei.

Versetul 6

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ﴿٦﴾

6. O, voi, cei care ați crezut! Păziți-vă pe voi înșivă și familiile voastre de un Foc al cărui combustibil sunt oamenii și pietrele, peste care sunt îngeri aspri și puternici, care nu se abat de la ceea ce le-a poruncit Allah și fac ceea ce li se poruncește.

[30] Nota ediției arabe: În ambele manuscrise, comentariul trece de la „care se căiesc" la „dintre cele care au mai fost căsătorite și dintre fecioare", fără cuvintele „care se închină și postesc" din versetul 66:5. Textul coranic de mai sus le păstrează integral.

Adică: o, voi, cei asupra cărora Allah Și-a revărsat harul credinței, împliniți cerințele și condițiile ei! „Păziți-vă pe voi înșivă și familiile voastre de un Foc” descris prin aceste însușiri cumplite. Omul se păzește pe sine silindu-și sufletul să împlinească porunca lui Allah, să se ferească de ceea ce El a oprit și să se căiască de ceea ce stârnește mânia lui Allah și atrage pedeapsa. Familia și copiii sunt păziți prin buna lor creștere, prin învățarea lor și prin obligarea lor la împlinirea poruncii lui Allah. Robul nu este în siguranță decât atunci când împlinește porunca lui Allah atât în privința sa, cât și în privința celor aflați sub răspunderea lui, dintre soții, copii și ceilalți oameni asupra cărora are autoritate și pe care îi cârmuiește.

Allah a descris Focul prin aceste însușiri pentru a-i opri pe robii Săi de la nepăsarea față de porunca Sa. El a spus: „Al cărui combustibil sunt oamenii și pietrele”, asemenea cuvintelor Sale: „Voi și ceea ce adorați în afară de Allah sunteți combustibilul Gheenei, în care veți intra” [al-Anbiya 21:98]. „Peste care sunt îngeri aspri și puternici”, adică aspri în fire și severi în mustrarea lor; ei înspăimântă prin glasurile lor și îngrozesc prin înfățișarea lor. Îi umilesc pe locuitorii Focului prin puterea lor și împlinesc asupra lor porunca lui Allah, Care le-a hotărât pedeapsa și le-a rânduit un chin aspru. „Care nu se abat de la ceea ce le-a poruncit Allah și fac ceea ce li se poruncește.” În aceasta se află și o laudă pentru îngerii nobili, pentru supunerea lor față de porunca lui Allah și pentru ascultarea lor în tot ceea ce El le-a poruncit.

Versetul 7

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَعۡتَذِرُواْ ٱلۡيَوۡمَۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٧﴾

7. O, voi, cei care nu ați crezut! Nu vă dezvinovățiți astăzi! Sunteți răsplătiți doar pentru ceea ce ați săvârșit.

Adică locuitorii Focului vor fi mustrați în Ziua Învierii cu această mustrare și li se va spune: „O, voi, cei care nu ați crezut! Nu vă dezvinovățiți astăzi!” Vremea dezvinovățirii a trecut, iar folosul ei a dispărut. Acum nu a mai rămas decât răsplata pentru fapte, iar voi nu ați trimis înainte decât necredința în Allah, socotirea versetelor Sale drept minciună și lupta împotriva trimișilor Săi și a celor apropiați Lui.

Versetul 8

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ تَوۡبَةٗ نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيُدۡخِلَكُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ يَوۡمَ لَا يُخۡزِي ٱللَّهُ ٱلنَّبِيَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥۖ نُورُهُمۡ يَسۡعَىٰ بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَبِأَيۡمَٰنِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَتۡمِمۡ لَنَا نُورَنَا وَٱغۡفِرۡ لَنَآۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٨﴾

8. O, voi, cei care aţi crezut! Căiţi-vă înaintea lui Allah cu o căinţă sinceră! Poate că Domnul vostru vă va şterge faptele rele şi vă va face să intraţi în Grădini pe sub care curg râuri, în Ziua în care Allah nu-i va umili pe Profet şi pe cei care au crezut împreună cu el. Lumina lor va merge înaintea lor şi în dreapta lor. Ei vor spune: „Doamne al nostru, desăvârşeşte pentru noi lumina noastră şi iartă-ne! Tu eşti cu putere peste toate."

În acest verset, Allah a poruncit căinţa sinceră şi a făgăduit pentru ea ştergerea păcatelor, intrarea în Grădini, izbânda şi fericirea. În Ziua Învierii, credincioşii vor merge în lumina credinţei lor, vor umbla în strălucirea ei şi se vor bucura de mângâierea şi de liniştea ei. Ei se vor teme atunci când se vor stinge luminile date ipocriţilor.

Ei Îi vor cere lui Allah să le desăvârşească lumina, iar Allah le va răspunde rugăminţii şi, prin lumina şi certitudinea pe care le au, îi va duce în Grădinile desfătării şi în apropierea Domnului Cel Generos. Toate acestea sunt roade ale căinţei sincere. Prin ea se înţelege căinţa deplină, care cuprinde toate păcatele şi pe care robul o împlineşte pentru Allah, urmărind numai Faţa lui Allah şi apropierea de El, şi în care stăruie în toate împrejurările sale.

Versetul 9

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٩﴾

9. O, Profetule! Luptă împotriva necredincioşilor şi a ipocriţilor şi fii aspru cu ei! Adăpostul lor va fi Gheena. Şi ce rău sfârşit!

Allah Preaînaltul îi porunceşte Profetului Său, binecuvântarea şi pacea lui Allah fie asupra lui, să lupte împotriva necredincioşilor şi a ipocriţilor şi să fie aspru cu ei în aceasta. Aceasta cuprinde străduinţa de a le înfăţişa dovada, de a-i

chema prin buna povățuire și de a desființa feluritele rătăciri în care se află, precum și lupta împotriva lor cu armele, pentru cei care refuză să răspundă chemării lui Allah și să se supună judecății Sale. Împotriva acestora se luptă și se arată asprime; cât despre primul fel de strădanie, el se împlinește în chipul cel mai bun. Necredincioșii și ipocriții au parte de pedeapsă în această lume, prin faptul că Allah le dă Trimisului Său și celor din tabăra lui putere asupra lor și putința de a lupta împotriva lor, iar în Viața de Apoi au parte de pedeapsa Focului. „Și ce rău sfârșit!" la care ajunge orice nefericit pierdut.

Versetele 10 la 12

ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمۡرَأَتَ نُوحٖ وَٱمۡرَأَتَ لُوطٖۖ كَانَتَا تَحۡتَ عَبۡدَيۡنِ
مِنۡ عِبَادِنَا صَٰلِحَيۡنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمۡ يُغۡنِيَا عَنۡهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗا وَقِيلَ ٱدۡخُلَا ٱلنَّارَ
مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾

10. Allah le-a dat ca pildă celor care nu au crezut pe soția lui Nuh și pe soția lui Lut. Ele erau soțiile a doi robi drepți dintre robii Noștri, însă i-au trădat. Cei doi nu le-au putut ajuta cu nimic împotriva lui Allah și li s-a spus: „Intrați amândouă în Foc, împreună cu cei care intră!"

وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمۡرَأَتَ فِرۡعَوۡنَ إِذۡ قَالَتۡ رَبِّ ٱبۡنِ لِي عِندَكَ
بَيۡتٗا فِي ٱلۡجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِن فِرۡعَوۡنَ وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِي مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾
وَمَرۡيَمَ ٱبۡنَتَ عِمۡرَٰنَ ٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتۡ
بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتۡ مِنَ ٱلۡقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

11. Iar Allah le-a dat ca pildă celor care au crezut pe soția lui Faraon, când ea a spus: „Doamne al meu, zidește pentru mine, lângă Tine, o casă în Paradis și mântuiește-mă de Faraon și de faptele lui! Mântuiește-mă de neamul celor nedrepți!" 12. Și pe Maryam, fiica lui Imran, care și-a păzit castitatea. Noi am suflat în ea din duhul Nostru. Ea a crezut în cuvintele Domnului ei și în Cărțile Sale și a fost dintre cei ascultători.

Acestea sunt cele două pilde pe care Allah le-a dat pentru credincioși și pentru necredincioși, spre a le arăta că legătura și apropierea unui necredincios de un credincios nu-i folosesc cu nimic, iar legătura unui credincios cu un necredincios nu-i dăunează cu nimic, dacă își împlinește îndatorirea. În aceasta

se află parcă și o aluzie și o avertizare pentru soțiile Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, împotriva nesupunerii: legătura lor cu el nu le folosește cu nimic dacă fac rău. Allah a spus:

„Allah le-a dat ca pildă celor care nu au crezut pe soția lui Nuh și pe soția lui Lut. Ele erau", adică cele două femei, „soțiile a doi robi drepți dintre robii Noștri", Nuh și Lut, pacea fie asupra amândurora, „însă i-au trădat" în religie, având o altă religie decât soții lor. Acesta este înțelesul trădării de aici, nu trădarea în privința descendenței și a patului conjugal. Nicio soție de profet nu a săvârșit vreodată desfrânare, iar Allah nu ar fi făcut ca soția vreunuia dintre profeții Săi să fie desfrânată. „Cei doi nu le-au putut ajuta", adică Nuh și Lut nu le-au putut ajuta pe soțiile lor, „cu nimic împotriva lui Allah și li s-a spus" amândurora: „Intrați amândouă în Foc, împreună cu cei care intră!"

„Iar Allah le-a dat ca pildă celor care au crezut pe soția lui Faraon", Asiyah, fiica lui Muzahim, Allah să fie mulțumit de ea, „când ea a spus: Doamne al meu, zidește pentru mine, lângă Tine, o casă în Paradis și mântuiește-mă de Faraon și de faptele lui! Mântuiește-mă de neamul celor nedrepți!" Allah a descris-o prin credință, prin rugăciunea ei smerită către Domnul ei și prin cererea celui mai înalt lucru: intrarea în Paradis și apropierea de Domnul Cel Generos. Ea I-a cerut să o izbăvească de încercarea lui Faraon și de faptele lui rele, precum și de încercarea oricărui nedrept. Allah i-a răspuns și ea a trăit cu o credință deplină, cu statornicie desăvârșită și ferită de încercările care o puteau rătăci. De aceea, Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a spus: „Mulți dintre bărbați au atins desăvârșirea, dar dintre femei nu au atins-o decât Maryam, fiica lui Imran, Asiyah, fiica lui Muzahim, și Khadijah, fiica lui Khuwaylid. Iar întâietatea Aishei față de celelalte femei este asemenea întâietății tharidului față de celelalte mâncăruri."[31]

[31] Nota ediției arabe: Al-Bukhari (nr. 3769) și Muslim (nr. 2431) relatează hadithul de la Abu Musa fără menționarea Khadijei. Textul autorului este păstrat aici. Ediția engleză atribuie versiunea care o menționează și pe Khadijah lui Ibn Kathir, calificând lanțul de transmitere drept puternic.

Cuvintele Sale: „Și pe Maryam, fiica lui Imran, care și-a păzit castitatea” înseamnă că ea a păzit-o și a ferit-o de desfrânare, datorită desăvârșirii religiei, curăției și neprihănirii sale. „Noi am suflat în ea din duhul Nostru”: Jibril, pacea fie asupra lui, a suflat în deschizătura de la gât a veșmântului ei, iar suflarea lui a ajuns la Maryam. Astfel, din ea s-a născut Isa, pacea fie asupra lui, Trimisul cel nobil și marele conducător. „Ea a crezut în cuvintele Domnului ei și în Cărțile Sale.” Aceasta o descrie prin știință și cunoaștere, căci credința în cuvintele lui Allah cuprinde cuvintele Sale legiuite și cele privitoare la hotărârile Sale asupra creației. Credința în Cărțile Sale cere cunoașterea celor prin care această credință se împlinește, iar aceasta nu are loc decât prin știință și faptă. De aceea, El a spus: „Și a fost dintre cei ascultători”, adică dintre cei care stăruie în ascultarea lui Allah, cu teamă și smerenie. Aceasta o descrie prin desăvârșirea faptelor. Ea, Allah să fie mulțumit de ea, este o femeie pe deplin adevărată în credință, iar această treaptă înseamnă desăvârșirea științei și a faptelor.

S-a încheiat tâlcuirea surei. Lauda Îi aparține lui Allah.

Juzul 29

Sura al Mulk

VERSETELE 1 LA 30

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 4

تَبَـٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَـٰوَٰتٍ طِبَاقًا ۖ مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ ٱلرَّحْمَـٰنِ مِن تَفَـٰوُتٍ ۖ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾

1. Binecuvântat este Cel în Mâna Căruia se află stăpânirea și El este cu putere peste toate, 2. Cel Care a creat moartea și viața pentru a vă încerca, spre a vedea care dintre voi este mai bun în fapte. El este Cel Atotputernic, Atoateiertător, 3. Cel Care a creat șapte ceruri suprapuse. Nu vezi în creația Celui Milostiv nicio nepotrivire. Întoarce-ți privirea: vezi oare vreo crăpătură?

ثُمَّ ٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ ٱلْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾

4. Apoi întoarce-ți privirea încă de două ori: privirea se va întoarce la tine neputincioasă și ostenită.

„Binecuvântat este Cel în Mâna Căruia se află stăpânirea” înseamnă: mare și preaînalt este El, mult este binele Său și atotcuprinzătoare este binefacerea Sa. Din măreția Sa face parte faptul că în Mâna Sa se află stăpânirea lumii de sus și a celei de jos. El le-a creat și le cârmuiește după cum voiește, prin hotărârile Sale asupra creației și prin rânduielile Sale religioase, care urmează

înțelepciunea Sa. Din măreția Sa face parte și puterea Sa desăvârșită, prin care are putere asupra tuturor lucrurilor și prin care a adus la existență marile făpturi pe care le-a creat, precum cerurile și pământul.

„Cel Care a creat moartea și viața", adică a hotărât pentru robii Săi să le dea viață, apoi să-i facă să moară, „pentru a vă încerca, spre a vedea care dintre voi este mai bun în fapte", adică ale cui fapte sunt mai sincere și mai drepte. Allah Și-a creat robii, i-a adus în această lume și i-a înștiințat că vor pleca din ea. Le-a dat porunci și oprelișți și i-a încercat prin poftele care se împotrivesc poruncii Sale. Celui care se supune poruncii lui Allah și își îndreaptă faptele, Allah îi dă o frumoasă răsplată în ambele vieți. Iar cel care urmează poftele sufletului și aruncă deoparte porunca lui Allah va avea parte de cea mai rea răsplată. „El este Cel Atotputernic", Căruia Îi aparține întreaga putere, prin care a supus toate lucrurile și Căruia I se supun toate făpturile. „Atoateiertător" față de cei care fac rău, față de cei neglijenți și față de păcătoși, mai ales atunci când se căiesc și se întorc la El. El le iartă păcatele, chiar dacă ar ajunge până la înaltul cerului, și le acoperă greșelile, chiar dacă ar umple lumea.

„Cel Care a creat șapte ceruri suprapuse", adică fiecare deasupra celuilalt, nu toate pe un singur nivel. El le-a creat cu cea mai mare frumusețe și desăvârșire. „Nu vezi în creația Celui Milostiv nicio nepotrivire", adică vreun defect sau vreo lipsă. Când lipsa este înlăturată din toate privințele, cerurile sunt frumoase, desăvârșite și armonioase în toate: în culoare, în înfățișare, în înălțime și în ceea ce se află în ele, dintre soare, lună și aștrii luminoși, atât cei ficși, cât și cei care se mișcă. Întrucât desăvârșirea lor este cunoscută, Allah Preaînaltul a poruncit să fie privite în repetate rânduri și să se cugete la întinderile lor. El a spus: „Întoarce-ți privirea", adică privește-le din nou, luând aminte. „Vezi oare vreo crăpătură?", adică vreo lipsă sau vreo neorânduială?

„Apoi întoarce-ți privirea încă de două ori." Prin aceasta se înțelege repetarea privirii de multe ori. „Privirea se va întoarce la tine neputincioasă și ostenită", adică incapabilă să vadă vreun defect sau vreo crăpătură, oricât de mult s-ar strădui.

Apoi Allah a vorbit în chip limpede despre frumusețea cerului, spunând:

Versetele 5 la 11

وَلَقَدْ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلْنَٰهَا رُجُومًا لِّلشَّيَٰطِينِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ
عَذَابَ ٱلسَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ
ٱلْمَصِيرُ ﴿٦﴾ إِذَآ أُلْقُوا۟ فِيهَا سَمِعُوا۟ لَهَا شَهِيقًا وَهِىَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ
ٱلْغَيْظِ ۖ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾

5. Noi am împodobit cerul cel mai apropiat cu candele și le-am făcut mijloace de alungare a diavolilor, iar lor le-am pregătit pedeapsa Focului arzător. 6. Cei care nu au crezut în Domnul lor vor avea parte de pedeapsa Gheenei. Și ce rău sfârșit! 7. Când vor fi aruncați în ea, îi vor auzi mugetul, în vreme ce clocotește, 8. aproape să se sfâșie de furie. Ori de câte ori o ceată va fi aruncată în ea, păzitorii ei îi vor întreba: „Oare nu v-a venit un prevenitor?"

قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى
ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ
ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾

9. Ei vor spune: „Ba da, ne-a venit un prevenitor, însă noi l-am socotit mincinos și am spus: Allah nu a pogorât nimic; voi nu sunteți decât într-o mare rătăcire!" 10. Și vor spune: „Dacă am fi ascultat sau am fi cugetat, nu am fi fost printre locuitorii Focului arzător."

Adică: Noi am înfrumusețat „cerul cel mai apropiat", pe care îl vedeți și care este aproape de voi, „cu candele": stelele, cu deosebirile dintre ele în lumină și strălucire. Dacă nu ar fi stelele din el, cerul ar fi un acoperiș întunecat, fără frumusețe sau podoabă. Însă Allah a făcut aceste stele o podoabă a cerului, frumusețe, lumină și călăuze după care oamenii se orientează în întunecimile uscatului și ale mării. Faptul că El spune că a împodobit cerul cel mai apropiat cu candele nu este în contradicție cu faptul că multe dintre stele se pot afla deasupra celor șapte ceruri. Cerurile sunt străvezii și, astfel, cerul cel mai apropiat este împodobit, chiar dacă acei aștri nu se află în el.

„Și le-am făcut", adică pe aceste candele, „mijloace de alungare a diavolilor", care vor să asculte pe furiș veștile cerului. Allah a făcut aceste stele păzitoare ale cerului, pentru a-i împiedica pe diavoli să afle veștile despre pământ. Acestea sunt flăcările aruncate dinspre stele, pe care Allah le-a pregătit

diavolilor în această lume. „Iar lor le-am pregătit", în Viața de Apoi, „pedeapsa Focului arzător", fiindcă s-au răzvrătit împotriva lui Allah și i-au rătăcit pe robii Săi. La fel, Allah le-a pregătit pedeapsa Focului arzător celor care îi urmează dintre necredincioși. De aceea, El a spus: „Cei care nu au crezut în Domnul lor vor avea parte de pedeapsa Gheenei. Și ce rău sfârșit!", în care locuitorii ei vor fi umiliți până la capăt.

„Când vor fi aruncați în ea", în chip de umilire și înjosire, „îi vor auzi mugetul", adică un sunet puternic și înfiorător. „Aproape să se sfâșie de furie", adică părțile ei aproape că se desprind unele de altele și se rup, deși sunt unite, din pricina furiei sale cumplite împotriva necredincioșilor. Oare ce crezi că le va face când vor ajunge în ea? Apoi Allah amintește mustrarea păzitorilor ei față de locuitorii ei: „Ori de câte ori o ceată va fi aruncată în ea, păzitorii ei îi vor întreba: Oare nu v-a venit un prevenitor?" Adică: starea voastră și faptul că meritați Focul sunt ca și cum nu ați fi fost înștiințați despre el și prevenitorii nu v-ar fi avertizat împotriva lui.

„Ei vor spune: Ba da, ne-a venit un prevenitor, însă noi l-am socotit mincinos și am spus: Allah nu a pogorât nimic; voi nu sunteți decât într-o mare rătăcire!" Ei au adunat laolaltă socotirea unui anumit trimis drept mincinos și respingerea, în general, a tot ceea ce Allah a pogorât. Nu s-au mulțumit cu aceasta, ci au spus că trimișii care îi preveneau erau rătăciți, deși ei erau cei călăuziți și cei care îi călăuzeau pe alții. Nici măcar nu i-au socotit doar rătăciți, ci au făcut din rătăcirea lor o mare rătăcire. Ce încăpățânare, trufie și nedreptate s-ar putea asemăna cu acestea?

„Și vor spune", recunoscând că nu au fost vrednici de călăuzire și îndreptare: „Dacă am fi ascultat sau am fi cugetat, nu am fi fost printre locuitorii Focului arzător." Astfel, ei recunosc că au fost lipsiți de căile călăuzirii: ascultarea celor pogorâte de Allah și aduse de trimiși, precum și mintea care îi folosește celui care o are, îi arată adevărul lucrurilor, îl face să aleagă binele și să se oprească de la tot ceea ce are o urmare vrednică de osândă. Aceștia nu au avut nici auz, nici minte folositoare. Lucrurile stau altfel cu oamenii certitudinii și ai cunoașterii, cu cei statornici în sinceritate și credință. Ei și-au sprijinit credința pe dovezile transmise: au ascultat ceea ce a venit de la Allah și ceea ce a adus Trimisul lui Allah, cu învățare, înțelegere și faptă. Au folosit și dovezile rațiunii, prin care se deosebește călăuzirea de rătăcire, frumosul de urât și binele de rău. Credința lor este pe măsura harului pe care Allah li l-a dăruit în călăuzirea prin dovezile raționale și cele transmise. Slavă Celui Care îl alege pentru harul Său pe cine voiește, Care binecuvântează pe cine voiește dintre robii Săi și îl lasă fără ajutor pe cel care nu este potrivit pentru bine!

Allah Preaînaltul spune despre aceşti oameni care intră în Foc, recunoscându-şi nedreptatea şi încăpăţânarea:

فَٱعۡتَرَفُواْ بِذَنۢبِهِمۡ فَسُحۡقٗا لِّأَصۡحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١١﴾

11. Astfel, îşi vor recunoaşte păcatul. Departe să fie locuitorii Focului arzător!

Adică: îndepărtare, pierdere şi nenorocire pentru ei! Cât sunt de nefericiţi şi de răi, fiindcă au pierdut răsplata lui Allah şi rămân pentru totdeauna în Focul arzător, care le mistuie trupurile şi ajunge până la inimile lor.

Versetul 12

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ﴿١٢﴾

12. Cei care se tem de Domnul lor în ascuns vor avea parte de iertare şi de o mare răsplată.

După ce a amintit starea celor nefericiţi şi nelegiuiţi, Allah i-a descris pe cei drepţi şi fericiţi, spunând: „Cei care se tem de Domnul lor în ascuns", adică în toate împrejurările, chiar şi atunci când nimeni în afară de Allah nu-i vede. Ei nu săvârşesc fapte de nesupunere faţă de El şi nu neglijează ceea ce El le-a poruncit. „Vor avea parte de iertare" pentru păcatele lor. Când Allah le iartă păcatele, îi fereşte de răul lor şi îi fereşte de pedeapsa Iadului. „Şi de o mare răsplată": ceea ce El le-a pregătit în Paradis, din desfătarea veşnică, din întinsa stăpânire, din plăcerile neîncetate, din palate, locuinţe înalte, hurii frumoase, slujitori şi tineri care îi servesc. Mai presus de toate acestea şi mai mare decât ele este mulţumirea Celui Milostiv, pe care El o revarsă asupra locuitorilor Grădinilor.

Versetele 13 la 14

وَأَسِرُّواْ قَوۡلَكُمۡ أَوِ ٱجۡهَرُواْ بِهِۦٓۖ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا يَعۡلَمُ مَنۡ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ ﴿١٤﴾

13. Fie că vă ascundeţi vorbele, fie că le rostiţi deschis, El cunoaşte ceea ce se află în piepturi. 14. Oare să nu ştie Cel Care a creat, când El este Cel Cunoscător al celor mai fine lucruri, Cel Bine Ştiutor?

Aceasta este o vestire din partea lui Allah despre nemărginirea științei Sale și despre cunoașterea Sa care cuprinde cele mai fine lucruri. El a spus: „Fie că vă ascundeți vorbele, fie că le rostiți deschis”, toate sunt la fel înaintea Lui și nimic nu-I rămâne ascuns. „El cunoaște ceea ce se află în piepturi”, adică intențiile și dorințele din ele. Cu atât mai mult cunoaște vorbele și faptele care se aud și se văd!

Apoi El a adus o dovadă rațională pentru știința Sa, spunând: „Oare să nu știe Cel Care a creat?” Cum ar putea să nu știe Cel Care a creat făpturile, le-a întocmit cu precizie și le-a făcut frumoase? „Când El este Cel Cunoscător al celor mai fine lucruri, Cel Bine Știutor”: cunoașterea Sa este atât de fină, încât cuprinde tainele, ceea ce este ascuns în inimi, lucrurile tăinuite și cele nevăzute. El este Cel Care „cunoaște taina și ceea ce este și mai ascuns” [Ta Ha 20:7]. Printre înțelesurile numelui al-Latif se află și faptul că El Se poartă cu bunătate, pe căi tainice, față de robul Său apropiat: îi aduce binele și bunătatea de unde acesta nu-și dă seama și îl ferește de rău de unde nu se așteaptă. Îl ridică la cele mai înalte trepte prin mijloace la care robul nici nu s-ar fi gândit, până într-acolo încât îl face să guste lucruri neplăcute pentru a-l duce, prin ele, la ceea ce este mult iubit și la țeluri nobile.

Versetul 15

ﷺ

هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا فَٱمْشُوا۟ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا۟ مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾

15. El este Cel Care v-a făcut pământul supus. Umblați, așadar, pe întinderile lui și mâncați din cele dăruite de El pentru trai. La El va fi învierea.

Adică: El este Cel Care a supus pământul pentru voi, ca să puteți împlini pe el tot ceea ce vă este de trebuință: să sădiți, să construiți, să lucrați ogorul și să străbateți drumuri prin care ajungeți în ținuturi îndepărtate și în țări aflate la mare depărtare. „Umblați, așadar, pe întinderile lui”, adică pentru a căuta mijloace de trai și câștiguri. „Și mâncați din cele dăruite de El pentru trai. La El va fi învierea.” După ce veți pleca din această lume, pe care Allah a făcut-o un loc de încercare și un mijloc prin care se ajunge în Viața de Apoi, veți fi înviați după moarte și adunați la Allah, pentru ca El să vă răsplătească pentru faptele voastre bune și rele.

Versetele 16 la 18

ءَأَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ
أَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾
وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾

16. Sunteți oare siguri că Acela Care este deasupra cerului nu va face pământul să vă înghită și, deodată, el să se cutremure? 17. Sau sunteți siguri că Acela Care este deasupra cerului nu va trimite împotriva voastră o furtună de pietre? Atunci veți ști cum este avertizarea Mea! 18. Și cei de dinaintea lor au socotit adevărul minciună. Și cum a fost pedeapsa Mea![32]

Aceasta este o amenințare și o avertizare pentru cel care stăruie în răzvrătire, în depășirea măsurii și în nesupunerea ce atrage pedeapsa și osânda. Allah a spus: „Sunteți oare siguri că Acela Care este deasupra cerului", adică Allah Preaînaltul, Cel deasupra făpturilor Sale, „nu va face pământul să vă înghită și, deodată, el să se cutremure?" cu voi și să se zguduie, până când pieriți și sunteți nimiciți?

„Sau sunteți siguri că Acela Care este deasupra cerului nu va trimite împotriva voastră o furtună de pietre?", adică o pedeapsă din cer care să vă lovească și prin care Allah să vă pedepsească. „Atunci veți ști cum este avertizarea Mea!", adică în ce chip vă vine ceea ce v-am vestit prin trimiși și prin Cărți. Să nu socotiți că sentimentul vostru de siguranță vă va feri de pedeapsa lui Allah, venită fie din pământ, fie din cer! Veți afla negreșit sfârșitul faptelor voastre, fie că răgazul vostru este lung, fie că este scurt. Cei de dinaintea voastră au socotit adevărul minciună așa cum ați făcut și voi, iar Allah Preaînaltul i-a nimicit. Priviți cum a fost pedeapsa Lui asupra lor: El le-a grăbit pedeapsa din această lume, înaintea pedepsei Vieții de Apoi. Feriți-vă să nu vă lovească ceea ce i-a lovit pe ei!

[32] Nota ediției engleze, după at-Tabari: Allah a schimbat belșugul de care se bucurau în lipsuri, iar bunăstarea lor în pieire.

Versetul 19

أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱلرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾

19. Oare nu privesc la păsările deasupra lor, care își întind și își strâng aripile? Numai Cel Milostiv le ține. El vede toate lucrurile.

Aceasta este o mustrare și un îndemn de a privi la starea păsărilor pe care Allah le-a supus și cărora le-a supus văzduhul. Ele își întind aripile în el ca să zboare și le strâng ca să coboare. Rămân plutind în văzduh, mișcându-se prin el după voia și trebuința lor. „Numai Cel Milostiv le ține", căci El le-a supus văzduhul și le-a întocmit trupurile și alcătuirea potrivite pentru zbor. Cel care privește la păsări și ia învățătură din starea lor găsește în aceasta o dovadă a puterii Creatorului și a grijii Sale dumnezeiești. El este Unul, Unicul, Căruia singur I se cuvine adorarea. „El vede toate lucrurile": El îi cârmuiește pe robii Săi potrivit cu ceea ce li se cuvine și cu ceea ce cere înțelepciunea Sa.

Versetele 20 la 21

أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ ۚ بَل لَّجُّوا۟ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾

20. Cine este acela care vă este oaste și vă ajută în afara Celui Milostiv? Necredincioșii nu sunt decât în amăgire. 21. Sau cine vă va dărui cele de trebuință traiului, dacă El Își oprește darurile? Însă ei stăruie în răzvrătire și în îndepărtare.

Allah Preaînaltul le spune celor răzvrătiți, care fug de porunca Sa și întorc spatele adevărului: „Cine este acela care vă este oaste și vă ajută în afara Celui Milostiv?" Adică: dacă Cel Milostiv voiește să vă lovească un rău, cine vă ajută și îl îndepărtează de la voi? Cine vă ajută împotriva dușmanilor voștri în afara Celui Milostiv? El este Cel Care dăruiește ajutorul și cinstea și Cel Care aduce înjosirea. Celelalte făpturi, chiar dacă s-ar aduna pentru a ajuta un rob, nu i-ar aduce niciun folos, nici cât greutatea unui fir de colb, împotriva vreunui dușman. Așadar, stăruința necredincioșilor în necredință, după ce au aflat că nimeni în afara Celui Milostiv nu-i poate ajuta, este amăgire și nesăbuință.

„Sau cine vă va dărui cele de trebuință traiului, dacă El Își oprește darurile?” Toate mijloacele de trai sunt de la Allah. Dacă El vi le-ar opri, cine vi le-ar trimite? Făpturile nu sunt în stare să-și asigure singure mijloacele de trai; cu atât mai puțin le pot asigura altora! Cel Care dăruiește cele de trebuință și revarsă binefacerile, de la Care singur vine orice binefacere primită de robi, este Cel Care merită să fie adorat singur. Însă necredincioșii „stăruie”, adică persistă, „în răzvrătire”, în împietrire și lipsă de supunere față de adevăr, „și în îndepărtare”, adică fug de adevăr.

Versetul 22

أَفَمَن يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾

22. Oare cel care merge cu fața la pământ este mai bine călăuzit sau cel care merge drept, pe o cale dreaptă?

Adică: dintre cei doi oameni, care este mai bine călăuzit? Cel care s-a pierdut în rătăcire și s-a afundat în necredință, a cărui inimă s-a răsturnat, astfel încât adevărul i-a devenit minciună și minciuna adevăr? Sau cel care cunoaște adevărul, îl alege și îl împlinește, mergând pe calea dreaptă în vorbele, faptele și toate stările sale? Simpla privire la starea celor doi arată deosebirea dintre ei și cine este călăuzit și cine este rătăcit. Stările lor sunt o mărturie mai puternică decât vorbele.

Versetele 23 la 26

قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

23. Spune: „El este Cel Care v-a adus la existență și v-a dăruit auzul, văzul și inimile. Cât de puțin mulțumiți!” 24. Spune: „El este Cel Care v-a răspândit pe pământ și la El veți fi adunați.” 25. Ei spun: „Când se va împlini această făgăduință, dacă sunteți sinceri?” 26. Spune: „Numai la Allah este știința, iar eu sunt doar un prevenitor limpede.”

Allah Preaînaltul spune, arătând că El singur este Cel vrednic de adorare și chemându-i pe robii Săi să-I mulțumească și să-L adore numai pe El: „Spune: El este Cel Care v-a adus la existență", adică v-a făcut să existați din neființă, fără să aibă vreun ajutor sau sprijinitor. Când v-a adus la existență, El v-a desăvârșit alcătuirea prin auz, văz și inimi. Aceste trei lucruri sunt cele mai alese părți ale trupului și cele mai desăvârșite dintre puterile trupești. Însă, în ciuda acestei binefaceri, „cât de puțin mulțumiți" lui Allah! Puțini dintre voi sunt mulțumitori și puțină este mulțumirea voastră.

„Spune: El este Cel Care v-a răspândit pe pământ", adică v-a împrăștiat în ținuturile lui și v-a așezat în întinderile lui. V-a dat porunci și opreliști și a revărsat asupra voastră binefacerile de care vă folosiți. Apoi, după aceasta, vă adună pentru Ziua Învierii. Însă această făgăduință a răsplății este tăgăduită de acești încăpățânați.

„Ei spun", tăgăduind: „Când se va împlini această făgăduință, dacă sunteți sinceri?" Ei au făcut din vestirea timpului venirii ei un semn al sincerității trimișilor. Aceasta este nedreptate și încăpățânare. Căci „numai la Allah este știința", nu la vreuna dintre făpturi. Nu există o legătură necesară între adevărul acestei vești și cunoașterea timpului ei. Adevărul se cunoaște prin dovezile sale, iar Allah a adus pentru adevărul acesteia dovezi și argumente care nu lasă nici cea mai mică îndoială celui care ascultă și ia aminte.

Versetele 27 la 30

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَـٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ
تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ
ٱلْكَـٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ ٱلرَّحْمَـٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾

27. Când o vor vedea aproape, fețele celor care nu au crezut se vor întuneca de spaimă și li se va spune: „Iată ceea ce cereați!" 28. Spune: „Ce credeți? Dacă Allah mă nimicește pe mine și pe cei care sunt cu mine sau Se îndură de noi, cine îi va apăra pe necredincioși de o pedeapsă dureroasă?" 29. Spune: „El este Cel Milostiv. Noi am crezut în El și în El ne-am încrezut. Veți ști cine este într-o rătăcire vădită."

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾

30. Spune: „Ce credeți? Dacă apa voastră s-ar afunda în pământ, cine v-ar aduce apă curgătoare?"

Adică necredincioșii au tăgăduit și s-au amăgit cât timp erau în această lume. Dar când va veni Ziua Răsplății și vor vedea pedeapsa „aproape" de ei, aceasta îi va îngrozi, îi va înspăimânta și îi va tulbura. Fețele lor se vor schimba din această pricină și vor fi mustrați pentru tăgăduirea lor. Li se va spune: „Iată ceea ce cereați!" Astăzi ați văzut-o cu ochii voștri, lucrul vi s-a lămurit și toate căile de scăpare vi s-au tăiat. Nu a mai rămas decât să îndurați pedeapsa.

Întrucât cei care îl socoteau mincinos pe Trimis, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și îi respingeau chemarea așteptau să piară și pândeau loviturile sorții asupra lui, Allah i-a poruncit să le spună: Chiar dacă dorința voastră s-ar împlini, „dacă Allah mă nimicește pe mine și pe cei care sunt cu mine", aceasta nu vă folosește cu nimic. Voi ați tăgăduit versetele lui Allah și ați ajuns să meritați pedeapsa. Cine vă apără „de o pedeapsă dureroasă", a cărei venire asupra voastră a devenit sigură? Așadar, strădania și dorința voastră de a pieri eu nu vă aduc niciun folos și nu vă ajută cu nimic.

Printre vorbele lor se află și pretenția că ei sunt călăuziți, iar Trimisul este rătăcit. Au repetat aceasta iar și iar, s-au certat și au luptat pentru a o susține. Atunci Allah i-a poruncit Profetului Său să vorbească despre starea sa și despre starea celor care îl urmează, astfel încât călăuzirea și evlavia lor să fie limpezi pentru oricine. Ei spun: „Noi am crezut în El și în El ne-am încrezut." Credința cuprinde convingerea lăuntrică, faptele lăuntrice și pe cele exterioare. Întrucât existența și desăvârșirea faptelor depind de încrederea în Allah, El a amintit-o în mod aparte dintre toate faptele. Altfel, ea este cuprinsă în credință și face parte dintre cerințele ei, după cum Allah Preaînaltul a spus: „În Allah încredeți-vă, dacă sunteți credincioși" [al-Ma'idah 5:23]. Aceasta este starea Trimisului și a celor care îl urmează, starea care duce la izbândă și de care depinde fericirea. Dușmanii lui se află în starea potrivnică, fără credință și fără încredere în Allah. Prin aceasta se cunoaște cine este călăuzit și cine se află într-o rătăcire vădită.

Apoi El a vestit că numai El dăruiește binefacerile, mai ales apa, din care Allah a făcut orice lucru viu. El a spus: „Spune: Ce credeți? Dacă apa voastră s-ar afunda", adică ar dispărea în adânc, „cine v-ar aduce apă curgătoare?", din care beți și cu care vă adăpați vitele și vă udați pomii și culturile? Această întrebare are înțeles de negare: nimeni nu poate face aceasta în afara lui Allah Preaînaltul.

S-a încheiat tâlcuirea surei al-Mulk. Lauda Îi aparține lui Allah.

Sura al Qalam

VERSETELE 1 LA 52

Numită și Nun. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 7

نٓ ۚ وَٱلْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾

1. Nun. Pe condei și pe ceea ce ei scriu! 2. Tu nu ești, prin harul Domnului tău, un nebun. 3. Tu vei avea parte de o răsplată necurmată. 4. Și tu ai un caracter măreț. 5. Tu vei vedea și ei vor vedea

بِأَيِّيكُمُ ٱلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾

6. care dintre voi este cu mintea tulburată. 7. Domnul tău îi cunoaște cel mai bine pe cei care s-au abătut de la calea Sa și îi cunoaște cel mai bine pe cei călăuziți.

Allah Preaînaltul jură pe condei. Acesta este un nume care cuprinde toate condeiele cu care se scriu feluritele științe și cu care se așternproza și poezia. Condeiul și feluritele cuvinte care se scriu cu el sunt dintre marile semne ale lui Allah și merită ca El să jure pe ele pentru a arăta nevinovăția Profetului Său Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, față de nebunia pe care i-o atribuiau dușmanii săi. Allah a negat aceasta despre el, prin harul și bunătatea Domnului său, Care l-a binecuvântat cu mintea desăvârșită, cu judecată temeinică și cu vorbirea hotărâtoare, cea mai bună dintre cele pe care

le-au așternut condeiele și le-au scris oamenii. Aceasta este fericirea în această lume.

Apoi El a amintit fericirea lui în Viața de Apoi, spunând: „Tu vei avea parte de o răsplată necurmată", adică de o răsplată mare, așa cum arată folosirea formei nehotărâte a cuvântului. „Necurmată" înseamnă neîntreruptă[33]; ea este statornică și veșnică. Aceasta se datorează faptelor bune pe care el, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, le-a trimis înainte, caracterului său desăvârșit și călăuzirii sale către tot binele.

De aceea, El a spus: „Și tu ai un caracter măreț", adică ai o treaptă înaltă, datorită caracterului cu care Allah te-a binecuvântat. Înțelesul acestui caracter măreț se adună în explicația pe care mama credincioșilor, Aishah, Allah să fie mulțumit de ea, a dat-o celui care a întrebat-o despre el: „Caracterul său era Coranul."[34]

Aceasta se regăsește, de pildă, în cuvintele Sale: „Fii îngăduitor, poruncește binele și îndepărtează-te de cei neștiutori" [al-A'raf 7:199]; „Prin îndurarea lui Allah ai fost blând cu ei..." [Al Imran 3:159]; „V-a venit un Trimis dintre voi, căruia îi este greu ceea ce vă împovărează..." [at-Tawbah 9:128]. Asemenea acestora sunt și celelalte versete care arată că el, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, avea cele mai alese însușiri și care îndeamnă la orice caracter frumos. El a avut partea cea mai deplină și mai nobilă din ele și a atins culmea cea mai înaltă a fiecărei însușiri.

El, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, era blând, îngăduitor și apropiat de oameni. Răspundea chemării celui care îl invita, împlinea nevoia celui care îi cerea ajutorul și mângâia inima celui care îi cerea ceva, fără să-l lipsească și fără să-l întoarcă dezamăgit. Dacă însoțitorii lui doreau de la el un lucru, se înțelegea cu ei, îi urma și le împlinea dorința, dacă acel lucru nu cuprindea ceva oprit. Când lua o hotărâre, nu se purta în chip autoritar față de ei, ci se sfătuia cu ei și le cerea părerea. Primea binele celui care făcea bine și îl ierta pe cel care greșea. Nu stătea cu cineva decât purtându-se față de el în chipul cel mai deplin și mai frumos. Nu se încrunta în fața lui, nu îi vorbea cu asprime și nu-și ascundea zâmbetul. Nu-i ținea socoteala scăpărilor de limbă și nu-l trăgea la răspundere pentru asprimea cu care se purta, ci îi arăta cea mai mare bunătate și îl suporta cu cea mai mare răbdare, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui.

---

[33] Nota ediției arabe: Manuscrisul B explică aici „necurmată" prin cuvântul „întreruptă" (maqtu'), fără negație. Textul de bază are „neîntreruptă" (ghayr maqtu'), potrivit sensului versetului.

[34] Nota ediției arabe: Relatarea Aishei este consemnată de Muslim (nr. 746). Nota ediției engleze: Relatarea este consemnată și de Abu Dawud și a fost declarată autentică de al-Albani.

După ce Allah l-a așezat pe cele mai înalte trepte în toate privințele, iar dușmanii lui îl numeau nebun și cu mintea tulburată, El a spus: „Tu vei vedea și ei vor vedea care dintre voi este cu mintea tulburată.” S-a arătat limpede că el era cel mai bine călăuzit dintre oameni și cel mai desăvârșit, atât în sine, cât și în folosul adus altora. Dușmanii lui erau cei mai rătăciți dintre oameni și cei mai răi față de oameni. Ei sunt cei care i-au amăgit pe robii lui Allah și i-au abătut de la calea Sa. Este de ajuns că Allah știe aceasta, căci El este Cel Care cere socoteală și răsplătește.

„Domnul tău îi cunoaște cel mai bine pe cei care s-au abătut de la calea Sa și îi cunoaște cel mai bine pe cei călăuziți.” În aceasta se află o amenințare pentru cei rătăciți, o făgăduință pentru cei călăuziți și o lămurire a înțelepciunii lui Allah: El îl călăuzește pe cel potrivit pentru călăuzire, nu pe altul.

Versetele 8 la 16

فَلَا تُطِعِ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ
حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾

8. Nu le da ascultare celor care socotesc adevărul minciună! 9. Ei ar dori ca tu să faci compromisuri, ca să facă și ei compromisuri. 10. Și nu-i da ascultare niciunui om care jură întruna și este vrednic de dispreț, 11. defăimător, care umblă cu bârfe, 12. care oprește binele, încalcă măsura și este plin de păcate,

عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ
ءَايَـٰتُنَا قَالَ أَسَـٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾ سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾

13. aspru și, pe deasupra, de obârșie îndoielnică, 14. pentru că are avere și fii. 15. Când îi sunt recitate versetele Noastre, el spune: „Povești ale celor de demult!” 16. Noi îl vom însemna pe nas.

Allah Preaînaltul îi spune Profetului Său Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui: „Nu le da ascultare celor care socotesc adevărul minciună”, celor care te-au socotit mincinos și s-au împotrivit cu încăpățânare adevărului. Ei nu sunt vrednici să li se dea ascultare, fiindcă nu poruncesc decât ceea ce se potrivește poftelor lor și nu doresc decât neadevărul. Cel care le dă ascultare se îndreaptă către ceea ce îi face rău. Aceasta îi cuprinde pe toți cei care tăgăduiesc adevărul și orice ascultare care izvorăște din această tăgăduire, chiar dacă aici contextul privește un caz anume: politeiștii i-au cerut Profetului,

binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, să nu mai vorbească despre lipsurile zeilor și ale religiei lor, iar ei să nu mai vorbească împotriva lui.

De aceea, El a spus: „Ei ar dori", adică politeiștii, „ca tu să faci compromisuri", să fii de acord cu o parte din ceea ce urmează ei, fie prin vorbă, fie prin faptă, fie tăcând atunci când trebuie să vorbești, „ca să facă și ei compromisuri". Însă tu vestește limpede porunca lui Allah și arată deschis religia islamului! Înfățișarea ei deplină cuprinde respingerea a ceea ce i se opune și arătarea lipsurilor a ceea ce o contrazice.

„Și nu-i da ascultare niciunui om care jură întruna", adică jură mult. Un asemenea om nu poate fi decât mincinos, iar mincinosul nu poate fi decât „vrednic de dispreț": josnic la suflet, lipsit de năzuințe înalte, fără dorință de bine, urmărind doar poftele josnice ale propriului suflet.

„Defăimător", adică unul care le găsește oamenilor multe cusururi și îi atacă prin vorbire pe la spate, prin batjocură și prin altele asemenea. „Care umblă cu bârfe", adică merge printre oameni purtând vorbe de la unii la alții, pentru a strica legăturile dintre ei și a stârni vrajbă și ură.

„Care oprește binele", adică nu împlinește binele la care este îndatorat, cum ar fi cheltuielile obligatorii, ispășirile, zakatul și celelalte asemenea. „Încalcă măsura" față de făpturi, nedreptățindu-le în privința vieții, averii și onoarei lor. „Plin de păcate", adică săvârșește multe păcate legate de dreptul lui Allah Preaînaltul.

„Aspru", adică rău la fire, neînduplecat, cu inima împietrită și nesupus adevărului. „Și, pe deasupra, de obârșie îndoielnică", adică unul care își pretinde un neam ce nu-i aparține, fără obârșie și fără un temei din care să izvorască binele. Dimpotrivă, caracterul lui este cel mai urât și nu se nădăjduiește vreo îndreptare de la el. El poartă un semn, adică o trăsătură prin care este cunoscut în rău.

Înțelesul acestor cuvinte este că Allah Preaînaltul a oprit ascultarea de orice om care jură mult, este mincinos, josnic la suflet și rău la caracter. Mai ales este vorba despre însușirile care cuprind admirația de sine, trufia față de adevăr și față de făpturi, disprețuirea oamenilor prin vorbire pe la spate, prin bârfe și prin atacarea lor, precum și săvârșirea multor păcate.

Deși aceste versete au fost pogorâte cu privire la unii dintre politeiști, precum al-Walid ibn al-Mughirah sau altcineva[35], căci Allah spune despre el: „Pentru că are avere și fii. Când îi sunt recitate versetele Noastre, el spune: Povești ale celor de demult!", ele îi cuprind pe toți cei descriși prin aceste însușiri. Adică, din pricina mulțimii averii și a fiilor săi, el s-a răzvrătit, s-a

[35] Nota ediției arabe: Vezi Fath al-Bari, vol. 8, p. 662.

semeţit împotriva adevărului şi l-a respins când i-a venit, socotindu-l printre poveştile celor de demult, care pot fi adevărate sau mincinoase. Coranul a fost pogorât pentru călăuzirea tuturor făpturilor, cuprinzând primele şi ultimele generaţii ale comunităţii. Unele versete au fost pogorâte dintr-un anumit motiv sau cu privire la o anumită persoană pentru a lămuri regula generală şi pentru a arăta cazurile particulare cuprinse în judecăţile generale.

Apoi Allah Preaînaltul l-a ameninţat pe cel care se poartă în felul descris de El: îl va însemna „pe nas", ca pedeapsă. Îl va pedepsi cu o pedeapsă vădită, care va lăsa un semn în locul unde îi va fi cel mai greu de îndurat, adică pe faţă.

Versetele 17 la 33

إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟ لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا
يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾
فَأَصْبَحَتْ كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾

17. Noi i-am încercat aşa cum i-am încercat pe stăpânii grădinii, când au jurat că îi vor culege roadele dis-de-dimineaţă, 18. fără să facă vreo excepţie. 19. Însă o nenorocire de la Domnul tău a trecut peste ea în timp ce ei dormeau, 20. iar ea a ajuns asemenea nopţii întunecate. 21. Dimineaţa s-au strigat unii pe alţii:

أَنِ ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُوا۟ وَهُمْ
يَتَخَٰفَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ
حَرْدٍ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوٓا۟ إِنَّا لَضَآلُّونَ ﴿٢٦﴾

22. „Porniţi devreme spre ogorul vostru, dacă vreţi să-i culegeţi roadele!" 23. Au pornit, şoptindu-şi unii altora: 24. „Să nu intre astăzi în ea, la voi, niciun sărman!" 25. Au pornit devreme, hotărâţi să oprească dăruirea şi socotindu-se în stare. 26. Când au văzut-o, au spus: „Ne-am rătăcit!"

بَلۡ نَحۡنُ مَحۡرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوۡسَطُهُمۡ أَلَمۡ أَقُل لَّكُمۡ لَوۡلَا
تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُواْ سُبۡحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ
عَلَىٰ بَعۡضٖ يَتَلَٰوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾

27. „Ba nu, suntem lipsiți de roade!” 28. Cel mai cumpătat dintre ei a spus: „Nu v-am spus eu: De ce nu-L preamăriți pe Allah?” 29. Ei au spus: „Slavă Domnului nostru! Noi am fost nedrepți!” 30. Apoi s-au întors unii spre alții, mustrându-se. 31. Au spus: „Vai nouă! Noi am încălcat măsura!

عَسَىٰ رَبُّنَآ أَن يُبۡدِلَنَا خَيۡرٗا مِّنۡهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ ٱلۡعَذَابُۖ
وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿٣٣﴾

32. Poate că Domnul nostru ne va da în schimb una mai bună decât aceasta. Spre Domnul nostru ne îndreptăm nădejdea.” 33. Astfel este pedeapsa! Iar pedeapsa Vieții de Apoi este mai mare, dacă ar ști!

Allah Preaînaltul spune: Noi i-am încercat pe acești oameni care tăgăduiesc adevărul, le-am dat răgaz și i-am înzestrat cu ceea ce am voit din avere, fii, viață lungă și altele asemenea, potrivite poftelor lor. Nu am făcut aceasta pentru că ei ar fi cinstiți înaintea Noastră, ci poate fi o atragere treptată spre pieire, fără ca ei să-și dea seama. Amăgirea lor prin acestea este asemenea amăgirii stăpânilor grădinii, care erau părtași la ea, atunci când pomii au rodit, fructele s-au copt și a venit vremea culesului. Ei erau siguri că roadele le stau la îndemână și se află sub puterea lor și că nu există nimic care să-i oprească să le culeagă. De aceea au jurat, fără să facă vreo excepție, că le vor culege dis-de-dimineață. Nu știau că Allah îi pândește și că pedeapsa îi va ajunge pe neașteptate și va veni înaintea lor la grădină.

„Însă o nenorocire de la Domnul tău a trecut peste ea”, adică o pedeapsă a coborât asupra ei noaptea, „în timp ce ei dormeau”, a nimicit-o și a distrus-o. „Iar ea a ajuns asemenea nopții întunecate”, adică întunecată ca noaptea, iar pomii și roadele au dispărut.

Aceasta s-a întâmplat fără ca ei să-și dea seama de nenorocirea care se abătuse asupra lor. De aceea, când s-a făcut dimineață, s-au strigat unii pe alții, spunând: „Porniți devreme spre ogorul vostru, dacă vreți să-i culegeți roadele!”

„Au pornit”, îndreptându-se spre ea, „șoptindu-și unii altora” despre oprirea dreptului lui Allah Preaînaltul și spunând: „Să nu intre astăzi în ea, la voi, niciun sărman!” Adică au plecat devreme, înainte ca oamenii să se

răspândească, și s-au îndemnat unii pe alții să-i lipsească pe cei săraci și nevoiași. Din pricina zgârceniei și a grijii lor peste măsură, șopteau aceste cuvinte, temându-se să nu-i audă cineva și să-i înștiințeze pe săraci.

„Au pornit devreme", în această stare urâtă, de împietrire și lipsă de milă, „hotărâți să oprească dăruirea și socotindu-se în stare", adică hotărâți să rețină și să împiedice dreptul lui Allah, siguri că sunt în stare să facă aceasta.

„Când au văzut-o" în starea pe care Allah a descris-o, asemenea nopții întunecate, „au spus", din nedumerire și tulburare: „Ne-am rătăcit!", adică ne-am abătut de la ea; poate că aceasta este altă grădină. Când au cercetat și și-au venit în fire, au spus: „Ba nu, suntem lipsiți de roade!" Atunci au știut că aceea era o pedeapsă.

„Cel mai cumpătat dintre ei a spus", adică cel mai drept și cu cea mai bună purtare dintre ei: „Nu v-am spus eu: De ce nu-L preamăriți pe Allah?" Adică să-L socotiți mai presus de ceea ce nu I se cuvine, printre care se află și gândul vostru că puterea voastră este de sine stătătoare. Dacă ați fi făcut excepția, spunând: „Dacă Allah voiește", și ați fi pus voința voastră sub voința Lui, nu vi s-ar fi întâmplat ceea ce vi s-a întâmplat.

„Ei au spus: Slavă Domnului nostru! Noi am fost nedrepți!" Adică și-au îndreptat greșeala după aceasta, însă după ce pedeapsa se abătuse asupra grădinii lor și nu mai putea fi ridicată. Totuși, poate că această preamărire și recunoașterea propriei nedreptăți le-au folosit la ușurarea păcatului și au fost o căință.

De aceea au simțit o mare părere de rău și „s-au întors unii spre alții, mustrându-se" pentru ceea ce săvârșiseră. „Au spus: Vai nouă! Noi am încălcat măsura!", adică am depășit hotarul în privința dreptului lui Allah și a dreptului robilor Săi. „Poate că Domnul nostru ne va da în schimb una mai bună decât aceasta. Spre Domnul nostru ne îndreptăm nădejdea." Ei au nădăjduit că Allah le va da în loc ceva mai bun și au făgăduit că se vor îndrepta către Allah cu dorință și că vor stărui în rugăciunea către El în această lume. Dacă au fost așa cum au spus, atunci se pare că Allah le-a dat în această lume ceva mai bun în locul ei. Căci celui care Îl cheamă pe Allah cu sinceritate, se îndreaptă către El cu dorință și nădăjduiește în El, Allah îi dăruiește ceea ce cere.

Allah Preaînaltul a spus, arătând gravitatea celor petrecute: „Astfel este pedeapsa!", adică pedeapsa din această lume pentru cel care săvârșește ceea ce o atrage. Allah îi ia lucrul prin care s-a răzvrătit și s-a semețit și pentru care a ales viața lumească, lipsindu-l de el tocmai când are cea mai mare nevoie de el. „Iar pedeapsa Vieții de Apoi este mai mare" decât pedeapsa acestei lumi, „dacă ar ști!" Cel care știe aceasta este îndemnat să se ferească de orice pricină care atrage pedeapsa și îl lipsește de răsplată.

Versetele 34 la 41

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ
كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ
تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾

34. Cei care se tem de Allah vor avea la Domnul lor Grădinile desfătării. 35. Oare îi vom face pe cei supuși lui Allah asemenea nelegiuiților? 36. Ce este cu voi? Cum judecați? 37. Sau aveți o Carte din care învățați 38. că veți avea tot ceea ce alegeți?

أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾
سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟
صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾

39. Sau aveți din partea Noastră jurăminte care Ne leagă până în Ziua Învierii, că veți avea tot ceea ce hotărâți? 40. Întreabă-i care dintre ei chezășuiește aceasta. 41. Sau au ei asociați? Să-i aducă, așadar, pe asociații lor, dacă sunt sinceri!

Allah Preaînaltul vestește ceea ce le-a pregătit celor care se feresc de necredință și de păcate: felurite desfătări și o viață lipsită de necazuri, în apropierea Celui mai Generos dintre cei generoși. Înțelepciunea Sa nu cere ca El să-i facă pe cei temători, care I se supun Domnului lor, Îi urmează porunca și caută mulțumirea Sa, asemenea nelegiuiților care s-au afundat în nesupunere față de El, în tăgăduirea versetelor Sale, în dușmănia față de trimișii Săi și în lupta împotriva celor apropiați Lui. Cel care socotește că El le va da aceeași răsplată a judecat rău: judecata lui este neadevărată și părerea lui este stricată.

Dacă nelegiuiții pretind aceasta, ei nu au niciun sprijin pentru pretenția lor. Nu au o Carte pe care o învață și o citesc, din care să afle că sunt dintre locuitorii Paradisului și că vor avea tot ceea ce cer și aleg. Nu au de la Allah vreun legământ sau jurământ care să-L lege până în Ziua Învierii, potrivit căruia vor primi ceea ce hotărăsc. Nu au nici asociați și ajutoare care să le împlinească dorințele. Dacă au asociați și ajutoare, să-i aducă, dacă sunt sinceri! Se știe că toate acestea lipsesc. Ei nu au o Carte, nu au de la Allah un legământ de mântuire și nu au asociați care să-i ajute. Astfel se cunoaște că pretențiile lor sunt neadevărate și stricate. Cuvintele Sale: „Întreabă-i care dintre ei

chezășuiește aceasta" înseamnă: care dintre ei garantează această pretenție a cărei falsitate s-a dovedit? Nimeni nu poate să o susțină și să o garanteze.

Versetele 42 la 43

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾ خَٰشِعَةً
أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ كَانُوا۟ يُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمْ سَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾

42. În Ziua în care va fi descoperit Fluierul Piciorului și vor fi chemați să se prosterneze, dar nu vor putea, 43. privirile lor vor fi coborâte, iar umilința îi va acoperi. Ei fuseseră chemați să se prosterneze pe când erau sănătoși.

Adică atunci când va veni Ziua Învierii și se vor arăta în ea cutremurele, grozăviile și spaimele pe care mintea nu și le poate închipui, Creatorul va veni pentru a judeca între robii Săi și a-i răsplăti. El Își va descoperi Fluierul Piciorului Său cel nobil, cu care nimic nu se aseamănă, și le va arăta făpturilor din măreția și slava Sa ceea ce nu poate fi exprimat. Atunci „vor fi chemați să se prosterneze" înaintea lui Allah. Credincioșii care se prosternau de bunăvoie și prin propria alegere se vor prosterna. Nelegiuiții ipocriți vor încerca să se prosterneze, dar nu vor putea, iar spinarea lor va fi asemenea coarnelor vitelor: nu se vor putea apleca. Aceasta este o răsplată de același fel cu faptele lor. În această lume erau chemați să se prosterneze înaintea lui Allah, să-L socotească Unic și să-L adore, fiind sănătoși, fără vreo neputință, însă s-au semețit și au refuzat. Să nu întrebi despre starea lor și despre răul sfârșit pe care îl vor avea în Ziua aceea! Allah S-a mâniat pe ei, hotărârea pedepsei li s-a împlinit și toate căile de scăpare li s-au tăiat. Căindu-se ori dezvinovățindu-se în Ziua Învierii, nu vor avea niciun folos. În aceasta se află ceea ce împiedică inimile să stăruie în păcate și le îndeamnă să îndrepte lucrurile cât timp mai este cu putință.

Versetele 44 la 52

فَذَرْنِى وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا فَهُم
مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِندَهُمُ ٱلْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَٱصْبِرْ
لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾

44. Lasă în seama Mea pe cel care tăgăduiește acest cuvânt! Noi îi vom atrage treptat spre pieire, fără ca ei să știe. 45. Le dau răgaz, căci planul Meu este de neclintit. 46. Sau le ceri vreo plată, astfel încât ei sunt împovărați de o datorie? 47. Sau au ei știința celor nevăzute și o scriu?[36] 48. Rabdă, așadar, hotărârea Domnului tău și nu fi asemenea celui înghițit de pește, când a strigat, apăsat de mâhnire.

لَّوْلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُۢبِذَ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَٱجْتَبَىٰهُ
رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَيُزْلِقُونَكَ
بِأَبْصَٰرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا۟ ٱلذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ
لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

49. Dacă nu l-ar fi ajuns un har de la Domnul său, ar fi fost aruncat pe pământul pustiu, vrednic de mustrare. 50. Însă Domnul său l-a ales și l-a făcut dintre cei drepți. 51. Cei care nu au crezut aproape că te doboară cu privirile lor, când aud Pomenirea, și spun: „El este nebun!" 52. Însă acesta nu este decât o pomenire pentru lumi.

Adică: lasă-i pe seama Mea pe cei care tăgăduiesc Coranul cel măreț, căci Mie Îmi revine să-i răsplătesc. Nu cere să li se grăbească pedeapsa! „Noi îi vom atrage treptat spre pieire, fără ca ei să știe." Îi înzestrăm cu averi și copii și le dăm din belșug mijloace de trai și fapte, pentru ca ei să se amăgească și să stăruie în ceea ce îi vatămă. Acesta este planul lui Allah împotriva lor. Planul lui Allah împotriva dușmanilor Săi este trainic și puternic: răul și pedeapsa lor ajung la cea mai mare măsură.

[36] Nota ediției engleze, după al-Qurtubi, care relatează de la Ibn Abbas: Întrebarea este dacă ei cunosc cele nevăzute înscrise în Tabla Păstrată (al-Lawh al-Mahfuz), pe care să-și întemeieze argumentele împotriva Profetului.

„Sau le ceri vreo plată, astfel încât ei sunt împovărați de o datorie?" Nu există niciun motiv pentru îndepărtarea lor de tine și pentru refuzul lor de a te crede. Tu îi înveți și îi chemi la Allah numai pentru binele lor, fără să le ceri din averea lor vreo plată care să le fie apăsătoare.

„Sau au ei știința celor nevăzute și o scriu?" Oare au găsit în lucrurile nevăzute pe care le cunosc că ei sunt pe adevăr și că vor avea răsplată la Allah? Nu așa stau lucrurile, ci starea lor este aceea a omului încăpățânat și nedrept.

Nu mai rămâne decât răbdarea față de vătămările lor, suportarea celor ce vin din partea lor și stăruința în chemarea lor. De aceea, El a spus: „Rabdă, așadar, hotărârea Domnului tău", adică ceea ce El a hotărât prin Lege și prin decretul Său. Hotărârea care aduce ceva dureros trebuie întâmpinată cu răbdare, nu cu nemulțumire și neliniște. Iar hotărârea legiuită trebuie întâmpinată cu primire, supunere și ascultare deplină față de porunca Sa. Cuvintele Sale: „Și nu fi asemenea celui înghițit de pește" se referă la Yunus, fiul lui Matta, binecuvântarea și pacea fie asupra lui. Adică nu-i semăna în starea care l-a făcut să ajungă închis în pântecele peștelui: el nu a avut față de neamul său răbdarea care i se cerea și a plecat mânios pe Domnul său, până când s-a urcat într-o corabie pe mare. Când corabia s-a îngreunat de cei aflați în ea, oamenii au tras la sorți cine să fie aruncat, ca să le ușureze povara. Sorții au căzut asupra lui, iar peștele l-a înghițit, el fiind vrednic de mustrare.[37]

Cuvintele Sale: „Când a strigat, apăsat de mâhnire" înseamnă fie că era în pântecele peștelui, care îl închisese în strâmtoarea lui, fie că a strigat copleșit de griji și de mâhnire. El a spus: „Nu există altă divinitate în afară de Tine! Slavă Ție! Eu am fost dintre cei nedrepți" [al-Anbiya 21:87]. Allah i-a răspuns rugăciunii, iar peștele l-a aruncat din pântecele lui pe pământul pustiu, pe când era bolnav. Allah a făcut să crească deasupra lui o plantă de dovleac. De aceea, El a spus aici: „Dacă nu l-ar fi ajuns un har de la Domnul său, ar fi fost aruncat pe pământul pustiu", adică pe un pământ gol, „vrednic de mustrare". Însă Allah l-a cuprins cu îndurarea Sa, astfel încât a fost aruncat acolo vrednic de laudă, iar starea lui a devenit mai bună decât cea de dinainte. De aceea, El a spus: „Însă Domnul său l-a ales", adică l-a ales dintre ceilalți, l-a apropiat și l-a curățit de orice întinare, „și l-a făcut dintre cei drepți": cei ale căror fapte, vorbe, intenții și stări sunt drepte.

Profetul nostru Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a împlinit această poruncă și a răbdat hotărârea Domnului său cu o răbdare pe care nimeni dintre făpturi nu a egalat-o. Allah i-a dăruit sfârșitul cel bun, iar sfârșitul cel bun este al celor temători. Dușmanii lui nu au izbutit împotriva lui

[37] Nota ediției engleze: Yunus a plecat de la neamul la care fusese trimis, care nu dădea ascultare chemării sale, fără îngăduința Domnului său, temându-se că oamenii îi vor face rău.

decât ceea ce s-a întors spre răul lor. Ei au dorit până și să-l doboare „cu privirile lor”, adică să-l lovească cu privirile lor, din pizma, ranchiuna și furia lor. Acesta a fost capătul vătămării prin fapta pe care au putut să i-o pricinuiască, iar Allah l-a ocrotit și l-a sprijinit. Cât despre vătămarea prin vorbe, ei spuneau despre el ceea ce le insuflau inimile lor: uneori spuneau că este nebun, alteori poet, iar alteori vrăjitor. Allah Preaînaltul a spus: „Însă acesta nu este decât o pomenire pentru lumi.” Adică acest Coran măreț, această Pomenire plină de înțelepciune, nu este decât o pomenire pentru lumi, prin care își amintesc cele de folos pentru religia și viața lor lumească. Lauda Îi aparține lui Allah.

Sura al Haqqah

VERSETELE 1 LA 52

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 8

ٱلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌۢ بِٱلْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾

1. Cea care se va împlini negreșit! 2. Ce este Cea care se va împlini negreșit? 3. Și ce te-ar putea face să știi ce este Cea care se va împlini negreșit? 4. Thamud și Ad au tăgăduit Ziua care lovește. 5. Cât despre Thamud, ei au fost nimiciți de strigătul copleșitor.

وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا۟ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَـٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى ٱلْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

6. Iar Ad au fost nimiciți de un vânt rece, vijelios, 7. pe care l-a dezlănțuit asupra lor șapte nopți și opt zile fără întrerupere. Ai fi văzut atunci oamenii zăcând fără viață, de parcă ar fi fost trunchiuri de palmieri prăbușiți. 8. Mai vezi oare vreo rămășiță a lor?

„Cea care se va împlini negreșit” este unul dintre numele Zilei Învierii, fiindcă ea se va împlini și se va abate asupra făpturilor, iar în ea se vor arăta adevărul lucrurilor și cele ascunse în piepturi. Allah Preaînaltul i-a arătat măreția și însemnătatea prin repetarea cuvintelor: „Cea care se va împlini negreșit! Ce este Cea care se va împlini negreșit? Și ce te-ar putea face să știi ce este Cea care se va împlini negreșit?” Căci ea are o însemnătate mare și este o zi cumplită.

Printre semnele măreției ei se află și faptul că Allah a nimicit neamurile care au tăgăduit-o, prin pedeapsa grabnică.

Apoi El a amintit un exemplu dintre împrejurările ei văzute în această lume: pedepsele cumplite pe care le-a abătut asupra neamurilor răzvrătite. El a spus: „Thamud și Ad au tăgăduit." Thamud erau vestitul trib care locuia în al-Hijr. Allah l-a trimis la ei pe Trimisul Său Salih, pacea fie asupra lui, oprindu-i de la asocierea de parteneri lui Allah în care se aflau și poruncindu-le să-L socotească Unic. Ei însă i-au respins chemarea, l-au socotit mincinos și au tăgăduit ceea ce le-a vestit despre Ziua Învierii. Ea este Ziua care lovește făpturile cu grozăviile sale. Tot astfel a fost și cu neamul Ad de odinioară, care locuia în Hadramawt. Allah l-a trimis la ei pe Trimisul Său Hud, binecuvântarea și pacea fie asupra lui, chemându-i să-L adore numai pe Allah, însă ei l-au socotit mincinos și au tăgăduit ceea ce le-a vestit despre înviere. Atunci Allah i-a nimicit pe cei răzvrătiți prin pieirea grabnică.

„Cât despre Thamud, ei au fost nimiciți de strigătul copleșitor", adică de strigătul acela mare și îngrozitor, care le-a sfâșiat inimile și din pricina căruia li s-au stins sufletele. Au ajuns morți, astfel încât nu se mai vedeau decât locuințele și trupurile lor.

„Iar Ad au fost nimiciți de un vânt rece, vijelios", adică de un vânt puternic, cu suflare năprasnică, al cărui vuiet era mai puternic decât tunetul asurzitor. „Vijelios" înseamnă că a depășit puterea păzitorilor săi, potrivit multor tâlcuitori, sau că s-a dezlănțuit asupra neamului Ad și a întrecut măsura, după cum este corect.

„Pe care l-a dezlănțuit asupra lor șapte nopți și opt zile fără întrerupere", adică zile nefaste, rele și cumplite pentru ei, care i-au nimicit și i-au făcut să piară. „Ai fi văzut atunci oamenii zăcând fără viață", adică morți, „de parcă ar fi fost trunchiuri de palmieri prăbușiți", cărora li s-au tăiat vârfurile și care au căzut unele peste altele. „Mai vezi oare vreo rămășiță a lor?" Această întrebare are înțelesul unei negări categorice.

Versetele 9 la 12

وَجَآءَ فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُۥ وَٱلْمُؤْتَفِكَٰتُ بِٱلْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا۟ رَسُولَ رَبِّهِمْ
فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلْمَآءُ حَمَلْنَٰكُمْ فِى
ٱلْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَآ أُذُنٌ وَٰعِيَةٌ ﴿١٢﴾

9. Faraon, cei dinaintea lui și cetățile răsturnate au săvârșit păcatul. 10. Ei nu au dat ascultare trimisului Domnului lor, iar El i-a lovit cu o pedeapsă

năprasnică. 11. Când apele au crescut peste măsură, Noi v-am purtat în corabie, 12. ca să facem din ea o aducere-aminte pentru voi și ca o ureche atentă să o păstreze.

Adică, în afara celor două neamuri răzvrătite, Ad și Thamud, au fost și alți tirani răzvrătiți, precum Faraon al Egiptului. Allah l-a trimis la el pe robul și Trimisul Său Musa, fiul lui Imran, binecuvântarea și pacea fie asupra lui, și le-a arătat semne limpezi prin care s-au încredințat de adevăr. Ei însă le-au tăgăduit și nu au crezut, din nedreptate și trufie. Tot astfel au fost cei care l-au precedat dintre cei ce au tăgăduit, precum și „cetățile răsturnate", adică cetățile neamului lui Lut. Toți „au săvârșit păcatul", adică fapta răzvrătită: necredința, tăgăduirea, nedreptatea și împotrivirea, împreună cu celelalte feluri de păcate și nelegiuiri.

„Ei nu au dat ascultare trimisului Domnului lor." Aici, cuvântul „trimis" desemnează categoria: fiecare dintre aceste neamuri l-a socotit mincinos pe trimisul pe care Allah li l-a trimis. Atunci Allah i-a lovit pe toți „cu o pedeapsă năprasnică", adică una care depășea măsura necesară pentru a-i nimici.

Printre aceștia s-a aflat și neamul lui Nuh. Allah i-a înecat în ape, când apa a acoperit fața pământului și s-a înălțat deasupra locurilor lui ridicate. Allah le-a amintit făpturilor care au venit după ei binefacerea de a le fi purtat „în corabie", pe când se aflau încă în coapsele părinților lor, tații și mamele pe care Allah i-a salvat. Așadar, lăudați-L pe Allah și mulțumiți Celui care v-a salvat atunci când i-a nimicit pe cei răzvrătiți! Luați aminte la semnele Sale, care arată Unicitatea Sa! De aceea, El a spus: „Ca să facem din ea", adică din corabie, aici fiind avute în vedere corăbiile în general, „o aducere-aminte pentru voi", care să vă amintească de prima corabie construită și de istoria ei: cum Allah i-a salvat pe ea pe cei care au crezut în El și l-au urmat pe Trimisul Său, în timp ce i-a nimicit pe toți ceilalți locuitori ai pământului. Căci un lucru dintr-un anumit fel amintește de obârșia acelui fel.

Cuvintele Sale „și ca o ureche atentă să o păstreze" înseamnă că oamenii înzestrați cu minte o înțeleg, îi cunosc rostul și știu în ce constă semnul cuprins în ea. Altfel stau lucrurile cu cei care se abat și sunt nepăsători, cu cei lipsiți de agerime și înțelegere. Ei nu trag folos din semnele lui Allah, fiindcă nu înțeleg ceea ce vine de la Allah și nu cugetă la semnele Sale.

Versetele 13 la 18

فَإِذَا نُفِخَ فِى ٱلصُّورِ نَفْخَةٌ وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَٰحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِىَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَٱلْمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرْجَآئِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَٰنِيَةٌ ﴿١٧﴾

13. Când se va sufla în Trâmbiță o singură dată, 14. iar pământul și munții vor fi ridicați și zdrobiți dintr-o singură lovitură, 15. atunci, în Ziua aceea, se va petrece Evenimentul. 16. Cerul se va despica, fiind în Ziua aceea slăbit. 17. Îngerii vor sta la marginile lui, iar în Ziua aceea opt vor purta deasupra lor Tronul Domnului tău.

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾

18. În Ziua aceea veți fi înfățișați, iar nimic ascuns din voi nu va rămâne tăinuit.

După ce Allah Preaînaltul a amintit ce le-a făcut celor care i-au socotit mincinoși pe trimișii Săi, cum i-a răsplătit și le-a grăbit pedeapsa în această lume, precum și faptul că El i-a salvat pe trimiși și pe cei care i-au urmat, aceasta a pregătit pomenirea răsplății din Viața de Apoi și a răsplătirii depline a faptelor în Ziua Învierii. El a amintit întâmplările cumplite care se vor petrece înaintea Zilei Învierii. Prima dintre ele va fi că Israfil va sufla „în Trâmbiță", după ce trupurile vor fi răsărit din nou, întregi. Va sufla o singură dată, iar sufletele vor ieși, fiecare suflet va intra în trupul său și, iată, oamenii vor sta înaintea Domnului lumilor.

„Iar pământul și munții vor fi ridicați și zdrobiți dintr-o singură lovitură": munții vor fi fărâmițați, se vor destrăma, se vor amesteca cu pământul și vor fi împrăștiați peste el. Totul va ajunge o întindere netedă, pe care nu vei vedea nici adâncitură, nici ridicătură. Așa se va întâmpla cu pământul și cu tot ce este pe el. Cât despre cer, el se va cutremura, se va frământa și se va despica, culoarea lui se va schimba și se va slăbi după tăria și puterea sa mare. Aceasta nu se va petrece decât din pricina unui lucru măreț care îl va zgudui și a unui eveniment cumplit care îl va slăbi și îi va lua tăria.

„Îngerii", adică nobilii îngeri, vor sta „la marginile lui", adică pe laturile și la colțurile cerului, supuși Domnului lor și smeriți înaintea măreției Sale. „Iar în

Ziua aceea opt vor purta deasupra lor Tronul Domnului tău": opt îngeri de o putere uriașă, atunci când El va veni să despartă între robi și să judece între ei cu dreptatea, echitatea și harul Său.

De aceea, El a spus: „În Ziua aceea veți fi înfățișați" înaintea lui Allah, „iar nimic ascuns din voi nu va rămâne tăinuit": nici trupurile și ființele voastre, nici faptele și însușirile voastre. Căci Allah Preaînaltul este Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute. El îi va aduna pe robi desculți, goi și necircumcișii, pe un pământ neted, unde toți vor auzi chemarea vestitorului și unde privirea îi va cuprinde pe toți. Atunci El îi va răsplăti pentru ceea ce au făcut. De aceea a arătat felul răsplătirii, spunând:

Versetele 19 la 24

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقْرَءُوا۟ كِتَٰبِيَهْ ﴿١٩﴾ إِنِّى ظَنَنتُ
أَنِّى مُلَٰقٍ حِسَابِيَهْ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِى جَنَّةٍ
عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾

19. Cel căruia i se va da cartea sa în mâna dreaptă va spune: „Luați și citiți cartea mea! 20. Eu am fost încredințat că voi da socoteală." 21. El va avea parte de o viață plăcută, 22. într-o grădină înaltă, 23. ale cărei roade sunt la îndemână.

كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔۢا بِمَآ أَسْلَفْتُمْ فِى ٱلْأَيَّامِ ٱلْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾

24. „Mâncați și beți cu plăcere, pentru ceea ce ați trimis înainte în zilele trecute!"

Aceștia sunt cei fericiți. Li se vor da în mâinile drepte cărțile în care sunt cuprinse faptele lor bune, pentru a-i deosebi, pentru a le arăta cinstea și pentru a le înălța rangurile. Din bucurie, veselie și dorința de a le arăta făpturilor cinstea cu care Allah l-a binecuvântat, unul dintre ei va spune atunci: „Luați și citiți cartea mea!" Adică: iată cartea mea, citiți-o! Ea vestește grădinile Paradisului, feluritele onoruri, iertarea păcatelor și acoperirea lipsurilor. La această stare m-a adus binefacerea lui Allah asupra mea: credința în înviere și în darea de socoteală, precum și pregătirea pentru acestea prin faptele pe care le-am putut împlini. De aceea, el spune: „Eu am fost încredințat că voi da socoteală." Adică: am avut certitudine; aici, cuvântul folosit în arabă pentru presupunere are înțelesul certitudinii.

„El va avea parte de o viață plăcută”, care cuprinde tot ce poftesc sufletele și tot ce bucură ochii. Ei vor fi mulțumiți cu ea și nu vor alege altceva în locul ei. Va fi „într-o grădină înaltă”, cu locuințe și palate înalte și cu sălașuri ridicate. „Ale cărei roade sunt la îndemână”: fructele ei de toate felurile vor fi aproape și ușor de cules de către locuitorii ei, care le vor lua stând în picioare, așezați sau rezemați.

Li se va spune, spre cinstirea lor: „Mâncați și beți” din orice mâncare delicioasă și băutură plăcută, „cu plăcere”, adică bucurându-vă deplin, fără nimic care să le tulbure plăcerea și fără nicio lipsă. Această răsplată v-a fost dată „pentru ceea ce ați trimis înainte în zilele trecute”: fapte bune, precum rugăciunea, postul, milostenia, pelerinajul, bunătatea față de făpturi, pomenirea lui Allah și întoarcerea către El, și părăsirea faptelor rele. Allah a făcut din fapte o pricină a intrării în Paradis, izvorul desfătărilor lui și temelia fericirii sale.

Versetele 25 la 37

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُوتَ كِتَٰبِيَهْ ﴿٢٥﴾ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يَٰلَيْتَهَا كَانَتِ ٱلْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغْنَىٰ عَنِّى مَالِيَهْ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّى سُلْطَٰنِيَهْ ﴿٢٩﴾

25. Iar cel căruia i se va da cartea sa în mâna stângă va spune: „O, de nu mi s-ar fi dat cartea mea 26. și de n-aș fi știut care este socoteala mea! 27. O, de-ar fi fost moartea sfârșitul! 28. Averea mea nu mi-a fost de niciun folos. 29. Puterea mea s-a dus!”

خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ٱلْجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِى سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَٱسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣٤﴾

30. „Prindeți-l și puneți-i un lanț la gât! 31. Apoi aruncați-l în Focul Iadului! 32. Apoi legați-l într-un lanț lung de șaptezeci de coți! 33. El nu credea în Allah, Cel Măreț, 34. și nu îndemna la hrănirea sărmanului.

فَلَيْسَ لَهُ ٱلْيَوْمَ هَٰهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَّا يَأْكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلْخَٰطِـُٔونَ ﴿٣٧﴾

35. Astăzi nu are aici niciun apropiat, 36. nici altă hrană decât puroi, 37. pe care nu-l mănâncă decât păcătoşii."

Aceştia sunt cei nefericiţi. Li se vor da în mâinile stângi cărţile în care sunt cuprinse faptele lor rele, pentru a-i deosebi prin umilire, ruşine şi dezvăluirea ticăloşiei lor. Din pricina grijii, amărăciunii şi durerii, unul dintre ei va spune: „O, de nu mi s-ar fi dat cartea mea", fiindcă ea îi vesteşte intrarea în Foc şi pierderea veşnică. „Şi de n-aş fi ştiut care este socoteala mea!" Adică: de-aş fi fost cu totul uitat, fără să fi fost înviat şi chemat să dau socoteală! De aceea, el spune: „O, de-ar fi fost moartea sfârşitul!" Adică: de-ar fi fost moartea mea o moarte după care nu mai este înviere!

Apoi se va uita la averea şi puterea sa şi va vedea că ele sunt o nenorocire pentru el. Nu a trimis nimic din ele înainte pentru Viaţa de Apoi şi nici nu i-ar folosi la ceva dacă ar încerca să se răscumpere cu ele de pedeapsă. El va spune: „Averea mea nu mi-a fost de niciun folos." Nu mi-a folosit nici în această lume, fiindcă nu am trimis nimic din ea înainte, nici în Viaţa de Apoi, fiindcă vremea în care îmi putea fi de folos a trecut. „Puterea mea s-a dus": a dispărut şi s-a destrămat. Nu i-au fost de folos oştirile, mulţimea, numărul, înzestrarea şi nici marele său prestigiu. Toate s-au dus precum vântul, iar din pricina lor el a pierdut prilejurile de câştig şi foloasele, care au fost înlocuite de griji, amărăciune şi dureri.

Atunci se va porunci pedepsirea lui, iar păzitorilor neînduplecaţi şi aspri ai Iadului li se va spune: „Prindeţi-l şi puneţi-i un lanţ la gât!" Adică: puneţi-i în jurul gâtului un lanţ care să-l strângă. „Apoi aruncaţi-l în Focul Iadului!", adică faceţi-l să se răsucească în jarul şi flăcările lui. „Apoi legaţi-l într-un lanţ lung de şaptezeci de coţi", unul dintre lanţurile Iadului, de o fierbinţeală cumplită. „Legaţi-l" înseamnă să-l înşiraţi în el, astfel încât lanţul să-i intre prin şezut, să-i iasă prin gură şi să fie atârnat de el. El va fi chinuit neîncetat prin această pedeapsă îngrozitoare. Ce cumplite sunt chinul şi pedeapsa şi ce mare este durerea stârnită de mustrare şi reproş!

Pricina care l-a adus în acest loc este că „el nu credea în Allah, Cel Măreţ": nu credea în Domnul său şi se împotrivea trimişilor Săi şi adevărului cu care veniseră. „Şi nu îndemna la hrănirea sărmanului": în inima sa nu era milă prin care să-i compătimească pe săraci şi nevoiaşi. Nu-i hrănea din averea sa şi nici nu-i îndemna pe alţii să-i hrănească, fiindcă inima sa nu avea nimic care să-l oprească de la această nepăsare.

Căci fericirea se sprijină pe două lucruri, care formează temelia ei: sinceritatea față de Allah, a cărei obârșie este credința în Allah, și bunătatea față de făpturi, în toate formele ei. Printre cele mai însemnate se află îndepărtarea nevoii celor lipsiți, prin hrănirea lor cu ceea ce le susține viața. Aceștia însă nu au nici sinceritate, nici bunătate; de aceea au ajuns să merite ceea ce au meritat.

„Astăzi nu are aici", adică în Ziua Învierii, „niciun apropiat": nicio rudă și niciun prieten care să mijlocească pentru el, ca să scape de pedeapsa lui Allah sau să dobândească răsplata Lui. „Mijlocirea nu folosește înaintea Lui decât celui căruia El îi îngăduie" [Saba 34:23]. „Cei nedrepți nu vor avea niciun prieten apropiat și niciun mijlocitor căruia să i se dea ascultare" [Ghafir 40:18]. Nu va avea „nici altă hrană decât puroi", adică puroiul locuitorilor Focului, de o fierbințeală și o amărăciune cumplite, cu miros urât și gust rău. Această mâncare respingătoare nu o mănâncă „decât păcătoșii", care s-au abătut de la calea cea dreaptă și au urmat toate drumurile care i-au dus la Iad. De aceea au meritat pedeapsa dureroasă.

Versetele 38 la 52

فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ
كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ
كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

38. Jur pe ceea ce vedeți 39. și pe ceea ce nu vedeți: 40. acesta este un cuvânt transmis de un trimis nobil. 41. El nu este cuvântul unui poet. Cât de puțin credeți! 42. Și nici cuvântul unui ghicitor. Cât de puțin luați aminte!

تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾
لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ
عَنْهُ حَٰجِزِينَ ﴿٤٧﴾

43. Este o revelație de la Domnul lumilor. 44. Dacă el Ne-ar fi atribuit unele vorbe născocite, 45. l-am fi apucat de mâna dreaptă, 46. apoi i-am fi tăiat aorta 47. și niciunul dintre voi nu l-ar fi putut apăra.

وَإِنَّهُۥ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُۥ
لَحَسْرَةٌ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ
ٱلْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

48. El este, cu adevărat, o aducere-aminte pentru cei temători de Allah. 49. Noi știm că printre voi sunt unii care îl tăgăduiesc. 50. El va fi o pricină de amar regret pentru necredincioși. 51. El este, cu adevărat, adevărul cert. 52. Preamărește, așadar, numele Domnului tău, Cel Măreț!

Allah Preaînaltul a jurat pe toate lucrurile pe care făpturile le văd și pe cele pe care nu le văd. Aici intră întreaga creație, ba chiar și Ființa Sa cea sfântă. Prin acest jurământ a întărit adevărul celor cu care a venit Trimisul din acest Coran nobil și faptul că nobilul Trimis l-a transmis de la Allah Preaînaltul. Allah l-a arătat pe Trimisul Său curat de învinuirile dușmanilor lui, care spuneau că este poet sau vrăjitor[38]. La aceasta i-au împins lipsa credinței și a luării-aminte. Dacă ar fi crezut și ar fi luat aminte, ar fi cunoscut ce le este de folos și ce le dăunează.

Tot astfel, dacă ar fi cercetat starea lui Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și i-ar fi urmărit însușirile și purtarea, ar fi văzut un lucru limpede ca soarele, care le-ar fi arătat că el este cu adevărat Trimisul lui Allah, iar cele cu care a venit sunt „o revelație de la Domnul lumilor". Nu se potrivește ca acestea să fie cuvânt omenesc. Dimpotrivă, sunt cuvinte care arată măreția Celui care le-a rostit, maiestatea însușirilor Sale, desăvârșirea grijii Sale pentru făpturi și înălțarea Sa deasupra robilor Săi. De asemenea, această închipuire a lor nu se potrivește cu Allah și cu înțelepciunea Sa.

Căci, dacă el I-ar fi atribuit lui Allah și ar fi născocit „unele vorbe" mincinoase, „l-am fi apucat de mâna dreaptă, apoi i-am fi tăiat aorta", un vas legat de inimă, a cărui tăiere duce la moartea omului. Dacă s-ar presupune - departe de Trimis una ca aceasta! - că Trimisul ar fi născocit ceva pe seama lui Allah, El i-ar fi grăbit pedeapsa și l-ar fi lovit cu lovitura Celui Atotputernic și Deplin în Putere. Căci El este Înțelept și are putere asupra tuturor lucrurilor. Înțelepciunea Sa cere să nu-i dea răgaz celui care minte pe seama Lui, pretinzând că Allah i-a îngăduit să verse sângele celor care i se împotrivesc și să le ia averile și că el și cei care îl urmează sunt cei mântuiți, iar cei care i se împotrivesc vor pieri. Prin urmare, faptul că Allah l-a sprijinit pe Trimisul Său

[38] Nota traducerii: Autorul folosește aici cuvântul „vrăjitor" (sahir); în textul versetului 69:42 apare „ghicitor" (kahin). Formularea autorului a fost păstrată în comentariu.

cu minuni, a dovedit prin semne limpezi adevărul mesajului său, i-a dat biruință asupra dușmanilor și i-a pus sub puterea lui este cea mai mare mărturie a Sa pentru trimiterea lui.

Cuvintele Sale „și niciunul dintre voi nu l-ar fi putut apăra" înseamnă că, dacă El l-ar fi nimicit, acesta nu s-ar fi putut apăra singur și nimeni nu l-ar fi putut feri de pedeapsa lui Allah.

„El este", adică nobilul Coran, „o aducere-aminte pentru cei temători de Allah". Prin el își amintesc cele de folos religiei și vieții lor lumești, le cunosc și le pun în practică. El le amintește credințele religiei, purtările plăcute lui Allah și hotărârile Legii, astfel încât ajung învățați evlavioși, robi care Îl cunosc pe Allah și conducători călăuzitori.

„Noi știm că printre voi sunt unii care îl tăgăduiesc." Aici se află o amenințare și un avertisment pentru cei care tăgăduiesc Coranul: El îi va pedepsi aspru pentru tăgăduirea lor. „El va fi o pricină de amar regret pentru necredincioși." Fiindcă l-au tăgăduit, atunci când vor vedea ceea ce li s-a făgăduit în el, vor regreta că nu s-au călăuzit după el și nu s-au supus poruncii sale. Astfel, vor fi pierdut răsplata, vor fi ajuns la cea mai aspră pedeapsă și li se vor fi tăiat toate căile de scăpare.

„El este, cu adevărat, adevărul cert", adică cea mai înaltă treaptă a cunoașterii. Cea mai înaltă treaptă a cunoașterii este certitudinea: cunoașterea statornică, care nu se clatină și nu dispare. Certitudinea are trei trepte, fiecare mai înaltă decât cea dinainte. Prima este cunoașterea certă, adică acea cunoaștere dobândită printr-o veste. Apoi vine certitudinea prin vedere, adică acea cunoaștere dobândită prin văz. Apoi vine adevărul cert, adică acea cunoaștere dobândită prin gustare și experiența nemijlocită. Acest Coran are această însușire: cunoștințele pe care le cuprinde sunt sprijinite de dovezi categorice, iar adevărurile și cunoștințele credinței din el îi dau celui care le gustă adevărul cert.

„Preamărește, așadar, numele Domnului tău, Cel Măreț!" Adică: socotește-L mai presus de ceea ce nu se potrivește măreției Sale și sfințește-L prin pomenirea însușirilor maiestății, frumuseții și desăvârșirii Sale.

S-a încheiat tâlcuirea surei al-Haqqah. Lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor.[39]

[39] Nota ediției arabe: Manuscrisul B încheie astfel: „Lauda Îi aparține lui Allah, la început și la sfârșit, în cele arătate și în cele ascunse, pentru desăvârșirea, binefacerea și dreptatea Sa."

Sura al Maarij

VERSETELE 1 LA 44

Numită și Sa'ala sa'il. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 7

سَأَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكَـٰفِرِينَ لَيْسَ لَهُۥ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِّنَ ٱللَّهِ
ذِى ٱلْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ
أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَٱصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾

1. Cineva a cerut o pedeapsă care se va abate negreșit 2. asupra necredincioșilor și pe care nimeni nu o poate îndepărta, 3. de la Allah, Stăpânul treptelor înălțării. 4. Îngerii și duhul urcă la El într-o zi a cărei durată este de cincizeci de mii de ani. 5. Rabdă, așadar, cu o răbdare frumoasă!

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾

6. Ei o socotesc îndepărtată, 7. iar Noi o vedem aproape.

Allah Preaînaltul arată neștiința celor încăpățânați și faptul că ei cer grăbirea pedepsei lui Allah în batjocură, din îndărătnicie și ca o provocare, de parcă L-ar putea face neputincios. „Cineva a cerut”: cineva a invocat și a cerut venirea „unei pedepse care se va abate negreșit asupra necredincioșilor”, fiindcă o merită prin necredința și încăpățânarea lor. „Și pe care nimeni nu o poate îndepărta, de la Allah”: această pedeapsă, a cărei grăbire a cerut-o unul dintre politeiștii răzvrătiți, nu poate fi îndepărtată de nimeni înainte de a coborî și nici ridicată după ce a coborât.

Aceasta s-a petrecut atunci când an-Nadr ibn al-Harith al-Qurashi, sau altcineva dintre cei care tăgăduiau, s-a rugat, spunând: „Doamne, dacă acesta este adevărul venit de la Tine, atunci fă să plouă asupra noastră cu pietre din cer

sau adu asupra noastră o pedeapsă dureroasă" [al-Anfal 8:32]. Pedeapsa lui Allah se va abate negreșit asupra lor: fie le va fi grăbită în această lume, fie le va fi păstrată pentru Viața de Apoi. Dacă L-ar cunoaște pe Allah și ar cunoaște măreția Sa, întinderea stăpânirii Sale și desăvârșirea numelor și însușirilor Sale, nu ar cere grăbirea pedepsei, ci s-ar supune și s-ar purta cu bună-cuviință. De aceea, El a amintit din măreția Sa ceea ce se împotrivește vorbelor lor urâte, spunând:

„Stăpânul treptelor înălțării. Îngerii și duhul urcă la El." Adică Stăpânul înălțării, al maiestății și al măreției, Cel care cârmuiește toate făpturile, la care îngerii se înalță pentru cele pe care i-a însărcinat să le rânduiască. La El se înalță și duhul. Acest nume cuprinde aici toate sufletele, atât pe cele ale oamenilor drepți, cât și pe cele ale nelegiuiților, iar aceasta se petrece la moarte.

Cât despre cei drepți, sufletele lor se înalță la Allah. Li se îngăduie să treacă dintr-un cer în altul, până când ajung la cerul deasupra căruia Se află Allah, Atotputernic și Măreț. Ele Îl salută pe Domnul lor, capătă apropierea de El și se bucură să fie aproape de El. Primesc de la El laudă, cinstire, bunătate și prețuire. Cât despre sufletele nelegiuiților, ele se înalță, dar, când ajung la cer, cer îngăduința de a intra și nu le este dată, astfel că sunt întoarse pe pământ.

Apoi El a amintit distanța pe care îngerii și duhul o străbat, înălțându-se la Allah. Ei o străbat într-o zi, prin mijloacele pe care El li le-a înlesnit și prin însușirile cu care i-a înzestrat: finețea, ușurința și iuțeala mișcării. Totuși, aceeași distanță, străbătută în chip obișnuit, ar cere cincizeci de mii de ani, de la începutul înălțării duhului și până la hotarul care i-a fost rânduit, acolo unde ajunge în adunarea cea înaltă.

Această stăpânire mare și această lume întinsă, atât cele de sus, cât și cele de jos, se află toate sub creația și cârmuirea Celui Preaînalt. El le cunoaște stările văzute și ascunse, locurile unde se așează și cele unde sunt lăsate. El a revărsat asupra lor din îndurarea, bunătatea și binefacerea Sa ceea ce i-a cuprins pe toți. El a rânduit pentru ele hotărârea Sa asupra existenței, hotărârea Sa în Lege și hotărârea răsplătirii. Vai de oamenii care nu-I cunosc măreția și nu-L prețuiesc așa cum I se cuvine, cerând grăbirea pedepsei ca o provocare și o punere la încercare! Slavă Celui Îngăduitor, care le dă răgaz fără să-i lase nepedepsiți! Ei Îl jignesc, iar El îi rabdă, le dăruiește sănătate și le dă cele de trebuință.

Aceasta este una dintre interpretările posibile ale nobilului verset. Potrivit ei, înălțarea și urcarea au loc în această lume, fiindcă începutul contextului arată acest înțeles. Este însă cu putință să fie vorba despre Ziua Învierii și despre faptul că Allah, Binecuvântat și Preaînalt, le va arăta robilor Săi în Ziua Învierii din măreția, maiestatea și slava Sa ceea ce va fi cea mai mare dovadă a cunoașterii Lui. Ei vor vedea îngerii și sufletele înălțându-se și coborând cu

rânduielile dumnezeiești și lucrările Domnului în acea zi, a cărei durată este de cincizeci de mii de ani, din pricina lungimii și asprimii sale. Allah Preaînaltul o va ușura însă pentru credincios.

Cuvintele Sale „Rabdă, așadar, cu o răbdare frumoasă!" înseamnă: stăruie cu o răbdare frumoasă în chemarea neamului tău, fără să te plângi și fără să te plictisești. Continuă să împlinești porunca lui Allah și cheamă-i pe robii Săi să-L socotească Unic. Să nu te oprească ceea ce vezi la ei: lipsa supunerii și a dorinței de a primi chemarea. Căci în răbdarea față de acestea se află mult bine.

„Ei o socotesc îndepărtată, iar Noi o vedem aproape." Pronumele se referă la învierea în care se va afla pedeapsa pentru cei ce au cerut grăbirea ei. Starea lor este a celui care tăgăduiește, pe care nefericirea și amăgirea l-au copleșit, astfel încât socotește îndepărtate toate cele ce-l așteaptă: învierea și ridicarea din morminte. Allah însă o vede aproape, fiindcă El este blând și îngăduitor, nu Se grăbește și știe că ea se va petrece negreșit. Tot ceea ce va veni este aproape.

Apoi El a amintit grozăviile acelei zile și cele care se vor petrece în ea, spunând:

Versetele 8 la 18

يَوْمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ كَٱلْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْـَٔلُ
حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾ يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ
بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾

8. În Ziua în care cerul va fi asemenea plumbului topit, 9. iar munții vor fi asemenea lânii scărmănate, 10. niciun apropiat nu va întreba de alt apropiat, 11. deși li se vor arăta unii altora. Nelegiuitul va dori să se răscumpere de pedeapsa Zilei aceleia cu fiii săi, 12. cu soția și cu fratele său,

وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِى تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآ ۖ
إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُوا۟ مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾

13. cu neamul său care îl adăpostește 14. și cu toți cei de pe pământ, numai să-l scape. 15. Nicidecum! Ea este o flacără aprinsă, 16. care smulge pielea capului, 17. chemându-l pe cel care a întors spatele și s-a abătut,

وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾

18. care a adunat averi și le-a îngrămădit.

„În Ziua”, adică în Ziua Învierii, se vor petrece aceste întâmplări mărețe. „Cerul va fi asemenea plumbului topit”, fiindcă se va despica și groaza lui va ajunge la culme. „Iar munții vor fi asemenea lânii scărmănate”, care apoi va deveni pulbere risipită și va dispărea.

Dacă asemenea corpuri mari și puternice vor fi cuprinse de această zguduire și neliniște, ce crezi că se va întâmpla cu robul slab, al cărui spate este împovărat de păcate și poveri? Oare nu este de așteptat ca inima sa să fie smulsă de spaimă, să fie cuprins de tulburare și să uite de toți ceilalți? De aceea, El a spus: „Niciun apropiat nu va întreba de alt apropiat, deși li se vor arăta unii altora.” Apropiatul își va vedea apropiatul, ruda sa, dar în inima lui nu va mai fi loc să întrebe de starea acestuia și nici să se gândească la legătura, iubirea și prietenia dintre ei. Nu-l va preocupa decât propria persoană.

„Nelegiuitul”, asupra căruia pedeapsa a devenit cuvenită, „va dori să se răscumpere de pedeapsa Zilei aceleia cu fiii săi, cu soția și cu fratele său, cu neamul său”, adică rudele lui, „care îl adăpostește”. În această lume, rudele obișnuiesc să se sprijine și să se ajute unele pe altele. În Ziua Învierii însă nimeni nu-i va fi de folos altuia și nimeni nu va mijloci decât cu îngăduința lui Allah. Chiar dacă nelegiuitul care merită pedeapsa ar da tot ce se află pe pământ ca răscumpărare, ca apoi aceasta să-l scape, nu i-ar folosi.

„Nicidecum!” Nu vor avea nicio cale de scăpare și niciun refugiu. Cuvântul Domnului tău s-a împlinit asupra lor,[40] iar folosul rudelor și al prietenilor s-a dus. „Ea este o flacără aprinsă, care smulge pielea capului”: Focul va dogorî și, prin puterea lui, va smulge mădularele din afară și dinlăuntrul trupului. El îl va chema „pe cel care a întors spatele și s-a abătut, care a adunat averi și le-a îngrămădit”: pe cel care s-a întors de la urmarea adevărului, s-a îndepărtat de el și nu i-a păsat de el, a strâns averile unele peste altele și le-a pus deoparte, fără să cheltuiască din ele ceea ce i-ar fi folosit și l-ar fi ferit de Foc. Focul îi va chema pe aceștia la el și se va pregăti să-i cuprindă în flăcări.

[40] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici: „Cuvântul Domnului tău s-a împlinit asupra celor care s-au răzvrătit: ei nu vor crede”, formulare care trimite la Yunus 10:33.

Versetele 19 la 35

* إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾

19. Omul a fost creat nerăbdător: 20. când îl atinge răul, este neliniștit, 21. iar când îl atinge binele, este zgârcit, 22. afară de cei care se roagă, 23. care stăruie în rugăciunea lor,

وَٱلَّذِينَ فِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾

24. în ale căror averi este un drept hotărât 25. pentru cel care cere și pentru cel lipsit, 26. care cred în Ziua Răsplății, 27. care se tem de pedeapsa Domnului lor, 28. căci nimeni nu este la adăpost de pedeapsa Domnului lor,

وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ﴿٣٣﴾

29. care își păzesc părțile intime, 30. afară de soțiile lor și de cele pe care le stăpânesc mâinile lor drepte, căci atunci nu sunt de mustrat. 31. Iar cei care caută dincolo de acestea sunt cei care încalcă măsura. 32. Cei care veghează asupra celor încredințate lor și asupra legământului lor, 33. care sunt drepți în mărturiile lor

وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ فِى جَنَّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾

34. și care își păzesc rugăciunea, 35. aceștia vor fi cinstiți în grădini.

Aceasta este descrierea omului așa cum este el, descrierea firii sale de la început: este nerăbdător. Allah a explicat această nerăbdare prin cuvintele: „Când îl atinge răul, este neliniștit.” Se tulbură dacă îl lovesc sărăcia, boala sau pierderea unui lucru drag, precum averea, familia ori copilul. În asemenea împrejurări, el nu recurge la răbdare și nu este mulțumit cu ceea ce Allah a hotărât. „Iar când îl atinge binele, este zgârcit”: nu cheltuiește din ceea ce Allah i-a dăruit și nu-I mulțumește lui Allah pentru binefacerile și bunătatea Sa. Astfel, este neliniștit la greu și zgârcit la bine.

„Afară de cei care se roagă”, cei descriși prin însușirile care urmează. Când au parte de bine, ei Îi mulțumesc lui Allah și cheltuiesc din ceea ce El le-a dăruit, iar când îi atinge răul, rabdă și caută răsplata Lui. Cuvintele Sale „care stăruie în rugăciunea lor” înseamnă că ei o împlinesc statornic la timpurile ei, cu toate condițiile și cele care o desăvârșesc. Ei nu sunt asemenea celui care nu se roagă, celui care se roagă uneori și alteori nu sau celui care o împlinește cu lipsuri.

„În ale căror averi este un drept hotărât”, din zakat și milostenie, „pentru cel care cere”, adică acela care se înfățișează cerând, „și pentru cel lipsit”: nevoiașul care nu le cere oamenilor, ca ei să-i dea, și de a cărui nevoie nu își dau seama, ca să-i facă milostenie.

„Care cred în Ziua Răsplății”: ei cred ceea ce Allah a vestit despre ea și ceea ce trimișii au vestit despre răsplătire și înviere. Sunt încredințați de acestea, se pregătesc pentru Viața de Apoi și se străduiesc să o dobândească. Credința în Ziua Răsplății atrage după sine credința în trimiși și în Cărțile cu care au venit.

„Care se tem de pedeapsa Domnului lor”: se tem și sunt cuprinși de spaimă, părăsind tot ce i-ar apropia de pedeapsa lui Allah. „Căci nimeni nu este la adăpost de pedeapsa Domnului lor”: ea este pedeapsa de care omul se teme și de care se ferește.

„Care își păzesc părțile intime”: nu se angajează în relații intime oprite, precum desfrânarea, relațiile sexuale între bărbați, împreunarea pe cale anală ori în timpul menstruației și cele asemenea. Le păzesc, de asemenea, de privirile și atingerile celor cărora acestea nu le sunt îngăduite și părăsesc mijloacele oprite care duc la săvârșirea desfrânării. „Afară de soțiile lor și de cele pe care le stăpânesc mâinile lor drepte”, adică roabele lor, „căci atunci nu

sunt de mustrat", prin împreunarea cu ele în locul zămislirii. „Iar cei care caută dincolo de acestea", adică în afara soției și a roabei aflate în stăpânire, „sunt cei care încalcă măsura": cei care depășesc ceea ce Allah a îngăduit și ajung la ceea ce Allah a oprit. Acest verset arată că căsătoria temporară, mutah, este oprită, fiindcă femeia nu este soție în înțelesul propriu al căsătoriei și nici roaba aflată în stăpânire.

„Cei care veghează asupra celor încredințate lor și asupra legământului lor": le respectă, le păzesc și se străduiesc să le îndeplinească și să le țină. Aceasta cuprinde toate cele încredințate robului în relația cu Domnul său, precum îndatoririle ascunse, pe care nimeni nu le vede afară de Allah, și toate cele încredințate lui în relația cu făpturile, în privința averilor și a tainelor. Tot astfel, legământul cuprinde atât legământul făcut cu Allah, cât și legământul făcut cu oamenii. Robul va fi întrebat despre legământ: l-a împlinit și l-a ținut sau l-a lepădat, l-a trădat și nu l-a îndeplinit?

„Care sunt drepți în mărturiile lor": ei nu mărturisesc decât ceea ce știu, fără adăugiri, fără lipsuri și fără să ascundă ceva. Nu favorizează în mărturie nicio rudă, niciun prieten și nici pe altcineva, iar prin depunerea mărturiei urmăresc Fața lui Allah. Allah Preaînaltul a spus: „Depuneți mărturia pentru Allah" [at-Talaq 65:2] și: „O, voi cei care credeți! Fiți statornici în dreptate, martori pentru Allah, chiar împotriva voastră, a părinților sau a rudelor apropiate" [an-Nisa 4:135].

„Și care își păzesc rugăciunea", împlinind-o statornic în chipul cel mai desăvârșit. „Aceștia", cei care au aceste însușiri, „vor fi cinstiți în grădini". Allah le va dărui cinste și desfătare veșnică, tot ce poftesc sufletele și tot ce bucură ochii, iar ei vor rămâne acolo pentru totdeauna.

Înțelesul tuturor acestora este că Allah i-a descris pe cei fericiți și buni prin aceste însușiri desăvârșite și prin purtările nobile și plăcute Lui: acte de adorare săvârșite cu trupul, precum rugăciunea și statornicia în ea; fapte ale inimii, precum teama de Allah, care cheamă la tot binele; acte de adorare prin avere; credințe folositoare; purtări nobile; bună purtare față de Allah și față de făpturile Sale, prin dreptate față de ele, păzirea drepturilor lor și a celor încredințate; și castitate deplină, prin păzirea părților intime de ceea ce Allah Preaînaltul urăște.[41]

[41] Nota ediției arabe: manuscrisul B are „păzirea legămintelor și a tainelor lor", în loc de „păzirea drepturilor lor și a celor încredințate".

Versetele 36 la 39

فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ قِبَلَكَ مُهۡطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطۡمَعُ كُلُّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ أَن يُدۡخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٖ ﴿٣٨﴾ كَلَّآۖ إِنَّا خَلَقۡنَٰهُم مِّمَّا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٩﴾

36. Ce au cei care nu cred, de se grăbesc spre tine, 37. din dreapta și din stânga, în cete? 38. Oare fiecare dintre ei nădăjduiește să fie primit într-o grădină a desfătărilor?[42] 39. Nicidecum! Noi i-am creat din ceea ce ei știu.[43]

Allah Preaînaltul arată amăgirea necredincioșilor, spunând: „Ce au cei care nu cred, de se grăbesc spre tine”, adică vin în grabă, „din dreapta și din stânga, în cete”: în grupuri despărțite și adunări felurite, fiecare bucurându-se de ceea ce are. „Oare fiecare dintre ei nădăjduiește să fie primit într-o grădină a desfătărilor?” Din ce pricină nădăjduiesc, când nu au trimis înainte decât necredința și tăgăduirea Domnului lumilor? De aceea, El a spus: „Nicidecum!” Lucrurile nu stau după dorințele lor, iar puterea lor nu le poate aduce ceea ce poftesc. „Noi i-am creat din ceea ce ei știu”, adică dintr-un lichid țâșnit, care iese dintre spinare și coaste. Ei sunt slabi și nu au putere să-și aducă singuri folos sau rău, nici asupra morții, vieții sau învierii lor.

[42] Nota ediției engleze: politeiștii se adunau în jurul Profetului, ascultau și respingeau cuvintele sale și îi batjocoreau pe credincioși. Ei pretindeau că, dacă musulmanii vor intra în Paradis, ei vor intra înaintea lor. Explicația este atribuită lui al-Qurtubi și ash-Shawkani.

[43] Nota ediției engleze: amintirea originii smerite a omului înlătură trufia, potrivit lui ash-Shawkani, și arată puterea Creatorului de a-l învia, potrivit lui Ibn Ashur și az-Zamakhshari.

Versetele 40 la 44

فَلَآ أُقۡسِمُ بِرَبِّ ٱلۡمَشَٰرِقِ وَٱلۡمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيۡرٗا
مِّنۡهُمۡ وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرۡهُمۡ يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ
ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوۡمَ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ سِرَاعٗا كَأَنَّهُمۡ إِلَىٰ نُصُبٖ
يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۚ ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمُ ٱلَّذِي كَانُواْ
يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

40. Jur pe Domnul răsăriturilor și al apusurilor că Noi avem putere 41. să-i înlocuim cu alții mai buni decât ei și nimeni nu Ne poate întrece. 42. Lasă-i să se adâncească în vorbe deșarte și să se joace, până vor întâlni Ziua care li s-a făgăduit, 43. Ziua în care vor ieși în grabă din morminte, de parcă ar alerga spre un semn ridicat, 44. cu privirile coborâte, acoperiți de umilință. Aceasta este Ziua care le-a fost făgăduită.

Acesta este un jurământ al lui Allah Preaînaltul pe răsăriturile și apusurile soarelui, lunii și stelelor, fiindcă ele cuprind semne strălucite ale învierii și ale puterii Sale de a-i face din nou asemenea lor, rămânând aceleași persoane. După cum Allah Preaînaltul a spus: „Și să vă creăm într-o stare pe care nu o cunoașteți” [al-Waqi’ah 56:61]. „Și nimeni nu Ne poate întrece”: nimeni nu Ne poate scăpa, nu poate fugi de Noi și nu Ne poate face neputincioși atunci când vrem să-l readucem la viață.

După ce învierea și răsplata au fost dovedite, dacă ei stăruie în tăgăduire și nu se supun semnelor lui Allah, „lasă-i să se adâncească în vorbe deșarte și să se joace”: să se cufunde în vorbe mincinoase și credințe stricate, să-și ia religia în joacă, să mănânce, să bea și să se desfete, „până vor întâlni Ziua care li s-a făgăduit”. Căci Allah le-a pregătit în ea pedeapsa și suferința care sunt urmarea vorbelor lor deșarte și a jocului lor.

Apoi El a amintit starea făpturilor atunci când vor întâlni Ziua care le-a fost făgăduită: „Ziua în care vor ieși din morminte”, adică din gropile lor, „în grabă”, răspunzând chemării vestitorului și alergând spre ea, „de parcă ar alerga spre un semn ridicat”, spre care se îndreaptă în grabă. Nu se vor putea împotrivi celui care îi cheamă și nici nu se vor putea abate de la chemarea vestitorului. Vor veni umiliți și supuși, ca să stea înaintea Domnului lumilor.

„Cu privirile coborâte, acoperiți de umilință”: umilința și neliniștea le vor stăpâni inimile și vor pune stăpânire pe ele, astfel încât privirile li se vor coborî, mișcările li se vor opri și glasurile li se vor stinge. Această stare și acest sfârșit vor fi în Ziua lor „care le-a fost făgăduită”. Iar făgăduința lui Allah trebuie să se împlinească negreșit.

Sura Nuh

VERSETELE 1 LA 28

Pacea fie asupra lui Nuh. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 28

إِنَّآ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَـٰقَوْمِ إِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ
وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ
ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

1. Noi l-am trimis pe Nuh la neamul său, spunându-i: „Avertizează-ți neamul înainte să vină asupra lui o pedeapsă dureroasă!” 2. El a spus: „O, neamul meu! Eu sunt pentru voi un avertizator limpede. 3. Adorați-L pe Allah, temeți-vă de El și dați-mi ascultare! 4. El vă va ierta din păcatele voastre și vă va da răgaz până la un termen hotărât. Când vine termenul hotărât de Allah, el nu mai poate fi amânat, dacă ați ști!”

قَالَ رَبِّ إِنِّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآءِىٓ إِلَّا
فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّى كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوٓا۟ أَصَـٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ
وَٱسْتَغْشَوْا۟ ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا۟ وَٱسْتَكْبَرُوا۟ ٱسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّى دَعَوْتُهُمْ
جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّىٓ أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾

5. El a spus: „Doamne, eu mi-am chemat neamul noaptea și ziua, 6. însă chemarea mea nu a făcut decât să le sporească fuga. 7. De fiecare dată când i-am chemat, ca Tu să-i ierți, și-au pus degetele în urechi, s-au acoperit cu veșmintele lor, au stăruit în împotrivire și s-au arătat nespus de trufași.

8. Apoi i-am chemat cu glas tare. 9. Apoi le-am vorbit deschis și le-am vorbit în taină.

فَقُلْتُ ٱسْتَغْفِرُواْ رَبَّكُمْ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَٰرًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾

10. Le-am spus: Cereți iertare Domnului vostru, căci El este Mult-Iertător! 11. El vă va trimite ploaie îmbelșugată din cer, 12. vă va dărui averi și fii, vă va da grădini și vă va da râuri. 13. Ce este cu voi de nu vă temeți de măreția lui Allah, 14. când El v-a creat în etape succesive?

أَلَمْ تَرَوْاْ كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾

15. Nu ați văzut cum Allah a creat șapte ceruri, unele deasupra altora, 16. a așezat luna în ele ca lumină și a făcut soarele o candelă? 17. Allah v-a făcut să răsăriți din pământ. 18. Apoi vă va întoarce în el și vă va scoate din nou. 19. Allah a făcut pentru voi pământul o întindere,

لِّتَسْلُكُواْ مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾

20. ca să străbateți pe el drumuri largi.”

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَٱتَّبَعُوا۟ مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا
خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا۟ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا
تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا۟ كَثِيرًا
وَلَا تَزِدِ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَـٰلًا ﴿٢٤﴾

21. Nuh a spus: „Doamne, ei nu mi-au dat ascultare și l-au urmat pe acela căruia averea și copiii nu i-au sporit decât pierderea. 22. Ei au urzit un vicleșug uriaș. 23. Și au spus: Să nu-i părăsiți pe zeii voștri! Să nu-i părăsiți pe Wadd, nici pe Suwa, nici pe Yaghuth, Ya'uq și Nasr! 24. Ei i-au rătăcit pe mulți. Și nu le spori celor nedrepți decât rătăcirea!"

مِّمَّا خَطِيٓـَٔـٰتِهِمْ أُغْرِقُوا۟ فَأُدْخِلُوا۟ نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا۟ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
أَنصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى ٱلْأَرْضِ مِنَ ٱلْكَـٰفِرِينَ
دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا۟ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓا۟ إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِىَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

25. Din pricina păcatelor lor au fost înecați și introduși în Foc, iar ei nu și-au găsit ajutoare împotriva lui Allah. 26. Nuh a spus: „Doamne, nu lăsa pe pământ niciun necredincios! 27. Dacă îi lași, ei îi vor rătăci pe robii Tăi și nu vor naște decât nelegiuiți, mari necredincioși. 28. Doamne, iartă-mă pe mine, pe părinții mei, pe cel care intră în casa mea credincios, precum și pe credincioși și pe credincioase! Și nu le spori celor nedrepți decât pieirea!"

Comentariul versetelor 1 la 4

Allah nu a amintit în această sură decât istoria lui Nuh, datorită îndelungatei sale ședere în mijlocul neamului său, chemării sale repetate la Unicitatea lui Allah și opririi lor de la asocierea de parteneri Lui.

El a vestit că l-a trimis pe Nuh la neamul său, din milă față de ei și pentru a-i avertiza asupra unei pedepse dureroase, ca nu cumva, stăruind în necredință, să fie nimiciți de Allah pentru totdeauna și supuși unei pedepse veșnice.

Nuh, pacea fie asupra lui, s-a supus acestei porunci și s-a grăbit să împlinească porunca lui Allah. El a spus: „O, neam al meu! Eu sunt pentru voi

un avertizator limpede", adică avertizarea mea este clară. Aceasta datorită faptului că el a lămurit lucrurile asupra cărora îi avertiza, cele de la care îi oprea și mijloacele prin care putea fi dobândită mântuirea. El le-a explicat toate acestea pe deplin, apoi le-a arătat temelia chemării sale și le-a poruncit-o, spunând: „Adorați-L pe Allah și temeți-vă de El!" Aceasta înseamnă să-I închine numai Lui adorarea, să afirme Unicitatea Sa și să se îndepărteze de asocierea de parteneri Lui, de căile și mijloacele care duc la ea. Dacă se tem de Allah, El le iartă păcatele; iar dacă le iartă păcatele, ei sunt salvați de pedeapsă și dobândesc răsplata.

„Și vă va da răgaz până la un termen hotărât", adică vă va lăsa să vă bucurați de această lume și va îndepărta pieirea de voi până la un termen hotărât. Durata șederii în această lume este stabilită prin hotărârea și predestinarea lui Allah, până la un timp limitat. Bucuria lumească nu este veșnică, fiindcă moartea este inevitabilă. De aceea, El a spus: „Când vine termenul hotărât de Allah, el nu mai poate fi amânat. Dacă ați ști", nu ați fi refuzat credința în Allah și nu v-ați fi împotrivit adevărului.[44]

Comentariul versetelor 5 la 9

Ei nu au răspuns chemării lui și nu s-au supus poruncii sale. Atunci el s-a plâns Domnului său, spunând: „Doamne, mi-am chemat neamul noaptea și ziua, dar chemarea mea nu le-a sporit decât fuga", adică fuga de adevăr și întoarcerea de la el. Așadar, chemarea nu le-a adus niciun folos, fiindcă folosul chemării constă în atingerea scopului urmărit, în întregime sau măcar în parte.

„De fiecare dată când i-am chemat, ca Tu să-i ierți", adică i-am chemat pentru ca ei să răspundă. Dacă ar fi răspuns, Tu i-ai fi iertat, iar aceasta era numai spre binele lor. Însă ei au refuzat orice în afara stăruirii în neadevărul lor și a fugii de adevăr. „Și-au pus degetele în urechi", ca să nu audă ceea ce le spunea profetul lor, Nuh, pacea fie asupra lui. „S-au acoperit cu veșmintele lor", adică s-au învăluit într-un acoperământ care să-i ascundă, îndepărtându-se de adevăr și urându-l. „Au stăruit" în necredință și în răul lor „și s-au arătat foarte trufași" față de adevăr. Astfel, răul lor a sporit, iar binele lor s-a îndepărtat.

„Apoi i-am chemat cu glas tare", astfel încât toți să audă. „Apoi le-am vorbit în public și le-am vorbit în taină." Toate acestea arată stăruința și sinceritatea lui, precum și faptul că a încercat orice cale prin care credea că poate atinge scopul urmărit.

---

[44] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „nu L-ați fi tăgăduit pe Allah și nu v-ați fi împotrivit adevărului", lectura condițională urmată în traducere. Textul de bază are „așa cum L-ați tăgăduit pe Allah și v-ați împotrivit adevărului".

Comentariul versetelor 10 la 16

„Le-am spus: Cereți iertare Domnului vostru", adică părăsiți păcatele în care vă aflați și cereți-I lui Allah să vi le ierte. „Căci El este Mult-Iertător", adică îl iartă din belșug pe cel care se căiește și cere iertare. Nuh i-a încurajat prin iertarea păcatelor și prin ceea ce decurge din ea: dobândirea răsplății și îndepărtarea pedepsei. I-a încurajat și prin binele apropiat al acestei lumi, spunând: „El vă va trimite ploaie îmbelșugată din cer", adică ploaie care vine necontenit, udă văile și trecătorile și dă viață ținuturilor și robilor. „Vă va dărui averi și fii", adică vă va înmulți averile prin care dobândiți ceea ce căutați din această lume, precum și copiii. „Vă va da grădini și vă va da râuri." Acestea se numără printre cele mai mari plăceri și lucruri dorite ale vieții lumești.

„Ce este cu voi de nu vă temeți de măreția lui Allah", adică nu vă temeți de măreția Lui și nu-I acordați cinstirea cuvenită? „Când El v-a creat în etape succesive", adică o creație după alta: în pântecele mamei, apoi în perioada alăptării, apoi în copilărie, apoi la vârsta discernământului, apoi în tinerețe și până la ultima etapă la care ajunge omul. Cel care singur creează și cârmuiește în chip minunat trebuie să fie singurul căruia I se închină adorarea și căruia I se recunoaște Unicitatea. Amintirea începutului creației lor le atrage atenția asupra întoarcerii la viață: Cel care i-a creat din nimic este în stare să-i readucă la viață după moarte.

El le-a adus drept dovadă și crearea cerurilor, care este mai mare decât crearea oamenilor, spunând: „Nu ați văzut cum Allah a creat șapte ceruri, unele deasupra altora", adică fiecare cer deasupra altuia? „A așezat luna în ele ca lumină" pentru locuitorii pământului „și a făcut soarele o candelă". Aceasta atrage atenția asupra măreției creației acestor lucruri și asupra numeroaselor foloase ale soarelui și lunii, care arată mila lui Allah și nemărginita Sa binefacere. Cel Măreț și Îndurător merită să fie mărit și iubit, să ne temem de El și să nădăjduim în El.[45]

Comentariul versetelor 17 la 20

„Allah v-a făcut să răsăriți din pământ", atunci când l-a creat pe tatăl vostru Adam, pe când voi vă aflați încă în coapsele lui. „Apoi vă va întoarce în el", la moarte, „și vă va scoate din nou", pentru înviere și ridicarea din morminte. El este Cel care stăpânește viața, moartea și învierea.[46]

---

[45] Nota ediției arabe: manuscrisul B menționează aici că Allah merită să fie iubit și adorat, apoi să ne temem de El și să nădăjduim în El. Textul de bază menționează mărirea și iubirea Lui.

[46] Nota ediției engleze: Adam a fost creat din lut, iar alcătuirea fiecărui om cuprinde elemente ale pământului. Explicația este atribuită lui Ibn Ashur și ar-Razi.

„Allah a făcut pentru voi pământul o întindere”, adică l-a întins și l-a pregătit ca să vă folosiți de el. „Ca să străbateți pe el drumuri largi.” Dacă El nu l-ar fi întins, aceasta nu ar fi fost cu putință. Nici nu ați fi putut să-l arați, să sădiți, să-l cultivați, să construiți și să locuiți pe suprafața lui.

Comentariul versetelor 21 la 24

„Nuh a spus”, plângându-se Domnului său că aceste cuvinte, îndrumări și aduceri-aminte nu le-au folosit și nu au dat niciun rod: „Ei nu mi-au dat ascultare” în ceea ce le-am poruncit „și l-au urmat pe acela căruia averea și copiii nu i-au sporit decât pierderea”. Adică nu l-au ascultat pe trimisul sincer, care îi îndrumă spre bine, și au urmat căpeteniile și oamenii de vază, ale căror averi și copii nu le-au sporit decât pierderea: pieirea și lipsirea de câștiguri. Atunci cum va fi cu cei care li s-au supus și i-au ascultat?

„Ei au urzit un vicleșug uriaș”, adică un vicleșug mare și dus la extrem în împotrivirea față de adevăr. „Și au spus”, chemându-i la asocierea de parteneri lui Allah și înfrumusețând-o în ochii lor: „Să nu-i părăsiți pe zeii voștri!” I-au îndemnat astfel să se agațe cu încăpățânare de asocierea de parteneri lui Allah în care se aflau și să nu părăsească ceea ce urmaseră strămoșii lor. Apoi i-au numit pe zeii lor, spunând: „Să nu-i părăsiți pe Wadd, nici pe Suwa, nici pe Yaghuth, Ya'uq și Nasr!” Acestea erau numele unor oameni drepți. Când au murit, Satana le-a înfrumusețat oamenilor din neamul lor ideea de a le face chipuri, pentru ca, după pretenția lor, vederea acestora să-i îndemne la ascultare. Apoi a trecut multă vreme și au venit alți oameni, iar Satana le-a spus: Strămoșii voștri îi adorau, căutau apropierea prin ei și cereau ploaia prin mijlocirea lor. Atunci ei au început să-i adore. De aceea, căpeteniile le-au cerut celor care îi urmau să nu părăsească adorarea acestor idoli.

„Ei i-au rătăcit pe mulți”, adică oamenii de vază și căpeteniile au rătăcit prin chemarea lor multe făpturi. „Și nu le spori celor nedrepți decât rătăcirea!” Dacă rătăcirea lor ar fi rămas la ceea ce era atunci când îi chemam la adevăr, ar fi fost un folos. Însă chemarea căpeteniilor nu le sporește decât rătăcirea, astfel încât nu mai rămâne loc pentru izbăvirea și îndreptarea lor.

Comentariul versetelor 25 la 28

De aceea, Allah a amintit pedeapsa lor din această lume și din Lumea de Apoi, spunând: „Din pricina păcatelor lor au fost înecați”, în apele care i-au înconjurat, „și introduși în Foc”. Trupurile lor au fost date înecului, iar sufletele lor focului și arderii. Toate acestea s-au întâmplat din pricina păcatelor lor, asupra cărora profetul lor Nuh venise să-i avertizeze și să le arate urmarea rea și consecințele. Ei au respins ceea ce le-a spus, până când pedeapsa s-a abătut

asupra lor. „Iar ei nu și-au găsit ajutoare împotriva lui Allah”, care să-i sprijine când s-a abătut asupra lor această nenorocire. Nimeni nu se poate împotrivi hotărârii și predestinării.

„Nuh a spus: Doamne, nu lăsa pe pământ niciun necredincios”, care să umble pe fața pământului. El a arătat motivul acestei cereri, spunând: „Dacă îi lași, ei îi vor rătăci pe robii Tăi și nu vor naște decât nelegiuiți, mari necredincioși.” Rămânerea lor nu este decât rău pentru ei și pentru ceilalți. Nuh a spus aceasta fiindcă, după ce trăise mult în mijlocul lor și le cunoscuse felul de a fi, înțelesese din faptele lor care avea să fie urmarea. De aceea, Allah i-a răspuns rugii: i-a înecat pe toți și i-a salvat pe Nuh și pe credincioșii care erau împreună cu el.

„Doamne, iartă-mă pe mine, pe părinții mei și pe cel care intră în casa mea credincios!” I-a menționat în mod special pe aceștia datorită drepturilor lor deosebite și priorității de a le arăta bunătate. Apoi și-a lărgit ruga, spunând: „Precum și pe credincioși și pe credincioase! Și nu le spori celor nedrepți decât pieirea”, adică pierderea, nimicirea și distrugerea.

S-a încheiat explicația surei Nuh. Lauda Îi aparține lui Allah.

Sura al Jinn

VERSETELE 1 LA 28

Numită și Qul uhiya ilayya. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 2

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓا۟ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ﴿١﴾
يَهْدِىٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ﴿٢﴾

1. Spune: „Mi s-a revelat că un grup de djinni a ascultat și a spus: Noi am auzit un Coran minunat, 2. care călăuzește spre calea dreaptă. Am crezut în el și nu vom asocia pe nimeni Domnului nostru.

Adică „spune”, o, Trimisule, oamenilor: „Mi s-a revelat că un grup de djinni a ascultat.” Allah i-a îndreptat spre Trimisul Său pentru a asculta versetele Sale, astfel încât dovada să le fie adusă, binefacerea asupra lor să fie desăvârșită, iar ei să devină avertizori pentru neamul lor. Allah i-a poruncit Trimisului Său să le istorisească oamenilor vestea lor. Când au venit să asculte, și-au spus unii altora: Ascultați în tăcere! Iar când au ascultat în tăcere, au înțeles sensurile lui, iar adevărurile sale le-au ajuns la inimi. „Și au spus: Noi am auzit un Coran minunat”, adică plin de lucruri minunate și prețioase și de țeluri înalte.

„Care călăuzește spre calea dreaptă.” Calea dreaptă este o denumire cuprinzătoare pentru tot ceea ce îi îndrumă pe oameni spre binele religiei și al vieții lor lumești. „Am crezut în el și nu vom asocia pe nimeni Domnului nostru.” Ei au îmbinat credința, în care intră toate faptele bune, cu teama de Allah, care presupune părăsirea răului. Au arătat că motivul care i-a îndemnat la credință și la urmările ei a fost ceea ce cunoscuseră din îndrumările Coranului și din binele, foloasele și ferirea de rău pe care acesta le cuprinde. Acesta este un semn măreț și o dovadă hotărâtoare pentru cel care se luminează prin el și îi urmează călăuzirea.

Această credință folositoare, care dă rodul oricărui bine și se întemeiază pe călăuzirea Coranului, este diferită de credința obiceiurilor, a creșterii în familie,

a deprinderii și a altor lucruri asemănătoare. Aceea este o credință bazată pe imitare, expusă primejdiei îndoielilor și numeroaselor lucruri care o pot zdruncina.

Versetele 3 la 5

وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾

3. Înălțată este măreția Domnului nostru! El nu Și-a luat nici soție, nici copil.
4. Nesăbuitul dintre noi spunea despre Allah lucruri care întreceau orice măsură.

„Înălțată este măreția Domnului nostru", adică înălțată este măreția Sa și sfinte sunt Numele Sale. „El nu Și-a luat nici soție, nici copil." Ei au cunoscut din slava și măreția lui Allah ceea ce le-a arătat falsitatea pretenției celor care susțin că El are o soție sau un copil. Căci Lui Îi aparțin măreția și slava în fiecare atribut desăvârșit. A avea o soție și un copil contrazice aceasta, fiindcă El este pe deplin lipsit de orice nevoie.

„Nesăbuitul dintre noi spunea despre Allah lucruri care întreceau orice măsură", adică vorbea greșit, abătându-se de la adevăr și depășind măsura. Nu l-au împins la aceasta decât nesăbuința și slăbiciunea minții sale. Altfel, dacă ar fi fost chibzuit și stăpân pe sine, ar fi știut cum să vorbească.

وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾

5. Noi credeam că nici oamenii, nici djinnii nu vor spune vreodată minciuni despre Allah.

Adică, înainte de aceasta, am fost amăgiți de mai-marii și căpeteniile dintre djinni și oameni. Am avut o părere bună despre ei și am crezut că ei nu îndrăznesc să mintă despre Allah. De aceea, înainte le urmam calea. Însă astăzi, când adevărul ni s-a arătat limpede, am urmat calea lui și ne-am supus lui, fără să mai dăm atenție spuselor vreunei făpturi care se împotrivește călăuzirii.

Versetele 6 la 7

وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾

6. Unii bărbați dintre oameni căutau adăpost la unii bărbați dintre djinni, sporindu-le astfel nelegiuirea.

Adică oamenii căutau ocrotire la djinni în împrejurări de teamă și spaimă și îi adorau. Prin aceasta, oamenii le-au sporit djinnilor nelegiuirea, adică răzvrătirea și trufia, când djinnii i-au văzut pe oameni adorându-i și căutând ocrotire la ei. Este posibil și ca pronumele, adică litera waw din verbul „le-au sporit", să se refere la djinni. Atunci sensul este că djinnii le-au sporit oamenilor spaimă și frică, văzând că ei căutau adăpost la ei, pentru a-i sili să se refugieze la ei și să rămână în starea în care se aflau. Când un om poposea într-o vale înfricoșătoare, spunea: Caut adăpost la stăpânul acestei văi împotriva nesăbuiților din neamul lui.

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا۟ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ ٱللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾

7. Ei au crezut, așa cum ați crezut și voi, că Allah nu va învia pe nimeni.

Adică, atunci când au tăgăduit învierea, s-au avântat în asocierea de parteneri lui Allah și în răzvrătire.

Versetele 8 la 10

وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ ٱلْـَٔانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾

8. Noi am cercetat cerul și l-am găsit plin de păzitori puternici și de flăcări arzătoare. 9. Noi obișnuiam să ocupăm în el locuri pentru a asculta pe ascuns. Însă cine ascultă acum găsește o flacără care îl pândește.

„Noi am cercetat cerul", adică am mers la el și l-am încercat. „Și l-am găsit plin de păzitori puternici", care ne împiedicau să ajungem la marginile lui și să ne apropiem de el, „și de flăcări arzătoare", cu care era lovit cel care încerca să asculte pe ascuns. Aceasta era altfel decât vechiul nostru obicei, căci înainte puteam ajunge la veștile cerului. „Noi obișnuiam să ocupăm în el locuri pentru a asculta pe ascuns", de unde prindeam din veștile cerului atât cât voia Allah. „Însă cine ascultă acum găsește o flacără care îl pândește", adică una pregătită

și rânduită pentru a-l nimici și a-l arde. Acesta era un lucru măreț și o veste de mare însemnătate. Ei s-au încredințat că Allah Preaînaltul voia să facă să se petreacă pe pământ un eveniment mare, fie de bine, fie de rău. De aceea, au spus:

﴿وَأَنَّا لَا نَدْرِيٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي ٱلْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾

10. Noi nu știm dacă li se voiește vreun rău celor de pe pământ sau dacă Domnul lor voiește pentru ei călăuzire.

Adică trebuie să fie una dintre aceste două posibilități. Ei au văzut că lucrurile se schimbaseră într-un chip neobișnuit pentru ei și, prin agerimea lor, au înțeles că Allah voia și urma să facă să se petreacă acest lucru pe pământ. În aceste cuvinte se arată buna lor cuviință: ei I-au atribuit binele lui Allah Preaînaltul, iar când au vorbit despre rău, au omis numirea celui care îl voiește, din respect față de Allah.

Versetele 11 la 14

﴿وَأَنَّا مِنَّا ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾

11. Printre noi sunt unii drepți, iar alții sunt altfel. Noi urmăm căi felurite.

„Printre noi sunt unii drepți, iar alții sunt altfel”, adică păcătoși, nelegiuiți și necredincioși. „Noi urmăm căi felurite”, adică eram grupuri deosebite, cu înclinații diferite, fiecare grup bucurându-se de ceea ce avea.

﴿وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن نُّعْجِزَ ٱللَّهَ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُۥ هَرَبًا ﴿١٢﴾

12. Noi ne-am încredințat că nu-I putem scăpa lui Allah pe pământ și nici nu-I putem scăpa prin fugă.

Adică, acum ni s-au arătat desăvârșirea puterii lui Allah și deplina noastră neputință. Șuvițele frunților noastre sunt în Mâna lui Allah. Nu-I putem scăpa pe pământ și nici nu-I putem scăpa prin fugă, chiar dacă am căuta mijloace de a fugi și de a ieși de sub puterea Lui. Nu există adăpost împotriva Lui decât la El.

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ ءَامَنَّا بِهِۦ ۖ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾ وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَـٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾

13. Când am auzit călăuzirea, am crezut în ea. Cine crede în Domnul său nu se teme nici de micșorarea dreptului său, nici de nedreptate. 14. Printre noi sunt unii musulmani, iar alții sunt nedrepți. Cei care se supun sunt cei care au căutat calea dreaptă.

„Când am auzit călăuzirea”, adică Nobilul Coran, care îndrumă spre calea cea dreaptă, i-am cunoscut călăuzirea și îndrumările, iar acestea au avut înrâurire asupra inimilor noastre. Atunci „am crezut în ea”. Apoi au amintit ceea ce îl încurajează pe credincios, spunând: „Cine crede în Domnul său nu se teme nici de micșorarea dreptului său, nici de nedreptate.” Adică aceluia care crede în El cu o credință sinceră nu i se micșorează dreptul și nu i se aduce vătămare. Iar dacă este ferit de rău, dobândește binele. Credința este, așadar, o cauză care duce la dobândirea oricărui bine și la îndepărtarea oricărui rău.

„Printre noi sunt unii musulmani, iar alții sunt nedrepți”, adică unii se abat cu nedreptate de la calea cea dreaptă. „Cei care se supun sunt cei care au căutat calea dreaptă”, adică au găsit calea călăuzirii care îi duce spre Paradis și binefacerile sale.

Versetele 15 la 17

وَأَمَّا ٱلْقَـٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾ وَأَلَّوِ ٱسْتَقَـٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَـٰهُم مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾

15. Cât despre cei nedrepți, ei vor fi lemne pentru Gheena.” 16. Dacă ei ar fi rămas statornici pe calea dreaptă, le-am fi dat apă din belșug, 17. ca să-i încercăm prin aceasta. Iar pe cel care se întoarce de la Pomenirea Domnului său, El îl va supune unei pedepse copleșitoare.

„Cât despre cei nedrepți, ei vor fi lemne pentru Gheena.” Aceasta este răsplata faptelor lor, fără ca Allah să-i nedreptățească. Dacă ei „ar fi rămas statornici pe calea dreaptă”, cea mai bună dintre căi, „le-am fi dat apă din belșug”, plăcută și binefăcătoare. Numai nedreptatea și încălcarea măsurii i-au

lipsit de aceasta. „Ca să-i încercăm prin aceasta”, adică să-i punem la încercare și să-i cercetăm, astfel încât cel sincer să se deosebească de cel mincinos.

„Iar pe cel care se întoarce de la Pomenirea Domnului său, El îl va supune unei pedepse copleșitoare.” Adică acela care se întoarce de la Pomenirea lui Allah, care este Cartea Sa, nu o urmează și nu i se supune, ci se lasă distras de la ea și o neglijează, va fi supus unei pedepse copleșitoare, adică foarte grele și aspre.

Versetele 18 la 28

وَأَنَّ ٱلْمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُواْ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُواْ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُواْ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ بِهِۦٓ
أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾

18. Moscheile Îi aparțin lui Allah. Așadar, nu invocați pe nimeni alături de Allah! 19. Când robul lui Allah s-a ridicat să-L invoce, aproape că s-au îngrămădit asupra lui. 20. Spune: „Eu Îl invoc numai pe Domnul meu și nu-I asociez pe nimeni.” 21. Spune: „Eu nu am putere să vă aduc vreo vătămare și nici călăuzire.”

قُلْ إِنِّى لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا
بَلَٰغًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَٰلَٰتِهِۦ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْاْ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا
وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾

22. Spune: „Nimeni nu mă poate ocroti împotriva lui Allah și nu voi găsi adăpost în afara Lui. 23. Mie nu-mi revine decât transmiterea celor primite de la Allah și a mesajelor Sale.” Iar cine nu ascultă de Allah și de Trimisul Său va avea Focul Gheenei, în care va rămâne veșnic. 24. Când vor vedea ceea ce li se promite, vor ști cine are ajutorul mai slab și numărul mai mic.

قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ
فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ
مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟ رِسَٰلَٰتِ رَبِّهِمْ
وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

25. Spune: „Eu nu știu dacă ceea ce vi se promite este aproape sau dacă Domnul meu îi va hotărî un termen îndepărtat." 26. El este Cunoscătorul celor nevăzute și nu dezvăluie nimănui cele nevăzute ale Sale, 27. decât unui trimis pe care îl alege. Atunci El pune păzitori înaintea și în urma lui, 28. ca să știe că ei au transmis mesajele Domnului lor. El cuprinde tot ceea ce se află la ei și a numărat fiecare lucru.

„Moscheile Îi aparțin lui Allah. Așadar, nu invocați pe nimeni alături de Allah!" Aceasta cuprinde atât invocarea prin adorare, cât și invocarea prin cerere. Moscheile, care sunt cele mai însemnate locuri de adorare, sunt întemeiate pe închinarea sinceră numai față de El, pe supunerea înaintea măreției Sale și pe smerirea înaintea puterii Sale.

„Când robul lui Allah s-a ridicat să-L invoce", adică să-I ceară și să-L adore, recitând Coranul, djinnii, din pricina mulțimii care se adunase în jurul lui, aproape că „s-au îngrămădit asupra lui". Adică s-au strâns unii peste alții, din dorința de a asculta călăuzirea pe care o adusese.

„Spune-le", o, Trimisule, arătându-le adevărul lucrului la care îi chemi: „Eu Îl invoc numai pe Domnul meu și nu-I asociez pe nimeni." Adică Îl socotesc Unic, numai pe El, fără niciun asociat, și mă dezic de tot ceea ce este în afara Lui: rivali, idoli și orice își iau politeiștii în afara Sa.

„Spune: Eu nu am putere să vă aduc vreo vătămare și nici călăuzire", fiindcă sunt un rob care nu are nicio putere de hotărâre și de cârmuire asupra lucrurilor. „Spune: Nimeni nu mă poate ocroti împotriva lui Allah", adică nu există nimeni la care să caut ocrotire și care să mă salveze de pedeapsa lui Allah. Dacă Trimisul, care este cel mai desăvârșit dintre făpturi, nu are putere să aducă vătămare sau călăuzire și nu poate îndepărta de la sine nimic din ceea ce Allah i-ar voi ca rău, cu atât mai mult celelalte făpturi sunt astfel. „Și nu voi găsi adăpost în afara Lui", adică nici refugiu, nici ajutor.

„Mie nu-mi revine decât transmiterea celor primite de la Allah și a mesajelor Sale." Adică nu am niciun merit deosebit față de ceilalți oameni, în afara faptului că Allah m-a ales pentru transmiterea mesajelor Sale și chemarea făpturilor Sale la El. Prin aceasta le este adusă oamenilor dovada.

„Iar cine nu ascultă de Allah și de Trimisul Său va avea Focul Gheenei, în care va rămâne veșnic.” Aici este avută în vedere neascultarea care constituie necredința, după cum o precizează celelalte texte limpezi. Cât despre simpla neascultare, aceasta nu atrage rămânerea veșnică în Foc, așa cum arată versetele Coranului, hadithurile Profetului, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, și consensul primelor generații și al imamilor acestei comunități.

„Când vor vedea ceea ce li se promite”, adică vor vedea cu propriii ochi și se vor încredința că aceasta se abate asupra lor, „vor ști” atunci cu adevărat „cine are ajutorul mai slab și numărul mai mic”. Nimeni altcineva nu-i va ajuta, iar ei nu se vor putea ajuta singuri, fiindcă vor fi adunați unul câte unul, așa cum au fost creați întâia oară.

„Spune-le”, dacă te întreabă când se va împlini această promisiune: „Eu nu știu dacă ceea ce vi se promite este aproape sau dacă Domnul meu îi va hotărî un termen îndepărtat”, adică un răgaz lung. Cunoașterea acestui lucru Îi aparține lui Allah, „Cunoscătorul celor nevăzute. El nu dezvăluie nimănui cele nevăzute ale Sale”, dintre făpturi. Dimpotrivă, numai El cunoaște cele ascunse în lăuntrul ființelor, tainele și lucrurile nevăzute.

„Decât unui trimis pe care îl alege”, adică îi face cunoscut ceea ce înțelepciunea Sa cere să-i fie făcut cunoscut. Căci trimișii nu sunt asemenea celorlalți: Allah i-a sprijinit cu un ajutor cu care nu a sprijinit pe nimeni dintre celelalte făpturi și a ocrotit ceea ce le-a revelat, astfel încât ei să-l transmită întocmai, fără ca diavolii să se apropie de el și să adauge ceva ori să-l micșoreze.[47] De aceea, El a spus: „Atunci El pune păzitori înaintea și în urma lui[48]”, adică îl păzesc din porunca lui Allah.

„Ca să știe”, prin aceasta, „că ei au transmis mesajele Domnului lor”, datorită mijloacelor pe care li le-a pus la dispoziție. „El cuprinde tot ceea ce se află la ei”, adică ceea ce au, ceea ce ascund și ceea ce arată, „și a numărat fiecare lucru”.

Învățături din sura al Jinn

Această sură cuprinde numeroase învățături.

[47] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „fără ca diavolii să-i tulbure și fără să adauge ceva”, în locul formulării despre apropierea diavolilor de revelație. Ambele lecturi descriu ocrotirea transmiterii ei.

[48] Nota ediției engleze: păzitorii sunt îngeri care îl ocrotesc pe Trimis în timpul primirii revelației, pentru ca diavolii să nu adauge nimic la ea, iar mesajul să fie transmis întocmai cum a fost primit. Prima explicație este atribuită lui Ibn Ashur, at-Tahrir wa at-Tanwir.

Printre ele se află existența djinnilor și faptul că ei poartă răspundere: li se dau porunci și interdicții, iar ei vor fi răsplătiți pentru faptele lor. Aceasta este arătată limpede în această sură și în altele.

O altă învățătură este că Trimisul lui Allah, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a fost trimis la djinni așa cum a fost trimis la oameni. Allah a îndreptat un grup de djinni spre el, ca să asculte ceea ce i se revela și să transmită neamului lor.

Tot dintre aceste învățături fac parte agerimea djinnilor, cunoașterea adevărului de către ei și faptul că i-a condus la credință ceea ce înțeleseseră din călăuzirea Coranului, precum și buna lor cuviință în vorbire.

Sura arată grija lui Allah față de Trimisul Său și ocrotirea celor aduse de el. Când au început semnele profeției sale, cerul era păzit cu stele, diavolii fugiseră din locurile lor și fuseseră alungați de la posturile lor de ascultare. Allah le arătase, prin Trimisul Său, locuitorilor pământului o milă a cărei măsură nu poate fi cuprinsă, iar Domnul lor voise pentru ei călăuzire. El voia să-Și facă vădite religia și Legea pe pământ, precum și cunoașterea Lui de către oameni, prin ceea ce bucură inimile și îi veselește pe oamenii cu pricepere, prin ceea ce face să se arate rânduielile Islamului și îi înfrânge pe adoratorii idolilor și ai chipurilor cioplite.[49]

Sura arată și dorința foarte mare a djinnilor de a-l asculta pe Trimis, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, precum și îngrămădirea lor în jurul său.

Ea cuprinde porunca de a afirma Unicitatea lui Allah și interdicția asocierii de parteneri Lui. Arată starea făpturilor și faptul că niciuna dintre ele nu merită nici măcar cât greutatea unui fir de praf din adorare. Dacă Trimisul Muhammad, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, nu are putere să aducă nimănui folos sau vătămare, nici măcar lui însuși, se știe că toate făpturile sunt la fel. Așadar, este o greșeală și o nedreptate să fie luată drept altă divinitate o ființă care are aceste însușiri.

O altă învățătură este că numai Allah cunoaște cele nevăzute. Nimeni dintre făpturi nu le cunoaște, în afara celui pe care Allah îl alege și căruia îi dăruiește cunoașterea unei părți dintre ele.

S-a încheiat explicația acestei sure. Lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor.

---

[49] Nota ediției arabe: manuscrisul B menționează mila arătată, prin Trimis, „pământului și locuitorilor lui", în loc de „locuitorilor pământului".

Sura al Muzzammil

VERSETELE 1 LA 20

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 11

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلْمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ نِّصْفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ ٱلْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِى عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾

1. O, tu, cel învăluit! 2. Ridică-te noaptea la rugăciune, în afară de puțin: 3. jumătate din ea, sau puțin sub jumătate, 4. ori mai mult. Și recită Coranul rar și limpede! 5. Noi îți vom încredința un Cuvânt greu.

إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيْلِ هِىَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِى ٱلنَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ رَّبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِى وَٱلْمُكَذِّبِينَ أُو۟لِى ٱلنَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾

6. Ridicarea la rugăciune în timpul nopții este mai potrivită pentru înțelegere și mai dreaptă în rostire. 7. În timpul zilei ai multe îndeletniciri. 8. Pomenește Numele Domnului tău și dăruiește-te Lui pe deplin! 9. El este Domnul răsăritului și al apusului. Nu există altă divinitate demnă de adorare în afara Lui. Așadar, ia-L drept Ocrotitor! 10. Rabdă ceea ce spun și îndepărtează-te de ei într-un chip frumos! 11. Lasă-Mă pe Mine cu cei care tăgăduiesc, cei care trăiesc în belșug, și mai dă-le puțin răgaz!

Cel învăluit este cel acoperit cu veșmintele sale, asemenea celui numit al-Muddaththir. Această descriere se potrivește stării Trimisului lui Allah,

binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, atunci când Allah l-a cinstit cu mesajul Său și a început să-i coboare revelația, trimițându-l pe Jibril la el. El a văzut un lucru cum nu mai văzuse niciodată, în fața căruia nu pot rămâne neclintiți decât trimișii. Atunci, când l-a văzut pe Jibril, pacea fie asupra lui, a fost cuprins de tulburare. A venit la familia sa, tremurând, și a spus: „Învăluiți-mă! Învăluiți-mă!" Apoi Jibril a venit la el și i-a spus: „Citește!" El a răspuns: „Eu nu știu să citesc." Atunci l-a strâns cu putere, până când l-a cuprins istovirea, stăruind ca el să recite; iar Profetul, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, a recitat.[50]

Apoi Allah i-a dăruit statornicie, iar revelația a continuat să vină la el, până când a ajuns la o treaptă pe care niciunul dintre trimiși nu a atins-o. Slavă lui Allah! Cât de mare este deosebirea dintre începutul profeției sale și sfârșitul ei! De aceea, Allah i S-a adresat prin această însușire care se afla la el la început. Aici i-a poruncit actele de adorare care îl priveau pe el, apoi i-a poruncit să rabde vătămarea din partea neamului său, iar după aceea i-a poruncit să vestească deschis porunca Sa și să-i cheme public la Allah.

Aici i-a poruncit cel mai nobil act de adorare, rugăciunea, în cel mai potrivit și mai ales timp: ridicarea la rugăciune în timpul nopții. Din mila Sa, Allah Preaînaltul nu i-a poruncit să stea la rugăciune întreaga noapte, ci a spus: „Ridică-te noaptea la rugăciune, în afară de puțin." Apoi a precizat aceasta, spunând: „Jumătate din ea, sau puțin sub jumătate", adică puțin mai puțin de jumătate, precum o treime sau ceva apropiat. „Ori mai mult", adică mai mult de jumătate, aproximativ două treimi.

„Și recită Coranul rar și limpede!" Recitarea așezată a Coranului ajută la meditație și cugetare, mișcă inimile, face cu putință adorarea prin versetele lui și pregătește pe deplin pentru el. Căci Allah a spus: „Noi îți vom încredința un Cuvânt greu", adică îți vom revela acest Coran greu, cu sensuri mărețe și însușiri înalte. Un asemenea Cuvânt merită ca omul să se pregătească pentru el, să-l recite așezat și să cugete la ceea ce cuprinde.

Apoi El a arătat înțelepciunea poruncii de a se ridica noaptea la rugăciune, spunând: „Ridicarea la rugăciune în timpul nopții", adică rugăciunea săvârșită după somn, „este mai potrivită pentru înțelegere și mai dreaptă în rostire". Adică este mai aproape de atingerea scopului urmărit prin Coran: inima și limba lucrează împreună, preocupările sunt puține, omul înțelege ceea ce spune, iar lucrurile i se îndreaptă.

[50] Nota ediției arabe: relatarea despre începutul revelației este consemnată de al-Bukhari, nr. 3, și Muslim, nr. 160. În aceste relatări, porunca „Citește!" precede întoarcerea Profetului la Khadijah și cererea „Învăluiți-mă!". Autorul rezumă aici evenimentele într-o altă ordine, păstrată în traducere.

Lucrurile stau diferit în timpul zilei, când aceste scopuri nu se ating în același fel. De aceea, El a spus: „În timpul zilei ai multe îndeletniciri", adică te ocupi de nevoile tale și de traiul tău, ceea ce preocupă inima și nu-i îngăduie să se dedice pe deplin.

„Pomenește Numele Domnului tău." Aceasta cuprinde toate felurile de pomenire. „Și dăruiește-te Lui pe deplin", adică dedică-te Lui. A te dedica lui Allah și a te întoarce spre El înseamnă desprinderea inimii de făpturi și dobândirea iubirii pentru Allah și pentru ceea ce te apropie de El și de mulțumirea Sa.

„El este Domnul răsăritului și al apusului." Aici denumirea cuprinde toate răsăriturile și apusurile. El Preaînaltul este Domnul tuturor răsăriturilor și apusurilor, al luminilor care se află în ele și al celor pentru care ele sunt de folos în lumea de sus și în cea de jos. El este Domnul, Creatorul și Cârmuitorul fiecărui lucru. „Nu există altă divinitate demnă de adorare în afara Lui", adică nimeni nu este adorat pe drept în afara Feței Sale Preaînalte. Numai El merită să I se închine iubirea, preamărirea, venerarea și cinstirea. De aceea, a spus: „Așadar, ia-L drept Ocrotitor", adică drept Păzitor și Cârmuitor al tuturor treburilor tale.

După ce Allah i-a poruncit rugăciunea în mod special și pomenirea în general, care îi dau robului o mare tărie pentru a purta poveri și a împlini fapte grele, i-a poruncit să rabde ceea ce spun cei care i se împotrivesc: ei îl insultă pe el și batjocoresc ceea ce a adus. I-a poruncit să meargă înainte cu porunca lui Allah, fără ca cineva să-l oprească sau să-l întoarcă din drum, și să se îndepărteze de ei într-un chip frumos. Aceasta înseamnă îndepărtarea atunci când folosul o cere, fără a le pricinui vătămare, ci purtându-se cu ei prin distanțare și prin întoarcerea de la vorbele lor care îl rănesc. Totodată, i-a poruncit să discute cu ei în cel mai bun chip.

„Lasă-Mă pe Mine cu cei care tăgăduiesc", adică lasă-Mă să Mă ocup de ei: Mă voi răzbuna pe ei și, chiar dacă le dau răgaz, nu îi las nepedepsiți. „Cei care trăiesc în belșug" sunt cei care au bunăstare și bogăție și care s-au răzvrătit atunci când Allah le-a lărgit mijloacele de trai și i-a ajutat din harul Său. Așa cum Allah Preaînaltul a spus: „Nu! Omul întrece măsura atunci când se vede lipsit de nevoie" [al-Alaq 96:6–7].

Apoi i-a amenințat cu pedeapsa pe care o are pregătită, spunând:

Versetele 12 la 14

إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ وَكَانَتِ ٱلْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾

12. La Noi se află cătușe și un Foc arzător, 13. hrana care se oprește în gât și o pedeapsă dureroasă, 14. în ziua când pământul și munții se vor cutremura, iar munții vor deveni grămezi de nisip care se revarsă.

„La Noi se află cătușe”, adică o pedeapsă aspră, pe care am făcut-o pedeapsă pilduitoare pentru cel care stăruie în ceea ce Îl mânie pe Allah. „Și un Foc arzător”, adică un foc fierbinte. „Hrana care se oprește în gât”, din pricina amărăciunii, urâțeniei, gustului său rău și mirosului său respingător. „Și o pedeapsă dureroasă”, adică una care pricinuiește durere și groază.

Aceasta se va petrece „în ziua când pământul și munții se vor cutremura”, din pricina groazei cumplite. Atunci „munții”, cei trainici, tari și neclintiți, vor deveni „grămezi de nisip care se revarsă”, asemenea nisipului care curge și se împrăștie. Apoi vor fi sfărâmați, devenind asemenea pulberii împrăștiate.

Versetele 15 la 19

إِنَّآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَٰهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذْنَٰهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾

15. Noi v-am trimis un trimis ca martor asupra voastră, așa cum i-am trimis lui Faraon un trimis. 16. Însă Faraon nu a ascultat de trimis, iar Noi l-am lovit cu o pedeapsă năprasnică.

Allah Preaînaltul spune: Lăudați-L pe Domnul vostru pentru că l-a trimis pe acest Profet arab, neștiutor de carte, vestitor și avertizator, martor asupra faptelor comunității. Mulțumiți-I și împliniți ceea ce se cuvine pentru această mare binefacere! Feriți-vă să o tăgăduiți și să nu-l ascultați pe trimisul vostru, ca să nu fiți asemenea lui Faraon! Allah l-a trimis la el pe Musa, fiul lui Imran, care l-a chemat la Allah și i-a poruncit să recunoască Unicitatea Sa. Însă Faraon nu l-a crezut, ci nu i-a dat ascultare. Atunci Allah „l-a lovit cu o pedeapsă năprasnică”, adică aspră și copleșitoare.

ج

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ ٱلْوِلْدَٰنَ شِيبًا ﴿١٧﴾ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرٌۢ بِهِۦ ۚ كَانَ وَعْدُهُۥ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾

17. Cum vă veți feri, dacă nu credeți, de o zi care îi va face pe copii cărunți?
18. Cerul se va despica din pricina ei. Promisiunea Lui se va împlini negreșit.

Adică, în ce fel veți dobândi scăparea și mântuirea în Ziua Învierii, acea zi de o grozăvie cumplită și de o însemnătate mare, care îi face pe copii cărunți și din pricina căreia se topesc lucrurile mari și neînsuflețite? Cerul se va despica, iar stelele lui se vor împrăștia. „Promisiunea Lui se va împlini negreșit", adică trebuie să se împlinească și nimic nu o poate împiedica.

إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

19. Aceasta este o aducere-aminte. Așadar, cine voiește, să urmeze o cale către Domnul său!

Adică această povățuire prin care Allah ne-a vestit stările Zilei Învierii și grozăviile ei este o aducere-aminte. Cei temători iau aminte la ea, iar credincioșii sunt opriți prin ea de la rău. „Așadar, cine voiește, să urmeze o cale către Domnul său", adică un drum care duce la El, prin urmarea Legii Sale. El a lămurit-o pe deplin și a arătat-o cât se poate de limpede. În aceasta se află o dovadă că Allah Preaînaltul le-a dat robilor puterea de a-și săvârși faptele și le-a făcut cu putință împlinirea lor. Nu este așa cum spun adepții doctrinei jabriyya, că faptele lor se petrec fără voința lor, fiindcă aceasta se împotrivește textelor revelate și rațiunii.

Versetul 20

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَىِ ٱلَّيْلِ وَنِصْفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ ۖ ٱلَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ ۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَءَاخَرُونَ ۖ يَضْرِبُونَ فِى ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَءَاخَرُونَ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقْرِضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

ج ج

وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا
وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

20. Domnul tău știe că tu stai la rugăciune ceva mai puțin de două treimi din noapte, jumătate din ea sau o treime, împreună cu un grup dintre cei care sunt cu tine. Allah măsoară noaptea și ziua. El știe că nu-i veți putea ține socoteala, așa că S-a întors spre voi cu îndurare. Recitați, așadar, atât cât vă este ușor din Coran. El știe că unii dintre voi vor fi bolnavi, alții vor străbate pământul căutând din harul lui Allah, iar alții vor lupta pe calea lui Allah. Recitați, așadar, atât cât vă este ușor din el. Împliniți rugăciunea, dați zakatul și dați-I lui Allah un împrumut bun! Orice bine trimiteți înainte pentru sufletele voastre îl veți găsi la Allah, mai bun și mai mare ca răsplată. Și cereți-I iertare lui Allah! Allah este Atoateiertător, Îndurător.

La începutul acestei sure, Allah a amintit că i-a poruncit Trimisului Său să stea la rugăciune jumătate din noapte, două treimi sau o treime. Regula de bază este că, în privința poruncilor, comunitatea sa îl urmează. În acest loc, El a amintit că Trimisul a împlinit această poruncă, el și un grup de credincioși împreună cu el. Întrucât stabilirea exactă a timpului poruncit le era grea oamenilor, El a vestit că le-a ușurat aceasta cât se poate de mult, spunând: „Allah măsoară noaptea și ziua", adică le cunoaște măsura, cât a trecut și cât a rămas din ele. „El știe că nu-i veți putea ține socoteală", adică nu-i veți putea cunoaște măsura exactă, fără adaos sau lipsă, fiindcă aceasta cere o atenție și o osteneală în plus. De aceea, „S-a întors spre voi cu îndurare", adică v-a ușurat povara și v-a poruncit ceea ce vă este lesne, fie că depășește măsura, fie că este mai puțin decât ea.

„Recitați, așadar, atât cât vă este ușor din Coran", adică din ceea ce cunoașteți și nu vă este greu. De aceea, cel care se roagă noaptea este îndemnat să se roage atât timp cât este vioi. Dacă slăbește, se simte fără vlagă sau este cuprins de somn, să se odihnească, astfel încât să se roage cu liniște și tihnă.

Apoi El a amintit unele dintre motivele potrivite pentru această ușurare, spunând: „El știe că unii dintre voi vor fi bolnavi." Acestora le este greu să se roage jumătate din noapte, două treimi sau o treime. Așadar, bolnavul să se roage atât cât îi este ușor. Nici rugăciunea în picioare nu îi este poruncită dacă aceasta îi este grea. Mai mult, dacă rugăciunea facultativă îi este grea, îi este îngăduit să o lase, iar el va avea răsplata a ceea ce obișnuia să facă pe când era sănătos.

„Alții vor străbate pământul căutând din harul lui Allah." Adică El știe că printre voi se află călători care pleacă pentru negoț, ca să nu aibă nevoie de făpturi și să se abțină de la a le cere. Starea călătorului cere ușurare. De aceea,

rugăciunea obligatorie i-a fost ușurată: i s-a îngăduit să unească două rugăciuni în timpul uneia dintre ele și să scurteze rugăciunea de patru unități. Tot astfel, „alții vor lupta pe calea lui Allah. Recitați, așadar, atât cât vă este ușor din el".

Allah Preaînaltul a amintit două ușurări: o ușurare pentru cel sănătos, care se află acasă, ținându-se seama de vioiciunea lui, fără să fie împovărat cu stabilirea exactă a timpului. El să caute mai degrabă timpul cel mai bun pentru rugăciune, care este treimea nopții de după prima ei jumătate. Și o ușurare pentru bolnav și călător, fie că drumul său este pentru negoț, fie pentru o formă de adorare, precum jihadul, pelerinajul Hajj sau altă formă de adorare. Și în cazul lui se ține seama de ceea ce nu îl împovărează. Lui Allah I se cuvin lauda și preamărirea, căci nu ne-a pus nicio greutate în religie, ci a făcut Legea Sa ușoară și a ținut seama de stările robilor Săi și de binele religiei lor, al trupurilor lor și al vieții lor lumești.[51]

Apoi le-a poruncit robilor două forme de adorare care sunt temelia și stâlpul tuturor actelor de adorare: împlinirea rugăciunii, fără de care religia nu poate fi dreaptă, și oferirea zakatului, care este o dovadă a credinței și prin care sunt ajutați săracii și nevoiașii. El a spus: „Împliniți rugăciunea", adică împreună cu stâlpii ei, cu limitele, condițiile și toate elementele care o întregesc. „Și dați-I lui Allah un împrumut bun", adică oferiți sincer, căutând Fața lui Allah, cu o intenție adevărată, cu sufletul încredințat și din avere bună și îngăduită. Aici intră atât milostenia obligatorie, cât și cea recomandată.

Apoi a îndemnat la toate felurile de bine și la săvârșirea lor, spunând: „Orice bine trimiteți înainte pentru sufletele voastre îl veți găsi la Allah, mai bun și mai mare ca răsplată." Fapta bună este răsplătită de zece ori, până la șapte sute de ori și până la înmulțiri numeroase. Să se știe că un bine cât greutatea unui fir de praf, săvârșit în această viață, aduce drept răsplată, în Casa fericirii statornice, plăceri și desfătări care întrec de multe ori lumea aceasta și tot ce se află în ea. Binele și dreptatea din această lume sunt materia binelui și dreptății din Casa statorniciei, sămânța, originea și temelia lor.

Cât de vrednice de regret sunt clipele petrecute în nepăsare! Cât de vrednice de căință sunt vremurile trecute în alte lucruri decât faptele drepte! Cât de mult avem nevoie de ajutor pentru inimile pe care nu le atinge povățuirea Ziditorului lor și în care nu își face loc încurajarea Celui mai Milostiv față de ele decât sunt ele față de sine! Ție Ți se cuvine laudă, o, Allah! Ție Îți aducem plângerea noastră și de la Tine cerem ajutorul. Nu există putere și nici tărie decât prin Tine.

[51] Nota ediției arabe: manuscrisul B enumeră aici lupta, jihadul, Hajj și Umrah. Textul de bază menționează jihadul, Hajj și alte acte de adorare.

„Și cereți-I iertare lui Allah! Allah este Atoateiertător, Îndurător.” În porunca de a cere iertare, venită după îndemnul de a împlini fapte de ascultare și de bine, se află un mare folos. Robul nu este lipsit de neajunsuri în ceea ce i se poruncește: fie nu împlinește deloc acel lucru, fie îl împlinește într-un chip nedesăvârșit. De aceea, i s-a poruncit să îndrepte aceasta prin cererea iertării. Robul păcătuiește noaptea și ziua; dacă Allah nu îl cuprinde cu mila și iertarea Sa, el este pierdut.

S-a încheiat tâlcuirea ei. Lauda I se cuvine lui Allah.

Sura al Muddaththir

VERSETELE 1 LA 56

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 7

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ
فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَٱلرُّجْزَ فَٱهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ
فَٱصْبِرْ ﴿٧﴾

1. O, tu, cel învelit! 2. Ridică-te și avertizează! 3. Pe Domnul tău preamărește-L! 4. Veșmintele tale curăță-le! 5. De întinăciune îndepărtează-te! 6. Nu dărui pentru a primi mai mult! 7. Și pentru Domnul tău fii răbdător!

S-a arătat mai înainte că al-Muzzammil și al-Muddaththir au același înțeles și că Allah i-a poruncit Trimisului Său, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui, să se străduiască în adorarea lui Allah, atât prin faptele al căror folos se limitează la el, cât și prin cele al căror folos se răsfrânge asupra altora. Mai înainte i-au fost poruncite formele alese de adorare al căror folos se limitează la el și răbdarea față de vătămarea poporului său. Aici i-a poruncit să vestească deschis chemarea și să se ridice pentru a avertiza. A spus: „Ridică-te", adică plin de hotărâre și vioiciune, „și avertizează" oamenii prin cuvintele și faptele prin care se atinge scopul. Lămurește starea lucrului împotriva căruia îi avertizezi, pentru ca aceasta să îi îndemne mai puternic să îl părăsească.

„Pe Domnul tău preamărește-L!" Adică preamărește-L prin afirmarea unicității Sale. Fă ca scopul avertizării tale să fie căutarea Feței lui Allah și ca robii să Îl preamărească și să I se închine.

„Veșmintele tale curăță-le!" Este posibil ca prin veșminte să se înțeleagă toate faptele sale. Curățarea lor înseamnă să le facă sincere, să le împlinească cu credincioșie în chipul cel mai desăvârșit și să le curețe de tot ceea ce le anulează, le strică sau le micșorează, precum asocierea de parteneri lui Allah,

ostentația, ipocrizia, admirația de sine, mândria, nepăsarea și celelalte lucruri de care robului i se poruncește să se ferească în adorarea sa. În aceasta intră și curățarea hainelor de necurăție, căci ea ține de desăvârșirea curățirii faptelor, mai ales în rugăciune. Mulți învățați au spus că îndepărtarea necurăției de pe haine este una dintre condițiile rugăciunii.

Este posibil, de asemenea, ca prin veșminte să se înțeleagă hainele cunoscute sub acest nume și ca lui să i se fi poruncit să le curețe de toate necurățiile, în toate împrejurările și mai ales la intrarea în rugăciune. Dacă i s-a poruncit curățirea celor din afară, atunci curățirea celor din afară întregește curățirea lăuntrică.

„De întinăciune îndepărtează-te!" Este posibil ca prin întinăciune să se înțeleagă idolii și chipurile cărora li se aducea adorare alături de Allah. I s-a poruncit să se îndepărteze de ei, să se dezică de ei și de cuvintele și faptele care li se atribuie. Este posibil ca prin întinăciune să se înțeleagă toate faptele și cuvintele rele. Atunci aceasta este o poruncă de a părăsi păcatele mici și mari, pe cele văzute și pe cele ascunse. Aici intră asocierea de parteneri lui Allah și tot ceea ce este mai puțin grav decât ea.

„Nu dărui pentru a primi mai mult!" Adică nu le reproșa oamenilor binefacerile religioase sau lumești pe care le-ai făcut pentru ei, socotind că sunt multe și văzându-te, din pricina lor, mai presus de ei. Dimpotrivă, fă-le oamenilor bine atât cât poți, uită de binefacerea ta față de ei și caută-ți răsplata la Allah Preaînaltul. Poartă-te la fel cu cel căruia i-ai făcut bine și cu ceilalți.

S-a mai spus că înțelesul este să nu dai cuiva ceva dorind ca el să te răsplătească printr-un lucru mai mare. În acest caz, porunca îi este specifică Profetului, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui.

„Și pentru Domnul tău fii răbdător!" Adică așteaptă răsplata pentru răbdarea ta și urmărește prin ea Fața lui Allah Preaînaltul.

Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui, a împlinit porunca Domnului său și s-a grăbit să o îndeplinească. I-a avertizat pe oameni și le-a lămurit, prin semnele clare, toate cerințele dumnezeiești. L-a preamărit pe Allah Preaînaltul și a chemat făpturile să Îl preamărească. Și-a curățat faptele văzute și ascunse de orice rău și s-a îndepărtat de tot ceea ce era adorat în afara lui Allah și de ceea ce era adorat alături de El, dintre idoli și cei care li se închinau, precum și de rău și de oamenii lui. După binefacerea lui Allah, lui i se datorează binefacerea adusă oamenilor, fără să le ceară pentru aceasta răsplată sau mulțumire. A arătat cea mai deplină răbdare pentru Domnul său: a răbdat în ascultarea de Allah, în abținerea de la neascultare și în fața hotărârilor

Sale dureroase, până i-a întrecut pe trimișii înzestrați cu hotărâre puternică. Binecuvântările și pacea lui Allah fie asupra lui și asupra lor tuturor.[52]

Versetele 8 la 10

فَإِذَا نُقِرَ فِي ٱلنَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾

8. Când se va sufla în trâmbiță, 9. aceea va fi atunci o zi grea, 10. deloc ușoară pentru necredincioși.

Adică atunci când se va sufla în trâmbiță pentru ridicarea din morminte și adunarea făpturilor la înviere, „aceea va fi atunci o zi grea", din pricina numeroaselor ei spaime și greutăți, „deloc ușoară pentru necredincioși", căci ei își vor pierde orice nădejde în bine și vor fi siguri de pieire și nimicire. Din aceasta se înțelege că ea le va fi ușoară credincioșilor, așa cum Allah Preaînaltul a spus: „Necredincioșii vor spune: Aceasta este o zi grea!" [al-Qamar 54:8].

Versetele 11 la 31

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُۥ مَالًا مَّمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمْهِيدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ كَانَ لِـَٔايَٰتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾ سَأُرْهِقُهُۥ صَعُودًا ﴿١٧﴾

11. Lasă-Mă cu cel pe care l-am creat singur, 12. căruia i-am dat avere întinsă 13. și fii aflați alături de el 14. și căruia i-am înlesnit din plin toate! 15. Apoi el râvnește să-i dau și mai mult. 16. Nicidecum! El s-a împotrivit cu îndârjire versetelor Noastre. 17. Îl voi supune unei pedepse istovitoare.

[52] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „s-a îndepărtat de tot ceea ce îndepărtează de Allah", în loc de formularea despre cele adorate în afara Lui.

إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ
قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ
وَٱسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا قَوْلُ
ٱلْبَشَرِ ﴿٢٥﴾

18. El a cugetat și a pus la cale. 19. Să piară! Cum a mai pus la cale! 20. Și iarăși, să piară! Cum a mai pus la cale! 21. Apoi a privit, 22. apoi s-a încruntat și s-a întunecat la față, 23. apoi a întors spatele și s-a arătat trufaș. 24. Și a spus: „Acesta nu este decât o vrajă transmisă de la alții! 25. Acesta nu este decât cuvântul unui om!”

سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبْقِى وَلَا
تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾

26. Îl voi arunca în Saqar. 27. Și de unde să știi tu ce este Saqar? 28. Nu lasă nimic și nu cruță nimic, 29. arzând pielea. 30. Peste el sunt nouăsprezece.

وَمَا جَعَلْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةً ۙ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِيَسْتَيْقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَيَزْدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِيمَٰنًا وَلَا يَرْتَابَ ٱلَّذِينَ
أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْكَٰفِرُونَ مَاذَآ
أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا يَعْلَمُ
جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ وَمَا هِىَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾

31. Nu am pus drept păzitori ai Focului decât îngeri și nu am făcut din numărul lor decât o încercare pentru cei care nu cred, pentru ca aceia cărora le-a fost dată Cartea să dobândească certitudine, iar cei care cred să sporească în credință, și pentru ca aceia cărora le-a fost dată Cartea și credincioșii să nu se îndoiască. Și pentru ca aceia în ale căror inimi este o boală și necredincioșii să spună: „Ce a voit Allah prin această pildă?” Astfel Allah îl lasă în rătăcire pe cine voiește și îl călăuzește pe cine voiește. Nimeni nu cunoaște oștirile Domnului tău în afară de El. Aceasta nu este decât o aducere-aminte pentru oameni.

Aceste versete au fost revelate despre al-Walid ibn al-Mughirah, care se împotrivea cu îndârjire adevărului şi Îi declara război lui Allah şi Trimisului Său, ridicându-se împotriva lor. Allah l-a mustrat aşa cum nu l-a mustrat pe altul. Aceasta este răsplata oricui se împotriveşte adevărului şi îl înfruntă: în viaţa aceasta va avea parte de umilinţă, iar pedeapsa Vieţii de Apoi este şi mai umilitoare.[53]

El a spus: „Lasă-Mă cu cel pe care l-am creat singur", adică l-am creat singur, fără avere, fără familie şi fără nimic altceva, apoi nu am încetat să îl cresc şi să îi dăruiesc. „Căruia i-am dat avere întinsă", adică multă, „şi fii", adică copii de parte bărbătească, „aflaţi alături de el", prezenţi mereu lângă el, bucurându-se de ei, împlinindu-şi nevoile prin ei şi aflând sprijin în ei. „Şi căruia i-am înlesnit din plin toate", adică i-am dat putere în această lume şi i-am pus la îndemână mijloacele ei, până când cele căutate i s-au supus şi a dobândit ceea ce poftea şi dorea.

„Apoi", în ciuda acestor binefaceri şi daruri, „el râvneşte să-i dau şi mai mult", adică râvneşte să dobândească fericirea Vieţii de Apoi, aşa cum a dobândit binefacerile acestei lumi. „Nicidecum!" Lucrurile nu vor fi aşa cum râvneşte, ci dimpotrivă, vor fi împotriva scopului şi dorinţei sale. Aceasta deoarece „el s-a împotrivit cu îndârjire versetelor Noastre": le-a cunoscut, apoi le-a tăgăduit; ele l-au chemat la adevăr, dar el nu s-a supus.

Nu i-a fost de ajuns să se îndepărteze de ele şi să le întoarcă spatele, ci a început să le combată şi să se străduiască să le desfiinţeze. De aceea, Allah a spus despre el: „El a cugetat", adică în sinea lui, „şi a pus la cale" ceea ce cugetase, ca să rostească o vorbă prin care să discrediteze Coranul. „Să piară! Cum a mai pus la cale! Şi iarăşi, să piară! Cum a mai pus la cale!" Căci a încercat să pună la cale un lucru care nu îi stătea în putere şi a cutezat la ceva ce nici el, nici cei asemenea lui nu puteau atinge. „Apoi a privit" la ceea ce avea să spună, „apoi s-a încruntat şi s-a întunecat la faţă". După câte se vede, aceasta venea din sila şi ura sa faţă de adevăr. „Apoi a întors spatele şi s-a arătat trufaş."

Rodul străduinţei sale cu gândul, cu fapta şi cu vorba a fost că „a spus: Acesta nu este decât o vrajă transmisă de la alţii! Acesta nu este decât cuvântul unui om!" Adică acesta nu este cuvântul lui Allah, ci cuvântul oamenilor, şi nici măcar al oamenilor buni, ci al celor răi şi nelegiuiţi, al oricărui mincinos şi vrăjitor. Să piară! Cât de departe este de adevăr şi cât de vrednic este de pierdere şi nimicire! Cum poate trece prin mintea cuiva sau cum îşi poate închipui un om că cel mai înalt şi mai măreţ cuvânt, cuvântul Domnului

[53] Nota ediţiei arabe: relatarea este consemnată de al-Hakim în al-Mustadrak, 2/506; editorul menţionează că al-Hakim a socotit-o autentică, iar adh-Dhahabi a fost de acord.

Generos, Glorios și Măreț, seamănă cu vorbele făpturilor sărace și nedesăvârșite? Cum îndrăznește acest mincinos îndărătnic să descrie astfel cuvântul lui Allah Preaînaltul? El nu merită decât pedeapsa cumplită și pilduitoare.[54]

De aceea, Allah Preaînaltul a spus: „Îl voi arunca în Saqar. Și de unde să știi tu ce este Saqar? Nu lasă nimic și nu cruță nimic." Adică, prin asprimea lui, nu lasă nimic din cel pedepsit fără să îl atingă. „Arzând pielea", adică o arde, îi mistuie pe oameni în pedeapsa lui și îi chinuie prin căldura și frigul său necruțător. „Peste el sunt nouăsprezece" îngeri păzitori, aspri și puternici, care nu Îi încalcă lui Allah poruncile și fac tot ce li se poruncește.

„Nu am pus drept păzitori ai Focului decât îngeri", din pricina tăriei și puterii lor. „Și nu am făcut din numărul lor decât o încercare pentru cei care nu cred." Este posibil ca înțelesul să fie că numărul lor slujește pedepsei și chinului necredincioșilor în Viața de Apoi, sporindu-le pedeapsa. Pedeapsa este numită fitnah, așa cum Allah Preaînaltul a spus: „În Ziua în care vor fi chinuiți în Foc" [adh-Dhariyat 51:13].

Este posibil ca înțelesul să fie: v-am făcut cunoscut numărul lor numai pentru ca Noi să știm cine crede și cine tăgăduiește. Aceasta este susținută de ceea ce urmează: „Pentru ca aceia cărora le-a fost dată Cartea să dobândească certitudine, iar cei care cred să sporească în credință." Când acest lucru se potrivește cu ceea ce oamenii Cărții au la ei și îl confirmă, certitudinea lor în adevăr sporește. Credincioșilor, ori de câte ori Allah le pogoară un verset pe care îl cred și îl adeveresc, le sporește credința. „Și pentru ca aceia cărora le-a fost dată Cartea și credincioșii să nu se îndoiască", adică pentru ca îndoiala și nesiguranța să li se risipească.

Acestea sunt scopuri mărețe de care se îngrijesc oamenii înzestrați cu minte: să caute sporirea certitudinii și a credinței în orice timp și în orice chestiune a religiei și să înlăture îndoielile și închipuirile care se ridică împotriva adevărului. Allah a făcut ca ceea ce i-a pogorât Trimisului Său să împlinească aceste scopuri mărețe și să îi deosebească pe cei sinceri de mincinoși.

De aceea a spus: „Și pentru ca aceia în ale căror inimi este o boală", adică îndoială, nesiguranță și ipocrizie, „și necredincioșii să spună: Ce a voit Allah prin această pildă?" Ei spun aceasta din nedumerire, îndoială și necredință în versetele lui Allah. Aceasta ține de călăuzirea pe care Allah o dă celui pe care îl călăuzește și de lăsarea în rătăcire a celui pe care îl lasă în rătăcire. De aceea a spus: „Astfel Allah îl lasă în rătăcire pe cine voiește și îl călăuzește pe cine voiește." Pentru cel pe care Allah îl călăuzește, El face din ceea ce i-a pogorât

[54] Nota ediției arabe: manuscrisul B are „cuvântul Celui care începe creația și o reface", în loc de „cuvântul lui Allah Preaînaltul".

Trimisului Său o îndurare și o sporire a credinței și a religiei sale. Pentru cel pe care îl lasă în rătăcire, face din ceea ce i-a pogorât Trimisului Său o sporire a nenorocirii, a nedumeririi și a întunericului.

Datoria este să primim cu supunere ceea ce Allah și Trimisul Său ne-au vestit. Căci „nimeni nu cunoaște oștirile Domnului tău", dintre îngeri și din alte făpturi, „în afară de El". Dacă voi nu cunoașteți oștirile Sale, iar Cel Atotștiutor și Bine Cunoscător vi le-a făcut cunoscute, trebuie să credeți vestirea Sa, fără îndoială și fără șovăială. „Aceasta nu este decât o aducere-aminte pentru oameni." Această povață și aducere-aminte nu urmărește deșertăciunea și joaca. Scopul ei este să le amintească oamenilor ceea ce le folosește, ca să împlinească acel lucru, și ceea ce le face rău, ca să îl părăsească.

Versetele 32 la 56

كَلَّا وَٱلْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَٱلصُّبْحِ إِذَآ أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا
لَإِحْدَى ٱلْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ
يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾

32. Cu adevărat, jur pe lună, 33. pe noaptea care se retrage 34. și pe zorii care se luminează! 35. El este una dintre cele mai mari nenorociri, 36. o avertizare pentru oameni, 37. pentru acela dintre voi care voiește să înainteze sau să rămână în urmă.

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّآ أَصْحَٰبَ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِى جَنَّٰتٍ
يَتَسَآءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِى سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا۟
لَمْ نَكُ مِنَ ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ ٱلْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾

38. Fiecare suflet este ținut chezășie pentru ceea ce a agonisit, 39. afară de cei ai dreptei. 40. În grădini, ei se vor întreba 41. despre nelegiuiți: 42. „Ce v-a adus în Saqar?" 43. Ei vor spune: „Nu eram dintre cei care împlineau rugăciunea 44. și nu-l hrăneam pe cel sărman.

وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ ٱلْخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰٓ
أَتَىٰنَا ٱلْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ
ٱلتَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن
قَسْوَرَةٍۭ ﴿٥١﴾

45. Ne afundam în vorbe deșarte împreună cu cei care făceau aceasta 46. și tăgăduiam Ziua Răsplății, 47. până când ne-a venit certitudinea.” 48. Nu le va folosi mijlocirea mijlocitorilor. 49. Ce au ei de se îndepărtează de aducerea-aminte, 50. de parcă ar fi niște măgari sălbatici speriați 51. care au fugit de un leu?

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّاۖ بَل لَّا يَخَافُونَ
ٱلْءَاخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾ وَمَا
يَذْكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

52. Dimpotrivă, fiecare dintre ei vrea să i se dea foi desfășurate. 53. Nicidecum! Ei nu se tem de Viața de Apoi. 54. Cu adevărat, aceasta este o aducere-aminte! 55. Așadar, cine voiește, să ia aminte la ea. 56. Dar ei nu vor lua aminte decât dacă voiește Allah. El este Cel de care se cuvine să vă temeți și Cel care dăruiește iertarea.

Cuvântul „kalla” are aici sensul de „cu adevărat” sau este o formulă de deschidere care atrage atenția. Allah Preaînaltul a jurat pe lună, pe noapte atunci când se retrage și pe zi atunci când se luminează, căci aceste lucruri cuprind semnele măreție ale lui Allah, care arată desăvârșirea puterii și înțelepciunii Sale, întinderea stăpânirii Sale, cuprinderea generală a milei Sale și faptul că știința Sa îmbrățișează totul.

Lucrul asupra căruia se depune jurământul este afirmația: „El este una dintre cele mai mari nenorociri.” Adică Focul este una dintre cele mai cumplite calamități și dintre lucrurile cele mai grave. Odată ce v-am făcut cunoscut acest lucru și sunteți pe deplin lămuriți asupra lui, cine dintre voi voiește să înainteze, să facă ceea ce îl apropie de Allah, îl aduce aproape de mulțumirea Sa și îl apropie de Casa cinstirii Sale. Iar cine voiește să rămână în urmă față de scopul pentru care a fost creat și față de ceea ce Allah iubește și de care este mulțumit, să săvârșească păcate și să se apropie de Gheena, așa cum Allah Preaînaltul a

spus: „Spune: Adevărul este de la Domnul vostru! Cine voiește, să creadă, iar cine voiește, să nu creadă” [al-Kahf 18:29].

„Fiecare suflet este ținut chezășie pentru ceea ce a agonisit” dintre faptele rele și lucrările urâte. Adică este legat de ele și reținut din pricina lor; i-au fost prinse de gât și, prin ele, a ajuns să merite pedeapsa. „Afară de cei ai dreptei”, căci ei nu sunt ținuți astfel, ci au fost eliberați și lăsați să plece. „În grădini, ei se vor întreba despre nelegiuiți.” Adică se află în grădini în care li s-au împlinit toate dorințele și au dobândit odihnă și tihnă deplină, până când au început să se întrebe unii pe alții. Discuția lor îi conduce să întrebe despre nelegiuiți: în ce stare au ajuns și dacă au găsit ceea ce Allah le făgăduise. Unii dintre ei le spun celorlalți: „Vreți să priviți?” Atunci privesc spre ei, în mijlocul Focului, unde sunt chinuiți, și le spun: „Ce v-a adus în Saqar?” Adică ce v-a făcut să intrați în el și prin ce păcat l-ați meritat?

„Ei vor spune: Nu eram dintre cei care împlineau rugăciunea și nu-l hrăneam pe cel sărman.” Nu aveau nici sinceritate față de Cel adorat, nici binefacere și folos pentru făpturile aflate în nevoie. „Ne afundam în vorbe deșarte împreună cu cei care făceau aceasta”, adică ne afundam în neadevăr și îl foloseam pentru a ne împotrivi adevărului. „Și tăgăduiam Ziua Răsplății.” Acesta este efectul afundării în neadevăr: tăgăduirea adevărului. Iar dintre cele mai îndreptățite lucruri să fie socotite adevăr se află Ziua Răsplății, vremea răsplătirii faptelor, a arătării stăpânirii lui Allah și a judecății Sale drepte asupra tuturor făpturilor.

„Până când ne-a venit certitudinea”, adică moartea, în vreme ce stăruiam pe această cale mincinoasă. Când au murit în necredință, toate căile de scăpare li s-au închis și poarta nădejdii li s-a închis în față. „Nu le va folosi mijlocirea mijlocitorilor”, căci aceștia nu mijlocesc decât pentru cel de care Allah este mulțumit, iar Allah nu este mulțumit de faptele acestor oameni.

După ce Allah a lămurit sfârșitul celor care se împotrivesc și ceea ce li se va face, S-a întors către cei încă aflați în viață, mustrându-i și dojenindu-i: „Ce au ei de se îndepărtează de aducerea-aminte”, respingând-o și fiind nepăsători față de ea? În fuga lor puternică de ea sunt „de parcă ar fi niște măgari sălbatici speriați”, care au luat-o la fugă și se sperie unii pe alții, sporindu-și alergarea. „Care au fugit de un leu”, adică de un vânător, de un arcaș care îi urmărește, de un leu sau de ceva asemănător. Aceasta este una dintre cele mai puternice forme de fugă de adevăr.

Cu toată această fugă și îndepărtare, ei înaintează pretenții mari: „Fiecare dintre ei vrea să i se dea foi desfășurate”, pogorâte asupra lui din cer. Pretinde că nu se va supune adevărului decât astfel. Dar mint: chiar dacă le-ar veni toate semnele, tot nu ar crede până când nu ar vedea pedeapsa dureroasă. Le-au venit semnele clare, care au arătat și au lămurit adevărul; dacă în ei ar fi fost bine, ar

fi crezut. De aceea a spus: „Nicidecum!” Adică nu le vom da ceea ce au cerut, căci prin aceasta nu urmăreau decât să ceară ceva menit, după socoteala lor, să-l pună pe Trimis în neputință. „Ei nu se tem de Viața de Apoi.” Dacă s-ar fi temut de ea, nu ar fi făcut ceea ce au făcut.[55]

„Cu adevărat, aceasta este o aducere-aminte![56]” Pronumele se poate referi fie la această sură, fie la povața pe care o cuprinde. „Așadar, cine voiește, să ia aminte la ea”, căci i-a fost lămurită calea și i-a fost arătată dovada. „Dar voi nu voiți decât dacă voiește Allah.[57]” Voia lui Allah se împlinește și cuprinde totul; niciun eveniment, mic sau mare, nu iese de sub ea. Aici se află un răspuns împotriva qadariyyah, care nu includ faptele robilor sub voia lui Allah, și împotriva jabriyyah, care pretind că robul nu are voință și nici fapta proprie în mod real, ci este constrâns la faptele sale. Allah Preaînaltul a afirmat pentru robii Săi o voință și o faptă reale și le-a făcut dependente de voia Sa.

„El este Cel de care se cuvine să vă temeți și Cel care dăruiește iertarea.” Adică El este vrednic să fie temut și adorat, căci El este Dumnezeul căruia singur I se cuvine adorarea. El este vrednic să îl ierte pe cel care se teme de El și urmărește mulțumirea Sa.

S-a încheiat. Lui Allah I se cuvin lauda și recunoștința pentru binefacere.

---

[55] Nota ediției engleze: fiecare cerea o foaie de revelație primită direct de la Allah, prin care să i se poruncească să-l urmeze pe Profet.

[56] Nota ediției arabe: ambele manuscrise au aici pronumele feminin „aceasta”, pe care autorul îl raportează la sură sau la povață; textul coranic are pronumele masculin, referitor la Coran.

[57] Nota ediției arabe: manuscrisul A are „Dar voi nu voiți”, lectură urmată aici; manuscrisul B are „Dar ei nu voiesc”. În versetul coranic 74:56 se află „Dar ei nu vor lua aminte”, formulare păstrată în traducerea versetului de mai sus.

Sura al Qiyamah

VERSETELE 1 LA 40

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 6

لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ
ٱلْإِنسَـٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَـٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلْ
يُرِيدُ ٱلْإِنسَـٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَـٰمَةِ ﴿٦﴾

1. Jur pe Ziua Învierii! 2. Și jur pe sufletul care se mustră pe sine! 3. Oare omul socotește că nu-i vom aduna oasele? 4. Ba da! Noi suntem în stare să-i refacem chiar și vârfurile degetelor. 5. Dar omul vrea să stăruie în nelegiuire și pe mai departe. 6. El întreabă: „Când va fi Ziua Învierii?”

Particula „la” nu are aici sens de negație și nici nu este un adaos fără rol. Ea a fost adusă pentru deschiderea vorbirii și pentru a atrage atenția asupra celor ce urmează. Fiind folosită adesea împreună cu jurământul, întrebuințarea ei la începutul vorbirii nu mai este neobișnuită, chiar dacă la origine nu a fost stabilită pentru aceasta. Lucrul pe care se jură aici este totodată lucrul asupra căruia se depune jurământul: învierea de după moarte, ridicarea oamenilor din morminte, apoi așteptarea lor, în picioare, ca Domnul să judece între ei.

„Și jur pe sufletul care se mustră pe sine!” Aceasta cuprinde toate sufletele, pe cele bune și pe cele nelegiuite. A fost numit suflet care se mustră din pricina numeroaselor sale schimbări și șovăiri și pentru că nu rămâne statornic într-o singură stare. De asemenea, la moarte el îl mustră pe stăpânul său pentru ceea ce a făcut. Mai mult, sufletul credinciosului îl mustră încă din această viață pentru neglijență, pentru neîndeplinirea vreunei datorii sau pentru nepăsare. Astfel, jurământul pe răsplată, prin care se adeverește răsplata, este unit cu jurământul pe cel care merită să fie răsplătit.

Apoi a vestit că, în ciuda acestui lucru, unii dintre cei îndărătnici tăgăduiesc Ziua Învierii. El a spus: „Oare omul socotește că nu-i vom aduna oasele?" Adică după moarte, așa cum a spus în celălalt verset: „El spune: Cine va da viață oaselor după ce s-au fărâmițat?" [Ya-Sin 36:78]. Din neștiința și vrăjmășia sa, omul a socotit de necrezut puterea lui Allah de a-i crea din nou oasele, care sunt susținerea trupului. Allah i-a răspuns: „Ba da! Noi suntem în stare să-i refacem chiar și vârfurile degetelor", adică extremitățile degetelor și oaselor sale. Aceasta presupune crearea tuturor părților trupului, căci, odată ce sunt alcătuite vârfurile degetelor, alcătuirea trupului este deplină.

Tăgăduirea puterii lui Allah Preaînaltul nu vine din insuficiența dovezii care o arată. Dimpotrivă, el a ajuns la aceasta deoarece voința și intenția sa sunt să tăgăduiască învierea care îi stă înainte. Nelegiuirea înseamnă aici minciuna rostită cu bună știință.

Apoi a amintit stările Zilei Învierii, spunând:

Versetele 7 la 15

فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ﴿٩﴾
يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ
يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾

7. Când privirea va rămâne încremenită, 8. luna își va pierde lumina, 9. iar soarele și luna vor fi adunate, 10. omul va spune în Ziua aceea: „Unde este scăparea?" 11. Nicidecum! Nu există adăpost! 12. La Domnul tău va fi în Ziua aceea locul de oprire.

يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ ٱلْإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ
بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾

13. În Ziua aceea, omului i se va vesti ceea ce a trimis înainte și ceea ce a lăsat în urmă. 14. Omul este martor împotriva lui însuși, 15. chiar dacă își aduce dezvinovățirile.

Adică atunci când va veni Învierea, privirile vor rămâne uluite de spaimă cumplită, fixe și neclipite. Allah Preaînaltul a spus: „El doar le dă răgaz până la o Zi în care privirile vor rămâne încremenite. Ei vor alerga cu grabă, cu capetele ridicate, fără să mai poată clipi, iar inimile lor vor fi goale" [Ibrahim

14:42-43]. „Luna își va pierde lumina”, adică lumina și puterea ei vor dispărea. „Iar soarele și luna vor fi adunate.” Ele nu au mai fost adunate de când Allah Preaînaltul le-a creat, dar El le va aduna în Ziua Învierii. Luna își va pierde lumina, iar soarele va fi înfășurat, apoi amândouă vor fi aruncate în Foc, pentru ca robii să vadă că ele sunt doi robi supuși și pentru ca aceia care li se închinau să vadă că erau mincinoși.

„Omul va spune”, când va vedea acele spaime cutremurătoare: „Unde este scăparea?” Adică unde se află izbăvirea și ieșirea din ceea ce a căzut asupra noastră și ne-a cuprins?

„Nicidecum! Nu există adăpost!” Nu este refugiu pentru nimeni în afară de Allah. „La Domnul tău va fi în Ziua aceea locul de oprire” pentru toți robii. Nimeni nu se va putea ascunde sau fugi din acel loc, ci va trebui să fie oprit pentru a fi răsplătit după fapta sa. De aceea a spus: „În Ziua aceea, omului i se va vesti ceea ce a trimis înainte și ceea ce a lăsat în urmă”, adică toate faptele sale, bune și rele, de la începutul vieții sale până la sfârșitul ei. I se va da o veste pe care nu o va putea tăgădui.

„Omul este martor împotriva lui însuși”, adică martor și socotitor al propriei persoane, „chiar dacă își aduce dezvinovățirile”. Acestea sunt dezvinovățiri care nu vor fi primite; el va recunoaște ceea ce a făcut și va mărturisi. Allah Preaînaltul a spus: „Citește-ți cartea! Astăzi îți ești de ajuns ca socotitor împotriva ta” [al-Isra 17:14]. Chiar dacă robul își neagă faptele sau se dezvinovățește pentru ele, negarea și dezvinovățirea nu îi folosesc cu nimic, căci auzul, văzul și toate mădularele sale mărturisesc împotriva lui despre ceea ce făcea. Iar timpul în care putea căuta îndreptarea a trecut, și folosul ei s-a dus. „În Ziua aceea, celor care au fost nedrepți nu le va folosi dezvinovățirea lor și nici nu li se va îngădui să caute îndreptarea” [ar-Rum 30:57].

Versetele 16 la 19

لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾
فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

16. Nu-ți mișca limba cu el, grăbindu-te să-l reciți! 17. Nouă Ne revine să-l adunăm și să facem cu putință recitarea lui. 18. Când îl recităm, urmează recitarea lui! 19. Apoi Nouă Ne revine lămurirea lui.

Când Jibril venea la Profet, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui, cu revelația și începea să i-o recite, Profetul se grăbea, din râvnă, să o rostească înainte ca el să termine și o recita împreună cu Jibril. Allah l-a oprit de la

aceasta, spunând: „Nu te grăbi cu Coranul înainte ca revelarea lui să-ți fie încheiată” [Ta Ha 20:114]. Iar aici a spus: „Nu-ți mișca limba cu el, grăbindu-te să-l reciți!”[58]

Apoi i-a garantat că îl va memora și îl va recita și că Allah îl va aduna în pieptul său: „Nouă Ne revine să-l adunăm și să facem cu putință recitarea lui.” Râvna care te însuflețește este stârnită doar de teama de a pierde ceva sau de a uita. Dacă Allah ți l-a garantat, nu mai este niciun motiv pentru această grabă. „Când îl recităm, urmează recitarea lui!” Adică atunci când Jibril încheie ceea ce ți se revelează, urmează cele pe care le-a recitat și recită-le. „Apoi Nouă Ne revine lămurirea lui”, adică lămurirea sensurilor sale. I-a făgăduit, așadar, păstrarea cuvintelor și păstrarea sensurilor lui, iar aceasta este cea mai deplină păstrare.

Profetul a urmat buna-cuviință față de Domnul său. După aceea, când Jibril îi recita Coranul, el asculta cu atenție, iar după ce Jibril încheia, îl recita.

În acest verset se află o regulă de bună-cuviință în dobândirea științei: cel care învață să nu se grăbească să îl întrebe pe învățător înainte ca acesta să încheie chestiunea pe care a început-o. După ce a încheiat, îl întreabă despre ceea ce i-a rămas nelămurit. Tot astfel, dacă la începutul vorbirii există ceva care cere respingere sau aprobare, să nu se grăbească nici să respingă, nici să aprobe înainte ca vorbirea să se încheie, pentru ca adevărul sau neadevărul din ea să se limpezească și să o înțeleagă într-un fel care îi îngăduie să vorbească despre ea corect. În verset se află și dovada că Profetul, pacea și binecuvântările lui Allah fie asupra lui, așa cum le-a lămurit comunității cuvintele revelației, le-a lămurit și sensurile ei.

Versetele 20 la 25

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ ٱلْآخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ
نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ
أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾

20. Nicidecum! Voi iubiți viața grabnică de acum 21. și lăsați deoparte Viața de Apoi. 22. În Ziua aceea, unele chipuri vor fi luminoase, 23. privind către Domnul lor. 24. Iar alte chipuri vor fi în Ziua aceea întunecate, 25. știind că asupra lor va cădea o nenorocire zdrobitoare.

[58] Nota ediției arabe: această împrejurare este relatată în Sahih al-Bukhari, nr. 4927, și Sahih Muslim, nr. 448.

Ceea ce v-a adus nepăsarea și îndepărtarea de povățuirea și aducerea-aminte a lui Allah este faptul că „iubiți viața grabnică de acum”. Vă străduiți să o dobândiți și să vă bucurați de plăcerile și poftele ei, o preferați Vieții de Apoi și părăsiți lucrarea pentru aceasta. Binefacerile și plăcerile lumii sunt imediate, iar omul este atras de ceea ce vine repede; în schimb, fericirea statornică a Vieții de Apoi este amânată. Din această pricină ați devenit nepăsători față de ea și ați lăsat-o deoparte, de parcă nu ați fi fost creați pentru ea și de parcă lumea aceasta ar fi Casa statorniciei, pentru care se cheltuiesc viețile prețioase și pentru care se trudește noaptea și ziua. Astfel, pentru voi adevărul s-a răsturnat și ați ajuns la pierderea la care ați ajuns. Dacă ați fi preferat Viața de Apoi acestei lumi și ați fi privit urmările lucrurilor cu ochiul celui pătrunzător și înțelept, ați fi izbutit, ați fi obținut un câștig lipsit de pierdere și o izbândă neînsoțită de nenorocire.

Apoi a amintit ceea ce îndeamnă la preferarea Vieții de Apoi, arătând starea locuitorilor ei și deosebirea dintre ei. Despre răsplata celor care preferă Viața de Apoi acestei lumi, El a spus: „În Ziua aceea, unele chipuri vor fi luminoase”, adică frumoase, strălucitoare, radioase și pline de lumină, datorită desfătărilor inimilor, bucuriei sufletelor și plăcerii duhurilor lor. „Privind către Domnul lor”, adică Îl vor privi pe Domnul lor potrivit treptelor lor. Unii dintre ei Îl vor privi în fiecare zi, dimineața și seara, iar alții Îl vor privi o dată în fiecare vineri. Se vor bucura privind Fața Sa Generoasă și frumusețea Sa copleșitoare, căci nimic nu este asemenea Lui. Când Îl vor vedea, vor uita de fericirea în care se află și vor dobândi o plăcere și o bucurie care nu pot fi descrise. Chipurile lor vor străluci și vor adăuga frumusețe peste frumusețea lor. Îl rugăm pe Allah Cel Generos să ne așeze împreună cu ei.

Despre cei care preferă viața grabnică celei de apoi, El a spus: „Iar alte chipuri vor fi în Ziua aceea întunecate”, adică încruntate, mohorâte, plecate și umilite, „știind că asupra lor va cădea o nenorocire zdrobitoare”, adică o pedeapsă aspră și un chin dureros. De aceea, chipurile lor s-au schimbat și s-au încruntat.

Versetele 26 la 40

كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ
ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَٱلْتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ
ٱلْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾

26. Cu adevărat, când sufletul va ajunge la clavicule 27. și se va spune: „Este cineva care să-l vindece?”, 28. iar el va ști că a venit despărțirea, 29. și un picior se va lipi de celălalt, 30. în Ziua aceea, către Domnul tău va fi mânat.

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ
أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ ﴿٣٥﴾

31. El nici nu a crezut, nici nu s-a rugat, 32. ci a tăgăduit și a întors spatele, 33. apoi a plecat la ai săi, mergând trufaș. 34. Vai ție, și iarăși vai! 35. Apoi, vai ție, și iarăși vai!

أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾ أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِىٍّ
يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ
وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

36. Oare omul socotește că va fi lăsat fără nicio răspundere? 37. Nu a fost el o picătură din sămânță vărsată? 38. Apoi a fost un cheag, iar El l-a creat și l-a alcătuit armonios. 39. Și a făcut din el cele două sexe, bărbatul și femeia. 40. Oare Acela nu este în stare să dea viață morților?

Allah Preaînaltul îi povățuiește pe robii Săi amintindu-le starea muribundului în chinurile morții. Când sufletul său ajunge la clavicule, oasele care înconjoară scobitura de la baza gâtului, suferința se înăsprește. Atunci omul caută orice mijloc și orice pricină despre care crede că i-ar putea aduce vindecarea și ușurarea. De aceea a spus: „Și se va spune: Este cineva care să-l vindece?”, adică cine să-i facă ruqyah, recitare pentru vindecare. Nădejdile lor în mijloacele obișnuite s-au sfârșit, așa că s-au agățat de mijloacele dumnezeiești. Dar hotărârea și destinul au venit cu certitudine și nu mai pot fi înlăturate.

„Iar el va ști că a venit despărțirea” de lumea aceasta. „Și un picior se va lipi de celălalt”, adică greutățile se adună și se întrepătrund, lucrul devine grav, suferința se înăsprește și se cere ca sufletul să iasă din trupul cu care s-a obișnuit și de care nu s-a despărțit până atunci. El este mânat către Allah Preaînaltul, pentru ca El să îl răsplătească după faptele sale și să îl facă să le recunoască. Acest avertisment pe care Allah l-a amintit conduce inimile către ceea ce le aduce izbăvirea și le oprește de la ceea ce le duce la pieire.[59]

Dar cel îndărătnic, căruia versetele nu îi folosesc, stăruie mereu în rătăcirea, necredința și încăpățânarea sa. „El nici nu a crezut”, adică nu a crezut în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și în destin, cu binele și răul său, „nici nu s-a rugat”. „Ci a tăgăduit” adevărul, în loc să îl adeverească, „și a întors spatele” poruncii și opreliștii. Face aceasta cu inima liniștită, fără teamă de Domnul său; mai mult, „a plecat la ai săi, mergând trufaș”, fără să se îngrijească de nimic.

Apoi l-a amenințat prin cuvintele: „Vai ție, și iarăși vai! Apoi, vai ție, și iarăși vai!” Acestea sunt cuvinte de amenințare, repetate pentru a repeta avertizarea.

Apoi i-a amintit omului crearea lui dintâi: „Oare omul socotește că va fi lăsat fără nicio răspundere?” Adică părăsit, fără să i se poruncească sau să i se interzică ceva, fără să fie răsplătit sau pedepsit. Aceasta este o socoteală falsă și o părere despre Allah care nu se potrivește înțelepciunii Sale. „Nu a fost el o picătură din sămânță vărsată?” Apoi, după ce a fost sămânța, „a fost un cheag”, adică sânge. „Iar El l-a creat”, adică Allah a creat din el ființa vie, „și l-a alcătuit armonios”, adică l-a făcut temeinic și desăvârșit, „și a făcut din el cele două sexe, bărbatul și femeia”. „Oare Acela”, Cel care l-a creat pe om și l-a făcut să treacă prin aceste stadii felurite, „nu este în stare să dea viață morților?” Ba da! El are putere asupra tuturor lucrurilor.

S-a încheiat tâlcuirea surei al-Qiyamah. Lauda I se cuvine lui Allah, Domnul lumilor. Allah să-l binecuvânteze pe Muhammad și să-i dăruiască pace.

[59] Nota ediției engleze: suferința și tulburarea despărțirii de lumea aceasta se unesc cu suferința și teama intrării în Viața de Apoi.

Sura al Insan

VERSETELE 1 LA 31

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 3

هَلْ أَتَىٰ عَلَى ٱلْإِنسَـٰنِ حِينٌ مِّنَ ٱلدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْـًٔا مَّذْكُورًا ﴿١﴾ إِنَّا خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَـٰهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَـٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾

1. Nu a trecut oare peste om o vreme în care nu era un lucru pomenit? 2. Noi l-am creat pe om dintr-o picătură de lichid amestecat, pentru a-l pune la încercare, și l-am făcut să audă și să vadă. 3. Noi i-am arătat calea, fie că este recunoscător, fie că este nerecunoscător.

În această sură, Allah a amintit începutul stării omului, sfârșitul ei și ceea ce se află între ele. A arătat că peste el a trecut o vreme îndelungată, cea dinaintea existenței sale, când el nu exista și nici măcar nu era pomenit.

Apoi, când a voit să îl creeze, l-a creat pe tatăl său Adam din lut și a făcut ca urmașii lui să se succeadă „dintr-o picătură de lichid amestecat", adică dintr-un lichid neînsemnat, privit cu dezgust. „Pentru a-l pune la încercare" prin aceasta, ca să știm dacă își vede starea dintâi, dacă ia aminte la ea și o înțelege ori dacă o uită și se mândrește. Allah l-a făcut să crească și i-a creat puterile văzute și ascunse, precum auzul, văzul și toate celelalte mădulare. I le-a întregit și i le-a făcut sănătoase, pentru ca prin ele să își poată atinge scopurile.

Apoi i-a trimis trimișii, i-a pogorât Cărțile și l-a călăuzit spre calea care duce la El. I-a lămurit-o, l-a îndemnat să o urmeze și i-a vestit ceea ce va avea când va ajunge la El. Apoi i-a făcut cunoscută calea care duce la pieire, l-a înfricoșat cu ea și i-a vestit ce îl așteaptă dacă o urmează. Astfel l-a încercat. Oamenii s-au împărțit în cei recunoscători pentru binefacerea lui Allah, care împlinesc drepturile lui Allah încredințate lor, și cei nerecunoscători față de binefacerile

religioase și lumești cu care Allah i-a dăruit. Aceștia din urmă le-au respins, nu au crezut în Domnul lor și au urmat calea care duce la pieire. Apoi Allah Preaînaltul a amintit cele două grupuri la vremea răsplătirii, spunând:

Versetele 4 la 31

إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَا۠ وَأَغۡلَٰلٗا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ يَشۡرَبُونَ مِن كَأۡسٖ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾ عَيۡنٗا يَشۡرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفۡجِيرًا ﴿٦﴾

4. Noi am pregătit pentru necredincioși lanțuri, cătușe pentru gât și un Foc aprins. 5. Cei drepți vor bea dintr-un pocal o băutură amestecată cu camfor, 6. dintr-un izvor din care vor bea robii lui Allah, făcându-l să curgă din belșug.

يُوفُونَ بِٱلنَّذۡرِ وَيَخَافُونَ يَوۡمٗا كَانَ شَرُّهُۥ مُسۡتَطِيرٗا ﴿٧﴾ وَيُطۡعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسۡكِينٗا وَيَتِيمٗا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطۡعِمُكُمۡ لِوَجۡهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمۡ جَزَآءٗ وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوۡمًا عَبُوسٗا قَمۡطَرِيرٗا ﴿١٠﴾

7. Ei își împlinesc juruințele și se tem de o Zi al cărei rău se va răspândi pretutindeni. 8. Și dau hrană, în ciuda iubirii lor pentru ea, sărmanului, orfanului și captivului: 9. „Vă hrănim numai căutând Fața lui Allah. Nu vrem de la voi nici răsplată, nici mulțumire. 10. Ne temem de la Domnul nostru de o Zi încruntată și cumplită."

فَوَقَىٰهُمُ ٱللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمِ وَلَقَّىٰهُمۡ نَضۡرَةٗ وَسُرُورٗا ﴿١١﴾ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُواْ جَنَّةٗ وَحَرِيرٗا ﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِۖ لَا يَرَوۡنَ فِيهَا شَمۡسٗا وَلَا زَمۡهَرِيرٗا ﴿١٣﴾ وَدَانِيَةً عَلَيۡهِمۡ ظِلَٰلُهَا وَذُلِّلَتۡ قُطُوفُهَا تَذۡلِيلٗا ﴿١٤﴾

11. Allah îi va feri de răul acelei Zile și le va dărui strălucire și bucurie. 12. Pentru răbdarea lor, îi va răsplăti cu o Grădină și cu mătase. 13. Vor sta rezemați în ea pe divanuri și nu vor simți în ea nici arșița soarelui, nici frig necruțător. 14. Umbrele ei vor fi aproape de ei, iar roadele ei vor fi coborâte, ușor de cules.

وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِـَٔانِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَاْ ﴿١٥﴾ قَوَارِيرَاْ مِن
فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا
زَنجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا ﴿١٨﴾

15. Vor fi purtate printre ei vase de argint și cupe asemenea cristalului, 16. cristal din argint, măsurate după măsura potrivită. 17. Acolo li se va da să bea dintr-un pocal o băutură amestecată cu ghimbir, 18. dintr-un izvor numit Salsabil.

* وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿١٩﴾
وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾

19. Printre ei vor umbla băieți veșnic tineri; când îi vei vedea, îi vei socoti mărgăritare risipite. 20. Când vei privi acolo, vei vedea desfătare și o mare împărăție.

عَـٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوٓاْ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ
شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَـٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم
مَّشْكُورًا ﴿٢٢﴾

21. Vor purta veșminte verzi din mătase fină și din brocart și vor fi împodobiți cu brățări de argint, iar Domnul lor le va da să bea o băutură curată. 22. „Aceasta este răsplata voastră, iar strădania voastră a fost primită cu recunoștință."

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ تَنزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ
ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ
فَٱسْجُدْ لَهُۥ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾

23. Noi ți-am pogorât Coranul, treptat. 24. Primește, așadar, cu răbdare hotărârea Domnului tău și nu asculta de niciun păcătos sau necredincios dintre ei! 25. Pomenește numele Domnului tău dimineața și seara! 26. Iar în

timpul nopții prosternează-te înaintea Lui și preamărește-L o parte lungă a nopții!

إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٧﴾ نَّحْنُ خَلَقْنَٰهُمْ وَشَدَدْنَآ أَسْرَهُمْ ۖ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ أَمْثَٰلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾

27. Aceștia iubesc viața grabnică de acum și lasă în urma lor o Zi grea. 28. Noi i-am creat și le-am întărit alcătuirea, iar dacă voim, îi înlocuim cu alții asemenea lor. 29. Aceasta este o aducere-aminte. Cine voiește, să urmeze o cale către Domnul său!

وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾ يُدْخِلُ مَن يَشَآءُ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًۢا ﴿٣١﴾

30. Voi nu voiți decât dacă voiește Allah. Allah este Atotștiutor, Înțelept. 31. El îl cuprinde în mila Sa pe cine voiește, iar pentru cei nedrepți a pregătit o pedeapsă dureroasă.

Comentariul versetului 4

Adică Noi am pregătit și am pus deoparte, pentru cei care nu cred în Allah, îi socotesc mincinoși pe trimișii Săi și cutează să săvârșească păcate: „Lanțuri", în focul Gheenei, după cum a spus Preaînaltul: „Apoi legați-l cu un lanț a cărui lungime este de șaptezeci de coți!" [al-Haqqah 69:32]. „Și cătușe": mâinile le vor fi legate cu ele de gât și vor fi strânși în ele. „Și un foc aprins": un foc care le va mistui trupurile și le va arde corpurile. Ori de câte ori pieile lor se vor coace, le vor fi schimbate cu alte piei, ca să guste pedeapsa. Această pedeapsă va dăinui veșnic pentru ei și vor rămâne în ea pentru totdeauna.

Comentariul versetelor 5 la 7

Cât despre „cei drepți", ei sunt aceia ale căror inimi s-au îndreptat prin cunoașterea lui Allah, iubirea față de El și însușirile frumoase, astfel încât și faptele lor au devenit drepte, iar ei le-au folosit pentru săvârșirea binelui. Allah a vestit că ei „vor bea dintr-o cupă", adică o băutură delicioasă de vin al cărei amestec este camforul. Acesta este amestecat în ea pentru a o răcori și a-i domoli tăria. Camforul acela este de o desfătare desăvârșită, lipsit de orice lucru care tulbură plăcerea sau o micșorează dintre cele ce se găsesc în

camforul acestei lumi. Căci neajunsurile existente în această lume lipsesc din lucrurile pe care Allah le-a numit ca fiind în Paradis. Preaînaltul a spus: „Printre arbori de sidr fără spini și arbori de talh cu roadele așezate unele peste altele” [al-Waqiah 56:28–29]; „și soții curățite” [Al Imran 3:15]; „Ei vor avea Casa Păcii la Domnul lor” [al-Anam 6:127]; „în ea se află tot ceea ce sufletele doresc și tot ceea ce desfată ochii” [az-Zukhruf 43:71].

„Un izvor din care vor bea robii lui Allah”: nu le este teamă că acea băutură delicioasă pe care o beau s-ar putea isprăvi. Dimpotrivă, ea are un izvor de alimentare care nu se întrerupe. Este un izvor care se revarsă și curge neîncetat. Robii lui Allah îl fac să țâșnească oriunde și oricum voiesc. Dacă voiesc, îl îndreaptă către grădinile înflorite, către pajiștile înverzite, pe lângă palate și locuințe împodobite ori către oricare dintre locurile plăcute pe care le aleg.

Apoi a amintit o parte dintre faptele lor, spunând: „Ei își împlinesc juruințele”, adică ceea ce și-au impus față de Allah prin juruințe și angajamente. Dacă își împlinesc juruințele, care în sine nu le sunt obligatorii decât pentru că și le-au impus singuri, atunci cu atât mai mult împlinesc îndatoririle care le sunt impuse de la bun început.

„Și se tem de o Zi al cărei rău va fi răspândit pretutindeni”, adică întins și cuprinzător. S-au temut să nu-i atingă răul ei și au părăsit orice cauză care l-ar atrage.

Comentariul versetelor 8 la 10

„Și dau hrană, în pofida iubirii lor pentru ea”: fac aceasta deși iubesc averea și hrana. Totuși, au pus iubirea lui Allah înaintea iubirii de sine și caută să îi hrănească pe cei mai îndreptățiți și mai nevoiași dintre oameni: „un sărman, un orfan și un prizonier”. Prin cheltuirea averii și hrănirea lor, urmăresc Fața lui Allah Preaînaltul, iar starea lor spune: „Vă hrănim numai pentru Fața lui Allah. Nu dorim de la voi nici răsplată”, adică răsplată materială, „nici mulțumire”, adică laudă rostită. „Noi ne temem de la Domnul nostru de o Zi încruntată”, deosebit de aspră și rea, „cumplită”, adică grea și strâmtă.

Comentariul versetelor 11 la 14

„Allah i-a ocrotit de răul acelei Zile”: marea spaimă nu-i va întrista, iar îngerii îi vor întâmpina, spunându-le: „Aceasta este Ziua care v-a fost făgăduită” [al-Anbiya 21:103]. „Și le-a dăruit”, adică i-a cinstit și le-a oferit, „strălucire” pe chipuri „și bucurie” în inimi. Astfel, a unit pentru ei desfătarea din afară cu cea lăuntrică.

„Și i-a răsplătit, pentru răbdarea lor” în ascultarea de El, împlinind din aceasta ceea ce au putut; în ferirea de păcate, părăsindu-le; și în fața hotărârilor

Sale dureroase, fără să se împotrivească lor, „cu o Grădină" care cuprinde toate desfătările și este lipsită de orice tulburare ori neajuns, „și cu mătase", după cum a spus Preaînaltul: „Iar veșmintele lor în ea vor fi din mătase" [Fatir 35:33]. Poate că mătasea a fost amintită în mod aparte fiindcă este veșmântul lor văzut, care arată starea celui ce îl poartă.

„Rezemați în ea pe divane." Rezemarea înseamnă așezarea comodă, într-o stare de liniște, odihnă și bunăstare. Divanele sunt paturi acoperite cu așternuturi împodobite. „Nu vor vedea în ea", adică în Paradis, „nici soare" a cărui căldură să-i vatăme, „nici ger", adică frig aspru. Dimpotrivă, vor petrece tot timpul la umbră deasă, unde nu este nici arșiță, nici frig. Trupurile se vor desfăta acolo, fără să sufere de căldură sau de frig.

„Umbrele ei vor fi aproape de ei, iar ciorchinii ei vor fi coborâți la îndemână": roadele ei vor fi aduse aproape de cel care le dorește, astfel încât să le poată lua stând în picioare, așezat sau culcat.

Comentariul versetelor 15 la 16

„Și vor fi purtate printre ei": tinerii și slujitorii vor umbla printre oamenii Paradisului „cu vase de argint și cupe care vor fi de cristal, cristal din argint". Materia lor este argintul, dar au limpezimea cristalului. Acesta este unul dintre cele mai uimitoare lucruri: argintul dens va avea limpezimea cristalului, prin puritatea substanței sale și frumusețea materialului din care este făcut. „Le vor potrivi după măsură": vasele amintite vor fi potrivite după cât au ei nevoie să bea, nici mai mult, nici mai puțin. Dacă ar fi mai mult, plăcerea lor ar fi micșorată, iar dacă ar fi mai puțin, nu le-ar ajunge pentru a-și potoli setea. Este posibil ca sensul să fie că oamenii Paradisului le vor potrivi după măsura plăcerii lor, iar ele vor veni la ei întocmai cum și le-au închipuit.

Comentariul versetelor 17 la 20

„Și li se va da să bea în ea", adică în Paradis, „o cupă", un vas plin cu vin și nectar, „al cărei amestec va fi ghimbirul". Acesta este amestecat în ea pentru gustul și mirosul său plăcut. „Dintr-un izvor aflat acolo", în Paradis, „numit Salsabil". A fost numit astfel datorită curgerii sale line, gustului plăcut și frumuseții sale.

„Și vor umbla printre ei", printre oamenii Paradisului, aducându-le hrana și băutura și slujindu-i, „tineri veșnic tineri". Ei au fost creați din Paradis pentru a dăinui; nu se schimbă și nu îmbătrânesc, fiind de o frumusețe desăvârșită. „Dacă i-ai vedea", răspândiți pentru a-i sluji, „i-ai socoti", din pricina frumuseții lor, „mărgăritare risipite". Desfătarea oamenilor Paradisului este întregită de faptul că slujitorii lor sunt tineri veșnic tineri, a căror vedere îi

bucură și a căror intrare în locuințe nu le dă niciun motiv de îngrijorare. Ei le aduc tot ceea ce cer și tot ceea ce sufletele lor doresc.

„Iar dacă ai privi acolo", dacă ai vedea desfătarea desăvârșită în care se află oamenii Paradisului, „ai vedea desfătare și o mare împărăție". Ai găsi la fiecare dintre ei palate, locuințe și încăperi împodobite și înfrumusețate într-un chip pe care descrierea nu-l poate cuprinde. La el se află grădini înflorite, roade apropiate și fructe delicioase, râuri curgătoare, pajiști minunate și păsări care încântă prin glasul lor, lucruri care cuceresc inimile și bucură sufletele. Are soții de o frumusețe și o bunătate desăvârșite, care unesc frumusețea din afară cu cea lăuntrică, fiind bune și frumoase, astfel încât inima i se umple de bucurie, plăcere și voioșie. În jurul său sunt tineri veșnic tineri și slujitori care rămân pentru totdeauna, prin care se dobândesc odihna și liniștea, se întregește plăcerea vieții și se desăvârșește fericirea.

Apoi, mai presus de toate acestea, cea mai mare izbândă este dobândirea mulțumirii Domnului, Cel Îndurător, auzirea cuvintelor Sale, desfătarea apropierii de El, bucuria mulțumirii Sale, rămânerea veșnică și sporirea neîncetată a desfătărilor lor. Slavă Stăpânului, Împăratului, Adevărului limpede, ale Cărui comori nu se sfârșesc, al Cărui bine nu se împuținează și ale Cărui însușiri nu au sfârșit; tot astfel, bunătatea și binefacerea Sa nu au sfârșit.[60]

Comentariul versetelor 21 la 22

„Vor purta veșminte verzi din sundus și istabraq": vor fi acoperiți de veșminte verzi din sundus și istabraq, care sunt cele mai alese feluri de mătase. Sundus este mătasea fină, iar istabraq este brocartul gros.[61]

„Și vor fi împodobiți cu brățări de argint": pe mâini vor purta brățări de argint, atât bărbații, cât și femeile lor. Aceasta este o făgăduință pe care Allah le-a făcut-o, iar făgăduința Sa se va împlini, căci nimeni nu este mai adevărat decât El în cuvânt și în vorbire. Cuvintele Sale: „Iar Domnul lor le va da să bea o băutură curată" înseamnă că ea nu are niciun fel de impuritate și că le curăță pântecele de orice vătămare și murdărie.

„Aceasta", adică această răsplată bogată și acest dar frumos, „este răsplata voastră" pentru faptele pe care le-ați trimis înainte. „Iar strădania voastră a fost primită cu recunoștință": chiar și pentru puținul din ea, Allah vă dăruiește din desfătarea statornică ceea ce nu poate fi cuprins prin numărare.

---

[60] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „izbânda vederii Domnului, Cel Îndurător", în loc de „dobândirea mulțumirii Domnului".

[61] Nota de traducere: Sundus desemnează mătasea fină, iar istabraq, brocartul gros, potrivit sensului lexical al termenilor și traducerii engleze. În textul arab consultat, explicațiile celor doi termeni apar în ordine inversă, la fel ca în comentariul versetului 18:31.

Comentariul versetelor 23 la 26

După ce a amintit desfătarea Paradisului, Preaînaltul a spus: „Noi ți-am pogorât Coranul, treptat.” În el se află făgăduința și amenințarea, precum și lămurirea tuturor celor de care au nevoie robii. În el se află porunca de a împlini în chipul cel mai desăvârșit poruncile Sale și rânduielile Legii Sale, de a se strădui să le pună în practică și de a răbda în aceasta.

De aceea a spus: „Rabdă, așadar, pentru judecata Domnului tău și nu asculta de niciun păcătos sau necredincios dintre ei!” Rabdă în fața hotărârii Sale asupra a ceea ce se petrece, fără să te revolți împotriva ei, și în împlinirea rânduielii Sale religioase. Urmeaz-o fără ca vreun obstacol să te oprească ori să te întoarcă de la ea. „Și nu asculta” de cei care se împotrivesc cu îndârjire și vor să te abată: de vreun „păcătos”, care săvârșește păcate și neascultare, „sau necredincios”. Căci ascultarea de necredincioși, de cei desfrânați și de cei nelegiuiți duce negreșit la neascultarea de Allah, întrucât ei nu poruncesc decât potrivit poftelor lor.

Răbdarea este sprijinită de împlinirea ascultării față de Allah și de pomenirea Lui din belșug. De aceea, Allah a poruncit aceasta, spunând: „Pomenește numele Domnului tău dimineața și seara”, adică la începutul și la sfârșitul zilei. În aceasta intră rugăciunile obligatorii, rugăciunile voluntare care le urmează, pomenirea lui Allah, preamărirea Lui, mărturisirea că nu există altă divinitate vrednică de adorare în afară de El și proclamarea măreției Sale în aceste momente.

„Iar în timpul nopții prosternează-te înaintea Lui”: înmulțește prosternarea pentru El, ceea ce cuprinde împlinirea multor rugăciuni. „Și preamărește-L o parte lungă a nopții!” Această poruncă generală a fost precizată mai înainte prin cuvintele Sale: „O, tu, cel învelit! Ridică-te noaptea, afară de puțin: jumătate din ea, ori scade puțin din aceasta, ori adaugă la ea...” [al-Muzzammil 73:1–4].

Comentariul versetelor 27 la 31

Cuvintele Sale: „Aceștia” se referă la cei care te socotesc mincinos, o, Trimisule, după ce le-au fost lămurite semnele și după ce au primit încurajări și avertismente. Cu toate acestea, nimic nu le-a fost de folos. Ei continuă să prefere „viața grabnică de acum” și să-și găsească liniștea în ea. „Și lasă”, adică părăsesc faptele și neglijează, „în urma lor”, adică înaintea lor, „o Zi grea”: Ziua Învierii, a cărei durată este de cincizeci de mii de ani din cei pe care îi numărați. Preaînaltul a spus: „Necredincioșii vor spune: Aceasta este o Zi grea” [al-Qamar 54:8]. Este ca și cum nu ar fi fost creați decât pentru viața lumească și pentru a rămâne în ea.

Apoi a adus împotriva lor o dovadă rațională a învierii, și anume dovada primei creări. A spus: „Noi i-am creat”, adică i-am adus la existență din neființă, „și le-am întărit alcătuirea”: le-am desăvârșit alcătuirea prin nervi, vene, tendoane și puterile văzute și lăuntrice, până când trupul a ajuns deplin și desăvârșit, putând să facă tot ceea ce dorește. Cel care i-a adus la existență în această stare poate să-i readucă după moarte, pentru a-i răsplăti. Celui care i-a trecut, în această lume, prin aceste etape nu I se potrivește să-i lase fără rost, fără porunci și opreliști, fără răsplată și fără pedeapsă. De aceea a spus: „Iar dacă voim, îi înlocuim cu alții asemenea lor”, adică vă vom crea pentru înviere printr-o altă creare și vă vom aduce înapoi pe voi înșivă: veți fi chiar voi, asemenea celor care ați fost.

„Aceasta este o aducere-aminte”: credinciosul își amintește prin ea și trage folos din avertismentele și încurajările pe care le cuprinde. „Cine voiește, să urmeze o cale către Domnul său”, adică un drum care îl duce la El. Allah arată adevărul și călăuzirea, apoi le lasă oamenilor alegerea între a se călăuzi prin ea și a fugi de ea, pentru ca dovada să fie statornicită: cel care piere să piară după o dovadă limpede, iar cel care trăiește să trăiască după o dovadă limpede.

„Voi nu voiți decât dacă voiește Allah”, căci voința lui Allah se împlinește. „Allah este Atotștiutor, Înțelept”: Lui Îi aparține înțelepciunea în călăuzirea celui călăuzit și în ducerea în rătăcire a celui rătăcit.

„El îl cuprinde în mila Sa pe cine voiește”: îl alege pentru grija Sa, îi dăruiește izbânda în urmarea cauzelor fericirii și îl călăuzește pe căile ei. „Iar pentru cei nedrepți”, care au ales nefericirea în locul călăuzirii, „a pregătit o pedeapsă dureroasă”, din pricina nedreptății și a încălcării lor.

S-a încheiat. Lauda I se cuvine lui Allah.

Sura al Mursalat

VERSETELE 1 LA 50

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 15

وَٱلْمُرْسَلَـٰتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَٱلْعَـٰصِفَـٰتِ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَٱلنَّـٰشِرَٰتِ نَشْرًا ﴿٣﴾
فَٱلْفَـٰرِقَـٰتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُلْقِيَـٰتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٌ ﴿٧﴾

1. Pe cei trimiși cu bine, 2. pe cei care se avântă cu putere, 3. pe cei care răspândesc, 4. pe cei care despart limpede, 5. pe cei care aduc aducerea-aminte, 6. pentru înlăturarea oricărei scuze ori pentru avertizare! 7. Ceea ce vi se făgăduiește se va petrece negreșit.

فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلْجِبَالُ
نُسِفَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتْ ﴿١١﴾ لِأَىِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿١٢﴾ لِيَوْمِ
ٱلْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾

8. Când stelele vor fi stinse, 9. când cerul va fi despicat, 10. când munții vor fi spulberați 11. și când trimișilor li se va stabili sorocul... 12. Pentru ce Zi au fost amânați? 13. Pentru Ziua Hotărârii. 14. Și ce te-ar putea face să știi ce este Ziua Hotărârii? 15. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

Preaînaltul S-a jurat asupra învierii și răsplății pentru fapte pe „cei trimiși cu bine”. Aceștia sunt îngerii pe care Allah Preaînaltul îi trimite pentru a împlini hotărârile Sale privitoare la făpturi și la rânduirea lumii, precum și poruncile

Sale religioase și revelația Sa către trimișii Săi. Cuvântul „cu bine" arată starea celor trimiși: sunt trimiși cu binele, înțelepciunea și folosul, nu cu răul și cu ceea ce este fără rost. „Pe cei care se avântă cu putere": și aceștia sunt îngerii pe care Allah Preaînaltul îi trimite. I-a descris prin graba lor de a-I împlini porunca și prin repeziciunea cu care o pun în aplicare, asemenea unui vânt puternic. Sau cei care se avântă cu putere sunt vânturile puternice care suflă repede.

„Pe cei care răspândesc": este posibil ca aici să fie avuți în vedere îngerii, care răspândesc ceea ce li s-a încredințat să răspândească, ori norii prin care Allah răspândește viața pe pământ, înviorându-l după moartea sa. „Pe cei care aduc aducerea-aminte": sunt îngerii care aduc cea mai nobilă dintre porunci, aducerea-aminte prin care Allah arată milă față de robii Săi și le amintește lucrurile folositoare și cele de care au nevoie. Ei o transmit trimișilor „pentru înlăturarea oricărei scuze ori pentru avertizare": pentru a înlătura scuza oamenilor și a-i avertiza asupra primejdiilor care îi așteaptă. Astfel, le sunt tăiate scuzele și nu mai au nicio dovadă împotriva lui Allah.

„Ceea ce vi se făgăduiește", adică învierea și răsplata pentru fapte, „se va petrece negreșit": împlinirea sa este hotărâtă, fără nicio îndoială și fără nicio nesiguranță.

Când se va petrece, lumea va fi supusă unei schimbări, iar grozăviile cumplite vor tulbura inimile și vor spori apăsarea. Stelele se vor stinge, adică se vor risipi și vor părăsi locurile lor. Munții vor fi spulberați și vor deveni asemenea pulberii împrăștiate. Ei și pământul vor ajunge un șes neted, în care nu vei vedea nici adâncitură, nici ridicătură. Acea Zi este Ziua în care trimișilor li se va stabili sorocul și pentru care au fost amânați, ca să se hotărască între ei și popoarele lor. De aceea a spus: „Pentru ce Zi au fost amânați?" Întrebarea arată măreția, gravitatea și spaima acelei Zile. Apoi a răspuns prin cuvintele: „Pentru Ziua Hotărârii", adică pentru a se face deosebirea între făpturi și pentru a i se cere socoteală fiecărei făpturi în parte.

Apoi l-a amenințat pe cel care socotește această Zi minciună, spunând: „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!" Cât de mare va fi regretul lor, cât de aspră pedeapsa și cât de rău locul în care se vor întoarce! Allah i-a înștiințat și S-a jurat pentru ei, dar ei nu L-au crezut. De aceea au meritat pedeapsa cumplită.

Versetele 16 la 19

أَلَمْ نُهْلِكِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ ٱلْآخِرِينَ ﴿١٧﴾ كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ
بِٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

16. Oare nu i-am nimicit pe cei dintâi? 17. Apoi îi vom face pe cei de pe urmă să le urmeze. 18. Așa procedăm Noi cu nelegiuiții. 19. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

Oare nu i-am nimicit pe cei care au socotit adevărul minciună înaintea voastră? După ei îi nimicim și pe cei de mai târziu care l-au socotit minciună. Aceasta este rânduiala Sa din trecut și din viitor pentru fiecare nelegiuit: pedeapsa este de neocolit. De ce nu luați învățătură din ceea ce vedeți și auziți? „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună”, după ce au fost martori la semnele limpezi, la pedepse și la pildele de pedepsire!

Versetele 20 la 24

أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَٰهُ فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ
مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ ٱلْقَٰدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾

20. Oare nu v-am creat dintr-o apă neînsemnată, 21. pe care am așezat-o într-un loc statornic, 22. până la un soroc cunoscut? 23. Am hotărât, iar Noi suntem cei mai buni în a hotărî. 24. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

Oare nu v-am creat, o, oameni, „dintr-o apă neînsemnată”, adică de cea mai mică însemnătate, care a ieșit dintre șira spinării și coaste, până când Allah a așezat-o „într-un loc statornic”? Acesta este pântecele, în care ea se așează și crește, „până la un soroc cunoscut”, adică până la un timp hotărât. „Am hotărât”: am rânduit și am îngrijit acel făt în întunecimile acelea, trecându-l de la picătură la cheag și de la cheag la bucată de carne, până când Allah l-a făcut un trup și a fost insuflat în el duhul. Unii mor înainte de aceasta. „Iar Noi suntem cei mai buni în a hotărî”: prin aceasta Își aduce laudă Sieși, Celui Preasfânt, fiindcă hotărârea Sa urmează înțelepciunea Sa și este vrednică de laudă. „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună”, după ce Allah le-a lămurit semnele și le-a arătat învățăturile și dovezile limpezi!

Versetele 25 la 28

أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَآءً وَأَمْوَٰتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ شَٰمِخَٰتٍ وَأَسْقَيْنَٰكُم مَّآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾

25. Oare nu am făcut pământul un loc care vă cuprinde, 26. vii și morți? 27. Am așezat pe el munți trainici și înalți și v-am dat să beți apă dulce. 28. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

Oare nu v-am dăruit harul și binefacerea Noastră, supunând pământul pentru folosul vostru și făcându-l un loc care vă cuprinde, „vii", în locuințe, „și morți", în morminte? Așa cum locuințele și palatele sunt dintre binefacerile și darurile lui Allah față de robii Săi, tot astfel mormintele sunt o milă pentru ei și o acoperire, pentru ca trupurile lor să nu rămână descoperite fiarelor și altor vietăți.

„Am așezat pe el munți trainici și înalți": munți care întăresc pământul, ca să nu se clatine cu locuitorii săi. Allah l-a întărit prin munții trainici și înalți, adică mari în înălțime și în lățime. „Și v-am dat să beți apă dulce", adică dulce și plăcută. Preaînaltul a spus: „Vedeți voi apa pe care o beți? Voi ați pogorât-o din nori sau Noi suntem Cei care o pogorâm? Dacă am voi, am face-o sărată. De ce nu sunteți recunoscători?" [al-Waqiah 56:68–70]. „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună", deși Allah le-a arătat binefacerile pe care numai El le dăruiește și cu care i-a deosebit, iar ei le-au întâmpinat cu tăgăduire!

Versetele 29 la 34

ٱنطَلِقُوٓاْ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ ٱنطَلِقُوٓاْ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَٱلْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾

29. Mergeți către ceea ce socoteați minciună! 30. Mergeți către o umbră cu trei ramuri, 31. care nici nu răcorește, nici nu vă apără de flacără! 32. Ea aruncă scântei cât palatele, 33. de parcă ar fi cămile gălbui. 34. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

Aceasta face parte din nenorocirea pregătită pentru nelegiuiții care socotesc adevărul minciună: în Ziua Învierii li se va spune: „Mergeți către ceea ce

socoteați minciună!” Apoi a lămurit prin cuvintele Sale: „Mergeți către o umbră cu trei ramuri”, adică spre umbra focului Gheenei, în mijlocul căreia se deosebesc trei ramuri: părți de foc care o cuprind pe rând, se succedă asupra ei și se adună în jurul ei. Umbra aceea nu este răcoroasă: în ea nu se află nici odihnă, nici liniște. „Nici nu vă apără de flacără”, pe cel care rămâne în ea. Dimpotrivă, flacăra îl înconjoară din dreapta, din stânga și din toate părțile, după cum a spus Preaînaltul: „Deasupra lor vor fi straturi de foc și dedesubtul lor, alte straturi” [az-Zumar 39:16]; „Pentru ei va fi un așternut din Gheena și deasupra lor, învelitori. Așa îi răsplătim Noi pe cei nedrepți” [al-Araf 7:41].

Apoi a amintit mărimea scânteilor focului, care arată cât de mare, de groaznic, de înspăimântător și de urât la vedere este el. A spus: „Ea aruncă scântei cât palatele, de parcă ar fi cămile gălbui”, adică acele cămile negre a căror culoare bate în gălbui. Aceasta arată că focul este întunecat în flăcările, jăraticul și scânteile sale, că este negru, urât la vedere și foarte fierbinte. Îi cerem lui Allah să ne ocrotească de el și de faptele care apropie de el. „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!”

Versetele 35 la 40

هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ
لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾

35. Aceasta este Ziua în care nu vor vorbi 36. și nici nu li se va îngădui să se dezvinovățească. 37. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună! 38. Aceasta este Ziua Hotărârii. V-am adunat pe voi și pe cei dintâi. 39. Dacă aveți vreo viclenie, atunci uneltiți împotriva Mea! 40. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

Această Zi mare și aspră pentru cei care au socotit adevărul minciună este o Zi în care ei nu vor vorbi, din pricina fricii și a spaimei cumplite. „Și nici nu li se va îngădui să se dezvinovățească”: scuza lor nu va fi primită, chiar dacă ar aduce scuze. „În Ziua aceea, celor care au fost nedrepți nu le va folosi dezvinovățirea și nu li se va cere să caute mulțumirea” [ar-Rum 30:57].

„Aceasta este Ziua Hotărârii. V-am adunat pe voi și pe cei dintâi”, pentru a face deosebirea între voi și a judeca între făpturi. „Dacă aveți vreo viclenie”, prin care să puteți ieși din stăpânirea Mea și să scăpați de pedeapsa Mea, „atunci uneltiți împotriva Mea!” Nu aveți nicio putere și nicio autoritate, după

cum a spus Preaînaltul: „O, voi, adunare a ginnilor și a oamenilor! Dacă puteți să treceți dincolo de hotarele cerurilor și ale pământului, atunci treceți! Dar nu veți trece decât cu o putere” [ar-Rahman 55:33]. În Ziua aceea, șiretlicurile celor nedrepți vor fi zădărnicite, viclenia și uneltirea lor vor dispărea, iar ei se vor supune pedepsei lui Allah. Li se va arăta că au mințit atunci când au socotit adevărul minciună. „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!”

Versetele 41 la 45

إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى ظِلَٰلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔۢا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾

41. Cei cu teamă de Allah vor fi printre umbre și izvoare 42. și fructe dintre cele pe care le doresc. 43. Mâncați și beți cu plăcere, pentru ceea ce ați făcut! 44. Astfel îi răsplătim Noi pe cei care fac binele. 45. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!

După ce a amintit pedeapsa celor care au socotit adevărul minciună, a amintit răsplata celor care fac binele. A spus: „Cei cu teamă de Allah”, adică aceia care se feresc să socotească adevărul minciună, ceea ce cuprinde recunoașterea adevărului prin cuvintele, faptele și purtările lor. Aceasta nu se împlinește decât prin îndeplinirea obligațiilor și părăsirea lucrurilor interzise. Ei vor fi „printre umbre”, datorită mulțimii arborilor de felurite soiuri, înfloriți și frumoși, „și izvoare” curgătoare, de Salsabil, nectar și altele, „și fructe dintre cele pe care le doresc”, adică dintre cele mai alese și mai plăcute fructe.

Li se va spune: „Mâncați și beți”, din mâncărurile îmbietoare și băuturile delicioase, „cu plăcere”, fără nimic care să micșoreze ori să tulbure desfătarea. Plăcerea lor nu este deplină decât atunci când mâncarea și băutura sunt lipsite de orice neajuns sau lipsă și când ei sunt încredințați că acestea nu se întrerup și nu dispar. „Pentru ceea ce ați făcut”: faptele voastre sunt cauza care va duce la Grădinile desfătărilor statornice. Așa este pentru oricine face bine în adorarea lui Allah și face bine robilor lui Allah. De aceea a spus: „Astfel îi răsplătim Noi pe cei care fac binele. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!” Chiar dacă nenorocirea aceea nu ar însemna decât pierderea acestei desfătări, tot ar fi de ajuns ca tristețe și lipsire.

Versetele 46 la 50

كُلُواْ وَتَمَتَّعُواْ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجۡرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيۡلٌ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرۡكَعُواْ لَا يَرۡكَعُونَ ﴿٤٨﴾ وَيۡلٌ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَهُۥ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٠﴾

46. Mâncați și bucurați-vă pentru puțin timp! Voi sunteți nelegiuiți. 47. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună! 48. Când li se spune: „Plecați-vă în rugăciune!”, ei nu se pleacă. 49. Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună! 50. În ce cuvânt de după acesta vor mai crede?

Aceasta este o amenințare și un avertisment pentru cei care socotesc adevărul minciună: chiar dacă au mâncat și au băut în această lume, s-au bucurat de plăceri și au neglijat faptele care apropie de Allah, ei sunt nelegiuiți și vor primi ceea ce merită nelegiuiții. Plăcerile le vor fi întrerupte și vor rămâne asupra lor urmările rele. Din nelegiuirea lor face parte faptul că, atunci când li se poruncește rugăciunea, care este cea mai nobilă dintre formele de adorare, și „li se spune: Plecați-vă în rugăciune!”, ei refuză. Ce nelegiuire ar putea fi mai mare decât aceasta și ce tăgăduire s-ar putea adăuga peste ea? „Vai, în Ziua aceea, de cei care au socotit adevărul minciună!”

Din nenorocirea lor face parte și faptul că li se închid porțile reușitei și sunt lipsiți de orice bine. Căci, dacă socotesc minciună acest Coran, care se află la cea mai înaltă treaptă a adevărului și a certitudinii, în chip absolut, „în ce cuvânt de după acesta vor mai crede”? În falsitate, care este întocmai așa cum o arată numele, fără să aibă nici măcar un temei îndoielnic, cu atât mai puțin o dovadă? Sau în vorbele vreunui asociator mincinos și păcătos în chip vădit? După lumina limpede nu mai sunt decât întunecimi adânci. După adevărul susținut de dovezi și argumente hotărâtoare nu mai sunt decât născocirea fățișă și minciuna vădită, care nu se potrivesc decât celui vrednic de ele. Vai lor, cât de orbi sunt! Vai lor, cât de pierduți și de nefericiți sunt! Îi cerem lui Allah iertare și ocrotire. El este Darnic, Generos.

S-a încheiat.

Juzul 30

Sura an Naba

VERSETELE 1 LA 40

Numită și Amma. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

1. Despre ce se întreabă unii pe alții? 2. Despre vestea cea mare, 3. asupra căreia ei sunt în dezacord. 4. Nicidecum! Ei vor afla. 5. Apoi, nicidecum! Ei vor afla.

Despre ce lucru se întreabă unii pe alții cei care socotesc semnele lui Allah minciună? Apoi a lămurit lucrul despre care se întreabă, spunând: „Despre vestea cea mare, asupra căreia ei sunt în dezacord", adică despre vestea mare în privința căreia disputa lor s-a prelungit și dezacordul lor s-a răspândit, prin tăgăduire și prin socotirea ei ca fiind cu neputință. Este vestea care nu îngăduie îndoiala și în care nu pătrunde nesiguranță. Însă cei care socotesc minciună întâlnirea cu Domnul lor nu cred, chiar dacă le-ar veni toate semnele, până când vor vedea pedeapsa dureroasă. De aceea a spus: „Nicidecum! Ei vor afla. Apoi, nicidecum! Ei vor afla." Vor afla atunci când se va abate asupra lor pedeapsa pe care o socoteau minciună, când „vor fi împinși cu putere în focul Gheenei" [at-Tur 52:13] și li se va spune: „Acesta este Focul pe care îl socoteați minciună" [at-Tur 52:14].

Apoi Preaînaltul a amintit binefacerile și dovezile care arată adevărul celor aduse de trimiși, spunând:

Versetele 6 la 16

أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ مِهَٰدًا ﴿٦﴾ وَٱلْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَٰكُمْ
أَزْوَٰجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾
وَجَعَلْنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾

6. Oare nu am făcut pământul un așternut 7. și munții niște țăruși? 8. V-am creat în perechi, 9. am făcut somnul vostru odihnă, 10. am făcut noaptea un acoperământ 11. și am făcut ziua pentru câștigarea traiului.

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنزَلْنَا مِنَ
ٱلْمُعْصِرَٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهِۦ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّٰتٍ
أَلْفَافًا ﴿١٦﴾

12. Am înălțat deasupra voastră șapte ceruri trainice, 13. am făcut o candelă arzătoare 14. și am pogorât din norii încărcați apă din belșug, 15. pentru a face să răsară prin ea grâne și plante 16. și grădini cu vegetație deasă.

Oare nu v-am dăruit binefaceri mărețe? Am făcut pentru voi „pământul un așternut", adică netezit și supus pentru voi și pentru folosul vostru, pentru semănături, locuințe și drumuri. „Și munții niște țăruși": ei țin pământul, ca să nu se clatine și să nu se miște cu voi. „V-am creat în perechi", adică bărbați și femei din același fel, pentru ca fiecare să-și găsească liniștea alături de celălalt, să se nască afecțiunea și mila, iar din ei să apară urmașii. În acest dar este cuprinsă și desfătarea unirii conjugale.

„Am făcut somnul vostru odihnă": odihnă pentru voi și întrerupere a preocupărilor voastre, care, dacă ar continua neîncetat, v-ar vătăma trupurile. Allah a făcut noaptea și somnul să-i acopere pe oameni, pentru ca mișcările lor vătămătoare să se liniștească și să dobândească odihnă folositoare.

„Am înălțat deasupra voastră șapte ceruri trainice", adică șapte ceruri de o putere, tărie și soliditate desăvârșite. Allah le ține prin puterea Sa și le-a făcut un acoperiș pentru pământ. În ele se află multe foloase pentru oameni. De aceea, dintre foloasele lor, a amintit soarele, spunând: „Am făcut o candelă arzătoare." Prin candelă a arătat binefacerea luminii sale, care a devenit o necesitate pentru făpturi. Prin faptul că este arzătoare, adică prin căldura sa, a arătat coacerea și celelalte foloase pe care le aduce.

„Și am pogorât din norii încărcați”, adică din nori, „apă din belșug”, foarte multă, „pentru a face să răsară prin ea grâne”: grâu, orz, porumb, orez și altele dintre cele pe care le mănâncă oamenii. „Și plante” cuprinde celelalte plante pe care Allah le-a făcut hrană pentru vitele lor. „Și grădini cu vegetație deasă”, adică livezi dese, în care se găsesc toate felurile de fructe delicioase. Cum Îl puteți tăgădui pe Cel care v-a dăruit aceste binefaceri măreațe, a căror măsură nu poate fi cuprinsă și al căror număr nu poate fi socotit? Cum puteți socoti minciună ceea ce v-a vestit despre înviere și adunare? Cum vă puteți folosi de binefacerile Sale pentru a nu-L asculta și pentru a le tăgădui?

Versetele 17 la 30

إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ كَانَ مِيقَٰتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ أَبْوَٰبًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ ٱلْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾

17. Ziua Hotărârii are un soroc stabilit: 18. Ziua în care se va sufla în Trâmbiță și veți veni în cete. 19. Cerul se va deschide și va deveni numai porți, 20. iar munții vor fi puși în mișcare și vor deveni un miraj.

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطَّٰغِينَ مَـَٔابًا ﴿٢٢﴾ لَّٰبِثِينَ فِيهَآ أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾

21. Gheena stă la pândă, 22. loc de întoarcere pentru cei care au încălcat măsura. 23. Vor rămâne în ea veacuri la rând, 24. fără să guste în ea nici răcoare, nici băutură, 25. afară de apă clocotită și puroi.

جَزَآءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَـٰهُ كِتَـٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا۟ فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

26. O răsplată pe măsură! 27. Ei nu se așteptau la o socoteală 28. și au tăgăduit cu totul semnele Noastre. 29. Noi am numărat totul într-o Carte. 30. Gustați, așadar! Nu vă vom spori decât pedeapsa.

Allah Preaînaltul a amintit ceea ce se va petrece în Ziua Învierii, despre care cei ce socotesc adevărul minciună întreabă și pe care cei îndârjiți o tăgăduiesc. Este o Zi mare, pe care Allah a rânduit-o ca „soroc stabilit" pentru făpturi. „Se va sufla în Trâmbiță" și ei vor veni „în cete". În acea Zi se vor petrece spaime și cutremurări din pricina cărora copilului i-ar albi părul și inimile s-ar tulbura. Munții vor fi puși în mișcare, până vor deveni asemenea pulberii risipite. Cerul se va despica, până va deveni numai porți. Allah va hotărî între făpturi prin judecata Sa, care nu este nedreaptă.

Focul Gheenei, pe care Allah l-a pregătit și l-a pus deoparte pentru cei care au încălcat măsura, va fi aprins. El l-a făcut adăpost și loc de întoarcere pentru ei, iar ei vor rămâne în el multe veacuri. Potrivit celor spuse de mulți tâlcuitori, un astfel de veac are optzeci de ani. Când vor ajunge în el, „nu vor gusta în ea nici răcoare, nici băutură": nimic care să le răcorească pielea ori să le potolească setea. „Afară de apă clocotită", o apă fierbinte care le frige chipurile și le sfâșie măruntaiele, „și puroi": scurgerea purulentă a oamenilor Focului, de o duhoare și un gust îngrozitoare.

Au meritat aceste pedepse groaznice ca răsplată pe măsura faptelor pe care le-au săvârșit și care i-au dus la ele. Allah nu i-a nedreptățit, ci ei s-au nedreptățit singuri. De aceea a amintit faptele pentru care au meritat această răsplată, spunând: „Ei nu se așteptau la o socoteală." Nu credeau în înviere și nici că Allah le răsplătește făpturilor binele și răul, așa că au neglijat faptele pentru Viața de Apoi.

„Și au tăgăduit cu totul semnele Noastre": le-au tăgăduit limpede și fățiș. Dovezile limpezi au venit la ei, dar ei li s-au împotrivit cu îndârjire. „Noi am numărat totul într-o Carte": puținul și multul, binele și răul, toate le-am consemnat în Tabla Păstrată. Nelegiuiții să nu-și închipuie că îi pedepsim pentru păcate pe care nu le-au săvârșit și nici că El pierde ceva dintre faptele lor ori uită din ele cât greutatea unui fir de praf. Preaînaltul a spus: „Cartea va fi pusă înainte și îi vei vedea pe nelegiuiți cuprinși de teama din pricina celor scrise în ea. Ei vor spune: Vai nouă! Ce este cu această Carte, care nu lasă

nimic mic sau mare fără să-l fi numărat? Vor găsi de față tot ceea ce au făcut, iar Domnul tău nu nedreptățește pe nimeni" [al-Kahf 18:49].

„Gustați, așadar", o, voi, cei care ați socotit adevărul minciună, această pedeapsă dureroasă și această umilire neîncetată! „Nu vă vom spori decât pedeapsa": în fiecare clipă și în orice vreme, pedeapsa lor sporește. Acesta este cel mai aspru verset despre cât de grea este pedeapsa oamenilor Focului. Allah să ne ferească de el!

Versetele 31 la 36

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَأَعْنَـٰبًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾
وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن
رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾

31. Cei cu teamă de Allah vor avea parte de izbândă: 32. grădini și vii, 33. femei cu sânii împliniți, de aceeași vârstă, 34. și cupe pline. 35. Nu vor auzi în ea nici vorbe deșarte, nici minciuni. 36. O răsplată de la Domnul tău, un dar din belșug.

După ce a amintit starea nelegiuiților, a amintit soarta celor cu teama de Allah, spunând: „Cei cu teamă de Allah vor avea parte de izbândă." Aceștia s-au păzit de mânia Domnului lor, ținându-se de ascultarea față de El și ferindu-se de neascultare. Ei au parte de izbândă, de scăpare și de îndepărtare de Foc. În acel loc al izbândei vor avea „grădini": livezi care cuprind felurite soiuri de arbori încărcați cu fructe, printre care țâșnesc râuri. Strugurii au fost amintiți în mod aparte datorită cinstei lor și mulțimii lor în acele grădini.

Acolo vor avea soții după dorințele sufletelor: „cu sânii împliniți", adică femei ai căror sâni sunt dezvoltați și nu s-au lăsat, datorită tinereții, vigorii și prospețimii lor. „De aceeași vârstă" înseamnă că au aceeași vârstă sau vârste apropiate. De obicei, cele de aceeași vârstă se înțeleg și trăiesc bine împreună. Vârsta aceea, de treizeci și trei de ani, este vârsta la care tinerețea este cel mai deplin echilibrată.

„Și cupe pline": pline de nectar delicios pentru cei care beau. „Nu vor auzi în ea nici vorbe deșarte", adică vorbire fără folos, „nici minciuni", adică păcat, după cum a spus Preaînaltul: „Nu vor auzi în ea nici vorbe deșarte, nici îndemn la păcat, ci numai cuvintele: Pace! Pace!" [al-Waqiah 56:25–26]. Allah le-a dăruit această răsplată bogată din harul și binefacerea Sa, „un dar din belșug",

pentru faptele lor, pe care Allah i-a ajutat să le împlinească și pe care le-a făcut o cale de a ajunge la cinstirea Sa.[62]

Versetele 37 la 40

رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ
خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا ۖ لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ
ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
مَـَٔابًا ﴿٣٩﴾ إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ
ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ﴿٤٠﴾

37. Domnul cerurilor, al pământului și al celor dintre ele, Cel Milostiv, Căruia nu-I vor putea adresa niciun cuvânt. 38. În Ziua în care Duhul și îngerii vor sta în rând, nu va vorbi nimeni, afară de cel căruia Cel Milostiv îi va îngădui și care va spune ceea ce este drept. 39. Aceea este Ziua adevărată. Cine voiește, să-și aleagă o cale de întoarcere către Domnul său. 40. Noi v-am avertizat despre o pedeapsă apropiată, în Ziua în care omul va vedea ceea ce au trimis înainte mâinile sale, iar necredinciosul va spune: „O, de-aș fi fost țărână!"

Cel care le-a dăruit aceste daruri este Domnul lor, „Domnul cerurilor și al pământului", Cel care le-a creat și le-a rânduit. El este „Cel Milostiv", a Cărui milă a cuprins totul. I-a crescut, a avut milă de ei și S-a purtat cu blândețe față de ei, până când au ajuns la ceea ce au dobândit.

Apoi a amintit măreția Sa și stăpânirea Sa cea mare în Ziua Învierii. Toate făpturile vor tăcea în Ziua aceea; nu vor vorbi și „nu-I vor putea adresa niciun cuvânt", „afară de cel căruia Cel Milostiv îi va îngădui și care va spune ceea ce este drept". Nimeni nu va vorbi decât cu aceste două condiții: Allah să-i îngăduie să vorbească, iar ceea ce spune să fie drept. Căci „aceea este Ziua adevărată", în care falsitatea nu are trecere, iar minciuna nu folosește.

În Ziua aceea, „Duhul", adică Jibril, pacea fie asupra lui, care este cel mai ales dintre îngeri, „și îngerii vor sta" cu toții „în rând", supuși Lui. Nu vor vorbi decât cu îngăduința Sa. După ce a încurajat și a înspăimântat, a adus veste bună și a avertizat, a spus: „Cine voiește, să-și aleagă o cale de întoarcere către

[62] Nota ediției arabe: manuscrisul B spune despre faptele bune că Allah „le-a făcut prețul Paradisului Său și al desfătărilor sale", în loc de „o cale de a ajunge la cinstirea Sa".

Domnul său", adică prin fapte și o străduință sinceră cu care să se întoarcă la El în Ziua Învierii.

„Noi v-am avertizat despre o pedeapsă apropiată", fiindcă s-a apropiat și vine, iar tot ceea ce urmează să vină este aproape. „În Ziua în care omul va vedea ceea ce au trimis înainte mâinile sale": acesta este lucrul care îl preocupă și la care caută scăpare. Să privească, așadar, în această lume la ceea ce a trimis înainte pentru Locuința statorniciei: „O, voi, cei care credeți! Temeți-vă de Allah! Fiecare suflet să privească la ceea ce a trimis înainte pentru ziua de mâine. Și temeți-vă de Allah! Allah știe bine ceea ce faceți..." [al-Hashr 59:18] și versetele care urmează. Dacă găsește bine, să-L laude pe Allah; iar dacă găsește altceva, să nu se învinovățească decât pe sine. De aceea, necredincioșii își vor dori moartea, din pricina regretului și a căinței cumplite. Îi cerem lui Allah să ne ocrotească de necredință și de tot răul. El este Darnic, Generos.

S-a încheiat.

Sura an Naziat

VERSETELE 1 LA 46

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 14

وَٱلنَّـٰزِعَـٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَٱلنَّـٰشِطَـٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَٱلسَّـٰبِحَـٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَٱلسَّـٰبِقَـٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا ﴿٥﴾

1. Pe cei care smulg cu putere, 2. pe cei care desprind cu ușurință, 3. pe cei care plutesc, 4. pe cei care se întrec 5. și pe cei care rânduiesc porunca!

يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾
أَبْصَـٰرُهَا خَـٰشِعَةٌ ﴿٩﴾

6. În Ziua în care va avea loc prima zguduire, 7. urmată de cea de-a doua, 8. inimi, în Ziua aceea, vor fi cuprinse de spaimă, 9. iar privirile lor vor fi plecate.

يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِى ٱلْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَءِذَا كُنَّا عِظَـٰمًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾
قَالُوا۟ تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم
بِٱلسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

10. Ei spun: „Oare vom fi aduși înapoi la starea dintâi, 11. chiar după ce vom fi oase putrezite?” 12. Ei spun: „Aceea ar fi, așadar, o întoarcere pierzătoare!” 13. Nu va fi decât un singur strigăt, 14. și iată-i pe suprafața pământului!

Comentariul versetelor 1 la 5

Aceste jurăminte sunt pe îngerii cei nobili și pe faptele lor, care arată supunerea lor desăvârșită față de porunca lui Allah și graba cu care o îndeplinesc. Este posibil ca lucrul asupra căruia se face jurământul să fie răsplata și învierea, deoarece după aceea sunt amintite stările Zilei Învierii. Este posibil și ca lucrul asupra căruia se face jurământul să fie același cu lucrul pe care se jură, adică să fi jurat pe îngeri, deoarece credința în ei este unul dintre cei șase stâlpi ai credinței. Totodată, faptele lor amintite aici cuprind răsplătirea de care se ocupă îngerii la moarte, înaintea ei și după ea.

A spus: „Pe cei care smulg cu putere”: sunt îngerii care smulg sufletele cu putere și pătrund adânc în smulgerea lor, până când sufletul iese, pentru a fi răsplătit pentru faptele sale. „Și pe cei care desprind cu ușurință”: sunt tot îngerii, care scot sufletele cu putere și vioiciune. Sau desprinderea ușoară este pentru sufletele credincioșilor, iar smulgerea este pentru sufletele necredincioșilor.[63]

„Și pe cei care plutesc”: cei care străbat văzduhul, urcând, coborând și plutind. „Și pe cei care se întrec”: îi întrec pe alții, grăbindu-se să îndeplinească porunca lui Allah, și îi întrec pe diavoli în transmiterea revelației către trimișii lui Allah, pentru ca aceștia să nu o poată asculta pe ascuns. „Și pe cei care rânduiesc porunca”: îngerii pe care Allah i-a însărcinat cu rânduirea multora dintre treburile lumii de sus și ale celei de jos: ploile, plantele, arborii, vânturile, mările, sarcinile din pântece, animalele, Paradisul, Focul și altele.

Comentariul versetelor 6 la 9

„În Ziua în care va avea loc prima zguduire”: este venirea Ceasului. „Urmată de cea de-a doua”: cealaltă zguduire, care vine în urma ei și o urmează. „Inimi, în Ziua aceea, vor fi cuprinse de spaimă”: vor fi tulburate de grozăvia celor pe care le văd și le aud. „Iar privirile lor vor fi plecate”: înjosite și umilite. Teama le-a stăpânit inimile, groaza i-a uluit, părerea de rău i-a copleșit și amărăciunea pierderii a pus stăpânire pe ei.

Comentariul versetelor 10 la 14

„Ei spun”: necredincioșii spun în această lume, tăgăduind: „Chiar după ce vom fi oase putrezite?”, adică oase roase de vreme și fărâmițate. „Ei spun: Aceea ar fi, așadar, o întoarcere pierzătoare!” Socoteau cu neputință ca Allah

[63] Nota ediției arabe: manuscrisul B folosește aici termenul pentru „smulgere” și în cazul sufletelor credincioșilor, în locul termenului pentru „desprindere”. Traducerea urmează textul de bază, care deosebește cele două formulări.

să-i învie și să-i aducă înapoi după ce vor fi devenit oase putrezite, din neștiința lor cu privire la puterea lui Allah și din îndrăzneala față de El. Allah a arătat cât de ușor Îi este acest lucru: „Nu va fi decât un singur strigăt": se va sufla în Trâmbiță și toate făpturile se vor afla deodată „pe suprafața pământului", adică ridicate pe fața pământului, privind. Allah le va aduna, va judeca între ele cu dreptate și le va răsplăti.[64]

Versetele 15 la 26

هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ
طُوًى ﴿١٦﴾ ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن
تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَىٰهُ ٱلْءَايَةَ
ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ
فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلْءَاخِرَةِ
وَٱلْأُولَىٰٓ ﴿٢٥﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ﴿٢٦﴾

15. Ți-a ajuns povestea lui Musa? 16. Când Domnul său l-a chemat în valea sfântă Tuwa: 17. „Du-te la Faraon, căci el a întrecut măsura! 18. Și spune-i: Ai voi să te curățești 19. și să te călăuzesc către Domnul tău, astfel încât să te temi de El?" 20. Apoi i-a arătat semnul cel mare. 21. Însă el a tăgăduit și s-a răzvrătit. 22. Apoi s-a întors, străduindu-se împotriva lui. 23. A adunat oamenii și a strigat, 24. spunând: „Eu sunt domnul vostru cel mai înalt!" 25. Atunci Allah l-a apucat cu o pedeapsă pilduitoare pentru Viața de Apoi și pentru această viață. 26. În aceasta este o învățătură pentru cel care se teme.

Allah Preaînaltul îi spune Profetului Său Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui: „Ți-a ajuns povestea lui Musa?" Întrebarea privește un lucru măreț, petrecut cu adevărat; sensul ei este: ți-a ajuns povestea lui. „Când Domnul său l-a chemat în valea sfântă Tuwa": locul în care Allah i-a vorbit, l-a cinstit cu misiunea de trimis, i-a dat revelația și l-a ales. I-a spus: „Du-te la Faraon, căci el a întrecut măsura!" Oprește-l de la tirania, asocierea de parteneri cu Allah și nesupunerea lui, cu vorbe blânde și o adresare delicată, poate își va aminti ori se va teme. „Și spune-i: Ai voi să te curățești": ai dori să dobândești o însușire lăudabilă, o trăsătură frumoasă

[64] Nota ediției arabe: autorul nu a oferit o explicație separată pentru versetul 10.

pentru care se întrec cei cu minte? Să-ți curățești sufletul de murdăria necredinței și a tiraniei, prin credință și fapte bune. „Și să te călăuzesc către Domnul tău”: să ți-L arăt și să-ți lămuresc ce Îl mulțumește și ce Îl mânie. „Astfel încât să te temi de El”: de Allah, odată ce cunoști calea cea dreaptă.

Faraon a refuzat chemarea lui Musa. Atunci, „i-a arătat semnul cel mare”: felul acesta de semne mari, ceea ce nu exclude existența mai multora. „Și-a aruncat toiagul și, iată, acesta era un șarpe adevărat. Și și-a scos mâna, iar ea era albă pentru cei care priveau” [ash-Shuara 26:32–33]. „Însă el a tăgăduit” adevărul „și s-a răzvrătit” împotriva poruncii. „Apoi s-a întors, străduindu-se împotriva lui”: se străduia să înfrunte și să combată adevărul. „A adunat”: și-a strâns ostașii. „Și a strigat”, spunându-le: „Eu sunt domnul vostru cel mai înalt!” Ei i s-au supus și i-au recunoscut pretenția mincinoasă, când el i-a amăgit. „Atunci Allah l-a apucat cu o pedeapsă pilduitoare pentru Viața de Apoi și pentru această viață”: Allah a făcut din pedepsirea lui o dovadă, un avertisment și un semn al pedepsei din această viață și din Viața de Apoi.[65]

„În aceasta este o învățătură pentru cel care se teme”: cel care se teme de Allah este cel care trage folos din semne și învățături. Când vede pedeapsa lui Faraon, înțelege că oricine se trufește, se răzvrătește și Îl înfruntă pe Împăratul Preaînalt va fi pedepsit de El în această lume și în Viața de Apoi. Însă cel din a cărui inimă a plecat teama de Allah nu crede în semne, chiar dacă i-ar veni toate.

Versetele 27 la 33

ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُ ۚ بَنَىٰهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّىٰهَا ﴿٢٨﴾
وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَىٰهَا ﴿٢٩﴾ وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ﴿٣٠﴾
أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعَىٰهَا ﴿٣١﴾ وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا ﴿٣٢﴾ مَتَٰعًا لَّكُمْ
وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٣﴾

27. Sunteți voi mai greu de creat sau cerul pe care El l-a zidit? 28. I-a înălțat bolta și l-a întocmit desăvârșit. 29. I-a întunecat noaptea și i-a scos la iveală lumina zilei. 30. Iar pământul, după aceea, l-a întins. 31. A scos din el apa și pășunea lui, 32. iar munții i-a întărit, 33. spre folosul vostru și al vitelor voastre.

[65] Nota ediției engleze: pedeapsa lui Faraon în această lume a fost înecul, iar în Viața de Apoi va fi Focul Gheenei; explicația este atribuită lui ash-Shawkani și altor tâlcuitori.

Allah Preaînaltul le arată o dovadă limpede celor care tăgăduiesc învierea și socotesc cu neputință ca El să aducă din nou trupurile la viață, spunând: „Sunteți voi”, oamenilor, „mai greu de creat sau cerul”, cu trupul său uriaș, alcătuirea puternică și înălțimea uimitoare, pe care Allah „l-a zidit”? „I-a înălțat bolta”: trupul și forma sa. „Și l-a întocmit desăvârșit”: cu o trăinicie și o desăvârșire care uimesc mințile și lasă fără grai cugetele. „I-a întunecat noaptea”: a făcut-o întunecată, astfel încât bezna a cuprins toate zările cerului și fața pământului s-a întunecat. „Și i-a scos la iveală lumina zilei”: a făcut să apară lumina cea mare când a adus soarele, iar oamenii s-au răspândit pentru nevoile religiei lor și ale vieții lor lumești.

„Iar pământul, după aceea”, adică după crearea cerului, „l-a întins”: a pus în el foloasele sale. A lămurit aceasta prin cuvintele: „A scos din el apa și pășunea lui, iar munții i-a întărit”: i-a fixat pe pământ. Așadar, întinderea pământului a avut loc după crearea cerurilor, după cum arată aceste versete nobile. Crearea pământului însuși a precedat însă crearea cerului, după cum a spus Preaînaltul: „Spune: Voi nu credeți în Cel care a creat pământul în două zile și Îi faceți semeni? Acesta este Domnul lumilor” [Fussilat 41:9], până la cuvintele: „Apoi S-a îndreptat spre cer, care era fum, și i-a spus lui și pământului: Veniți amândouă, de voie sau fără voie! Au spus: Venim de bunăvoie. Și le-a făcut șapte ceruri...” [Fussilat 41:11–12].

Cel care a creat cerurile cele mărețe, cu luminile și corpurile lor cerești, și pământul cel gros și prăfos, cu cele necesare făpturilor și cu foloasele lor, îi va învia negreșit pe cei răspunzători de faptele lor și îi va răsplăti pentru ele. Cel care a făcut bine va avea răsplata cea bună, iar cel care a făcut rău să nu învinovățească decât propriul suflet. De aceea, după acestea a amintit venirea Ceasului și apoi răsplătirea, spunând:

Versetele 34 la 41

فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾
وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ ٱلْجَحِيمَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ
وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾

34. Iar când va veni Nenorocirea cea mare, 35. în Ziua în care omul își va aminti ce a săvârșit 36. și Iadul va fi scos la vedere pentru oricine privește, 37. atunci, pentru cel care a întrecut măsura 38. și a ales viața lumească,

39. Iadul va fi sălașul. 40. Iar pentru cel care s-a temut să stea înaintea Domnului său și și-a oprit sufletul de la pofte, 41. Paradisul va fi sălașul.

Adică atunci când va veni Ziua Învierii cea mare și greaua încercare, pe lângă care orice altă greutate pare ușoară, părintele va uita de copilul său, tovarășul de tovarășul său și fiecare îndrăgostit de cel iubit. „Omul își va aminti ce a săvârșit" în această lume, bine sau rău. Va dori să i se adauge faptelor bune fie și cât greutatea unui fir de praf și îl va întrista și mâhni orice sporire a faptelor rele, chiar cât greutatea unui fir de praf. Va ști că pricina câștigului și a pierderii sale este ceea ce a săvârșit în această lume. Toate mijloacele și legăturile din viața lumească vor fi întrerupte, în afara faptelor. „Și Iadul va fi scos la vedere pentru oricine privește": va fi arătat limpede tuturor, pregătit pentru oamenii săi și gata să-i ia, așteptând porunca Domnului său.

„Atunci, pentru cel care a întrecut măsura": a depășit hotarul, îndrăznind să săvârșească păcatele mari și nelimitându-se la hotarele puse de Allah. „Și a ales viața lumească" în locul Vieții de Apoi: și-a îndreptat străduania spre ea și și-a petrecut timpul cufundat în plăcerile și poftele ei, uitând Viața de Apoi și faptele pentru ea. „Iadul va fi sălașul" său: locuința și așezarea celui aflat în această stare.

„Iar pentru cel care s-a temut să stea înaintea Domnului său": s-a temut de înfățișarea înaintea Lui și de răsplătirea Lui dreaptă, iar această teamă i-a înrâurit inima. „Și și-a oprit sufletul de la pofte": de la poftele care îl abat de la ascultarea față de Allah. Dorința sa a ajuns să urmeze ceea ce a adus Trimisul, iar el a luptat împotriva înclinațiilor și poftelor care îl împiedicau de la bine. „Paradisul", care cuprinde tot binele, bucuria și desfătarea, „va fi sălașul" celui cu această însușire.

Versetele 42 la 46

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَىٰهَآ ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓاْ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ﴿٤٦﴾

42. Ei te întreabă despre Ceas: „Când va veni?" 43. Ce știi tu despre vremea lui, ca să o vestești? 44. Numai Domnului tău Îi aparține cunoașterea lui. 45. Tu ești doar un avertizator pentru cel care se teme de el. 46. În Ziua în care îl vor vedea, li se va părea că nu au zăbovit decât o seară sau dimineața ei.

Cei îndârjiți, care tăgăduiesc învierea, te întreabă „despre Ceas”: când va avea loc? „Când va veni?” Allah le-a răspuns prin cuvintele: „Ce știi tu despre vremea lui, ca să o vestești?” Ce folos aveți tu și ei din amintirea lui și din cunoașterea momentului venirii sale? Aceasta nu aduce niciun rezultat. Întrucât cunoașterea Ceasului nu le aduce robilor vreun folos religios sau lumesc, ci folosul se află în ascunderea lui de ei, Allah a tăinuit această cunoaștere tuturor făpturilor și a păstrat-o numai pentru Sine. A spus: „Numai Domnului tău Îi aparține cunoașterea lui”: la El se oprește cunoașterea lui, după cum a spus în alt verset: „Ei te întreabă despre Ceas: Când va veni? Spune: Cunoașterea lui este numai la Domnul meu. Numai El îl va dezvălui la timpul său” [al-Araf 7:187].

„Tu ești doar un avertizator pentru cel care se teme de el”: avertizarea ta îi folosește doar celui care se teme de venirea Ceasului și de înfățișarea înaintea lui Allah. Pe aceștia nu-i preocupă decât pregătirea pentru el și faptele săvârșite în vederea lui. Cât despre cel care nu crede în el, nu trebuie să i se dea atenție lui ori îndârjirii sale, deoarece aceasta se sprijină pe tăgăduire și împotrivire. Când cineva ajunge în această stare, a-i răspunde este un lucru zadarnic, de care Cel mai înțelept dintre judecători este mai presus.[66]

S-a încheiat. Laudă lui Allah, Domnul lumilor!

[66] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „cel înțelept este mai presus de aceasta”, în loc de referirea la „Cel mai înțelept dintre judecători” din textul de bază.

Sura Abasa

VERSETELE 1 LA 42

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 10

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١﴾ أَن جَآءَهُ ٱلْأَعْمَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُۥ يَزَّكَّىٰٓ ﴿٣﴾
أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكْرَىٰٓ ﴿٤﴾ أَمَّا مَنِ ٱسْتَغْنَىٰ ﴿٥﴾ فَأَنتَ لَهُۥ
تَصَدَّىٰ ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن جَآءَكَ يَسْعَىٰ ﴿٨﴾ وَهُوَ
يَخْشَىٰ ﴿٩﴾ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾

1. S-a încruntat și s-a întors, 2. fiindcă a venit la el orbul. 3. Și de unde să știi? Poate că el s-ar curăți 4. ori ar primi îndemnul, iar aducerea aminte i-ar folosi. 5. Cât despre cel care se socotește lipsit de nevoie, 6. lui îi dai tu atenție, 7. deși nu ești răspunzător dacă el nu se curățește. 8. Iar cât despre cel care a venit la tine grăbindu-se, 9. având teamă, 10. pe el îl neglijezi.

Pricina revelării acestor versete nobile este că un credincios orb a venit să-l întrebe pe Profet, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, și să învețe de la el. Venise și un om bogat, iar Profetul, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, dorea cu ardoare călăuzirea oamenilor. S-a îndreptat spre bogat și i-a dat atenție, întorcându-se de la orbul sărac, în speranța călăuzirii acelui bogat și cu dorința ca acesta să se curățească. Allah l-a mustrat cu această mustrare blândă, spunând:[67]

„S-a încruntat”: la față. „Și s-a întors”: cu trupul, din pricina venirii orbului la el. Apoi a arătat folosul atenției acordate lui: „Și de unde să știi? Poate că el”,

[67] Nota ediției arabe: credinciosul orb era Abdullah ibn Umm Maktum; sunt citate Sunan at-Tirmidhi, nr. 3331, și al-Mustadrak al lui al-Hakim, 2/514. Ediția engleză precizează că Profetul vorbea cu fruntași ai qurayshiților, nădăjduind că vor primi islamul, iar Abdullah a stăruit să primească răspuns la întrebarea sa.

orbul, „s-ar curăți”: s-ar curăți de însușirile josnice și s-ar împodobi cu purtări frumoase. „Ori ar primi îndemnul, iar aducerea aminte i-ar folosi”: și-ar aminti cele care îi sunt de folos și ar trage folos din acea aducere aminte. Acesta este un folos mare, urmărit prin trimiterea mesagerilor, prin predicile celor care îndeamnă și prin aducerile aminte ale celor care povățuiesc. De aceea, să-i dai atenție celui care a venit el însuși, având nevoie de aceasta și dorind-o, este lucrul cel mai potrivit și obligatoriu.

Însă atenția pe care o acorzi bogatului care se socotește lipsit de nevoie, care nu întreabă și nu caută învățătura fiindcă nu dorește binele, împreună cu neglijarea celui care este mai important decât el, nu se cuvine. Nu ești răspunzător dacă el nu se curățește. Dacă nu se curățește, tu nu vei fi tras la răspundere pentru răul pe care îl săvârșește. Aceasta arată regula cunoscută potrivit căreia nu se părăsește un lucru sigur pentru unul închipuit și nici un folos cert pentru unul presupus. Totodată, trebuie să-i acorzi celui care caută cunoașterea, are nevoie de ea și o dorește mai multă atenție decât altuia.

Versetele 11 la 16

كَلَّآ إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿١٢﴾ فِى صُحُفٍ
مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍۭ ﴿١٤﴾ بِأَيْدِى سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾ كِرَامٍ
بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾

11. Nicidecum! Ea este o aducere aminte. 12. Cine voiește, să ia aminte la ea. 13. În file cinstite, 14. înălțate și curățite, 15. în mâinile unor mesageri, 16. nobili și drepți.

Allah Preaînaltul spune: „Nicidecum! Ea este o aducere aminte”: cu adevărat, această povață este o aducere aminte de la Allah, prin care El le-a amintit robilor Săi. Le-a lămurit în Cartea Sa cele de care au nevoie și le-a arătat calea cea dreaptă, deosebind-o de rătăcire. Odată ce aceasta s-a lămurit, „cine voiește, să ia aminte la ea”: să lucreze potrivit ei, asemenea cuvintelor Preaînaltului: „Spune: Adevărul este de la Domnul vostru! Cine voiește, să creadă, iar cine voiește, să nu creadă!” [al-Kahf 18:29].

Apoi a amintit locul acestei aduceri aminte, i-a arătat măreția și i-a înălțat rangul, spunând: „În file cinstite, înălțate”: în ce privește valoarea și rangul. „Curățite”: ferite de neajunsuri, de atingerea diavolilor și de orice încercare a acestora de a fura ceva din ele. Ele sunt „în mâinile unor mesageri”: îngerii care sunt mesageri între Allah și robii Săi. „Nobili”: plini de bine și binecuvântare.

„Drepți”: în inimile și faptele lor. Toate acestea țin de păzirea Cărții lui Allah: El i-a făcut pe îngerii nobili, puternici și evlavioși intermediari prin care ea ajunge la trimiși și nu le-a dat diavolilor nicio cale spre ea. Aceasta cere credința în ea și primirea ei cu acceptare.

Versetele 17 la 23

قُتِلَ ٱلْإِنسَٰنُ مَآ أَكْفَرَهُۥ ﴿١٧﴾ مِنْ أَىِّ شَىْءٍ خَلَقَهُۥ ﴿١٨﴾ مِن نُّطْفَةٍ
خَلَقَهُۥ فَقَدَّرَهُۥ ﴿١٩﴾ ثُمَّ ٱلسَّبِيلَ يَسَّرَهُۥ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُۥ فَأَقْبَرَهُۥ ﴿٢١﴾
ثُمَّ إِذَا شَآءَ أَنشَرَهُۥ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ أَمَرَهُۥ ﴿٢٣﴾

17. Să piară omul! Cât de necredincios este! 18. Din ce l-a creat El? 19. Dintr-o picătură l-a creat și i-a hotărât măsura. 20. Apoi i-a ușurat calea. 21. Apoi l-a făcut să moară și să fie îngropat. 22. Apoi, când va voi, îl va învia. 23. Nicidecum! El încă nu a îndeplinit ceea ce i-a poruncit.

Însă omul, cu toate acestea, nu stăruie decât în necredință. De aceea, Preaînaltul a spus: „Să piară omul! Cât de necredincios este!” Cât de nerecunoscător este față de binefacerile lui Allah și cât de îndârjit se împotrivește adevărului, după ce acesta i s-a lămurit, deși este una dintre cele mai slabe făpturi! Allah l-a creat dintr-o apă neînsemnată, apoi i-a rânduit alcătuirea și l-a întocmit ca om desăvârșit la înfățișare, înzestrându-l cu puterile sale văzute și ascunse. „Apoi i-a ușurat calea”: i-a înlesnit mijloacele religioase și lumești, l-a călăuzit pe cale și i-a lămurit-o, apoi l-a pus la încercare prin porunci și interdicții. „Apoi l-a făcut să moară și să fie îngropat”: l-a cinstit prin îngropare și nu l-a lăsat asemenea celorlalte animale, ale căror leșuri rămân pe fața pământului. „Apoi, când va voi, îl va învia”: îl va ridica după moarte, pentru răsplătire. Numai Allah Se îngrijește de om și îl trece prin aceste stări; nimeni nu I-a fost părtaș la aceasta. Cu toate acestea, omul nu îndeplinește ceea ce Allah i-a poruncit și nici ceea ce El i-a făcut obligatoriu, ci rămâne mereu dator față de cele cerute!

Versetele 24 la 32

فَلْيَنظُرِ ٱلْإِنسَـٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا ٱلْمَآءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا
ٱلْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾
وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَآئِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَـٰكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَـٰعًا
لَّكُمْ وَلِأَنْعَـٰمِكُمْ ﴿٣٢﴾

24. Să privească omul la hrana sa! 25. Noi am vărsat apa din belșug, 26. apoi am despicat pământul, 27. și am făcut să crească în el grâne, 28. struguri și plante de nutreț, 29. măslini și curmali, 30. grădini cu arbori deși, 31. fructe și iarbă, 32. spre folosul vostru și al vitelor voastre.

Apoi l-a îndrumat să privească și să cugete la hrana sa și la felul în care aceasta a ajuns la el, după ce a trecut prin numeroase etape pe care Allah i le-a înlesnit. A spus: „Să privească omul la hrana sa! Noi am vărsat apa din belșug”: am coborât pe pământ ploaie din belșug. „Apoi am despicat pământul” pentru plante. „Și am făcut să crească în el” felurite soiuri de mâncăruri gustoase și de alimente plăcute: „grâne”, ceea ce cuprinde toate felurile de boabe; „struguri și plante de nutreț”, adică lucernă; „măslini și curmali”. Le-a amintit în mod aparte pe acestea patru datorită numeroaselor lor foloase și avantaje. „Și grădini cu arbori deși”: livezi cu mulți arbori, ale căror ramuri se întrepătrund. „Fructe și iarbă”: fructele sunt cele pe care omul le mănâncă cu plăcere, precum smochinele, strugurii, piersicile, rodiile și altele; iarba este ceea ce mănâncă animalele și vitele. De aceea a spus: „Spre folosul vostru și al vitelor voastre”, pe care Allah le-a creat și vi le-a supus. Cine privește aceste binefaceri este dator să-I mulțumească Domnului său, să se străduiască să se întoarcă spre El, să I se supună și să creadă vestirile Sale.

Versetele 33 la 42

فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ ٱلْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِۦ
وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ
يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾
وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَفَرَةُ
ٱلْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

33. Iar când va veni Strigătul asurzitor, 34. în Ziua în care omul va fugi de fratele său, 35. de mama sa și de tatăl său, 36. de soția sa și de fiii săi, 37. fiecare dintre ei va avea, în Ziua aceea, o grijă care îi va fi de ajuns. 38. În Ziua aceea, unele chipuri vor fi luminoase, 39. surâzătoare și bucuroase. 40. Iar alte chipuri, în Ziua aceea, vor fi acoperite de praf, 41. învăluite în întunecime. 42. Aceștia sunt necredincioșii cei nelegiuiți.

Adică atunci când va veni strigătul Zilei Învierii, de groaza căruia urechile vor fi asurzite și inimile se vor tulbura din pricina spaimelor pe care le vor vedea oamenii și a nevoii lor cumplite de faptele săvârșite înainte, omul va fugi de cei mai dragi și mai miloși față de el: „de fratele său, de mama sa și de tatăl său, de soția sa și de fiii săi”. Aceasta fiindcă „fiecare dintre ei va avea, în Ziua aceea, o grijă care îi va fi de ajuns”: va fi preocupat de sine și de izbăvirea sa și nu va mai putea să se îndrepte spre altcineva.

Atunci făpturile se vor împărți în două cete: fericiți și nefericiți. Cât despre cei fericiți, „chipurile lor, în Ziua aceea, vor fi luminoase”: pe ele vor apărea bucuria și veselia, pentru că își vor ști scăparea și izbânda de a dobândi desfătarea. Vor fi „surâzătoare și bucuroase”. Chipurile celor nefericiți „în Ziua aceea, vor fi acoperite de praf, învăluite în întunecime”: negre, întunecate și sumbre, deznădăjduite de orice bine și conștiente de nefericirea și pieirea lor. „Aceștia”, care au această înfățișare, „sunt necredincioșii cei nelegiuiți”: cei care au fost nerecunoscători față de binefacerile lui Allah, au tăgăduit semnele Sale și au îndrăznit să încalce interdicțiile Lui. Îi cerem lui Allah iertare și ocrotire, căci El este Darnic, Generos.

Laudă lui Allah, Domnul lumilor!

Sura at Takwir

VERSETELE 1 LA 29

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 14

إِذَا ٱلشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾
وَإِذَا ٱلْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا ٱلْمَوْءُودَةُ
سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا
ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلْجَنَّةُ
أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾

1. Când soarele va fi înfășurat, 2. când stelele își vor pierde strălucirea, 3. când munții vor fi puși în mișcare, 4. când cămilele gestante vor fi părăsite, 5. când fiarele vor fi adunate, 6. când mările vor fi aprinse, 7. când sufletele vor fi puse alături de cele asemenea lor, 8. când fetița îngropată de vie va fi întrebată 9. pentru ce păcat a fost ucisă, 10. când foile vor fi deschise, 11. când cerul va fi îndepărtat, 12. când Iadul va fi întețit 13. și când Paradisul va fi apropiat, 14. fiecare suflet va ști ce a adus cu sine.

Adică atunci când se vor petrece aceste lucruri înfricoșătoare, făpturile se vor deosebi unele de altele și fiecare va ști ce a pregătit pentru Viața de Apoi și ce a adus cu sine, bine sau rău. Aceasta fiindcă, în Ziua Învierii, soarele va fi înfășurat, adică strâns și învelit, iar luna își va pierde lumina; ambele astre vor fi aruncate în Foc. „Când stelele își vor pierde strălucirea”: se vor schimba și se vor împrăștia de pe orbitele lor. „Când munții vor fi puși în mișcare”: vor

deveni grămezi de nisip curgător, apoi asemenea lânii scărmănate, după care se vor schimba și vor deveni pulbere risipită, fiind îndepărtați din locurile lor.[68]

„Când cămilele gestante vor fi părăsite”: în Ziua aceea, oamenii își vor părăsi cele mai de preț averi, pe care le îngrijeau și le păzeau mereu. Va veni asupra lor ceva care îi va face să uite de ele. Prin cămilele gestante a arătat cămilele care sunt urmate de puii lor, cele mai de preț averi ale arabilor de atunci. Acest înțeles cuprinde tot ceea ce este prețios.[69]

„Când fiarele vor fi adunate[70]”: vor fi strânse pentru Ziua Învierii, pentru ca Allah să facă dreptate între ele și să le arate robilor desăvârșirea dreptății Sale. Va face dreptate chiar și oii fără coarne împotriva celei cu coarne, apoi i se va spune: „Fă-te țărână![71]” „Când mările vor fi aprinse”: vor fi aprinse și, în ciuda măreției lor, vor deveni un foc arzător.

„Când sufletele vor fi puse alături de cele asemenea lor”: fiecare făptuitor va fi alăturat unuia asemenea lui. Cei drepți vor fi adunați cu cei drepți, iar nelegiuiții cu nelegiuiții; credincioșii vor fi însoțiți cu hurii cu ochi mari, iar necredincioșii cu diavolii. Aceasta este asemenea cuvintelor Preaînaltului: „Cei care nu au crezut vor fi mânați în cete spre Gheena” [az-Zumar 39:71], „iar cei care s-au temut de Domnul lor vor fi mânați în cete spre Paradis” [az-Zumar 39:73] și „Adunați-i pe cei care au fost nedrepți și pe cei asemenea lor!” [as-Saffat 37:22].

„Când fetița îngropată de vie va fi întrebată”: aceasta este ceea ce făceau oamenii neștiutori din vremea ignoranței, îngropându-și fiicele de vii fără altă pricină decât teama de sărăcie. Ea va fi întrebată „pentru ce păcat a fost ucisă”. Se știe că nu are niciun păcat, însă această întrebare este o mustrare și o dojană pentru ucigașii ei. „Când foile”, care cuprind faptele bune și rele săvârșite de oameni, „vor fi deschise”: vor fi desfășurate și împărțite celor cărora le aparțin.

---

[68] Nota ediției engleze: potrivit explicațiilor atribuite lui Ibn Ashur, înfășurarea soarelui poate desemna prăbușirea lui spre interior și încetarea luminii, iar împrăștierea astrelor este explicată prin ieșirea lor de pe orbite și ciocnirea lor, în urma tulburării gravitației în cosmos.

[69] Nota ediției engleze: cămila aflată într-un stadiu înaintat al gestației era foarte prețioasă pentru stăpânul ei; părăsirea ei arată groaza care îi face pe oameni să uite tot ce le era drag. În comentariul arab consultat, autorul descrie aici cămilele ca fiind urmate de puii lor, formulare păstrată în traducere.

[70] Nota ediției engleze: după Ibn Ashur, fiarele care se evită de obicei se vor strânge fără să se atace, fiind copleșite de frică. Această explicație plasează evenimentele din versetele 81:1–6 înainte de Ceas, iar pe cele de la versetul 7 încolo în Ziua Învierii. Autorul comentariului arab înțelege aici adunarea animalelor ca adunare pentru judecată din Ziua Învierii.

[71] Nota ediției arabe: relatarea este consemnată de Ibn Jarir at-Tabari în Tafsir, 24/180, și este inclusă de al-Albani în as-Silsilah as-Sahihah, nr. 1966.

Unul își va lua cartea în mâna dreaptă, iar altul o va lua în mâna stângă ori din spatele său.[72]

„Când cerul va fi îndepărtat”: înlăturat, după cum a spus Preaînaltul: „În Ziua în care cerul se va despica, arătând norii” [al-Furqan 25:25], „în Ziua în care vom înfășura cerul așa cum se înfășoară sulul cu scrieri” [al-Anbiya 21:104] și „Întregul pământ va fi în Pumnul Lui în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi înfășurate în Dreapta Sa” [az-Zumar 39:67]. „Când Iadul va fi întețit”: focul său va fi aprins, va arde cu putere și se va învăpăia cum nu se învăpăiase înainte. „Și când Paradisul va fi apropiat”: adus aproape de cei cu teama de Allah.

„Fiecare suflet va ști”: toate sufletele, căci forma nehotărâtă apare într-o exprimare condițională. „Ce a adus cu sine”: faptele pe care le-a săvârșit și pe care le va găsi de față, după cum a spus Preaînaltul: „Și vor găsi de față tot ceea ce au făcut” [al-Kahf 18:49].

Aceste înfățișări prin care Allah a descris Ziua Învierii tulbură inimile, sporesc neliniștea, fac trupurile să tremure și răspândesc frică. Îi îndeamnă pe cei cu minte să se pregătească pentru acea Zi și îi opresc de la tot ceea ce atrage mustrarea. De aceea, unii dintre predecesorii dreptcredincioși au spus: Cine dorește să privească Ziua Învierii ca și cum ar vedea-o cu ochii săi să cugete la sura „Când soarele va fi înfășurat”.

Versetele 15 la 29

فَلَآ أُقْسِمُ بِٱلْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ ٱلْجَوَارِ ٱلْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِى قُوَّةٍ عِندَ ذِى ٱلْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾

15. Jur pe cele care se retrag, 16. care aleargă și se ascund, 17. pe noapte, când se așterne, 18. și pe dimineață, când răsuflă: 19. acesta este cuvântul unui trimis nobil, 20. înzestrat cu putere, cu rang înalt la Stăpânul Tronului, 21. ascultat acolo și vrednic de încredere.

[72] Nota ediției engleze: înainte de islam, printre motivele invocate pentru îngroparea fetelor de vii se află, pe lângă teama de sărăcie, și teama de rușinea ca ele să fie capturate și înrobite de dușmani. Versetele condamnă această practică.

وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِٱلْأُفُقِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى
ٱلْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ
تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن
يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾

22. Tovarășul vostru nu este nebun. 23. El l-a văzut la orizontul limpede. 24. Și nu este zgârcit cu cele nevăzute. 25. Acesta nu este cuvântul unui diavol alungat. 26. Atunci, încotro vă îndreptați? 27. El nu este decât o aducere aminte pentru lumi, 28. pentru cel dintre voi care voiește să urmeze calea cea dreaptă. 29. Însă voi nu voiți decât dacă voiește Allah, Domnul lumilor.

Allah Preaînaltul a jurat „pe cele care se retrag”: astrele care se retrag, adică rămân în urma mișcării obișnuite a astrelor spre răsărit. Acestea sunt cele șapte astre rătăcitoare: soarele, luna, Venus, Jupiter, Marte, Saturn și Mercur. Ele au două mișcări: una spre apus, împreună cu celelalte astre și cu sfera cerească, și una potrivnică acesteia, spre răsărit, proprie numai acestor șapte. Allah a jurat pe ele în starea retragerii lor, adică a rămânerii în urmă, în starea mișcării lor și în starea ascunderii lor, adică atunci când nu se văd ziua. Este posibil să fie vorba despre toate astrele rătăcitoare și despre altele.

„Pe noapte, când se așterne”: când vine; s-a spus și că înseamnă când se retrage. „Și pe dimineață, când răsuflă”: când se ivesc semnele dimineții și lumina se revarsă puțin câte puțin, până când se întregește și răsare soarele.

Acestea sunt semne mărețe. Allah a jurat pe ele pentru a arăta temeinicia transmiterii Coranului, măreția lui și paza lui de orice diavol alungat. A spus: „Acesta este cuvântul unui trimis nobil”: Jibril, pacea fie asupra lui, care l-a coborât de la Allah Preaînaltul, după cum a spus: „El este o revelație de la Domnul lumilor. Cu el a coborât Duhul cel vrednic de încredere asupra inimii tale, pentru ca tu să fii dintre avertizatori” [ash-Shuara 26:192–194]. Allah l-a descris ca nobil datorită caracterului său ales și numeroaselor însușiri lăudabile. El este cel mai de seamă dintre îngeri și cel mai înalt în rang înaintea Domnului său.

„Înzestrat cu putere”: pentru a îndeplini ceea ce Allah i-a poruncit. Din puterea lui face parte faptul că a răsturnat locuințele neamului lui Lut asupra lor și i-a nimicit. „La Stăpânul Tronului”: Jibril este apropiat de Allah, are un rang înalt și o cinste pe care Allah i-a dăruit-o numai lui. „Cu rang înalt”: are o poziție și un rang mai presus de rangurile tuturor îngerilor.

„Ascultat acolo”: Jibril este ascultat în adunarea cea de sus, deoarece se numără printre îngerii apropiați de Allah. Porunca sa este îndeplinită și părerea lui este urmată. „Și vrednic de încredere”: el este înzestrat cu loialitate și îndeplinește ceea ce i s-a poruncit, fără să adauge, să scadă ori să treacă dincolo de hotarul care i-a fost pus. Toate acestea arată cinstea Coranului înaintea lui Allah, căci l-a trimis prin acest înger nobil, descris prin aceste însușiri desăvârșite. În mod obișnuit, regii nu trimit pe cineva de mare cinste decât pentru cele mai însemnate însărcinări și pentru cele mai nobile mesaje.[73]

După ce a amintit vrednicia trimisului dintre îngeri, care a adus Coranul, a amintit vrednicia trimisului dintre oameni, asupra căruia a coborât Coranul și care i-a chemat pe oameni la el. A spus: „Tovarășul vostru”, Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, „nu este nebun”, așa cum spun dușmanii care îi tăgăduiesc misiunea și pun pe seama lui afirmații prin care vor să discrediteze ceea ce a adus. Dimpotrivă, el are mintea cea mai desăvârșită dintre oameni, judecata cea mai temeinică și vorbirea cea mai adevărată.

„El l-a văzut la orizontul limpede”: Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, l-a văzut pe Jibril, pacea fie asupra lui, la orizontul limpede, adică la cea mai înaltă întindere pe care o cuprinde privirea.[74]

„Și nu este zgârcit cu cele nevăzute”: în privința celor revelate lui de Allah, el nu poate fi învinuit că ar adăuga, ar scădea sau ar tăinui vreo parte. El este cel vrednic de încredere pentru locuitorii cerului și ai pământului, care a transmis mesajele Domnului său cu deplină limpezime. Nu a fost zgârcit cu nimic față de bogat sau sărac, conducător sau supus, bărbat sau femeie, locuitor al orașului sau beduin. De aceea, Allah l-a trimis într-o comunitate neștiutoare, lipsită de carte, iar el nu a murit până când aceștia nu au devenit învățați devotați Domnului și cunoscători desăvârșiți. La ei se află culmea științelor și cea mai înaltă pricepere în desprinderea înțelesurilor subtile; ei sunt învățătorii, iar alții nu pot spera la mai mult decât să le fie ucenici.

„Acesta nu este cuvântul unui diavol alungat”: după ce a amintit măreția Cărții Sale și vrednicia ei prin menționarea celor doi trimiși nobili prin mijlocirea cărora a ajuns la oameni, și după ce i-a lăudat așa cum i-a lăudat, a înlăturat de la ea orice neajuns sau lipsă care i-ar putea știrbi adevărul. A spus: „Acesta nu este cuvântul unui diavol alungat”: aflat la cea mai mare depărtare de Allah și de apropierea Sa.

---

[73] Nota ediției arabe: manuscrisul B are „are sub porunca sa oști dintre îngerii apropiați de Allah”, în loc de „se numără printre îngerii apropiați de Allah”.

[74] Nota ediției arabe: relatarea este în Sahih Muslim, nr. 177; editorul trimite și la comentariul surei an-Najm.

„Atunci, încotro vă îndreptați?”: cum vă poate trece prin minte așa ceva? Unde v-a plecat judecata, de ați pus adevărul aflat pe treapta cea mai înaltă a sincerității pe aceeași treaptă cu minciuna, care este lucrul cel mai josnic și mai ticălos? Nu este aceasta decât o răsturnare a adevărurilor!

„El nu este decât o aducere aminte pentru lumi”: prin el își amintesc de Domnul lor, de însușirile Sale desăvârșite și de faptul că El este mai presus de neajunsuri, de vicii și de asemănarea cu alții. Prin el își amintesc poruncile, interdicțiile și înțelepciunile lor, precum și hotărârile privitoare la destin, Legea revelată și răsplătire. El le amintește, în ansamblu, cele de folos în ambele vieți; lucrând potrivit lui, dobândesc fericirea în amândouă.

„Pentru cel dintre voi care voiește să urmeze calea cea dreaptă”, după ce i s-au lămurit deosebirile dintre calea cea dreaptă și rătăcire, dintre călăuzire și pierzanie. „Însă voi nu voiți decât dacă voiește Allah, Domnul lumilor”: voința Sa se împlinește și nimic nu i se poate împotrivi și nimic nu o poate opri. Acest verset și cele asemenea lui sunt un răspuns pentru cele două grupări: qadariții care neagă predestinarea și qadariții care susțin constrângerea, după cum s-a arătat mai înainte prin alte versete asemenea lui. Allah știe mai bine și Lui I se cuvine laudă.

Sura al Infitar

VERSETELE 1 LA 19

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلْكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾

1. Când cerul se va despica, 2. când astrele se vor împrăștia, 3. când mările vor fi revărsate unele în altele 4. și când mormintele vor fi răscolite, 5. fiecare suflet va ști ce a trimis înainte și ce a lăsat în urmă.

Adică atunci când cerul se va despica și se va crăpa, stelele sale se vor împrăștia și frumusețea sa va dispărea, mările se vor revărsa unele în altele, devenind o singură mare, iar mormintele vor fi răscolite, scoțându-i afară pe morții din ele. Aceștia vor fi adunați pentru a sta înaintea lui Allah, ca să fie răsplătiți pentru fapte. Atunci vălul va fi înlăturat, cele ascunse vor ieși la iveală și fiecare suflet va ști ce câștiguri și pierderi are cu sine.

Atunci, cel nedrept își va mușca mâinile când va vedea ce a trimis înainte și va fi sigur de nefericirea veșnică și de pedeapsă fără sfârșit. Tot atunci, cei cu teamă de Allah, care au săvârșit fapte bune, vor dobândi izbânda cea mare, desfătarea statornică și scăparea de pedeapsa Iadului.[75]

[75] Nota ediției arabe: manuscrisul B dezvoltă această descriere: „când își vede faptele zădărnicite, cântarul ușor, nedreptățile adunate împotriva lui și faptele rele aduse înaintea sa”.

Versetele 6 la 12

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلۡكَرِيمِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ
فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِيٓ أَيِّ صُورَةٖ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلۡ تُكَذِّبُونَ
بِٱلدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيۡكُمۡ لَحَٰفِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامٗا كَٰتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعۡلَمُونَ
مَا تَفۡعَلُونَ ﴿١٢﴾

6. O, omule! Ce te-a amăgit în privința Domnului tău Cel Generos, 7. Care te-a creat, te-a întocmit și ți-a dat o alcătuire armonioasă? 8. El te-a alcătuit în orice chip a voit. 9. Nicidecum! Voi tăgăduiți răsplătirea. 10. Însă asupra voastră veghează păzitori, 11. nobili scribi, 12. care știu ceea ce faceți.

Allah Preaînaltul îl mustră pe omul care nu-I împlinește dreptul și îndrăznește să-I nesocotească poruncile: „O, omule! Ce te-a amăgit în privința Domnului tău Cel Generos?" Oare disprețuiești drepturile Sale, socotești pedeapsa Sa neînsemnată sau nu crezi în răsplătirea Lui? Oare nu El este „Cel care te-a creat, te-a întocmit" în cea mai frumoasă alcătuire „și ți-a dat o alcătuire armonioasă"? Te-a alcătuit drept și echilibrat, cu cele mai frumoase forme și înfățișări. Se cuvine oare să fii nerecunoscător față de binefacerea Celui care ți-a dăruit-o sau să tăgăduiești binefacerea Binefăcătorului? Aceasta nu vine decât din neștiința, nedreptatea, împotrivirea și nesocotința ta! Laudă-L, așadar, pe Allah pentru că nu ți-a dat chip de câine, de măgar ori de alt animal asemenea lor. De aceea a spus Preaînaltul: „El te-a alcătuit în orice chip a voit."

Prin cuvintele Sale: „Nicidecum! Voi tăgăduiți răsplătirea", arată că, în ciuda acestei povățuiri și aduceri aminte, voi continuați să tăgăduiți răsplătirea. Cu toate acestea, veți fi negreșit trași la socoteală pentru faptele voastre. Allah a pus asupra voastră îngeri nobili, care vă consemnează cuvintele și faptele și le cunosc. Aici intră faptele inimilor și faptele mădularelor. Se cuvine, așadar, să-i cinstiți și să-i respectați.

Versetele 13 la 19

إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ ٱلْفُجَّارَ لَفِى جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

13. Cei drepți se vor afla în desfătare, 14. iar nelegiuiții se vor afla în Iad, 15. unde vor arde în Ziua Răsplătirii 16. și din care nu vor lipsi. 17. Și de unde să știi tu ce este Ziua Răsplătirii? 18. Apoi, de unde să știi tu ce este Ziua Răsplătirii? 19. În Ziua în care niciun suflet nu va putea face nimic pentru alt suflet, întreaga poruncă Îi va aparține lui Allah.

Prin cei drepți sunt avuți în vedere cei care împlinesc drepturile lui Allah și ale robilor Săi și stăruie în bine, atât prin faptele inimilor, cât și prin faptele mădularelor. Răsplata lor este desfătarea inimii, a sufletului și a trupului, în această lume, în viața dintre moarte și înviere și în sălașul statorniciei. „Iar nelegiuiții": cei care nu au împlinit drepturile lui Allah și ale robilor Săi, ale căror inimi au devenit nelegiuite, astfel încât și faptele lor au devenit nelegiuite, „se vor afla în Iad": în pedeapsa dureroasă, în această lume, în viața dintre moarte și înviere și în sălașul statorniciei. „Unde vor arde": vor fi chinuiți acolo cu cea mai aspră pedeapsă. „În Ziua Răsplătirii": Ziua în care sunt răsplătite faptele. „Și din care nu vor lipsi": vor rămâne în el și nu vor ieși.

„Și de unde să știi tu ce este Ziua Răsplătirii? Apoi, de unde să știi tu ce este Ziua Răsplătirii?" Aceste cuvinte arată grozăvia acelei Zile aspre, care uimește mințile. „În Ziua în care niciun suflet nu va putea face nimic pentru alt suflet", chiar dacă i-ar fi rudă apropiată sau prieten sincer. Fiecare va fi preocupat de sine și nu va căuta izbăvirea altuia. „Întreaga poruncă Îi va aparține lui Allah": El este Cel care va judeca între robi și va lua dreptul celui nedreptățit de la cel care l-a nedreptățit. Allah știe mai bine.

Sura al Mutaffifin

VERSETELE 1 LA 36

Revelată la Medina[76]

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 6

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكْتَالُوا۟ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا
كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ﴿٤﴾
لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٦﴾

1. Vai celor care înșală la măsură, 2. celor care, atunci când primesc cu măsura de la oameni, cer măsura întreagă, 3. dar, atunci când le dau cu măsură sau le cântăresc, le dau mai puțin! 4. Oare nu cred aceștia că vor fi înviați 5. într-o Zi măreață, 6. în Ziua în care oamenii se vor înfățișa înaintea Domnului lumilor?

„Vai”: un cuvânt care vestește pedeapsa și osânda. „Celor care înșală la măsură”: Allah i-a explicat prin cuvintele: „Celor care, atunci când primesc cu măsura de la oameni, cer măsura întreagă”. Când primesc de la oameni plata a ceea ce li se cuvine, o iau întreagă, fără nicio lipsă. „Dar, atunci când le dau cu măsură sau le cântăresc”: când le dau oamenilor ceea ce aceștia au de primit de la ei, prin măsurare ori cântărire, „le dau mai puțin”: le scad din drept. Aceasta se întâmplă fie prin folosirea unei măsuri sau a unui cântar cu care se dă mai puțin, fie prin neumplerea măsurii și neîmplinirea greutății, fie prin alt mijloc. Este furt din averile oamenilor și lipsa de dreptate față de ei. Dacă această amenințare este adresată celor care le micșorează oamenilor drepturile prin măsură și cântar, atunci cel care le ia averile cu sila ori prin furt merită cu atât mai mult amenințarea adresată celor care înșală la măsură.

[76] Nota ediției arabe: în textul de bază, sura este prezentată ca fiind revelată la Medina; manuscrisul B o prezintă ca fiind revelată la Mecca.

Versetul nobil arată că, așa cum omul ia de la oameni ceea ce i se cuvine, tot astfel trebuie să le dea tot ceea ce li se cuvine de la el, în privința averilor și a tranzacțiilor. Mai mult, înțelesul general cuprinde și argumentele și afirmațiile. Cei care dezbat obișnuiesc ca fiecare să țină la argumentele pe care le are. De aceea, omul trebuie să arate și argumentul în favoarea adversarului său pe care acesta nu-l cunoaște și să cerceteze dovezile adversarului la fel cum le cercetează pe ale sale. În această privință se deosebesc dreptatea omului de părtinirea și nedreptatea sa, smerenia de trufia sa și înțelepciunea de nesăbuința sa. Îi cerem lui Allah să ne ajute să împlinim tot binele.

Comentariul versetelor 4 la 6

Apoi Allah Preaînaltul i-a amenințat pe cei care înșală la măsură și la cântar și Și-a arătat mirarea față de starea lor și de stăruința lor în ceea ce fac, spunând: „Oare aceștia nu cred că vor fi înviați într-o Zi mare, în Ziua în care oamenii vor sta înaintea Domnului lumilor?" Ceea ce le-a dat îndrăzneala să înșele este lipsa credinței lor în Ziua de Apoi. Dacă ar fi crezut în ea și ar fi știut că vor sta înaintea lui Allah, Care le va cere socoteală pentru lucrurile mici și mari, ar fi încetat să facă aceasta și s-ar fi căit.

Versetele 7 la 17

كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْفُجَّارِ لَفِى سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ كِتَٰبٌ
مَّرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ
ٱلدِّينِ ﴿١١﴾ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ
ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا۟
يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ
لَصَالُوا۟ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾

7. Nicidecum! Cartea celor nelegiuiți se află în Sijjin. 8. Și ce te-ar putea face să știi ce este Sijjin? 9. O carte însemnată. 10. Vai în Ziua aceea de cei care tăgăduiesc, 11. care tăgăduiesc Ziua Răsplății! 12. Și nu o tăgăduiește decât cel care încalcă limitele și este plin de păcate. 13. Când îi sunt recitate versetele Noastre, spune: „Povești ale celor de demult!" 14. Nicidecum! Ci ceea ce

agoniseau le-a acoperit inimile.[77] 15. Nicidecum! În Ziua aceea, ei vor fi împiedicați să-L vadă pe Domnul lor. 16. Apoi vor arde în Iad. 17. Apoi li se va spune: „Acesta este lucrul pe care îl tăgăduiați!"

Allah Preaînaltul spune: „Nicidecum! Cartea celor nelegiuiți"; aceasta îi cuprinde pe toți nelegiuiții dintre necredincioși, ipocriți și cei care încalcă poruncile, „se află în Sijjin". Apoi a explicat aceasta, spunând: „Și ce te-ar putea face să știi ce este Sijjin? O carte însemnată", adică o carte în care sunt consemnate faptele lor rele. Sijjin este locul strâmt și apăsător, opus lui Illiyyun, unde se află cartea celor drepți, după cum va urma. S-a spus că Sijjin se află în partea cea mai de jos a celui de-al șaptelea pământ, fiind adăpostul celor nelegiuiți și locul în care vor rămâne după întoarcerea lor.

„Vai în Ziua aceea de cei care tăgăduiesc!" Apoi i-a descris prin cuvintele: „care tăgăduiesc Ziua Răsplății", adică Ziua în care Allah îi va judeca pe oameni după faptele lor. „Și nu o tăgăduiește decât cel care încalcă limitele", trecând dincolo de ceea ce Allah a îngăduit, spre ceea ce El a interzis, „și este plin de păcate", adică săvârșește multe păcate. Încălcarea limitelor îl împinge să tăgăduiască, iar trufia îl face să respingă adevărul. De aceea, „când îi sunt recitate versetele Noastre", care dovedesc adevărul și adevărul celor aduse de trimiși, el le tăgăduiește, li se împotrivește și spune: acestea sunt „povești ale celor de demult", adică închipuiri ale înaintașilor și istorisiri ale popoarelor de odinioară, care nu vin de la Allah. Spune aceasta din trufie și încăpățânare.

Cât despre cel care este drept și urmărește adevărul limpede, acesta nu tăgăduiește Ziua Răsplății, căci Allah i-a adus dovezi hotărâtoare și argumente strălucite, care fac din ea o certitudine deplină, limpede pentru înțelegerea sa precum soarele pentru vedere. Așa nu este însă cel a cărui inimă a fost acoperită de ceea ce a agonisit și de păcatele sale: el este împiedicat să vadă adevărul. De aceea, a fost răsplătit prin faptul că este împiedicat să-L vadă pe Allah, așa cum inima sa a fost împiedicată, în această lume, să vadă semnele lui Allah. „Apoi", alături de această pedeapsă cumplită, „vor arde în Iad". Apoi li se va spune, ca mustrare și dojană: „Acesta este lucrul pe care îl tăgăduiați!" Așadar, El a menționat trei feluri de pedeapsă pentru ei: pedeapsa Iadului, pedeapsa mustrării și a învinuirii și pedeapsa de a fi împiedicați să-L vadă pe Domnul

[77] Nota ediției engleze: păcatele repetate acoperă inima. Într-un hadith se arată că, atunci când dreptcredinciosul păcătuiește, pe inima lui apare un punct negru; dacă se căiește, renunță la păcat și cere iertare, inima i se curăță, iar dacă stăruie în păcate, pata se mărește până o acoperă. Relatarea este consemnată de Ahmad și at-Tirmidhi (nr. 3334); at-Tirmidhi o califică drept hasan sahih (bună și autentică), iar al-Albani, în Sahih al-Jami (nr. 1670), drept hasan (bună). Ediția engleză citează și explicația lui Ibn Ashur: această acoperire îi împiedică să înțeleagă Coranul și deosebirea lui față de poveștile celor de demult.

lumilor. Aceasta din urmă cuprinde nemulțumirea și mânia Lui față de ei și este mai grea pentru ei decât pedeapsa Focului.

Sensul implicit al versetului arată că dreptcredincioșii Îl vor vedea pe Domnul lor în Ziua Învierii și în Paradis. Bucuria de a-L privi va întrece toate celelalte plăceri. Ei vor fi încântați de cuvintele pe care El li le va adresa și se vor bucura de apropierea Lui. Allah a menționat aceasta în mai multe versete din Coran, iar relatările de la Trimisul lui Allah despre acest lucru au ajuns la noi prin numeroase lanțuri independente de transmitere.

Aceste versete avertizează împotriva păcatelor, deoarece ele se așternpeste inimă și o acoperă puțin câte puțin, până când lumina ei se stinge și înțelegerea ei moare. Atunci, adevărurile i se răstoarnă: vede falsul drept adevăr și adevărul drept fals. Aceasta este una dintre cele mai mari pedepse ale păcatelor.[78]

Versetele 18 la 28

كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْأَبْرَارِ لَفِى عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾
كِتَٰبٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى
نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِى وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ
ٱلنَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتَٰمُهُۥ مِسْكٌ وَفِى ذَٰلِكَ
فَلْيَتَنَافَسِ ٱلْمُتَنَٰفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِزَاجُهُۥ مِن تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا
ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾

18. Nicidecum! Cartea celor drepți se află în Illiyyun.[79] 19. Și ce te-ar putea face să știi ce este Illiyyun? 20. O carte însemnată, 21. la care sunt martori cei apropiați. 22. Cu adevărat, cei drepți se vor afla în desfătare, 23. privind de pe divane. 24. Vei recunoaște pe chipurile lor strălucirea desfătării. 25. Li se va da să bea dintr-un vin curat, pecetluit, 26. a cărui pecete este moscul. Și pentru aceasta să se întreacă cei care vor să se întreacă! 27. Iar amestecul lui va fi din Tasnim, 28. un izvor din care vor bea cei apropiați.

[78] Nota ediției arabe: textul de bază numește aceasta una dintre cele mai mari pedepse ale păcatelor; manuscrisul B spune numai că este una dintre pedepsele lor.

[79] Nota ediției engleze: citându-l pe az-Zamakhshari, aceasta prezintă și interpretarea potrivit căreia Illiyyun este numele registrului cu faptele bune ale celor drepți dintre djinni și oameni; numele său este legat de înălțimea treptelor din Paradis la care vor ajunge. Comentariul autorului de mai jos urmează explicația potrivit căreia Illiyyun este locul cel mai înalt al Paradisului.

După ce a menționat că scrierea faptelor celor nelegiuiți se află în locul cel mai de jos și mai strâmt, a arătat că scrierea faptelor celor drepți se află în locul cel mai înalt, mai întins și mai larg și că ea este o carte însemnată. „La care sunt martori cei apropiați” dintre îngerii cei nobili și sufletele profeților, ale celor pe deplin sinceri și ale martirilor. Allah îi pomenește cu laudă în adunarea cea mai înaltă. Illiyyun este un nume al părții celei mai înalte a Paradisului.

După ce a menționat cartea lor, a arătat că ei se află în desfătare, un nume care cuprinde desfătarea inimii, a sufletului și a trupului. „De pe divane”, adică de pe paturi împodobite cu așternuturi frumoase, „privind” desfătările pe care Allah le-a pregătit pentru ei și privind Fața Domnului lor Cel Generos. Tu, cel care privești, „vei recunoaște pe chipurile lor strălucirea desfătării”, adică frumusețea, prospețimea și lumina ei. Succesiunea plăcerilor, a bucuriilor și a veseliei dă chipului lumină, frumusețe și strălucire.

„Li se va da să bea dintr-un vin curat”, una dintre cele mai bune și mai plăcute băuturi, „pecetluit”. Despre acea băutură spune: „a cărui pecete este moscul”. Este posibil ca „pecetluit” să însemne că este ferită de pătrunderea oricărui lucru care i-ar putea micșora plăcerea sau i-ar putea strica gustul, iar pecetea cu care este închisă este din mosc. Este posibil și ca la fundul vasului din care vor bea vinul curat să se afle un rest, acesta fiind moscul cel mai puternic mirositor. Așadar, depunerea care, în această lume, este de obicei aruncată va avea în Paradis această însușire.

„Și pentru aceasta”, pentru desfătarea trainică a cărei frumusețe și măreție nu le cunoaște decât Allah, „să se întreacă cei care vor să se întreacă!” Adică să se grăbească spre ea și spre faptele care duc la ea. Pentru aceasta se cuvine cel mai mult să fie dăruite clipele prețioase ale vieții și să se întreacă bărbații vrednici, căutând să ajungă la ea. Amestecul acestei băuturi va fi „din Tasnim”, un izvor „din care vor bea cei apropiați”, fără amestec. Ea este, fără îndoială, cea mai aleasă dintre băuturile Paradisului. De aceea, este oferită curată celor apropiați, care au treapta cea mai înaltă dintre făpturi, iar oamenilor dreptei le este oferită amestecată cu vinul curat și cu alte băuturi delicioase.

Versetele 29 la 36

إِنَّ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُواْ كَانُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّواْ بِهِمْ
يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمُ ٱنقَلَبُواْ فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ
قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَآ أُرْسِلُواْ عَلَيْهِمْ حَٰفِظِينَ ﴿٣٣﴾
فَٱلْيَوْمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنَ ٱلْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ
يَنظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ ٱلْكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

29. Cei care săvârșeau nelegiuiri râdeau de cei care credeau, 30. iar când treceau pe lângă ei, își făceau semne cu ochiul. 31. Și când se întorceau la ai lor, se întorceau veseli. 32. Iar când îi vedeau, spuneau: „Aceștia sunt, cu siguranță, rătăciți!” 33. Dar nu au fost trimiși ca păzitori asupra lor. 34. Astăzi, cei care au crezut râd de necredincioși, 35. privind de pe divane. 36. Oare nu au fost răsplătiți necredincioșii pentru ceea ce făceau?

După ce a menționat răsplata nelegiuiților și răsplata celor care fac bine și a arătat marea deosebire dintre ele, Allah Preaînaltul a spus că, în această lume, nelegiuiții îi batjocoreau pe dreptcredincioși, îi luau în derâdere și „râdeau” de ei. „Își făceau semne cu ochiul” unii altora când dreptcredincioșii treceau pe lângă ei, disprețuindu-i și înjosindu-i. Cu toate acestea, îi vezi liniștiți, fără să le treacă prin minte vreo teamă.

„Și când se întorceau la ai lor”, dimineața sau seara, „se întorceau veseli”, adică bucuroși și mulțumiți. Aceasta este una dintre cele mai mari forme de amăgire: să unească răul cel mai mare cu sentimentul de siguranță în această lume, de parcă le-ar fi venit o carte și o făgăduință de la Allah că se vor număra printre cei fericiți. Ei au hotărât despre sine că sunt cei călăuziți, iar despre dreptcredincioși că sunt rătăciți, născocind minciuni despre Allah și cutezând să spună despre El ceea ce nu știu. Allah Preaînaltul a spus: „Dar nu au fost trimiși ca păzitori asupra lor”, adică nu au fost trimiși ca supraveghetori ai dreptcredincioșilor, cu îndatorirea de a le înregistra faptele, încât să se străduiască să-i învinuiască de rătăcire. Această atitudine a lor nu este decât încăpățânare, împotrivire și joacă, fără niciun temei și nicio dovadă.

De aceea, răsplata lor în Viața de Apoi va fi de aceeași natură cu fapta lor. Allah Preaînaltul a spus: „Astăzi”, adică în Ziua Învierii, „cei care au crezut râd de necredincioși”, când îi văd zbătându-se în chinuri cumplite, după ce tot ceea ce născociseră a dispărut. Dreptcredincioșii se vor afla în cea mai deplină

odihnă și liniște, „de pe divane”, adică de pe paturi împodobite, „privind” desfătările pe care Allah le-a pregătit pentru ei și privind Fața Domnului lor Cel Generos. „Oare nu au fost răsplătiți necredincioșii pentru ceea ce făceau?” Adică nu au primit oare o răsplată de aceeași natură cu fapta lor? Așa cum, în această lume, au râs de dreptcredincioși și i-au învinuit de rătăcire, dreptcredincioșii vor râde de ei în Viața de Apoi, când îi vor vedea în chinul și pedeapsa care sunt răsplata abaterii și a rătăcirii. Da, au fost răsplătiți pentru ceea ce făceau, prin dreptatea și înțelepciunea lui Allah. Allah este Atotștiutor, Înțelept.

Sura al Inshiqaq

VERSETELE 1 LA 25

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 15

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْأَرْضُ
مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَـٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَـٰقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ
كِتَـٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ
مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَـٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهْرِهِۦ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُواْ
ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فِىٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾
إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰٓ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرًا ﴿١٥﴾

1. Când cerul se va despica 2. și va asculta de Domnul său, așa cum i se cuvine, 3. când pământul va fi întins, 4. va arunca afară ceea ce se află în el și se va goli 5. și va asculta de Domnul său, așa cum i se cuvine! 6. O, omule! Tu te trudești din greu către Domnul tău și Îl vei întâlni. 7. Cel căruia i se va da cartea sa în mâna dreaptă 8. va avea parte de o socoteală ușoară 9. și se va întoarce bucuros la ai săi. 10. Iar cel căruia i se va da cartea sa pe la spate 11. va chema pieirea 12. și va arde într-un Foc aprins. 13. El era bucuros printre ai săi. 14. El credea că nu se va mai întoarce. 15. Ba da! Domnul său îl vedea prea bine.

Allah Preaînaltul spune, arătând schimbările care se vor petrece cu marile corpuri în Ziua Învierii: „Când cerul se va despica”, adică se va rupe și părțile sale se vor despărți unele de altele, stelele sale se vor împrăștia, iar soarele și luna sa își vor pierde lumina. „Și va asculta de Domnul său”, adică va da

ascultare poruncii Lui, își va pleca auzul și va lua aminte la cuvintele Lui, „așa cum i se cuvine”, căci este supus și cârmuit sub stăpânirea unui Mare Rege, a Cărui poruncă nu este încălcată și a Cărui hotărâre nu este contrazisă.

„Când pământul va fi întins”, adică se va cutremura și se va zgudui, munții de pe el vor fi sfărâmați, iar clădirile și reperele sale vor fi dărâmate și netezite. Allah îl va întinde așa cum se întinde o piele, până când va deveni foarte larg și îi va cuprinde pe toți cei adunați pentru judecată, oricât de mulți vor fi. Va deveni un șes neted, în care nu vei vedea nici adâncitură, nici ridicătură. „Va arunca afară ceea ce se află în el” dintre morți și comori „și se va goli” de acestea. Se va sufla în Trâmbiță, iar morții vor ieși din morminte la suprafața pământului. Pământul își va scoate comorile, care vor fi asemenea unor coloane uriașe, văzute de făpturi. Acestea vor regreta cele pentru care se întreceau. „Și va asculta de Domnul său, așa cum i se cuvine.”

„O, omule! Tu te trudești din greu către Domnul tău și Îl vei întâlni.” Adică tu te îndrepți spre Allah, înfăptuind cele legate de poruncile și interdicțiile Lui și apropiindu-te de El prin bine sau prin rău. Apoi Îl vei întâlni pe Allah în Ziua Învierii și nu vei rămâne fără răsplata Lui, fie prin har, fie prin dreptate: prin har, dacă ești dintre cei fericiți, și prin pedeapsă, dacă ești dintre cei nefericiți.

De aceea a înfățișat în amănunt răsplata, spunând: „Cel căruia i se va da cartea sa în mâna dreaptă”, aceștia fiind cei fericiți, „va avea parte de o socoteală ușoară”. Aceasta este înfățișarea ușoară înaintea lui Allah: Allah îl va face să-și recunoască păcatele, până când robul va crede că este pierdut. Atunci, Allah Preaînaltul îi va spune: „Ți le-am ascuns în această lume, iar astăzi ți le voi ascunde.”[80] „Și se va întoarce bucuros la ai săi”, în Paradis, deoarece a scăpat de pedeapsă și a dobândit răsplata.

„Iar cel căruia i se va da cartea sa pe la spate”, adică în mâna stângă, din spatele său, „va chema pieirea”, din pricina rușinii, a dezonoarei și a faptelor pe care le va găsi în cartea sa, fapte săvârșite de el pentru care nu s-a căit. „Și va arde într-un Foc aprins”, adică Focul îl va înconjura din toate părțile și va fi întors pe toate părțile în chinul lui. Aceasta deoarece „el era bucuros printre ai săi”: învierea nu-i trecea prin minte, săvârșea rele și nu se gândea că se va întoarce la Domnul său și că va fi oprit înaintea Lui. „Ba da! Domnul său îl vedea prea bine”, astfel că nu se cuvine ca El să-l lase de izbeliște, fără să-i poruncească sau să-i interzică ceva, fără să-l răsplătească sau să-l pedepsească.

[80] Nota ediției arabe: relatarea este consemnată de al-Bukhari (nr. 6070) și Muslim (nr. 2768). Formularea autorului, „astăzi ți le voi ascunde”, este păstrată aici; în aceste două relatări, cuvintele sunt: „astăzi ți le iert”.

Versetele 16 la 25

فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا
ٱتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠﴾
وَإِذَا قُرِئَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَ ۩ ﴿٢١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يُكَذِّبُونَ ﴿٢٢﴾ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٍ ﴿٢٥﴾

16. Jur pe amurg, 17. pe noapte și pe ceea ce ea adună[81] 18. și pe lună, când se împlinește, 19. că veți trece dintr-o stare în alta! 20. Ce au ei de nu cred 21. și, când li se recită Coranul, nu se prosternează? 22. Ba cei care nu cred tăgăduiesc! 23. Și Allah știe prea bine ceea ce ascund. 24. Vestește-le, așadar, o pedeapsă dureroasă! 25. În afară de cei care cred și săvârșesc fapte bune: ei vor avea parte de o răsplată neîntreruptă.

În acest loc, Allah a jurat pe semnele nopții. A jurat pe amurg, adică lumina soarelui care mai rămâne și cu care începe noaptea, „pe noapte și pe ceea ce ea adună", adică pe viețuitoarele și celelalte lucruri pe care le cuprinde, „și pe lună, când se împlinește", adică atunci când devine plină de lumină, ajungând luna plină, în cea mai frumoasă stare a sa și aducând cele mai multe foloase.

Lucrul asupra căruia se face jurământul este cuvântul Lui: „Veți trece", voi, oamenii, „dintr-o stare în alta", adică prin mai multe etape și stări diferite: de la picătură la cheag, apoi la bucată de carne, apoi la insuflarea sufletului. După aceea, omul este nou-născut, copil mic, apoi copil care poate deosebi lucrurile. Apoi ajunge să fie răspunzător de îndatoririle religioase, de porunci și de interdicții. După aceea moare, apoi este înviat și răsplătit după faptele sale. Aceste stări diferite prin care trece robul arată că Allah singur este Cel adorat, Cel căruia I se recunoaște unicitatea, Cel care îi cârmuiește pe robii Săi prin înțelepciunea și îndurarea Lui. Robul este sărac și neputincios, aflat sub cârmuirea Celui Atotputernic, Celui Îndurător.

Cu toate acestea, mulți oameni nu cred. „Și, când li se recită Coranul, nu se prosternează", adică nu se supun Coranului și nu urmează poruncile și interdicțiile sale. „Ba cei care nu cred tăgăduiesc!" Ei se împotrivesc adevărului

[81] Nota ediției engleze: noaptea îi adună pe oameni și pe celelalte viețuitoare, care, după ce au fost răspândiți în timpul zilei, se întorc la locuințele și adăposturile lor pentru a se odihni. Explicația este atribuită lui ash-Shawkani și Ibn Ashur.

după ce acesta a devenit limpede. Așadar, nu este de mirare că nu cred și nu se supun Coranului, căci nu există leac pentru cel care tăgăduiește adevărul din încăpățânare. „Și Allah știe prea bine ceea ce ascund", adică ceea ce fac și ceea ce intenționează în ascuns. Allah cunoaște ceea ce ascund și ceea ce arată și îi va răsplăti după faptele lor. De aceea a spus: „Vestește-le, așadar, o pedeapsă dureroasă!" Vestirea poartă acest nume deoarece își lasă urmele pe chip, prin bucurie sau întristare.

Aceasta este starea celor mai mulți oameni: tăgăduiesc Coranul și nu cred în el. Printre oameni există însă și un grup de oameni pe care Allah i-a călăuzit, astfel că au crezut în Allah și au primit cele aduse de trimiși. Ei „cred și săvârșesc fapte bune", iar pentru aceștia „va fi o răsplată neîntreruptă", adică o răsplată care nu se sfârșește, ci rămâne veșnic, cuprinzând ceea ce niciun ochi nu a văzut, nicio ureche nu a auzit și ceea ce nu i-a trecut prin minte niciunui om. Laudă lui Allah!

Sura al Buruj

VERSETELE 1 LA 22

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 22

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَٱلْيَوْمِ ٱلْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾
قُتِلَ أَصْحَـٰبُ ٱلْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا
قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا۟ مِنْهُمْ إِلَّآ
أَن يُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٨﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَتَنُوا۟ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ ثُمَّ لَمْ
يَتُوبُوا۟ فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ لَهُمْ جَنَّـٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ
ٱلْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ هُوَ يُبْدِئُ
وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو ٱلْعَرْشِ ٱلْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ
لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾
بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ مِن وَرَآئِهِم مُّحِيطٌۢ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ
قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِى لَوْحٍ مَّحْفُوظٍۭ ﴿٢٢﴾

1. Jur pe cerul cu constelații, 2. pe Ziua promisă, 3. pe martor și pe ceea ce este mărturisit! 4. Blestemați să fie cei ai șanțului, 5. ai focului plin de vreascuri, 6. când ședeau în jurul lui 7. și erau martori la ceea ce le făceau dreptcredincioșilor! 8. Ei nu le găseau altă vină decât aceea că aveau credință

în Allah, Cel Atotputernic, Cel Vrednic de Laudă, 9. Căruia Îi aparține stăpânirea cerurilor și a pământului. Și Allah este Martor la toate. 10. Cei care i-au chinuit pe dreptcredincioși și pe dreptcredincioase, apoi nu s-au căit, vor avea parte de pedeapsa Iadului și de pedeapsa arderii. 11. Cei care cred și săvârșesc fapte bune vor avea Grădini pe sub care curg râuri. Aceasta este marea izbândă. 12. Cu adevărat, pedeapsa Domnului tău este aspră! 13. El este Cel care creează întâia oară și readuce la viață. 14. El este Atoateiertător, Cel Iubitor, 15. Stăpânul Tronului, Cel Plin de Slavă, 16. Cel care face tot ceea ce voiește. 17. Ți-a ajuns oare istorisirea oștirilor, 18. ale lui Faraon și ale neamului Thamud? 19. Ba cei care nu cred stăruie în tăgăduire, 20. iar Allah îi cuprinde din toate părțile. 21. Ci acesta este un Coran plin de slavă, 22. aflat pe o Tablă Păstrată.

„Jur pe cerul cu constelații", adică cerul cu locuri care cuprind pozițiile soarelui, ale lunii și ale stelelor, al căror mers urmează cea mai desăvârșită rânduială și ordine. Aceasta arată desăvârșirea puterii și a îndurării lui Allah Preaînaltul, precum și cuprinderea științei și a înțelepciunii Sale. „Pe Ziua promisă", adică Ziua Învierii, în care Allah a promis că va aduna făpturile, de la cele dintâi până la cele din urmă, pe cele apropiate și pe cele îndepărtate. Această promisiune nu poate fi schimbată, iar Allah nu-Și încalcă făgăduința. „Pe martor și pe ceea ce este mărturisit!" Aceasta îi cuprinde pe toți cei cărora li se potrivește această descriere: cel care vede și cel văzut, cel care este de față și ceea ce este adus de față, privitorul și lucrul privit. Lucrul asupra căruia se face jurământul îl constituie semnele uimitoare ale lui Allah, înțelepciunea Sa vădită și îndurarea Sa cuprinzătoare, pe care le cuprinde acest jurământ. S-a spus și că lucrul asupra căruia se face jurământul este cuvântul Lui:

„Blestemați să fie cei ai șanțului!" Aceasta este o invocare a pieirii asupra lor. Șanțurile sunt gropi săpate în pământ. Cei ai șanțului erau niște necredincioși printre care se aflau dreptcredincioși. Au încercat să-i silească să intre în religia lor, însă dreptcredincioșii au refuzat. Atunci, necredincioșii au săpat un șanț în pământ, au aprins focul în el și s-au așezat în jurul lui. I-au pus pe dreptcredincioși la încercare și i-au adus în fața focului: pe cel care le dădea ascultare îl lăsau liber, iar pe cel care rămânea statornic în credință îl aruncau în foc. Aceasta este culmea războiului împotriva lui Allah și împotriva celor dreptcredincioși din obștea Sa. De aceea, Allah i-a blestemat, i-a nimicit și i-a amenințat, spunând: „Blestemați să fie cei ai șanțului!"[82] Apoi a explicat șanțul prin cuvintele: „ai focului plin de vreascuri, când ședeau în jurul lui și erau martori la ceea ce le făceau dreptcredincioșilor".

[82] Nota ediției arabe: istorisirea oamenilor șanțului este consemnată de Muslim (nr. 3005).

Aceasta este una dintre cele mai mari forme de tiranie și de împietrire a inimii. Ei au unit necredința în semnele lui Allah, împotrivirea față de ele și războiul împotriva celor care le urmau cu chinuirea acestora printr-o pedeapsă care sfâșie inimile și cu privirea lor în timp ce erau aruncați în ea. Totuși, nu le găseau dreptcredincioșilor altă vină decât o însușire pentru care aceștia sunt lăudați și prin care își găsesc fericirea: ei credeau „în Allah, Cel Atotputernic, Cel Vrednic de Laudă", Cel care are puterea prin care supune toate lucrurile și este vrednic de laudă în cuvintele, faptele și însușirile Sale. „Căruia Îi aparține stăpânirea cerurilor și a pământului", toate fiind făpturi și robi ai Săi, pe care îi cârmuiește așa cum voiește. „Și Allah este Martor la toate", prin știința, auzul și vederea Sa. Oare acești răzvrătiți nu s-au temut că Cel Atotputernic, Cel cu putere deplină, îi va prinde? Oare nu știau că toți sunt ai lui Allah și că nimeni nu are stăpânire asupra altcuiva fără îngăduința Stăpânului? Sau le era necunoscut faptul că Allah le cuprinde toate faptele și îi va răsplăti pentru ele? Nicidecum! Necredinciosul se află în amăgire, iar cel neștiutor, în orbire și rătăcire de la calea cea dreaptă.[83]

Apoi i-a amenințat, le-a făcut făgăduințe și i-a chemat la căință, spunând: „Cei care i-au chinuit pe dreptcredincioși și pe dreptcredincioase, apoi nu s-au căit, vor avea parte de pedeapsa Iadului și de pedeapsa arderii", adică pedeapsa cumplită care arde. Al-Hasan, fie ca Allah să aibă milă de el, a spus: „Priviți această mărinimie și dărnicie! Ei i-au ucis pe cei apropiați Lui și pe cei care I se supuneau, iar El îi cheamă la căință."[84]

După ce a menționat pedeapsa celor nedrepți, a arătat răsplata dreptcredincioșilor, spunând: „Cei care cred" în inimile lor „și săvârșesc fapte bune" cu mădularele lor „vor avea Grădini pe sub care curg râuri. Aceasta este marea izbândă", dobândită de ei prin mulțumirea lui Allah și prin sălașul cinstirii Sale.

„Cu adevărat, pedeapsa Domnului tău este aspră!" Adică pedeapsa Lui pentru cei care săvârșesc nelegiuiri și păcate mari este puternică și aspră, iar El îi pândește pe cei nedrepți. Allah Preaînaltul a spus: „Astfel este pedeapsa Domnului tău când pedepsește cetățile care sunt nedrepte. Pedeapsa Lui este dureroasă și aspră."

„El este Cel care creează întâia oară și readuce la viață." El singur creează făpturile întâia oară și le creează din nou, fără ca cineva să-I fie părtaș în aceasta.

---

[83] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „cel nedrept se află în neștiință și orbire", în locul formulării din textul de bază, „cel neștiutor, în orbire și rătăcire de la calea cea dreaptă". Ediția engleză urmează varianta manuscrisului B.

[84] Nota ediției arabe: este vorba despre al-Hasan al-Basri. A se vedea Tafsir Ibn Kathir, 8/393.

„El este Atoateiertător”, Care iartă toate păcatele celui care se căiește și trece peste faptele rele ale celui care Îi cere iertare și se întoarce la El, „Cel Iubitor”, Cel pe care cei apropiați Lui Îl iubesc cu o iubire căreia nimic nu-i seamănă. Așa cum nimic nu-I seamănă în însușirile măreției, frumuseții, înțelesurilor și faptelor Sale, tot astfel, iubirea pentru El din inimile celor aleși dintre făpturile Sale, născută din aceste însușiri, nu seamănă cu nicio altă iubire. De aceea, iubirea pentru El este temelia adorării: ea întrece și biruiește toate celelalte iubiri, iar dacă acestea nu o urmează, devin o pedeapsă pentru cei care le poartă. El, Preaînaltul, este Cel Iubitor, Care îi iubește pe cei apropiați Lui, după cum a spus: „El îi iubește, iar ei Îl iubesc.” Al-wudd este iubirea curată.

În alăturarea Numelui „Cel Iubitor” celui de „Atoateiertător” se află un înțeles subtil: ea arată că, atunci când oamenii păcătoși se căiesc înaintea lui Allah și se întorc la El, El le iartă păcatele și îi iubește. Așadar, nu se spune că le iartă păcatele, dar iubirea Sa nu se mai întoarce la ei, așa cum au spus unii care au greșit. Dimpotrivă, Allah Se bucură de căința robului Său mai mult decât se bucură un om care își pierde animalul de călărie, pe care se aflau hrana, băutura și cele de care avea nevoie, într-un pustiu în care riscă să piară. După ce își pierde speranța de a-l mai găsi, se culcă la umbra unui copac, așteptând moartea. În timp ce se află astfel, iată că animalul de călărie stă lângă capul său, iar el îi apucă hățurile. Allah Se bucură de căința robului mai mult decât se bucură acest om de animalul său de călărie, deși bucuria acestuia este cea mai mare bucurie care poate fi închipuită. Lui Allah I se cuvin lauda, preamărirea și iubirea curată. Cât de mare este bunătatea Lui, cât de mult bine dăruiește, cât de îmbelșugată este binefacerea Lui și cât de cuprinzătoare este dărnicia Sa![85]

„Stăpânul Tronului, Cel Plin de Slavă”, adică Stăpânul Tronului măreț. Din măreția acestuia face parte faptul că el cuprinde cerurile, pământul și Kursi. Acestea sunt, în raport cu Tronul, asemenea unui inel aruncat într-un pustiu față de întregul pământ. Allah a pomenit în mod aparte Tronul datorită măreției lui și fiindcă, dintre făpturi, el are o apropiere deosebită de El, Preaînaltul. În citirea cu formă de genitiv, cuvântul „plin de slavă” este un atribut al Tronului, iar în citirea cu formă de nominativ este un atribut al lui Allah. Slava înseamnă cuprinderea și măreția însușirilor.[86]

---

[85] Nota ediției arabe: relatarea este consemnată de al-Bukhari (nr. 6308) și Muslim (nr. 2744), de la mai mulți companioni, în formulări diferite.

[86] Nota ediției arabe: relatarea lui Abu Dharr este calificată drept autentică de al-Albani, prin ansamblul căilor sale de transmitere, în as-Silsilah as-Sahihah (nr. 109). Trimiterea corectă la al-Asma wa as-Sifat de al-Bayhaqi este 2/300, nr. 862; nota arabă tipărește nr. 58, număr care corespunde relatării din Kitab al-Arsh de Ibn Abi Shaybah. Nota arabă atribuie lui al-Albani o precizare despre singura relatare autentică atribuită Profetului (marfu) privind descrierea Tronului; în textul original al lui al-Albani, precizarea privește descrierea Kursi-ului.

„Cel care face tot ceea ce voiește”, adică orice lucru voiește, îl face. Când voiește un lucru, îi spune: „Fii!”, și el este. Nimeni nu face tot ceea ce voiește în afară de Allah. Dacă făpturile voiesc un lucru, voința lor are nevoie de sprijin și întâmpină piedici. Voința lui Allah nu are nevoie de sprijin și nimeni nu poate împiedica ceea ce El voiește.

Apoi a menționat dintre faptele Sale ceea ce dovedește adevărul celor aduse de trimișii Săi, spunând: „Ți-a ajuns oare istorisirea oștirilor, ale lui Faraon și ale neamului Thamud?” Ei i-au socotit mincinoși pe trimiși, iar Allah i-a făcut să fie dintre cei nimiciți.

„Ba cei care nu cred stăruie în tăgăduire”, adică ei continuă să tăgăduiască și să se împotrivească. Semnele nu le folosesc, iar poveștele nu au niciun efect asupra lor.

„Iar Allah îi cuprinde din toate părțile”, adică îi cuprinde prin știința și puterea Sa, asemenea cuvintelor Lui: „Cu adevărat, Domnul tău stă la pândă.” Aici se află o amenințare aspră pentru necredincioși cu pedeapsa Celui în a Cărui putere se află și sub a Cărui cârmuire sunt.

„Ci acesta este un Coran plin de slavă”, adică are înțelesuri cuprinzătoare și mărețe și mult bine și multă cunoaștere. „Aflat pe o Tablă Păstrată”, ferită de schimbare, adăugire și omisiune, precum și de diavoli. Aceasta este Tabla Păstrată, în care Allah a înscris toate lucrurile. Acest fapt arată măreția Coranului, însemnătatea lui și treapta sa înaltă la Allah Preaînaltul. Allah știe cel mai bine. S-a încheiat explicația acestei sure.

Sura at Tariq

VERSETELE 1 LA 17

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 17

وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ ﴿٢﴾ ٱلنَّجْمُ
ٱلثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِن كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنظُرِ ٱلْإِنسَـٰنُ مِمَّ
خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِن مَّآءٍ دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنۢ بَيْنِ ٱلصُّلْبِ
وَٱلتَّرَآئِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُۥ عَلَىٰ رَجْعِهِۦ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى ٱلسَّرَآئِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهُۥ
مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجْعِ ﴿١١﴾ وَٱلْأَرْضِ ذَاتِ
ٱلصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِٱلْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ
يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ ٱلْكَـٰفِرِينَ أَمْهِلْهُمْ
رُوَيْدًۢا ﴿١٧﴾

1. Jur pe cer și pe cel care vine noaptea! 2. Și ce te-ar putea face să știi ce este cel care vine noaptea? 3. Steaua cu lumină pătrunzătoare. 4. Nu există niciun suflet fără un păzitor asupra lui. 5. Să privească omul din ce a fost creat! 6. A fost creat dintr-un lichid care țâșnește, 7. care iese dintre șira spinării și oasele pieptului. 8. El are, cu siguranță, putere să-l aducă înapoi, 9. în Ziua în care tainele vor fi cercetate. 10. Atunci, el nu va avea nici putere, nici ajutor. 11. Jur pe cerul care trimite ploaia din nou 12. și pe pământul care se despică! 13. Cu adevărat, acesta este un cuvânt care desparte adevărul de fals 14. și nu este o glumă. 15. Ei urzesc un viclеșug, 16. iar Eu urzesc un plan. 17. Dă-le, așadar, răgaz necredincioșilor! Mai lasă-le puțin răgaz!

Allah Preaînaltul spune: „Jur pe cer și pe cel care vine noaptea!" Apoi a explicat „cel care vine noaptea" prin cuvintele: „Steaua cu lumină pătrunzătoare", adică steaua luminoasă a cărei lumină străpunge cerurile și trece prin ele, până când este văzută pe pământ. Explicația corectă este că această denumire cuprinde toate stelele cu lumină pătrunzătoare. S-a spus și că este Saturn, care străpunge cele șapte ceruri și trece prin ele, astfel încât este văzut de acolo.[87] A fost numit „cel care vine noaptea" deoarece apare noaptea. Lucrul asupra căruia se face jurământul este cuvântul Lui: „Nu există niciun suflet fără un păzitor asupra lui", care îi înregistrează faptele bune și rele, iar sufletul va fi răsplătit pentru faptele sale înregistrate.

„Să privească omul din ce a fost creat!" Adică să cugete la crearea și la începutul său. El a fost creat „dintr-un lichid care țâșnește", adică sperma, „care iese dintre șira spinării și oasele pieptului". Este posibil să însemne dintre șira spinării bărbatului și partea pieptului femeii, adică sânii ei. Este posibil și ca sensul să fie sperma care țâșnește, adică sperma bărbatului, și ca locul din care aceasta iese să se afle între șira spinării și oasele pieptului său. Poate că această explicație este mai potrivită, deoarece lichidul a fost descris ca țâșnind, lucru simțit și văzut atunci când țâșnește, iar acesta este sperma bărbatului. Tot astfel, cuvântul taraib se folosește pentru bărbat, căci oasele pieptului său corespund locului sânilor femeii. Dacă ar fi fost avută în vedere femeia, s-ar fi spus „dintre șira spinării și sâni" sau ceva asemănător. Allah știe cel mai bine.

Cel care l-a adus pe om la existență dintr-un lichid care țâșnește și iese din acest loc greu accesibil are putere să-l aducă înapoi în Viața de Apoi și să-l creeze din nou pentru înviere, ridicarea din morminte și răsplată. S-a spus și că înțelesul este: Allah are putere să readucă lichidul țâșnit în șira spinării. Deși acest înțeles este adevărat, nu acesta este sensul urmărit de verset. De aceea a spus apoi: „În Ziua în care tainele vor fi cercetate", adică vor fi puse la încercare cele ascunse în piepturi, iar binele și răul din inimi se vor arăta pe chipuri, după cum a spus Allah Preaînaltul: „În Ziua în care unele chipuri se vor albi, iar altele se vor înnegri." În această lume, multe lucruri rămân ascunse și nu se arată deschis oamenilor. În Ziua Învierii, însă, se va arăta dreptatea celor drepți și nelegiuirea celor nelegiuiți, iar lucrurile vor deveni vădite. „Atunci, el nu va avea nici putere", de la sine, cu care să se apere, „nici ajutor" din afară, prin care să biruiască. Acest jurământ privește, așadar, oamenii care făptuiesc, atât în timpul faptelor lor, cât și la răsplătirea lor.

Apoi a făcut un al doilea jurământ asupra adevărului Coranului, spunând: „Jur pe cerul care trimite ploaia din nou și pe pământul care se despică!" Cerul

[87] Nota ediției engleze: termenul arab najm, redat aici prin „stea", poate desemna un corp ceresc, inclusiv o planetă.

readuce ploaia în fiecare an, iar pământul se despică pentru a face să crească plantele, prin care trăiesc oamenii și animalele. De asemenea, cerul aduce din nou, în fiecare clipă, cele rânduite și hotărârile dumnezeiești, iar pământul se despică pentru ieșirea morților. „Cu adevărat, acesta", adică acest Coran, „este un cuvânt care desparte adevărul de fals", un adevăr limpede și vădit. „Și nu este o glumă", ci este un lucru serios. El este cuvântul care desparte grupările și părerile și prin care sunt soluționate neînțelegerile.

„Ei", adică cei care îl socotesc mincinos pe Trimis, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, și tăgăduiesc Coranul, „urzesc un viclеșug", ca să respingă prin uneltirea lor adevărul și să întărească falsul, „iar Eu urzesc un plan", ca să fac să se arate adevărul, chiar dacă necredincioșilor nu le place, și să resping falsul pe care l-au adus. Astfel se poate ști cine va birui: omul este prea slab și prea neînsemnat ca să-L învingă prin uneltirea sa pe Cel Atotputernic, Cel Atotștiutor. „Dă-le, așadar, răgaz necredincioșilor! Mai lasă-le puțin răgaz!" Ei vor afla sfârșitul faptelor lor atunci când pedeapsa se va abate asupra lor. S-a încheiat explicația acestei sure. Laudă lui Allah, Domnul lumilor![88]

[88] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „vor face", în loc de „vor afla", formularea textului de bază.

Sura al Ala

VERSETELE 1 LA 19

Numită și Sabbih. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 19

سَبِّحِ ٱسْمَ رَبِّكَ ٱلْأَعْلَى ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِى قَدَّرَ
فَهَدَىٰ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلْمَرْعَىٰ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحْوَىٰ ﴿٥﴾
سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ ٱلْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ﴿٧﴾
وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكْرَىٰ ﴿٩﴾ سَيَذَّكَّرُ مَن
يَخْشَىٰ ﴿١٠﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلْأَشْقَى ﴿١١﴾ ٱلَّذِى يَصْلَى ٱلنَّارَ
ٱلْكُبْرَىٰ ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن
تَزَكَّىٰ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ ٱسْمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ إِنَّ هَـٰذَا لَفِى ٱلصُّحُفِ
ٱلْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

1. Preamărește Numele Domnului tău, Cel Preaînalt, 2. Care a creat și a dat o înfățișare desăvârșită, 3. Care a rânduit și a călăuzit, 4. Care a făcut să răsară pășunea, 5. apoi a prefăcut-o în resturi uscate, întunecate! 6. Noi te vom face să reciți, iar tu nu vei uita, 7. decât ceea ce Allah voiește. El știe ceea ce este vădit și ceea ce este ascuns. 8. Și Noi te vom îndruma spre ceea ce este ușor. 9. Așadar, povățuiește, dacă povața este de folos! 10. Cel care se teme va lua aminte, 11. iar cel mai nefericit o va ocoli, 12. cel care va arde în Focul cel mare, 13. apoi nici nu va muri în el, nici nu va trăi. 14. A izbândit cel care s-a curățit, 15. a pomenit Numele Domnului său și a împlinit rugăciunea. 16. Însă voi preferați viața aceasta, 17. deși Viața de Apoi este mai bună și mai

trainică. 18. Cu adevărat, aceasta se află în scripturile de odinioară, 19. în scripturile lui Ibrahim și Musa.

Allah Preaînaltul poruncește preamărirea Sa, care cuprinde pomenirea Lui, adorarea Lui, supunerea înaintea slavei Sale și smerenia înaintea măreției Sale. Această preamărire trebuie să fie potrivită măreției lui Allah Preaînaltul: să fie pomenite Numele Sale cele frumoase, mai presus de orice alt nume, fiecare cu înțelesul său măreț și slăvit, și să fie pomenite faptele Sale. Printre acestea se află faptul că El a creat făpturile și le-a dat o înfățișare desăvârșită, adică le-a întocmit temeinic și le-a creat în cel mai bun chip. „Care a rânduit", printr-o rânduială pe care o urmează toate cele rânduite, „și a călăuzit" toate făpturile spre aceasta. Aceasta este călăuzirea generală, al cărei înțeles este că El a călăuzit fiecare făptură spre ceea ce îi este de folos.

El pomenește aici și binefacerile Sale din această lume. De aceea a spus: „Care a făcut să răsară pășunea", adică a coborât apa din cer și, prin ea, a făcut să crească felurite plante și iarbă multă, de care s-au bucurat oamenii, animalele domestice și toate viețuitoarele. Apoi, după ce vegetația și-a încheiat perioada de prospețime care i-a fost rânduită, plantele s-au ofilit și iarba s-a uscat. „Apoi a prefăcut-o în resturi uscate, întunecate", adică negre, făcând-o mărunțită și putrezită.

El pomenește aici și binefacerile Sale religioase. De aceea a arătat binefacerea temeliei și a izvorului lor, Coranul, spunând: „Noi te vom face să reciți, iar tu nu vei uita", adică vom păstra ceea ce ți-am revelat din Carte și îl vom așeza în inima ta, astfel încât să nu uiți nimic din el. Aceasta este o mare veste bună de la Allah pentru robul și Trimisul Său, Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui: Allah îl va învăța o știință pe care nu o va uita, „decât ceea ce Allah voiește", dintre lucrurile pe care înțelepciunea Sa cere să le facă uitate, pentru un folos și o înțelepciune desăvârșită. „El știe ceea ce este vădit și ceea ce este ascuns." Printre acestea se află și faptul că El știe ce le este de folos robilor Săi; de aceea legiuiește ceea ce voiește și hotărăște ceea ce dorește.

„Și Noi te vom îndruma spre ceea ce este ușor." Aceasta este o altă veste bună: Allah îi ușurează Trimisului Său, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, calea spre ceea ce este ușor în toate treburile sale și face ca Legea și religia Sa să fie ușoare.

„Așadar, povățuiește" prin Legea lui Allah și prin versetele Sale, „dacă povața este de folos", adică atât timp cât povața este primită și îndemnul este ascultat, fie că prin ea se obține tot ceea ce se urmărește, fie numai o parte. Sensul implicit al versetului este că, dacă povața nu aduce folos, ci sporește răul sau micșorează binele, ea nu este poruncită, ci interzisă. În privința poveților, oamenii se împart în două categorii: cei care trag folos și cei care nu trag folos.

Pe cei care trag folos i-a menționat prin cuvântul Lui: „Cel care se teme va lua aminte", adică cel care se teme de Allah. Teama de Allah Preaînaltul și cunoașterea faptului că El răsplătește faptele îl fac pe rob să se oprească de la ceea ce Allah urăște și să se străduiască să săvârșească binele.

Pe cei care nu trag folos i-a menționat prin cuvintele Lui: „Iar cel mai nefericit o va ocoli, cel care va arde în Focul cel mare", adică focul aprins care ajunge până la inimi. „Apoi nici nu va muri în el, nici nu va trăi", adică va fi chinuit cu o pedeapsă dureroasă, fără odihnă și fără răgaz, până când își va dori moartea, dar nu o va dobândi. Allah Preaînaltul a spus: „Nu se va hotărî asupra lor să moară și nu li se va ușura nimic din pedeapsa lui."

„A izbândit cel care s-a curățit", adică a câștigat și a avut izbânda cel care și-a curățit sufletul și l-a ferit de asocierea de părtași lui Allah, de nedreptate și de purtările rele. „A pomenit Numele Domnului său și a împlinit rugăciunea", adică pomenirea lui Allah i-a devenit o însușire și i-a pătruns inima, făcându-l să lucreze ceea ce Îl mulțumește pe Allah, mai ales rugăciunea, care este măsura credinței. Acesta este înțelesul acestui verset nobil. Cât despre cel care a explicat „s-a curățit" prin plata zakat al-fitr, iar „a pomenit Numele Domnului său și a împlinit rugăciunea" prin rugăciunea de Eid, această explicație intră în sensul cuvintelor și reprezintă unele dintre cazurile lor particulare, însă nu este singurul înțeles.

„Însă voi preferați viața aceasta", adică o puneți înaintea Vieții de Apoi și alegeți plăcerile ei, împuținate, tulburate și trecătoare, în locul Vieții de Apoi. „Deși Viața de Apoi este mai bună și mai trainică": este mai bună decât această lume în toate însușirile dorite și „mai trainică", deoarece este un sălaș al veșniciei, al dăinuirii și al curăției, pe când această lume este un sălaș al pieirii. Dreptcredinciosul înțelept nu alege ceea ce este mai josnic în locul a ceea ce este mai bun și nu alege plăcerea unei clipe cu prețul unei suferințe veșnice. Iubirea acestei lumi și preferarea ei înaintea Vieții de Apoi sunt rădăcina oricărui păcat.

„Cu adevărat, aceasta", adică poruncile bune și veștile vrednice de încuviințare care v-au fost menționate în această sură binecuvântată, „se află în scripturile de odinioară, în scripturile lui Ibrahim și Musa", cei mai nobili dintre trimiși după Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui și asupra lor toți. Aceste porunci se află în fiecare Lege revelată, deoarece urmăresc binele în ambele lumi și sunt folositoare în orice timp și în orice loc. S-a încheiat. Laudă lui Allah!

Sura al Ghashiyah

VERSETELE 1 LA 26

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 16

هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْغَـٰشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَـٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ
نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ ءَانِيَةٍ ﴿٥﴾ لَّيْسَ لَهُمْ
طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِى مِن جُوعٍ ﴿٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ
نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ فِيهَا
لَـٰغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ
مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِىُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾

1. Ți-a ajuns oare vestea Celei care acoperă totul? 2. Unele chipuri vor fi în Ziua aceea umilite, 3. trudite și ostenite, 4. arzând într-un Foc fierbinte, 5. adăpate dintr-un izvor clocotitor. 6. Ei nu vor avea altă hrană decât planta spinoasă numită dari, 7. care nici nu îngrașă, nici nu potolește foamea. 8. Alte chipuri vor fi în Ziua aceea pline de desfătare, 9. mulțumite de străduința lor, 10. într-o Grădină înaltă. 11. Acolo nu vei auzi vorbe deșarte. 12. În ea se află un izvor curgător. 13. În ea se află paturi înălțate, 14. Și cupe așezate, 15. Și perne rânduite, 16. Și covoare așternute.

Allah Preaînaltul amintește stările Zilei Învierii și grozăviile ei copleșitoare, care vor cuprinde făpturile prin asprimea lor. Oamenii vor fi răsplătiți pentru faptele lor și se vor despărți în două grupuri: un grup în Paradis și un grup în Focul aprins. El a vestit starea ambelor grupuri.

Despre locuitorii Focului a spus: „În Ziua aceea, unele fețe”, adică în Ziua Învierii, vor fi „umilite”, din pricina înjosirii, a rușinii și a dezonoarei; „trudite și ostenite”, adică obosite de chin, târâte pe fețe, iar focul le va acoperi

chipurile. Este posibilă și înțelegerea că vorbele Sale „Unele chipuri vor fi în Ziua aceea umilite, trudite și ostenite” se referă la viața lumească: ei săvârșeau acte de adorare și fapte, dar, fiindcă le lipsea condiția acestora, anume credința, ele vor deveni în Ziua Învierii pulbere risipită.

Totuși, deși această posibilitate este corectă ca înțeles, contextul nu o indică. Interpretarea corectă, de care suntem siguri, este prima, deoarece afirmația este legată de un timp precis, Ziua Învierii; de asemenea, aici se urmărește descrierea locuitorilor Focului în general, pe când această a doua posibilitate se referă numai la o mică parte dintre ei. În plus, pasajul descrie starea oamenilor atunci când îi va cuprinde Evenimentul Copleșitor, fără să trateze stările lor din viața lumească.

Cuvintele Sale „Arzând într-un Foc fierbinte” înseamnă un foc cu o căldură foarte puternică, ce îi înconjoară din toate părțile. „Adăpate dintr-un izvor clocotitor”, adică extrem de fierbinte: „Iar dacă vor cere ajutor, li se va da ca ajutor o apă asemenea metalului topit, care le va arde fețele” [Al-Kahf 18:29]. Aceasta este băutura lor. Cât despre hrana lor: „Ei nu vor avea altă hrană decât planta spinoasă numită dari, care nici nu îngrașă, nici nu potolește foamea”. Aceasta deoarece prin hrană se urmărește unul dintre două lucruri: fie să potolească foamea celui care o mănâncă și să-i înlăture durerea, fie să-i hrănească trupul, ferindu-l de slăbire. Această hrană nu face niciunul dintre cele două lucruri, ci este o hrană extrem de amară, urât mirositoare și josnică. Îi cerem lui Allah să ne ferească!

Cât despre oamenii binelui, fețele lor vor fi în Ziua Învierii „pline de desfătare”: prospețimea plăcerilor îi va cuprinde, trupurile lor vor străluci de această prospețime, chipurile le vor fi luminoase și vor fi nespus de bucuroși. „De străduința lor”, adică de faptele bune și de binefacerile față de robii lui Allah pe care le-au săvârșit în viața lumească, vor fi „mulțumite”, fiindcă vor găsi răsplata păstrată și înmulțită. Vor lăuda urmările acestei străduanii și vor dobândi tot ceea ce își doresc. Aceasta se va petrece deoarece ei se vor afla „într-o grădină” care cuprinde toate felurile de plăceri, „înaltă” atât prin locul ei, cât și prin locuințele sale. Locul ei este în cele mai înalte înălțimi, iar locuințele ei sunt sălașuri înalte, cu încăperi peste care sunt construite alte încăperi. De acolo vor privi darurile de cinste pe care Allah li le-a pregătit. „Roadele ei sunt aproape” [Al-Haqqah 69:23], adică are din belșug fructe delicioase, frumoase și ușor de cules. Ei le vor putea lua în orice stare s-ar afla, fără să fie nevoiți să urce într-un pom și fără să existe vreun fruct la care să nu poată ajunge.

„În ea”, adică în Paradis, „nu vei auzi vorbă deșartă”: niciun cuvânt zadarnic sau neadevărat, cu atât mai puțin vorbire interzisă. Dimpotrivă, toate cuvintele

lor vor fi frumoase și folositoare, cuprinzând pomenirea lui Allah și a binefacerilor Sale neîntrerupte asupra lor, precum și bună purtare între cei care trăiesc împreună, ceea ce bucură inimile și lărgește piepturile.

„În ea se află un izvor curgător". Aici, cuvântul „izvor" desemnează felul acestora: în ea se află izvoare curgătoare, pe care ei le fac să țâșnească și le îndreaptă cum vor și oriunde doresc. „În ea se află paturi înălțate". Paturile sunt locurile ridicate pe care stau, înalte atât prin ele însele, cât și prin așternuturile moi și confortabile așezate pe ele. „Și cupe așezate", adică vase pline cu felurite băuturi delicioase, puse înaintea lor, pregătite pentru ei și aflate la îndemână și la alegerea lor; băieții veșnic tineri vor umbla printre ei cu acestea. „Și perne rânduite", adică perne din mătase, brocart și alte materiale pe care numai Allah le cunoaște. Ele vor fi rânduite pentru a se așeza și a se rezema pe ele, iar ei vor fi scutiți de a le pune ori de a le rândui singuri. „Și covoare așternute"; acestea sunt covoare frumoase, răspândite astfel încât să umple locurile unde stau, din toate părțile.

Versetele 17 la 26

أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى ٱلْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى ٱلْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم
بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ
ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

17. Oare nu privesc ei la cămile, cum au fost create, 18. Și la cer, cum a fost înălțat, 19. Și la munți, cum au fost așezați, 20. Și la pământ, cum a fost întins? 21. Așadar, adu-le aminte! Tu ești doar unul care aduce aminte. 22. Nu ești stăpânitor asupra lor. 23. Însă pe cel care se întoarce și nu crede, 24. Allah îl va pedepsi cu pedeapsa cea mai mare. 25. Într-adevăr, la Noi este întoarcerea lor, 26. Apoi Nouă Ne revine socoteala lor.

Allah Preaînaltul îi îndeamnă pe cei care nu-l cred pe Trimis, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, precum și pe ceilalți oameni, să cugete la făpturile lui Allah care dovedesc unicitatea Sa: „Oare nu privesc ei la cămile,

cum au fost create?". Oare nu privesc la crearea lor minunată și la felul în care Allah le-a supus robilor, pentru numeroasele foloase de care au nevoie?[89]

„Și la munți, cum au fost așezați", într-o înfățișare uimitoare, prin care pământul a dobândit stabilitate și este ferit de tulburare; Allah a așezat în ei atâtea foloase mărețe. „Și la pământ, cum a fost întins?", adică a fost desfășurat pe o întindere largă și făcut cât se poate de lesnicios, pentru ca robii să se așeze pe suprafața lui, să-l poată ara, să planteze în el, să construiască și să străbată drumurile sale.

Să știi că întinderea pământului nu contrazice faptul că este o sferă rotundă, înconjurată din toate părțile de sferele cerești, așa cum dovedesc textele transmise, rațiunea, simțurile și observația. Acest lucru este menționat și cunoscut de mulți oameni, mai ales în aceste vremuri, când oamenii au ajuns să cunoască cea mai mare parte a regiunilor sale prin mijloacele pe care Allah li le-a dat și care apropie ceea ce este departe. Întinderea ar contrazice numai forma sferică a unui corp foarte mic, care, dacă ar fi aplatizat, nu ar mai avea o rotunjime vrednică de amintit. Cât despre corpul pământului, care este foarte mare și întins, el poate fi sferic și totodată întins; cele două lucruri nu se contrazic, așa cum știu cei pricepuți.

„Așadar, adu-le aminte! Tu ești doar unul care aduce aminte", adică amintește-le oamenilor, povățuiește-i, avertizează-i și vestește-le bucurie, fiindcă tu ai fost trimis să chemi făpturile la Allah și să le aduci aminte. Nu ai fost trimis ca stăpânitor care să-i constrângă, nici ca însărcinat cu faptele lor. Dacă ai împlinit ceea ce îți revine, nu ai nicio vină după aceea. Este asemenea cuvintelor Sale: „Tu nu ești un constrângător asupra lor. Așadar, adu aminte prin Coran celui care se teme de amenințarea Mea!" [Qaf 50:45].

Cuvintele Sale „Însă pe cel care se întoarce și nu crede" se referă la cel care se întoarce de la ascultare și nu crede în Allah. „Allah îl va pedepsi cu pedeapsa cea mai mare", adică pedeapsa aspră și neîncetată.

„Într-adevăr, la Noi este întoarcerea lor", adică întoarcerea făpturilor și adunarea lor în Ziua Învierii. „Apoi Nouă Ne revine socoteala lor" pentru binele și răul pe care le-au săvârșit.

Laudă lui Allah, Stăpânul lumilor!

[89] Nota ediției arabe: în niciunul dintre cele două manuscrise autorul nu a comentat separat versetul „Și la cer, cum a fost înălțat" (88:18).

Sura al Fajr

VERSETELE 1 LA 30

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

وَٱلْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَٱلشَّفْعِ وَٱلْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا
يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ فِى ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِى حِجْرٍ ﴿٥﴾

1. Pe zori, 2. Și pe zece nopți, 3. Și pe cel par și pe cel impar,[90] 4. Și pe noapte, când trece! 5. Oare se află în acestea un jurământ pentru cel înzestrat cu judecată?

Înțelesul aparent este că lucrul asupra căruia se depune jurământul este chiar cel prin care se jură. O asemenea folosire este îngăduită și întâlnită atunci când este vorba despre un lucru vădit și însemnat, cum este cazul aici. Allah Preaînaltul a jurat pe zori, care reprezintă sfârșitul nopții și începutul zilei, deoarece plecarea nopții și venirea zilei cuprind semne care arată desăvârșirea puterii lui Allah Preaînaltul și faptul că El rânduiește toate lucrurile, iar adorarea nu I se cuvine decât Lui. La ivirea zorilor are loc o rugăciune aleasă și măreață, pe care se cuvine ca Allah să jure. De aceea a jurat după aceea pe cele zece nopți. Potrivit părerii corecte, acestea sunt ultimele zece nopți din Ramadan sau primele zece nopți din Dhu al-Hijjah. Sunt nopți care cuprind zile alese, în care au loc acte de adorare și fapte de apropiere de Allah care nu se întâlnesc în altele.[91]

În cele zece nopți din Ramadan se află Noaptea Hotărârii, care este mai bună decât o mie de luni. În timpul zilelor lor se ține postul de la sfârșitul Ramadanului, unul dintre marii stâlpi ai Islamului. În cele zece zile din Dhu al-

[90] Nota ediției engleze: potrivit unei interpretări menționate de Ibn Ashur și de alți comentatori, „cel par" este a zecea zi din Dhu al-Hijjah, Ziua Jertfei, iar „cel impar" este a noua zi, Ziua de Arafah.

[91] Nota ediției arabe: a se vedea Zad al-Maad de Ibn al-Qayyim, 1/56, despre compararea meritelor primelor zece zile din Dhu al-Hijjah și ale ultimelor zece nopți din Ramadan.

Hijjah are loc șederea la Arafah, în care Allah le dăruiește robilor Săi o iertare ce-l întristează pe Satana. Satana nu a fost văzut mai umilit și mai alungat decât în Ziua de Arafah[92], din pricina pogorârii îngerilor și a milei lui Allah asupra robilor Săi pe care le vede. În aceste zile se îndeplinesc multe dintre riturile Hajjului și ale Umrei. Acestea sunt lucruri mărețe, vrednice ca Allah să jure pe ele. „Și pe noapte, când trece!", adică atunci când înaintează și își lasă întunericul asupra robilor, iar ei se liniștesc, se odihnesc și își găsesc tihna, prin mila și înțelepciunea Lui, Preaînaltul. „Oare se află în acestea", care au fost amintite, „un jurământ pentru cel înzestrat cu judecată?", adică pentru cel care are minte. Da, chiar și o parte dintre acestea este de ajuns pentru cel care are o inimă sau își pleacă urechea și este cu luare-aminte.

Versetele 6 la 14

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾ إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ ﴿٧﴾ ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ
مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَـٰدِ ﴿٨﴾ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُوا۟ ٱلصَّخْرَ بِٱلْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِى
ٱلْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ طَغَوْا۟ فِى ٱلْبِلَـٰدِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوا۟ فِيهَا
ٱلْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ
لَبِٱلْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾

6. Oare nu ai văzut ce a făcut Domnul tău cu Ad, 7. Iram, cei cu stâlpi, 8. Asemenea cărora nu au fost creați alții în ținuturi, 9. Și cu Thamud, cei care au tăiat stânca în vale, 10. Și cu Faraon, cel cu țăruși, 11. Care au întrecut măsura în ținuturi 12. Și au înmulțit stricăciunea în ele? 13. Atunci Domnul tău a revărsat asupra lor un bici de pedeapsă. 14. Cu adevărat, Domnul tău stă la pândă.

Allah Preaînaltul spune: „Oare nu ai văzut", cu inima și cu înțelegerea ta, „ce a făcut" cu aceste neamuri răzvrătite: cu Ad, adică Iram, tribul cunoscut din Yemen, „cei cu stâlpi", adică cei cu mare putere, trufie și tiranie? „Asemenea cărora nu au fost creați alții în ținuturi", adică în toate ținuturile, în privința puterii și a tăriei. Este așa cum le-a spus profetul lor, Hud, pacea fie asupra lui: „Și amintiți-vă că El v-a făcut urmași după neamul lui Nuh și v-a sporit puterea

[92] Nota ediției arabe: relatarea despre Satana în Ziua de Arafah este consemnată de Malik în al-Muwatta, Cartea Hajjului, capitolul Jami al-Hajj, și, prin el, de Abd ar-Razzaq (nr. 8832), ca relatare mursal de la Talhah ibn Ubayd Allah ibn Kurayz (numele este prescurtat în nota arabă), adică fără menționarea companionului în lanțul transmiterii.

trupului. Așadar, amintiți-vă de binefacerile lui Allah, poate că veți izbândi!" [Al-Araf 7:69].

„Și cu Thamud, cei care au tăiat stânca în vale", adică în valea al-Qura. Prin puterea lor, ei au tăiat stâncile și și-au făcut locuințe în ele. „Și cu Faraon, cel cu țăruși", adică stăpânul ostașilor care i-au întărit domnia așa cum țărușii întăresc ceea ce se dorește a fi susținut prin ei. „Care au întrecut măsura în ținuturi"; această descriere se referă la Ad, Thamud, Faraon și la cei care le-au urmat calea. Ei au întrecut măsura în ținuturile lui Allah și i-au vătămat pe robii lui Allah în religia și în viața lor lumească. De aceea a spus: „Și au înmulțit stricăciunea în ele", adică săvârșirea necredinței și a ramurilor ei dintre feluritele păcate, precum și strădania de a lupta împotriva trimișilor și de a-i abate pe oameni de la calea lui Allah. Când au ajuns la un grad de răzvrătire care le-a atras pieirea, Allah a trimis asupra lor o parte din pedeapsa Sa și un bici de chin. „Cu adevărat, Domnul tău stă la pândă" față de cel care nu-L ascultă. El îi dă un scurt răgaz, apoi îl apucă așa cum apucă Cel Atotputernic, Cel Atotstăpânitor.

Versetele 15 la 20

فَأَمَّا ٱلْإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ رَبُّهُۥ فَأَكْرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾
وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَهَٰنَنِ ﴿١٦﴾ كَلَّا بَل لَّا
تُكْرِمُونَ ٱلْيَتِيمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿١٨﴾ وَتَأْكُلُونَ
ٱلتُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا ﴿١٩﴾ وَتُحِبُّونَ ٱلْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾

15. Cât despre om, atunci când Domnul său îl pune la încercare, îl cinstește și-i dăruiește belșug, el spune: „Domnul meu m-a cinstit!" 16. Dar când îl pune la încercare și-i micșorează mijloacele de trai, el spune: „Domnul meu m-a înjosit!" 17. Nicidecum! Dimpotrivă, voi nu-l cinstiți pe orfan, 18. Și nu vă îndemnați unii pe alții să-l hrăniți pe sărman, 19. Și mâncați moștenirea, înghițind-o în întregime,[93] 20. Și iubiți averea cu o dragoste mare.

Allah Preaînaltul vestește despre firea omului, așa cum este ea: el este neștiutor, nedrept și nu cunoaște urmările. El socotește că starea în care se află va continua și nu se va schimba. Crede că faptul că Allah îl cinstește în viața

[93] Nota ediției engleze: az-Zamakhshari și al-Baghawi explică faptul că moștenitorii de sex masculin păstrau întreaga avere pentru ei, lipsindu-i de partea lor pe ceilalți îndreptățiți, precum femeile și orfanii; aceasta era o nedreptate gravă.

lumească și revarsă binefaceri asupra lui arată că este cinstit și apropiat de El. Iar dacă „îi micșorează mijloacele de trai", adică i le restrânge astfel încât are numai cât îi ajunge, fără să-i prisosească, el crede că aceasta este o înjosire din partea lui Allah. Allah respinge această socoteală spunând: „Nicidecum!". Nu oricine primește de la Mine binefaceri în această lume este cinstit la Mine și nu oricine căruia i-am restrâns mijloacele de trai este înjosit la Mine. Bogăția și sărăcia, belșugul și strâmtorarea sunt o încercare și o testare din partea lui Allah pentru robii Săi, ca să vadă cine va răspunde prin recunoștință și răbdare, pentru a-i dărui o răsplată îmbelșugată, și cine nu va face aceasta, pentru a-l trece prin chinul cel greu.

De asemenea, faptul că preocuparea robului se oprește numai la dorințele sale arată o slăbiciune a râvnei. De aceea, Allah i-a mustrat pentru lipsa lor de grijă față de starea făpturilor nevoiașe, spunând: „Nicidecum! Dimpotrivă, voi nu-l cinstiți pe orfan", care și-a pierdut tatăl și pe cel care îi câștigă traiul și are nevoie să-i fie mângâiată inima și să fie tratat cu bunătate. Voi nu-l cinstiți, ci îl înjosiți. Aceasta arată lipsa milei din inimile voastre și lipsa dorinței de a face bine. „Și nu vă îndemnați unii pe alții să-l hrăniți pe sărman", adică nu vă încurajați reciproc să-i hrăniți pe cei nevoiași, dintre săraci și sărmani. Aceasta se întâmplă din pricina zgârceniei față de bunurile lumești și a iubirii puternice pentru ele, care s-a statornicit în inimi.

De aceea a spus: „Și mâncați moștenirea", adică averea lăsată în urmă, „înghițind-o în întregime", cu lăcomie, fără să lăsați nimic din ea. „Și iubiți averea cu o dragoste mare", adică foarte puternică. Aceasta este asemenea cuvintelor Sale: „Dar voi alegeți viața lumească, deși Viața de Apoi este mai bună și mai dăinuitoare" [Al-Ala 87:16-17] și: „Nicidecum! Dimpotrivă, voi iubiți viața grabnică și lăsați deoparte Viața de Apoi" [Al-Qiyamah 75:20-21].

Versetele 21 la 30

كَلَّآ إِذَا دُكَّتِ ٱلْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلْمَلَكُ صَفًّا
صَفًّا ﴿٢٢﴾ وَجِاْىٓءَ يَوْمَئِذٍۭ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ وَأَنَّىٰ لَهُ
ٱلذِّكْرَىٰ ﴿٢٣﴾ يَقُولُ يَٰلَيْتَنِى قَدَّمْتُ لِحَيَاتِى ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ
عَذَابَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ
ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ٱرْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾ فَٱدْخُلِى فِى
عِبَٰدِى ﴿٢٩﴾ وَٱدْخُلِى جَنَّتِى ﴿٣٠﴾

21. Nicidecum! Când pământul va fi sfărâmat, lovitură după lovitură, 22. Și va veni Domnul tău, iar îngerii vor fi rând după rând, 23. Și în Ziua aceea va fi adus Iadul, atunci omul își va aduce aminte; dar la ce-i va mai folosi aducerea-aminte? 24. Va spune: „O, de-aș fi trimis ceva înainte pentru viața mea!” 25. În Ziua aceea nimeni nu va pedepsi asemenea pedepsei Lui 26. Și nimeni nu va lega asemenea legării Lui. 27. O, tu, suflet liniștit, 28. Întoarce-te la Domnul tău, mulțumit și primit cu mulțumire! 29. Intră printre robii Mei 30. Și intră în Paradisul Meu!

„Nicidecum!”, adică nu tot ceea ce iubiți dintre averi și plăcerile pentru care vă întreceți unii cu alții va rămâne pentru voi. Înaintea voastră se află o zi măreață și o spaimă cumplită, în care pământul, munții și tot ceea ce se află pe ei vor fi sfărâmate, până când pământul va deveni o câmpie netedă, fără adâncituri și fără ridicături. Allah va veni în umbre de nori pentru a judeca între robii Săi, iar toți îngerii cei nobili, locuitorii cerurilor, vor veni „rând după rând”: îngerii fiecărui cer vor veni într-un rând și vor înconjura făpturile aflate sub ei. Aceste rânduri sunt rânduri de supunere și smerenie înaintea Împăratului, Cel Atotstăpânitor. „Și în Ziua aceea va fi adus Iadul”, condus de îngeri cu lanțuri. Când se vor petrece aceste lucruri, „atunci omul își va aduce aminte” de binele și răul pe care le-a trimis înainte. „Dar la ce-i va mai folosi aducerea-aminte?”: timpul ei va fi trecut și prilejul ei se va fi dus. Atunci, plin de regret pentru neglijența sa față de Allah, „va spune: O, de-aș fi trimis ceva înainte pentru viața mea!”, adică o faptă bună pentru viața mea veșnică și nepieritoare. Este asemenea cuvintelor Sale: „Va spune: O, de-aș fi urmat o cale împreună cu Trimisul! Vai mie! De nu l-aș fi luat pe cutare drept prieten apropiat!” [Al-Furqan 25:27-28]. Aceasta dovedește că viața pe care trebuie să

ne străduim să o dobândim, să o desăvârșim și să-i întregim desfătările este viața din sălașul statorniciei, fiindcă acela este sălașul veșniciei și al dăinuirii.

„În Ziua aceea nimeni nu va pedepsi asemenea pedepsei Lui" pe cel care a neglijat acea Zi și a uitat să lucreze pentru ea. „Și nimeni nu va lega asemenea legării Lui": ei vor fi legați în lanțuri de foc, târâți pe fețe în apă clocotită, apoi arși în Foc. Aceasta este răsplata nelegiuiților.

Cât despre cel care a crezut în Allah, și-a găsit liniștea în El și i-a crezut pe trimișii Săi, lui i se va spune: „O, tu, suflet liniștit", liniștit prin pomenirea lui Allah, odihnit în iubirea Lui și care și-a găsit bucuria în El, „întoarce-te la Domnul tău", Cel care te-a crescut prin binefacerile Sale și a revărsat asupra ta bunătatea Sa, prin care ai devenit unul dintre cei apropiați și iubiți de El, „mulțumit și primit cu mulțumire": mulțumit de Allah și de răsplata cu care te-a cinstit, iar Allah mulțumit de tine. „Intră printre robii Mei și intră în Paradisul Meu!" Aceste cuvinte îi sunt adresate sufletului în Ziua Învierii și îi sunt adresate și în timpul agoniei și al morții.

Laudă lui Allah, Stăpânul lumilor!

Sura al Balad

VERSETELE 1 LA 20

Numită și La uqsim. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 20

لَآ أُقْسِمُ بِهَـٰذَا ٱلْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلٌّۢ بِهَـٰذَا ٱلْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا
وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ فِى كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ
أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٧﴾
أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَـٰهُ ٱلنَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾
فَلَا ٱقْتَحَمَ ٱلْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾
أَوْ إِطْعَـٰمٌ فِى يَوْمٍ ذِى مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا
ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا۟
بِٱلْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا
هُمْ أَصْحَـٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌۢ ﴿٢٠﴾

1. Jur pe această cetate, 2. Iar tu sălășluiești în această cetate, 3. Și pe părinte și pe ceea ce a născut! 4. Cu adevărat, Noi l-am creat pe om în trudă. 5. Oare socotește că nimeni nu va avea putere asupra lui? 6. El spune: „Am risipit avere multă!” 7. Oare socotește că nimeni nu l-a văzut? 8. Oare nu i-am dat doi ochi, 9. Și o limbă și două buze, 10. Și nu i-am arătat cele două căi? 11. Dar el nu a străbătut urcușul greu. 12. Și ce te va face să știi ce este urcușul greu? 13. Eliberarea unui rob 14. Sau hrănirea, într-o zi de foamete, 15. A unui orfan dintre rude 16. Sau a unui sărman lipit de pământ. 17. Apoi să fie dintre cei care cred, se îndeamnă unii pe alții la răbdare și se îndeamnă unii

pe alții la milă. 18. Aceștia sunt cei ai dreptei. 19. Iar cei care nu cred în semnele Noastre sunt cei ai stângii. 20. Asupra lor va fi un Foc închis.

Allah Preaînaltul jură pe „această cetate" sigură, care este Mecca cea cinstită, cel mai ales dintre toate ținuturile, mai ales în timpul sălășluirii Trimisului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, în ea. „Și pe părinte și pe ceea ce a născut!", adică pe Adam și pe urmașii lui.

Lucrul asupra căruia se depune jurământul este afirmația Sa: „Cu adevărat, Noi l-am creat pe om în trudă". Este posibil ca prin aceasta să se înțeleagă greutățile pe care le îndură și le înfruntă în viața lumească, în viața dintre moarte și înviere și în Ziua martorilor. El trebuie să se străduiască să săvârșească faptele care îl vor elibera de aceste greutăți și îi vor aduce bucurie și fericire neîntrerupte. Dacă nu va face astfel, va continua să îndure chinul cel aspru pentru totdeauna. Este posibilă și înțelegerea: Noi l-am creat pe om în cea mai bună alcătuire și cu o făptură puternică, astfel încât să poată acționa și să poată săvârși lucrări grele. Cu toate acestea, el nu I-a mulțumit lui Allah pentru această mare binefacere, ci s-a trufit din pricina bunăstării și a îndrăznit împotriva Creatorului său. Din neștiință și nedreptate, a socotit că această stare îi va dăinui și că va avea o putere nestingherită, care nu-i va fi luată. De aceea a spus Allah Preaînaltul: „Oare socotește că nimeni nu va avea putere asupra lui?".

El întrece măsura și se fălește cu averile pe care le-a cheltuit pentru poftele sale, spunând: „Am risipit avere multă!", adică multă avere, grămădită una peste alta. Allah Preaînaltul a numit cheltuirea pentru pofte și păcate o risipire care nimicește averea, fiindcă cel care cheltuiește nu trage niciun folos din ceea ce a cheltuit, iar din cheltuirea sa nu-i rămân decât regretul, pierderea, oboseala și lipsa. El nu este asemenea celui care cheltuiește pentru mulțumirea lui Allah, pe calea binelui, fiindcă acesta a făcut negoț cu Allah și a câștigat de multe ori mai mult decât a cheltuit. Allah a spus, amenințându-l pe cel care se fălește cu ceea ce a cheltuit pentru pofte: „Oare socotește că nimeni nu l-a văzut?". Oare socotește că Allah nu-l vede în această faptă și că nu-i va cere socoteală pentru lucrurile mici și mari? Ba da, Allah l-a văzut, i-a păstrat faptele și i-a rânduit pe scribii cei nobili să scrie tot binele și răul pe care le-a săvârșit.

Apoi i-a amintit binefacerile Sale, spunând: „Oare nu i-am dat doi ochi, și o limbă și două buze?", pentru frumusețe, vedere, vorbire și celelalte foloase necesare pe care acestea le aduc. Acestea sunt binefacerile vieții lumești. Apoi a amintit binefacerile religiei: „Și nu i-am arătat cele două căi?", adică drumul binelui și drumul răului. I-am arătat deosebirea dintre călăuzire și rătăcire și dintre calea dreaptă și abatere. Aceste daruri îmbelșugate cer robului să

împlinească drepturile lui Allah, să-I mulțumească pentru binefacerile Sale și să nu se folosească de ele pentru a săvârși neascultări față de Allah.

Însă acest om nu a făcut astfel: „Dar el nu a străbătut urcușul greu", adică nu a pătruns pe el și nu l-a trecut, fiindcă și-a urmat poftele, iar acest urcuș îi este greu.

Apoi a explicat acest urcuș prin cuvintele Sale: „Eliberarea unui rob", adică eliberarea lui din robie prin dezrobire sau ajutarea lui să-și achite contractul de eliberare. Cu atât mai mult intră aici eliberarea captivului musulman aflat la necredincioși. „Sau hrănirea, într-o zi de foamete", adică de foamete cumplită, prin a da de mâncare atunci când oamenii au cea mai mare nevoie: „A unui orfan dintre rude", unind astfel faptul că este orfan, sărac și rudă; „sau a unui sărman lipit de pământ", adică lipit de țărână din pricina nevoii și a lipsurilor.

„Apoi să fie dintre cei care cred", săvârșind fapte bune; adică au crezut cu inimile lor în tot ceea ce trebuie crezut și au săvârșit fapte bune cu mădularele lor. Aici intră orice cuvânt și orice faptă obligatorie sau recomandată. „Se îndeamnă unii pe alții la răbdare" în ascultarea de Allah, în ferirea de neascultarea față de El și în îndurarea hotărârilor Sale dureroase. Ei se încurajează reciproc să împlinească acestea și să li se supună, îndeplinindu-le pe deplin, cu pieptul larg deschis și cu sufletul liniștit. „Și se îndeamnă unii pe alții la milă" față de făpturi, dând celor nevoiași, învățându-i pe cei neștiutori, împlinind tot ceea ce le este necesar și ajutându-i în treburile lor religioase și lumești. De asemenea, fiecare să iubească pentru ei ceea ce iubește pentru sine și să urască pentru ei ceea ce urăște pentru sine.[94]

„Aceștia", care au împlinit aceste însușiri și cărora Allah le-a dat izbânda să străbată acest urcuș, „sunt cei ai dreptei", fiindcă au îndeplinit ceea ce Allah le-a poruncit dintre drepturile Sale și drepturile robilor Săi și au părăsit ceea ce le-a interzis. Acesta este semnul fericirii și dovada ei.

„Iar cei care nu cred în semnele Noastre", aruncând aceste lucruri în spatele lor, fără să creadă cele vestite de Allah și fără să aibă credință în El, fără să săvârșească fapte bune și fără să aibă milă de robii lui Allah, aceia „sunt cei ai stângii". „Asupra lor va fi un Foc închis", adică încuiat, cu stâlpi prelungi așezați în spatele ușilor sale, ca acestea să nu se deschidă, astfel încât ei să rămână în strâmtorare, neliniște și chin.

Laudă lui Allah!

[94] Nota ediției arabe: în ambele manuscrise, autorul folosește aici formularea „cei care cred și săvârșesc fapte bune". Cuvintele „săvârșind fapte bune" au fost păstrate în explicație; ele nu fac parte din textul versetului 90:17.

Sura ash Shams

VERSETELE 1 LA 15

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 15

وَٱلشَّمْسِ وَضُحَىٰهَا ﴿١﴾ وَٱلْقَمَرِ إِذَا تَلَىٰهَا ﴿٢﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا جَلَّىٰهَا ﴿٣﴾
وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰهَا ﴿٤﴾ وَٱلسَّمَآءِ وَمَا بَنَىٰهَا ﴿٥﴾ وَٱلْأَرْضِ وَمَا
طَحَىٰهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّىٰهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَىٰهَا ﴿٨﴾ قَدْ
أَفْلَحَ مَن زَكَّىٰهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ
بِطَغْوَىٰهَآ ﴿١١﴾ إِذِ ٱنۢبَعَثَ أَشْقَىٰهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ نَاقَةَ ٱللَّهِ
وَسُقْيَىٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمْ
فَسَوَّىٰهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَىٰهَا ﴿١٥﴾

1. Pe soare și pe strălucirea lui, 2. Și pe lună, când îl urmează, 3. Și pe zi, când îl scoate la iveală, 4. Și pe noapte, când îl acoperă, 5. Și pe cer și pe Cel care l-a clădit, 6. Și pe pământ și pe Cel care l-a întins, 7. Și pe suflet și pe Cel care l-a întocmit 8. Și i-a insuflat nelegiuirea și evlavia sa! 9. Cu adevărat, a izbândit cel care îl curăță 10. Și a pierdut cel care îl pângărește. 11. Thamud a tăgăduit din pricina răzvrătirii sale, 12. Când s-a ridicat cel mai nelegiuit dintre ei. 13. Atunci Trimisul lui Allah le-a spus: „Păziți-vă să vătămați cămila lui Allah și dreptul ei la apă!" 14. Însă ei l-au socotit mincinos și au înjunghiat-o. Atunci Domnul lor i-a nimicit pentru păcatul lor, cuprinzându-i deopotrivă. 15. Și El nu Se teme de urmarea acesteia.

Allah Preaînaltul a jurat prin aceste semne mărețe asupra sufletului care izbândește și asupra altor suflete, cele nelegiuite. El a spus: „Pe soare și pe strălucirea lui", adică pe lumina lui și pe folosul care vine de la el. „Și pe lună,

când îl urmează", adică îl urmează în fazele sale și în lumină. „Și pe zi, când îl scoate la iveală", adică face vădit și luminează ceea ce se află pe suprafața pământului. „Și pe noapte, când îl acoperă", adică acoperă fața pământului, astfel încât ceea ce se află pe ea devine întunecat. Alternanța întunericului și a luminii, a soarelui și a lunii în această lume, cu rânduială, desăvârșire și în folosul robilor, este una dintre cele mai mari dovezi că Allah cunoaște orice lucru, are putere asupra oricărui lucru și că numai El este Cel vrednic de adorare, iar orice altceva adorat în afara Lui este fals. În cuvintele „Și pe cer și pe Cel care l-a clădit", este posibil ca particula arabă „ma" să fie un pronume relativ, astfel încât jurământul să fie pe cer și pe Cel care l-a clădit, adică Allah Preaînaltul. Este posibilă și valoarea ei de particulă care formează un substantiv verbal, astfel încât jurământul să fie pe cer și pe clădirea lui, care se află la culmea trăiniciei, desăvârșirii și frumuseții pe care le putem concepe. Asemenea este și afirmația Sa: „Și pe pământ și pe Cel care l-a întins", adică l-a desfășurat și l-a lărgit, astfel încât făpturile să se poată folosi de el în toate felurile.

În cuvintele „Și pe suflet și pe Cel care l-a întocmit" este posibil să fie vorba despre sufletul tuturor făpturilor vii, așa cum susține această formulare generală. Este posibil și ca jurământul să fie pe sufletul omului supus obligațiilor religioase, după cum arată ceea ce urmează. În orice caz, sufletul este un semn măreț dintre semnele Sale, pe care se cuvine să jure: el are o finețe și o ușurință deosebite, este iute în deplasare și mișcare, în schimbare și în felul în care este influențat, precum și în trăirile sale, precum preocuparea, voința, intenția, iubirea și ura. Fără el, trupul ar fi doar o statuie fără niciun folos. Întocmirea lui în starea în care se află este unul dintre semnele măreție ale lui Allah.

Cuvintele Sale „Cu adevărat, a izbândit cel care îl curăță" înseamnă: cel care și-a curățat sufletul de păcate, l-a purificat de defecte, l-a înălțat prin ascultarea de Allah și l-a ridicat prin cunoașterea folositoare și fapta bună. „Și a pierdut cel care îl pângărește", adică și-a ascuns sufletul cel nobil, care nu este vrednic să fie înăbușit și ascuns, pângărindu-l cu josnicii, defecte și păcate, părăsind ceea ce îl desăvârșește și îl face să crească și folosind ceea ce îl urâțește și îl înjosește.

„Thamud a tăgăduit din pricina răzvrătirii sale”, adică din pricina depășirii măsurii, a trufiei față de adevăr și a aroganței față de trimisul lor. „Când s-a ridicat cel mai nelegiuit dintre ei”, adică cel mai nelegiuit din trib, Qudar ibn Salif[95], pentru a înjunghia cămila, după ce ei s-au înțeles asupra acestui lucru, i l-au poruncit, iar el le-a dat ascultare. Atunci „Trimisul lui Allah” le-a spus, adică Salih, pacea fie asupra lui, i-a avertizat: „Cămila lui Allah și dreptul ei la apă!”, adică păziți-vă să înjunghiați cămila lui Allah, pe care El a făcut-o un semn măreț pentru voi. Nu răspundeți binefacerii lui Allah, prin care vă adapă cu laptele ei, înjunghiind-o! Ei l-au socotit mincinos pe profetul lor Salih „și au înjunghiat-o. Atunci Domnul lor i-a nimicit pentru păcatul lor”, adică i-a distrus și i-a cuprins cu pedeapsa Sa. A trimis asupra lor strigătul de deasupra lor și cutremurul de sub ei, astfel încât au rămas căzuți în genunchi, fără viață. Nu mai găseai printre ei pe nimeni care să cheme ori să răspundă. „Cuprinzându-i deopotrivă”, adică i-a făcut egali în pedeapsă. „Și El nu Se teme de urmarea acesteia”, adică de consecința ei. Cum S-ar teme Cel Atotstăpânitor, de sub a Cărui putere și cârmuire nu iese nicio făptură, Cel Înțelept în tot ceea ce a hotărât și a legiuit?

S-a încheiat. Laudă lui Allah!

[95] Nota ediției arabe: a se vedea al-Bukhari (nr. 3377) și Muslim (nr. 2855).

Sura al Layl

VERSETELE 1 LA 21

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 21

وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ﴿١﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ ٱلذَّكَرَ
وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ﴿٥﴾
وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ
وَٱسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِٱلْحُسْنَىٰ ﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا
يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْءَاخِرَةَ
وَٱلْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾ لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا
ٱلْأَشْقَى ﴿١٥﴾ ٱلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلْأَتْقَى ﴿١٧﴾
ٱلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾
إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

1. Pe noapte, când acoperă, 2. Și pe zi, când se arată luminoasă, 3. Și pe Cel care a creat bărbatul și femeia! 4. Cu adevărat, străduințele voastre sunt felurite. 5. Cât despre cel care dăruiește și se teme de Allah, 6. Și crede în cele mai bune, 7. Îi vom ușura calea către ceea ce este ușor. 8. Iar celui care este zgârcit și se socotește lipsit de nevoie 9. Și tăgăduiește cele mai bune, 10. Îi vom ușura calea către ceea ce este greu. 11. Averea nu-i va fi de niciun folos când va pieri. 12. Cu adevărat, Nouă Ne revine călăuzirea 13. Și ale Noastre sunt Viața de Apoi și viața de acum. 14. V-am avertizat despre un Foc ce arde cu flăcări, 15. În care nu va arde decât cel mai nelegiuit, 16. Care a tăgăduit și s-a întors. 17. Și va fi ținut departe de el cel mai evlavios, 18. Care își dă

averea pentru a se curăța, 19. Fără să răsplătească prin aceasta vreo binefacere a cuiva față de el, 20. Ci numai căutând Fața Domnului său, Cel Preaînalt. 21. Și, cu siguranță, el va fi mulțumit.

Acesta este un jurământ al lui Allah pe timpul în care au loc faptele robilor, în feluritele lor stări. El a spus: „Pe noapte, când acoperă", adică învăluie făpturile în întunericul ei, astfel încât fiecare se liniștește la adăpostul și în locuința sa, iar robii se odihnesc de trudă și de oboseală. „Și pe zi, când se arată luminoasă" pentru făpturi, care se luminează cu lumina ei și se răspândesc pentru a se îngriji de treburile lor.

„Și pe Cel care a creat bărbatul și femeia!" Dacă particula „ma" are valoare de pronume relativ, atunci este un jurământ pe Sine, Cel Nobil, descris ca fiind Creatorul bărbaților și al femeilor. Iar dacă particula formează un substantiv verbal, atunci este un jurământ pe crearea de către El a bărbatului și a femeii și pe desăvârșirea înțelepciunii Sale în aceasta: El a creat, din fiecare fel de viețuitoare pe care voiește să-l păstreze, un mascul și o femelă, pentru ca specia să dăinuie și să nu piară. I-a condus pe fiecare către celălalt prin lanțul dorinței și i-a făcut potriviți unul pentru altul. Binecuvântat fie Allah, Cel mai bun dintre creatori!

Afirmația Sa „Cu adevărat, strădaniile voastre sunt felurite" este lucrul asupra căruia se depune jurământul. Strădaniile voastre, voi cei supuși obligațiilor religioase, se deosebesc mult, potrivit deosebirii faptelor însele, a măsurii lor și a râvnei cu care sunt săvârșite, precum și potrivit scopului urmărit prin ele. Este acesta Fața lui Allah, Cel Preaînalt și Veșnic, astfel încât fapta să dăinuie prin dăinuirea Lui și să-i folosească celui care a săvârșit-o? Sau este un scop trecător și pieritor, astfel încât strădania să se piardă odată cu dispariția lui și să piară odată cu pieirea lui? Aceasta este starea oricărei fapte prin care se urmărește altceva decât Fața lui Allah Preaînaltul.

De aceea a înfățișat pe larg starea făptuitorilor și descrierea faptelor lor, spunând: „Cât despre cel care dăruiește", adică oferă ceea ce i s-a poruncit dintre actele de adorare care țin de avere, precum zakatul, cheltuielile, ispășirile, milosteniile și cheltuirea pentru felurile de bine; precum și actele de adorare trupești, ca rugăciunea, postul și altele, și cele care le îmbină, precum Hajjul, Umra și altele asemenea; „și se teme de Allah", ferindu-se de ceea ce i s-a interzis dintre lucrurile oprite și păcatele de toate felurile; „și crede în cele mai bune", adică socotește adevărată mărturisirea că nu există altă divinitate vrednică de adorare în afara lui Allah, împreună cu toate convingerile religioase pe care le arată ea și cu răsplata din Viața de Apoi care decurge din ele, „îi vom ușura calea către ceea ce este ușor". Îi vom înlesni treaba și îi vom face ușoară

orice faptă bună, precum și părăsirea oricărui rău, fiindcă a împlinit mijloacele ușurinței, iar Allah i-a dăruit această ușurință.

„Iar celui care este zgârcit" cu ceea ce i s-a poruncit, părăsind cheltuirea obligatorie și recomandată și neavând inimă să împlinească ceea ce îi revine; „și se socotește lipsit de nevoie" față de Allah, lăsând deoparte adorarea Lui, fără să vadă că sufletul său are cea mai mare nevoie de Domnul său și că nu poate dobândi mântuire, izbândă sau reușită decât dacă El este Cel pe care îl iubește, Îl adoră, Îl caută și spre care se îndreaptă; „și tăgăduiește cele mai bune", adică acele convingeri bune pe care Allah le-a poruncit robilor să le socotească adevărate, „îi vom ușura calea către ceea ce este greu", adică spre starea grea și însușirile vrednice de ocară. Îi va fi înlesnit răul oriunde s-ar afla și îi vor fi rânduite faptele de neascultare. Îi cerem lui Allah să ne ferească!

„Averea nu-i va fi de niciun folos", averea care l-a făcut să întreacă măsura, să se creadă lipsit de nevoie și să fie zgârcit, „când va pieri", adică atunci când va fi nimicit și va muri. Omul nu este însoțit decât de fapta sa bună. Cât despre averea din care nu a dat ceea ce era obligatoriu, aceasta va fi o nenorocire pentru el, fiindcă nu a trimis din ea nimic înainte pentru Viața sa de Apoi.

„Cu adevărat, Nouă Ne revine călăuzirea", adică drumul călăuzirii drepte duce la Allah și apropie de mulțumirea Sa. Cât despre rătăcire, căile ei sunt închise față de Allah și nu-l duc pe cel care le urmează decât la pedeapsa cea aspră.

„Și ale Noastre sunt Viața de Apoi și viața de acum", ca stăpânire și cârmuire, fără ca El să aibă vreun asociat în ele. Așadar, cei care caută ceva să-și îndrepte cererea către El și să-și desprindă nădejdea de făpturi.

„V-am avertizat despre un Foc ce arde cu flăcări", adică se aprinde și dogorește. „În care nu va arde decât cel mai nelegiuit, care a tăgăduit" vestea „și s-a întors" de la poruncă.

„Și va fi ținut departe de el cel mai evlavios, care își dă averea pentru a se curăța", adică urmărind să-și curețe și să-și purifice sufletul de păcate și întinări, căutând Fața lui Allah Preaînaltul. Aceasta arată că, dacă o cheltuială recomandată presupune părăsirea unei obligații, precum achitarea unei datorii, întreținerea cuiva sau altele asemenea, ea nu este legiuită. Mai mult, potrivit multor învățați, darul său este respins, deoarece omul nu se curăță prin săvârșirea unei fapte recomandate care îl face să piardă o obligație.

„Fără să răsplătească prin aceasta vreo binefacere a cuiva față de el": nicio făptură nu i-a făcut acestui om evlavios o binefacere fără ca el să o fi răsplătit. Ba este posibil ca el să fie cel care le-a făcut oamenilor binefaceri, astfel încât este un rob devotat numai lui Allah, fiindcă el este legat numai de binefacerea Lui. Cât despre cel căruia i-a rămas de răsplătit o binefacere a oamenilor, pe

care nu a recompensat-o și nu a înapoiat-o, acela va fi nevoit să le acorde ceva și să facă pentru ei lucruri care îi micșorează sinceritatea.

Acest verset îl cuprinde pe Abu Bakr as-Siddiq, Allah să fie mulțumit de el; mai mult, s-a spus că a fost revelat datorită lui. Nimeni nu-i făcuse o binefacere pe care el să mai trebuiască să o răsplătească, nici măcar Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, în afară de binefacerea adusă de Trimis, care nu poate fi răsplătită: chemarea la religia Islamului și învățarea călăuzirii și a religiei adevărului. Allah și Trimisul Său au asupra fiecărui om o binefacere care nu poate fi răsplătită sau întoarsă. Versetul îi cuprinde pe toți cei care au această însușire aleasă: nu le-a rămas de răsplătit nicio binefacere a făpturilor, astfel încât faptele lor sunt închinate sincer Feței lui Allah Preaînaltul. De aceea a spus: „Ci numai căutând Fața Domnului său, Cel Preaînalt". „Și, cu siguranță, el va fi mulțumit", acest om evlavios, prin feluritele daruri de cinste și răsplăți pe care Allah i le va da.

Laudă lui Allah, Stăpânul lumilor!

Sura ad Duha

VERSETELE 1 LA 11

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 11

وَٱلضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰٓ ﴿٥﴾
أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا
فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا
بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

1. Pe lumina dimineții, 2. Și pe noapte, când se așterne! 3. Domnul tău nu te-a părăsit și nici nu te-a urât.[96] 4. Iar ceea ce va urma va fi mai bun pentru tine decât ceea ce a fost înainte. 5. Domnul tău îți va dărui și vei fi mulțumit. 6. Oare nu te-a găsit orfan și ți-a dat adăpost? 7. Și te-a găsit fără călăuzire și te-a călăuzit?[97] 8. Și te-a găsit sărac și te-a îmbogățit? 9. Așadar, pe orfan să nu-l asuprești, 10. Iar pe cel care cere să nu-l alungi cu asprime, 11. Și despre binefacerea Domnului tău să vorbești!

Allah Preaînaltul a jurat pe zi, atunci când se răspândește lumina ei, pe lumina dimineții, și pe noapte „când se așterne”, când întunericul ei se lasă și

[96] Nota ediției engleze: potrivit explicației atribuite lui ash-Shawkani și altor comentatori, revelația încetase pentru un timp, aproximativ cincisprezece zile, iar necredincioșii spuneau în batjocură că Domnul său îl părăsise. Sura a venit pentru a-l liniști și a-l mângâia pe Profet, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui.

[97] Nota ediției engleze: ash-Shawkani, az-Zamakhshari și Ibn Ashur explică faptul că Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, credea în unicitatea lui Allah și înainte de profeție, dar nu cunoștea calea Islamului, rânduielile și învățăturile ei până când Allah l-a călăuzit prin revelație.

devine deplin, asupra grijii pe care Allah o poartă Trimisului Său, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. El a spus: „Domnul tău nu te-a părăsit", adică nu te-a lăsat de când a început să-ți poarte de grijă și nu te-a neglijat de când te-a crescut și te-a ocrotit, ci continuă să te crească în chipul cel mai desăvârșit și să te înalțe treaptă după treaptă. „Și nici nu te-a urât", adică Allah nu te-a urât de când te-a iubit. Negarea unui lucru indică afirmarea contrariului său, iar o negare lipsită de alt conținut nu constituie o laudă decât dacă implică afirmarea unei desăvârșiri. Aceasta este starea trecută și prezentă a Trimisului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui: cea mai desăvârșită și mai deplină stare, iubirea lui Allah pentru el și dăinuirea ei, înălțarea lui în treptele desăvârșirii și grija neîntreruptă a lui Allah față de el.

Cât despre starea lui viitoare, El a spus: „Iar ceea ce va urma va fi mai bun pentru tine decât ceea ce a fost înainte", adică fiecare stare ulterioară dintre stările tale este mai bună decât cea dinainte. El, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, nu a încetat să urce treptele înălțimii; Allah i-a întărit religia, l-a ajutat împotriva dușmanilor săi și l-a îndrumat spre ceea ce este drept în toate împrejurările, până când a murit, după ce ajunsese la o stare la care nu au ajuns nici cei dintâi, nici cei de pe urmă, în privința virtuților, binefacerilor, bucuriei ochilor și veseliei inimii.

Apoi, după toate acestea, nici nu mai întreba despre starea lui în Viața de Apoi, despre amănuntele cinstirii și felurile binefacerilor! De aceea, El a spus: „Domnul tău îți va dărui și vei fi mulțumit". Acest lucru nu poate fi exprimat decât prin această formulare cuprinzătoare, care le include pe toate.

Apoi i-a amintit binefacerile Sale, prin împrejurările sale personale pe care le cunoștea, spunând: „Oare nu te-a găsit orfan și ți-a dat adăpost?" Adică te-a găsit fără mamă și fără tată: tatăl și mama ta muriseră pe când nu te puteai îngriji singur. Allah ți-a dat adăpost, iar bunicul tău, Abd al-Muttalib, te-a luat în grijă. Când a murit bunicul său, Allah l-a dat în grija unchiului său Abu Talib, până când l-a sprijinit prin ajutorul Său și prin credincioși. „Și te-a găsit fără călăuzire și te-a călăuzit?" Adică te-a găsit fără să știi ce este Cartea și nici credința; te-a învățat ceea ce nu știai și ți-a dăruit reușita de a împlini cele mai bune fapte și de a avea cele mai bune purtări. „Și te-a găsit sărac și te-a îmbogățit?" Adică lipsit de avere. Allah te-a îmbogățit prin ținuturile pe care ți le-a deschis, ale căror averi și venituri au fost aduse la tine. Așadar, Cel care a îndepărtat de la tine aceste lipsuri va îndepărta de la tine orice lipsă. El este Cel care te-a adus la bunăstare, ți-a dat adăpost, te-a ajutat și te-a călăuzit. Așadar, mulțumește-I pentru binefacerea Sa.

De aceea, El a spus: „Așadar, pe orfan să nu-l asuprești". Adică să nu te porți rău cu orfanul, să nu-ți pierzi răbdarea cu el și să nu-l alungi cu asprime.

Dimpotrivă, cinstește-l, dă-i ceea ce îți stă în putință și poartă-te cu el așa cum ai dori să se poarte alții cu copilul tău după tine. „Iar pe cel care cere să nu-l alungi cu asprime.” Adică să nu rostești față de cel care cere vorbe prin care să-l îndepărtezi de ceea ce cere, certându-l și purtându-te aspru. Dimpotrivă, dă-i ceea ce îți stă în putință sau răspunde-i cu bunătate și binefacere. Aici intră atât cel care cere avere, cât și cel care cere cunoaștere. De aceea, celui care învață pe alții i se poruncește să se poarte frumos cu cel care învață, să-l întâmpine cu cinste și să fie blând cu el, căci astfel îl ajută să-și atingă scopul și îl cinstește pe cel care se străduiește să aducă folos oamenilor și ținuturilor.

„Și despre binefacerea Domnului tău să vorbești!” Aceasta cuprinde binefacerile religioase și pe cele lumești. Adică laudă-L pe Allah pentru ele și amintește-le în mod anume, dacă există un folos în aceasta; altfel, vorbește despre binefacerile lui Allah în general. Căci vorbirea despre binefacerea lui Allah îndeamnă la mulțumire pentru ea și face inimile să-L iubească pe Cel care a dăruit-o, fiindcă inimile sunt făcute să-l iubească pe cel care le face bine.

Sura ash Sharh

VERSETELE 1 LA 8

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 8

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ
ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ
ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَٱنصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرْغَب ﴿٨﴾

1. Oare nu ți-am deschis pieptul, 2. Și nu am îndepărtat de la tine povara ta, 3. Care îți apasă spatele? 4. Și nu am înălțat pomenirea ta? 5. Căci, cu greutatea vine și ușurarea. 6. Cu greutatea vine și ușurarea. 7. Așadar, când ai terminat, străduiește-te, 8. Și spre Domnul tău îndreaptă-ți dorința!

Allah Preaînaltul îi spune Trimisului Său, amintindu-i binefacerea Sa: „Oare nu ți-am deschis pieptul?” Adică nu l-am lărgit pentru rânduielile religiei, pentru chemarea la Allah, pentru însușirea purtărilor nobile, pentru îndreptarea spre Viața de Apoi și pentru înlesnirea faptelor bune? Pieptul său nu era strâmt și apăsat, încât cu greu să se supună binelui și cu greu să-l găsești destins. „Și nu am îndepărtat de la tine povara ta”, adică păcatul tău, „care îți apasă spatele”, adică îl îngreuna, după cum a spus Preaînaltul: „Pentru ca Allah să-ți ierte păcatele de mai înainte și pe cele de mai târziu”.

„Și nu am înălțat pomenirea ta?” Adică am ridicat pomenirea ta și ți-am dat laudă bună și înaltă la care nu a ajuns nicio altă făptură. Allah nu este pomenit fără ca, împreună cu El, să fie pomenit Trimisul Său, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, precum la intrarea în Islam, în chemarea la rugăciune, în iqamah, în predici și în alte împrejurări prin care Allah a înălțat pomenirea Trimisului Său Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. El are în inimile comunității sale o iubire, o cinstire și o preamărire pe care, după Allah Preaînaltul, nu le are nimeni altcineva. Fie ca Allah să-l răsplătească

pentru comunitatea sa cu cea mai bună răsplată cu care a fost răsplătit vreun profet pentru comunitatea lui!

Cuvintele Sale: „Căci, cu greutatea vine și ușurarea. Cu greutatea vine și ușurarea" sunt o veste măreață: ori de câte ori există greutate și dificultate, ușurarea le însoțește și se află alături de ele. Chiar dacă greutatea ar intra în vizuina unei șopârle, ușurarea ar intra după ea și ar scoate-o afară, după cum a spus Preaînaltul: „Allah va aduce, după greutate, ușurare". Și după cum a spus Profetul, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui: „Izbăvirea vine împreună cu strâmtorarea, iar cu greutatea vine ușurarea"[98].

Forma hotărâtă a cuvântului „greutatea" în cele două versete arată că este vorba despre aceeași greutate, iar forma nehotărâtă a cuvântului „ușurare" arată repetarea ei. Așadar, o greutate nu va birui două ușurări.

Articularea sa cu alif și lam, care indică includerea tuturor cazurilor și sensul general, arată că fiecare greutate, oricât de mare ar ajunge dificultatea ei, este însoțită, la sfârșitul ei, de ușurare.

Apoi Allah i-a poruncit în primul rând Trimisului Său, iar prin el și credincioșilor, să-I mulțumească și să împlinească datoria față de binefacerile Sale. El a spus: „Așadar, când ai terminat, străduiește-te". Adică atunci când ai terminat treburile tale și nu a mai rămas în inima ta ceva care să o împiedice, străduiește-te în adorare și în rugăciunea de cerere. „Și spre Domnul tău", numai spre El, „îndreaptă-ți dorința!" Adică dorește cu cea mai mare râvnă ca rugăciunea ta să primească răspuns și cererile tale să fie primite[99]. Nu fi dintre cei care, atunci când au timp liber, se joacă și se îndepărtează de Domnul lor și de pomenirea Lui, ajungând astfel dintre cei pierduți.

S-a mai spus că sensul este: atunci când ai terminat rugăciunea și ai împlinit-o, străduiește-te în rugăciunea de cerere și îndreaptă-ți dorința spre Domnul tău, cerându-I cele de care ai nevoie.

Cei care au susținut această interpretare au adus-o ca dovadă pentru rânduirea rugăciunii de cerere și a pomenirii lui Allah după rugăciunile obligatorii. Allah știe mai bine aceasta.

S-a încheiat. Laudă lui Allah.

---

[98] Nota ediției arabe: pasajul face parte din sfatul Profetului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, adresat lui Ibn Abbas. Formularea citată se găsește în relatarea mai lungă din Musnad Ahmad, 1/307 (nr. 2804). Nota arabă trimite și la at-Tirmidhi (nr. 2516), care redă o versiune mai scurtă a sfatului, fără aceste cuvinte despre izbăvire și ușurare, și o califică drept hasan sahih, adică bună și autentică.

[99] Nota ediției arabe: manuscrisul B are aici „primirea actelor tale de adorare", în loc de „primirea cererilor tale". Ediția engleză urmează această variantă.

Sura at Tin

VERSETELE 1 LA 8

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 8

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَـٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَـٰهُ أَسْفَلَ سَـٰفِلِينَ ﴿٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِٱلدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَـٰكِمِينَ ﴿٨﴾

1. Pe smochin și pe măslin, 2. Și pe Muntele Sinai, 3. Și pe această cetate sigură! 4. Noi l-am creat pe om în cea mai bună alcătuire. 5. Apoi l-am coborât în cel mai de jos loc, 6. Afară de cei care cred și săvârșesc fapte bune, căci ei vor avea o răsplată neîntreruptă. 7. Așadar, ce te mai face să tăgăduiești, după aceasta, Răsplata? 8. Oare nu este Allah Cel mai înțelept dintre judecători?

„Smochinul” este smochinul cunoscut, și tot astfel este și „măslinul”. El a jurat pe acești doi pomi datorită numeroaselor foloase ale pomilor și ale fructelor lor și pentru că ei se găsesc cu precădere în ținutul Sham, locul profeției lui Isa, fiul lui Maryam, pacea fie asupra lui. „Și pe Muntele Sinai”, adică muntele Sinai, locul profeției lui Musa, pacea fie asupra lui. „Și pe această cetate sigură”, adică Mecca cea cinstită, locul profeției lui Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. Preaînaltul a jurat, așadar, pe aceste locuri sfinte, pe care le-a ales și din care i-a trimis pe cei mai buni și mai nobili profeți.

Lucrul asupra căruia se face jurământul este afirmația Sa: „Noi l-am creat pe om în cea mai bună alcătuire”. Adică având o alcătuire desăvârșită, mădulare bine proporționate și statură dreaptă, fără să-i lipsească nimic din ceea ce îi este necesar, nici pe dinafară, nici pe dinăuntru.

Cu toate aceste binefaceri măreţe, pentru care ar trebui să mulţumească, cele mai multe făpturi se abat de la mulţumirea faţă de Binefăcător. Sunt ocupate cu distracţia şi cu joaca şi se mulţumesc pentru ele însele cu cele mai josnice lucruri şi cu purtări decăzute. De aceea, Allah le-a coborât „în cel mai de jos loc", adică în partea cea mai de jos a Focului, locul păcătoşilor răzvrătiţi împotriva Domnului lor. Fac excepţie cei cărora Allah le-a dăruit credinţă, faptă bună şi purtările virtuoase şi înalte. Ei vor avea, pentru aceasta, locaşurile înalte şi „o răsplată neîntreruptă", adică fără sfârşit: plăceri îmbelşugate, bucurii necontenite şi binefaceri numeroase, într-o veşnicie care nu se sfârşeşte şi într-o fericire care nu se schimbă, ale cărei roade şi a cărei umbră sunt dăinuitoare.

„Aşadar, ce te mai face să tăgăduieşti, după aceasta, Răsplata?" Adică ce anume te face, omule, să tăgăduieşti Ziua răsplătirii faptelor, după ce ai văzut atâtea dintre semnele lui Allah, prin care dobândeşti certitudinea, şi atâtea dintre binefacerile Sale, care te obligă să nu tăgăduieşti nimic din ele? „Oare nu este Allah Cel mai înţelept dintre judecători?" Oare înţelepciunea Sa cere să lase făpturile fără rost, fără să li se poruncească, fără să li se interzică, fără să fie răsplătite şi fără să fie pedepsite? Sau Cel care l-a creat pe om treaptă după treaptă, le-a dăruit oamenilor binefaceri, bunuri şi bunătăţi pe care nu le pot număra şi i-a crescut în chip frumos trebuie neapărat să-i readucă într-un sălaş care este locul lor de statornicire, ţinta către care se îndreaptă şi spre care se îndreaptă paşii lor?[100]

S-a încheiat. Laudă lui Allah.

[100] Nota ediţiei arabe: manuscrisul B are „să nu tăgăduieşti nimic din ceea ce ţi-a vestit", în locul referirii din textul de bază la binefacerile Sale. Ediţia engleză urmează varianta manuscrisului B.

Sura al Alaq

VERSETELE 1 LA 19

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 19

ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَـٰنَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ ٱقْرَأْ وَرَبُّكَ
ٱلْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ ٱلْإِنسَـٰنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّآ
إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ﴿٦﴾ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ ﴿٧﴾ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ
ٱلرُّجْعَىٰٓ ﴿٨﴾ أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰٓ ﴿١٠﴾ أَرَءَيْتَ إِن
كَانَ عَلَى ٱلْهُدَىٰٓ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ بِٱلتَّقْوَىٰٓ ﴿١٢﴾ أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١٣﴾ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا
بِٱلنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَـٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ ﴿١٧﴾
سَنَدْعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩ ﴿١٩﴾

1. Citește în numele Domnului tău, care a creat![101] 2. L-a creat pe om dintr-un cheag de sânge. 3. Citește! Iar Domnul tău este Cel mai Generos, 4. Cel care l-a învățat prin condei, 5. L-a învățat pe om ceea ce nu știa. 6. Nicidecum! Omul întrece măsura, 7. Fiindcă se vede lipsit de nevoi. 8. La Domnul tău va fi întoarcerea. 9. L-ai văzut pe cel care oprește 10. Un rob atunci când se roagă? 11. Ai văzut dacă acesta este pe calea cea dreaptă 12. Sau poruncește teama de Allah? 13. Ai văzut dacă acela tăgăduiește și întoarce spatele? 14. Oare nu știe că Allah vede? 15. Nicidecum! Dacă nu încetează, îl vom apuca de partea din

[101] Nota ediției engleze: al-Qurtubi, ar-Razi, an-Nasafi și alți comentatori explică această poruncă drept recitarea a ceea ce urma să-i fie revelat din Coran, începând cu Numele lui Allah, prin formula „În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător”.

față a capului, 16. De partea din față a unui cap mincinos și păcătos. 17. Să-i cheme, așadar, pe cei din adunarea sa! 18. Noi îi vom chema pe păzitorii Iadului. 19. Nicidecum! Nu-i da ascultare, ci prosternează-te și apropie-te!

Această sură este prima dintre surele coranice pogorâtă asupra Trimisului lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. Ea i-a fost pogorâtă la începutul profeției, pe când nu știa ce este Cartea și nici credința. Jibril, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, a venit la el cu mesajul și i-a poruncit să citească. El s-a împotrivit, spunând: „Eu nu știu să citesc”[102]. Jibril a stăruit până când a citit. Atunci Allah a pogorât asupra lui: „Citește în numele Domnului tău, care a creat”, adică toate făpturile.

Apoi l-a amintit în mod deosebit pe om și a pomenit începutul creării lui, „dintr-un cheag de sânge”. Cel care l-a creat pe om și a purtat de grijă rânduirii sale trebuie neapărat să-l îndrume prin porunci și interdicții, trimițând trimișii și pogorând cărțile. De aceea, după porunca de a citi, a fost amintită crearea omului.

Apoi El a spus: „Citește! Iar Domnul tău este Cel mai Generos”. Adică are atribute multe și cuprinzătoare, multă generozitate și binefacere și o dărnicie întinsă. Din generozitatea Sa face parte faptul că i-a învățat pe oameni felurile cunoașterii. „Cel care l-a învățat prin condei, l-a învățat pe om ceea ce nu știa.” Preaînaltul l-a scos din pântecele mamei sale fără să știe nimic, i-a dat auzul, văzul și inima și i-a înlesnit mijloacele cunoașterii. L-a învățat Coranul, l-a învățat înțelepciunea și l-a învățat prin condeiul cu care se păstrează cunoștințele și se consemnează drepturile, iar scrierile devin pentru oameni mesageri care țin locul vorbirii lor. A Lui sunt lauda și binefacerea, pentru că le-a dăruit robilor Săi aceste binefaceri, pe care ei nu le pot răsplăti și pentru care nu pot mulțumi îndeajuns. Apoi le-a dăruit bunăstare și belșug în mijloacele de trai.

Însă omul, din neștiința și nedreptatea sa, atunci când se vede bogat, întrece măsura, se poartă nedrept și se răzvrătește împotriva călăuzirii. Uită că „la Domnul” său „va fi întoarcerea” și nu se teme de răsplată. Mai mult, poate ajunge să părăsească el însuși călăuzirea și să-i cheme și pe alții să o părăsească, oprind de la rugăciune, care este cea mai bună dintre faptele credinței.

Allah îi spune acestui răzvrătit și trufaș: „Ai văzut”, tu, cel care îl oprești pe rob atunci când se roagă, „dacă acesta”, robul care se roagă, „este pe calea cea dreaptă”, cunoscând adevărul și lucrând după el, „sau poruncește” altuia „teama

[102] Nota ediției arabe: relatarea despre începutul revelației este consemnată în cele două culegeri Sahih, ale lui al-Bukhari și Muslim.

de Allah”? Oare se cuvine să fie oprit cel care are o asemenea însușire? Oare oprirea lui nu este una dintre cele mai mari împotriviri față de Allah și dintre cele mai mari războiri împotriva adevărului? Căci oprirea nu se îndreaptă decât spre cel care el însuși nu este călăuzit sau care le poruncește altora contrariul temerii de Allah. „Ai văzut dacă acela”, cel care oprește, „tăgăduiește” adevărul „și întoarce spatele” poruncii? Oare nu se teme de Allah și de pedeapsa Lui? „Oare nu știe că Allah vede” ceea ce lucrează și face?

Apoi l-a amenințat, dacă stăruie în starea sa, spunând: „Nicidecum! Dacă nu încetează” ceea ce spune și face, „îl vom apuca de partea din față a capului”, adică îl vom apuca cu putere de partea din față a capului. Aceasta merită o asemenea pedeapsă, căci este „partea din față a unui cap mincinos și păcătos”: mincinos în vorbele sale și păcătos în faptele sale.

„Să-i cheme”, așadar, acesta, asupra căruia s-a adeverit pedeapsa, „pe cei din adunarea sa”, adică pe cei care stau împreună cu el, pe însoțitorii săi și pe cei din jurul lui, ca să-l ajute împotriva a ceea ce a căzut asupra lui. „Noi îi vom chema pe păzitorii Iadului”, adică pe păzitorii Gheenei, pentru a-l apuca și a-l pedepsi. Să vadă atunci care dintre cele două părți este mai puternică și mai capabilă! Aceasta este starea celui care oprește și pedeapsa cu care a fost amenințat.

Cât despre cel oprit, Allah i-a poruncit să nu dea atenție acestui om care îl oprește și să nu se supună oririi sale. El a spus: „Nicidecum! Nu-i da ascultare”, căci el nu poruncește decât ceea ce aduce pierdere. „Ci prosternează-te” înaintea Domnului tău „și apropie-te” de El prin prosternare și prin celelalte feluri de ascultare și fapte de apropiere, fiindcă toate acestea te apropie de mulțumirea Sa și de El. Aceasta este o regulă generală pentru oricine oprește de la bine și pentru oricine este oprit de la el, chiar dacă versetele au fost pogorâte cu privire la Abu Jahl, când l-a oprit pe Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, de la rugăciune, l-a chinuit și i-a pricinuit suferința.[103]

S-a încheiat. Laudă lui Allah, Domnul lumilor.

[103] Nota ediției arabe: manuscrisul B spune aici că Abu Jahl „l-a șicanat”, în loc de „l-a chinuit”. Ediția engleză urmează această variantă.

Sura al Qadr

VERSETELE 1 LA 5

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

إِنَّآ أَنزَلْنَـٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَـٰمٌ هِىَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ ٱلْفَجْرِ ﴿٥﴾

1. Noi l-am pogorât în Noaptea Hotărârii. 2. Şi de unde să ştii tu ce este Noaptea Hotărârii? 3. Noaptea Hotărârii este mai bună decât o mie de luni. 4. În ea coboară îngerii şi Duhul, cu îngăduinţa Domnului lor, pentru orice hotărâre. 5. Ea este pace până la ivirea zorilor.

Allah Preaînaltul spune, arătând virtutea Coranului şi înălţimea rangului său: „Noi l-am pogorât în Noaptea Hotărârii”, după cum a spus Preaînaltul: „Noi l-am pogorât într-o noapte binecuvântată”. Aceasta pentru că Allah Preaînaltul a început pogorârea Coranului în Ramadan, în Noaptea Hotărârii, şi prin ea a arătat robilor o îndurare cuprinzătoare, pentru care ei nu pot mulţumi îndeajuns. Ea a fost numită Noaptea Hotărârii datorită măreţiei rangului şi virtuţii ei la Allah şi pentru că în ea se hotărăsc cele ce vor fi în acel an: termenele vieţilor, mijloacele de trai şi celelalte hotărâri ale destinului.

Apoi a preamărit însemnătatea ei şi i-a arătat măreţia, spunând: „Şi de unde să ştii tu ce este Noaptea Hotărârii?” Căci însemnătatea ei este mare, iar rangul ei este înalt.

„Noaptea Hotărârii este mai bună decât o mie de luni.” Adică, prin virtutea ei, echivalează cu o mie de luni, iar fapta săvârşită în ea este mai bună decât fapta săvârşită în o mie de luni în care nu se află această noapte. Acesta este un lucru care uimeşte minţile şi lasă raţiunea cuprinsă de mirare: Binecuvântatul şi Preaînaltul a dăruit acestei comunităţi, slabă în putere şi în tărie, o noapte în

care fapta egalează și depășește fapta din o mie de luni, adică durata vieții unui om care trăiește mult, peste optzeci de ani.

„În ea coboară îngerii și Duhul", adică ei coboară în număr mare, „pentru orice hotărâre".

„Ea este pace", adică este ferită de orice nenorocire și rău, datorită belșugului binelui ei, „până la ivirea zorilor". Adică începe la apusul soarelui și se încheie la ivirea zorilor. Hadithurile despre virtutea ei au fost transmise pe numeroase căi, arătând că se află în Ramadan, în ultimele zece nopți ale lui, mai ales în nopțile impare. Ea rămâne în fiecare an până la venirea Ceasului. De aceea, Profetul, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, se retrăgea în moschee și sporea adorarea în ultimele zece nopți din Ramadan, căutând Noaptea Hotărârii. Allah știe mai bine.[104]

[104] Nota ediției arabe: a se vedea Sahih al-Bukhari, Cartea virtuții Nopții Hotărârii, și Sahih Muslim, capitolul despre virtutea Nopții Hotărârii, îndemnul de a o căuta și perioadele în care este cel mai probabil să fie găsită. Autorul descrie aceste relatări drept mutawatir, adică transmise prin numeroase căi independente.

Sura al Bayyinah

VERSETELE 1 LA 8

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 8

لَمْ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِّنَ ٱللَّهِ يَتْلُواْ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَـٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعْبُدُواْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أُوْلَـٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ أُوْلَـٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾ جَزَآؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّـٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ رَبَّهُۥ ﴿٨﴾

1. Cei care nu au crezut dintre oamenii Cărții și dintre politeiști nu aveau să se desprindă până când nu le venea dovada limpede: 2. Un trimis de la Allah, care recită foi curate, 3. În care sunt scrieri drepte. 4. Iar cei cărora li s-a dat Cartea nu s-au dezbinat decât după ce le-a venit dovada limpede. 5. Și nu li s-a poruncit decât să-L adore pe Allah, închinându-I Lui religia cu sinceritate, ca oameni ai credinței drepte, să împlinească rugăciunea și să dea zakatul. Aceasta este religia dreaptă. 6. Cei care nu au crezut dintre oamenii Cărții și dintre politeiști vor fi în Focul Gheenei, rămânând veșnic în el. Ei sunt cele mai rele făpturi. 7. Cei care cred și săvârșesc fapte bune sunt cele mai bune făpturi. 8. Răsplata lor la Domnul lor va fi grădinile șederii veșnice, pe sub

care curg râuri, în care vor rămâne pentru totdeauna. Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Aceasta este pentru cel care se teme de Domnul său.

Allah Preaînaltul spune: „Cei care nu au crezut dintre oamenii Cărții", adică dintre evrei și creștini, „și dintre politeiști", dintre toate celelalte feluri de comunități, „nu aveau să se desprindă" de necredința și de rătăcirea în care se aflau. Adică ei continuau să se afle în abaterea și rătăcirea lor, iar trecerea vremii nu făcea decât să le sporească necredința, „până când nu le venea dovada limpede", adică dovada clară și argumentul strălucitor.

Apoi a explicat această dovadă, spunând: „Un trimis de la Allah". Adică Allah l-a trimis să-i cheme pe oameni la adevăr și a pogorât asupra lui o Carte pe care el o recită, pentru a-i învăța pe oameni înțelepciunea, pentru a-i curăți și pentru a-i scoate din întuneric la lumină. De aceea, El a spus: „Care recită foi curate", adică ferite de apropierea diavolilor, pe care nu le ating decât cei curățiți, fiindcă ele cuprind cel mai înalt fel de cuvânt. De aceea, a spus despre ele: „În care", adică în acele foi, „sunt scrieri drepte", adică vestiri adevărate și porunci drepte, care călăuzesc spre adevăr și spre o cale dreaptă. Când le vine această dovadă, devine limpede cine caută adevărul și cine nu urmărește să-l caute, astfel încât cel care piere să piară după o dovadă limpede, iar cel care trăiește să trăiască după o dovadă limpede.

Dacă oamenii Cărții nu cred în acest Trimis și nu i se supun, aceasta nu este ceva nou în rătăcirea și îndărătnicia lor. Căci ei nu s-au despărțit, nu s-au contrazis și nu au devenit partide „decât după ce le-a venit dovada limpede", care le impune celor la care ajunge să se unească și să fie de acord. Însă, din pricina răutății și a josniciei lor, călăuzirea nu le-a sporit decât rătăcirea, iar limpezimea înțelegerii nu le-a sporit decât orbirea.

Aceasta, deși toate cărțile au adus o singură temelie și o singură religie. În toate legiuirile, „nu li s-a poruncit decât să-L adore pe Allah, închinându-I Lui religia cu sinceritate". Adică prin toate actele lor de adorare, cele văzute și cele lăuntrice, să urmărească Fața lui Allah și apropierea de El. „Ca oameni ai credinței drepte", adică întorcându-se și îndepărtându-se de toate celelalte religii care contrazic religia unicității lui Allah. El a amintit în mod deosebit rugăciunea și zakatul, deși amândouă intră în cuvintele Sale: „Să-L adore pe Allah, închinându-I Lui religia cu sinceritate", datorită virtuții și cinstei lor și pentru că ele sunt cele două acte de adorare prin a căror împlinire omul împlinește toate rânduielile religiei. „Aceasta", adică unicitatea lui Allah și sinceritatea în religie, este „religia dreaptă": religia statornică, dreaptă, care duce la grădinile desfătărilor, iar celelalte căi duc la Iad.

Apoi a amintit răsplata necredincioșilor după ce le-a venit dovada limpede, spunând: „Cei care nu au crezut dintre oamenii Cărții și dintre politeiști vor fi în Focul Gheenei”. Pedeapsa lui i-a înconjurat, iar osânda lui este grea asupra lor. „Rămânând veșnic în el”, fără ca pedeapsa să le fie ușurată, iar ei sunt lipsiți de nădejde în el. „Ei sunt cele mai rele făpturi”, fiindcă au cunoscut adevărul și l-au părăsit și au pierdut atât această lume, cât și Viața de Apoi.

„Cei care cred și săvârșesc fapte bune sunt cele mai bune făpturi”, fiindcă L-au adorat pe Allah, L-au cunoscut și au dobândit binefacerile acestei lumi și ale Vieții de Apoi.

„Răsplata lor la Domnul lor va fi grădinile șederii veșnice.” Adică grădini în care vor locui, fără să plece din ele, fără să le părăsească și fără să dorească ceva mai presus de ele. „Pe sub care curg râuri, în care vor rămâne pentru totdeauna. Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El.” El este mulțumit de ei pentru că au împlinit cele ce Îi sunt plăcute, iar ei sunt mulțumiți de El pentru felurile de cinstire și marile răsplăți pe care li le-a pregătit. „Aceasta”, adică această răsplată frumoasă, „este pentru cel care se teme de Domnul său”: pentru cel care se teme de Allah, se oprește de la neascultarea Lui și împlinește ceea ce El i-a impus.

S-a încheiat. Laudă lui Allah.

Sura az Zalzalah

VERSETELE 1 LA 8

Revelată la Medina[105]

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 8

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ
ٱلْإِنسَـٰنُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ
لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا۟ أَعْمَـٰلَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ﴿٧﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ﴿٨﴾

1. Când pământul va fi zguduit de cutremurul său, 2. Și pământul își va scoate poverile, 3. Iar omul va spune: „Ce se întâmplă cu el?” 4. În Ziua aceea își va istorisi veștile, 5. Fiindcă Domnul tău i-a poruncit. 6. În Ziua aceea oamenii vor ieși în cete felurite, ca să le fie arătate faptele lor. 7. Cine face un bine cât greutatea unui fir de praf îl va vedea. 8. Și cine face un rău cât greutatea unui fir de praf îl va vedea.

Allah Preaînaltul vestește ceea ce se va întâmpla în Ziua Învierii: pământul se va cutremura, se va zgudui și se va clătina, până când vor cădea clădirile și semnele aflate pe el, munții săi se vor sfărâma, iar dealurile sale vor fi nivelate. Va deveni o întindere netedă, fără adâncituri și fără ridicături. „Și pământul își va scoate poverile”, adică morții și comorile aflate în pântecele lui.

„Iar omul va spune”, când va vedea lucrul măreț care s-a petrecut cu pământul, copleșit de acesta: „Ce se întâmplă cu el?” Adică ce anume i s-a întâmplat?

„În Ziua aceea”, pământul „își va istorisi veștile”. Adică va depune mărturie despre binele și răul săvârșite de cei care au făptuit pe suprafața lui. Pământul

[105] Nota de comparare a ediţiilor: sursa arabă prezintă această sură ca fiind revelată la Medina; ediția engleză o prezintă ca fiind revelată la Mecca. Textul de față urmează sursa arabă.

se numără printre martorii care vor mărturisi despre faptele robilor. Aceasta pentru că „Domnul tău i-a poruncit”, adică i-a poruncit să vestească ceea ce s-a făptuit pe el, iar el nu se împotrivește poruncii Sale.

„În Ziua aceea oamenii vor ieși” de la locul adunării pentru Judecată, după ce Allah va judeca între ei, „în cete felurite”, adică în grupuri deosebite, „ca să le fie arătate faptele lor”. Adică Allah să le arate faptele rele și faptele bune pe care le-au săvârșit și să le arate răsplata lor deplină.

„Cine face un bine cât greutatea unui fir de praf îl va vedea. Și cine face un rău cât greutatea unui fir de praf îl va vedea.” Aceste cuvinte cuprind tot binele și tot răul. Căci, dacă omul vede și este răsplătit pentru greutatea unui fir de praf, care este unul dintre cele mai mici lucruri, cu atât mai mult va vedea ceea ce este mai mare. După cum a spus Preaînaltul: „În Ziua în care fiecare suflet va găsi de față binele pe care l-a făcut și răul pe care l-a făcut, va dori să fie între el și acesta o depărtare mare”, și: „Vor găsi de față ceea ce au săvârșit”. În aceasta se află îndemnul la săvârșirea binelui, chiar dacă este puțin, și avertizarea împotriva săvârșirii răului, chiar dacă este neînsemnat.

Sura al Adiyat

VERSETELE 1 LA 11

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 11

وَٱلْعَـٰدِيَـٰتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَٱلْمُورِيَـٰتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَٱلْمُغِيرَٰتِ صُبْحًا ﴿٣﴾
فَأَثَرْنَ بِهِۦ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِۦ جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ لِرَبِّهِۦ
لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾
* أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِى ٱلْقُبُورِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ مَا فِى ٱلصُّدُورِ ﴿١٠﴾
إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ﴿١١﴾

1. Pe cele care aleargă gâfâind, 2. Și scot scântei, lovind, 3. Și năvălesc în zori, 4. Stârnind atunci praful, 5. Și pătrunzând astfel în mijlocul unei mulțimi! 6. Omul este nerecunoscător față de Domnul său. 7. Și el este martor la aceasta. 8. Iar iubirea lui pentru avere este puternică. 9. Oare nu știe ce va fi când se va răscoli ceea ce se află în morminte 10. Și se va scoate la iveală ceea ce se află în piepturi? 11. Domnul lor, în Ziua aceea, va fi pe deplin cunoscător al lor.

Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a jurat pe cai, datorită semnelor Sale strălucitoare și binefacerilor Sale vădite aflate în ei, cunoscute făpturilor. Preaînaltul a jurat pe ei într-o stare care nu le este comună cu alte feluri de animale, spunând: „Pe cele care aleargă gâfâind”, adică aleargă cu o alergare puternică și iute, din care se aude gâfâitul: sunetul răsuflării lor în piept atunci când alergarea se întețește.

„Și scot scântei”, lovind cu copitele pietrele pe care calcă. „Lovind”, adică focul țâșnește din tăria și puterea copitelor lor, atunci când aleargă.

„Și năvălesc” asupra dușmanilor „în zori”. Aceasta descrie ceea ce se întâmplă de obicei, căci atacul are loc cel mai adesea dimineața.

„Stârnind atunci”, prin alergarea și năvălirea lor, „praful”. „Și pătrunzând astfel”, cu călăreții lor, „în mijlocul unei mulțimi”, adică ajung în mijlocul mulțimii dușmanilor asupra cărora au năvălit.

Lucrul asupra căruia se face jurământul este afirmația Sa: „Omul este nerecunoscător față de Domnul său”. Adică el nu dă binele pe care Allah l-a pus în seama sa. Firea și alcătuirea omului sunt astfel încât sufletul său nu dă cu ușurință drepturile care îi revin, împlinindu-le pe deplin și fără lipsuri. Dimpotrivă, firea lui este înclinată spre lene și spre reținerea drepturilor materiale și trupești pe care le datorează, afară de cel pe care Allah l-a călăuzit și care a ieșit din această stare, ajungând la dărnicie în împlinirea drepturilor.

„Și el este martor la aceasta.” Adică omul însuși este martor la ceea ce cunoaște în sine din reținere și nerecunoștință; nu se poate lepăda de aceasta și nu o poate nega, fiindcă este un lucru limpede și vădit. Este posibil și ca pronumele să se refere la Allah Preaînaltul: robul este nerecunoscător față de Domnul său, iar Allah este martor la aceasta. În acest sens se află amenințarea și avertizarea aspră pentru cel care este nerecunoscător față de Domnul său, prin faptul că Allah îi este martor.

„Iar iubirea lui”, adică a omului, „pentru avere este puternică”. Adică iubește mult averea. Iubirea pentru ea este cea care l-a făcut să părăsească drepturile pe care trebuie să le împlinească, punând dorința sufletului său înaintea mulțumirii Domnului său. Toate acestea se întâmplă fiindcă și-a mărginit privirea la această lume și a rămas nepăsător față de Viața de Apoi.

De aceea, îndemnându-l să se teamă de Ziua amenințării, El a spus: „Oare nu știe”, acest om amăgit, „ce va fi când se va răscoli ceea ce se află în morminte”? Adică atunci când Allah îi va scoate pe morți din mormintele lor pentru a-i aduna și a-i învia. „Și se va scoate la iveală ceea ce se află în piepturi”, adică va fi dezvăluit și arătat ceea ce se află în ele, binele și răul ascunse în piepturi. Taina va deveni publică, iar cele lăuntrice vor deveni vădite; pe chipurile făpturilor se va arăta urmarea faptelor lor.

„Domnul lor, în Ziua aceea, va fi pe deplin cunoscător al lor.” Adică El cunoaște faptele lor văzute și lăuntrice, ascunse și vădite, și îi va răsplăti pentru ele. El a amintit în mod deosebit cunoașterea lor în acea Zi, deși îi cunoaște în orice moment, fiindcă aici se are în vedere răsplătirea faptelor, care decurge din cunoașterea și cuprinderea lor de către Allah.

Sura al Qariah

VERSETELE 1 LA 11

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 11

ٱلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ
ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ٱلْمَنفُوشِ ﴿٥﴾
فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ
مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ
حَامِيَةٌۢ ﴿١١﴾

1. Izbitoarea! 2. Ce este Izbitoarea? 3. Și de unde să știi tu ce este Izbitoarea? 4. Ziua în care oamenii vor fi asemenea fluturilor împrăștiați, 5. Iar munții vor fi asemenea lânii scărmănate. 6. Cât despre cel ale cărui talere vor fi grele, 7. El va avea o viață mulțumitoare. 8. Iar cât despre cel ale cărui talere vor fi ușoare, 9. Mama lui va fi Abisul. 10. Și de unde să știi tu ce este el? 11. Un foc dogoritor!

„Izbitoarea” este unul dintre numele Zilei Învierii. A fost numită astfel fiindcă îi lovește pe oameni și îi îngrozește prin spaimele ei. De aceea, El i-a arătat măreția și grozăvia, spunând: „Izbitoarea! Ce este Izbitoarea? Și de unde să știi tu ce este Izbitoarea?”

„Ziua în care oamenii vor fi”, din pricina fricii și groazei puternice, „asemenea fluturilor împrăștiați”. Adică asemenea lăcustelor răspândite, care se revarsă unele în altele. Fluturii sunt vietățile care apar noaptea și se amestecă unele cu altele, neștiind încotro să meargă. Când li se aprinde un foc, se năpustesc spre el, din pricina slabei lor înțelegeri. Așa va fi starea oamenilor, a celor înzestrați cu rațiune.

Cât despre munții masivi și tari, ei vor fi „asemenea lânii scărmănate”: lână scărmănată, care a devenit foarte ușoară și slabă, pe care o poartă cea mai mică adiere. Preaînaltul a spus: „Și vezi munții, socotindu-i nemișcați, deși ei trec precum trec norii”. Apoi vor deveni praf risipit, se vor pierde și nu va mai rămâne din ei nimic care să poată fi văzut. Atunci vor fi așezate balanțele, iar oamenii se vor împărți în două categorii: fericiți și nefericiți.

„Cât despre cel ale cărui talere vor fi grele”, adică faptele sale bune vor cântări mai mult decât faptele sale rele, „el va avea o viață mulțumitoare”, în grădinile desfătărilor.

„Iar cât despre cel ale cărui talere vor fi ușoare”, fiindcă nu are fapte bune care să poată sta împotriva faptelor sale rele, „mama lui va fi Abisul”. Adică adăpostul și locuința lui vor fi Focul, unul dintre numele căruia este Abisul. El va fi pentru acesta asemenea unei mame de care nu se desparte, după cum a spus Preaînaltul: „Pedeapsa lui este necurmată”. S-a mai spus că sensul este că creștetul său va cădea în Foc, adică va fi aruncat în Foc cu capul în jos. „Și de unde să știi tu ce este el?” Aceasta arată grozăvia lui. Apoi l-a explicat prin cuvintele Sale: „Un foc dogoritor”, adică de o căldură cumplită, a cărui căldură este de șaptezeci de ori mai mare decât căldura focului din această lume. Căutăm adăpost la Allah de el.

Sura at Takathur

VERSETELE 1 LA 8

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 8

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ﴿٦﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾

1. Întrecerea în a avea tot mai mult v-a distras, 2. Până când ați vizitat mormintele. 3. Nicidecum! Veți ști! 4. Apoi, nicidecum! Veți ști! 5. Nicidecum! Dacă ați ști cu o cunoaștere neîndoielnică! 6. Veți vedea negreșit Iadul. 7. Apoi îl veți vedea negreșit cu certitudinea vederii. 8. Apoi, în Ziua aceea, veți fi întrebați negreșit despre desfătare.

Allah Preaînaltul îi mustră pe robii Săi pentru că se ocupă cu altceva decât lucrul pentru care au fost creați: adorarea Lui singur, fără niciun asociat, cunoașterea Lui, întoarcerea către El și punerea iubirii față de El înaintea oricărui lucru. „V-a distras” de la cele amintite „întrecerea în a avea tot mai mult”. El nu a precizat lucrul în a cărui înmulțire se întrec, pentru a cuprinde tot ceea ce oamenii caută să aibă din belșug și cu care se laudă: averi, copii, ajutoare, oștiri, slujitori, rang și altele asemenea, prin care fiecare urmărește să-l întreacă pe celălalt, fără să urmărească prin aceasta Fața lui Allah.

Nepăsarea, distracția și preocuparea voastră au continuat „până când ați vizitat mormintele”. Atunci vi s-a ridicat vălul, însă după ce nu mai puteați lua totul de la început. Cuvintele Sale: „Până când ați vizitat mormintele” arată că barzakh-ul este un sălaș prin care se trece spre Viața de Apoi, fiindcă Allah i-a numit vizitatori și nu i-a numit locuitori statornici. Aceasta dovedește învierea și răsplătirea faptelor într-un sălaș dăinuitor, care nu piere.

De aceea, i-a amenințat: „Nicidecum! Veți ști! Apoi, nicidecum! Veți ști! Nicidecum! Dacă ați ști cu o cunoaștere neîndoielnică!” Adică, dacă ați cunoaște ceea ce vă așteaptă cu o cunoaștere care ajunge la inimi, întrecerea în a avea tot mai mult nu v-ar fi distras și v-ați fi grăbit să săvârșiți fapte bune. Însă lipsa cunoașterii adevărate v-a adus la starea pe care o vedeți. „Veți vedea negreșit Iadul”, adică veți ajunge în Ziua Învierii și veți vedea Iadul pe care Allah l-a pregătit pentru necredincioși.

„Apoi îl veți vedea negreșit cu certitudinea vederii”, adică prin vederea ochilor, după cum a spus Preaînaltul: „Nelegiuiții vor vedea Focul, vor ști că vor cădea în el și nu vor găsi nicio cale de a se abate de la el”.

„Apoi, în Ziua aceea, veți fi întrebați negreșit despre desfătare”, cea de care v-ați bucurat în această lume: ați mulțumit pentru ea, ați împlinit dreptul lui Allah în privința ei și nu v-ați folosit de ea pentru a-I fi neascultători, astfel încât El să vă dăruiască o desfătare mai înaltă și mai bună? Sau v-ați lăsat amăgiți de ea, nu ați mulțumit pentru ea și poate chiar v-ați folosit de ea pentru a săvârși păcate, astfel încât El să vă pedepsească pentru aceasta? Preaînaltul a spus: „Și în Ziua în care cei care nu au crezut vor fi aduși în fața Focului: V-ați risipit lucrurile bune în viața voastră lumească și v-ați bucurat de ele; astăzi veți primi ca răsplată pedeapsa umilinței...” și până la sfârșitul versetului.

Sura al Asr

VERSETELE 1 LA 3

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 3

وَٱلْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ لَفِى خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ ﴿٣﴾

1. Pe timp! 2. Cu adevărat, omul este în pierdere, 3. Afară de cei care cred, săvârșesc fapte bune, se îndeamnă unii pe alții la adevăr și se îndeamnă unii pe alții la răbdare.

Allah Preaînaltul a jurat pe timp, adică pe noapte și pe zi, în care au loc faptele și lucrările robilor, că fiecare om este în pierdere. Cel aflat în pierdere este opusul celui care câștigă, iar pierderea are trepte numeroase și deosebite. Ea poate fi o pierdere deplină, asemenea stării celui care a pierdut atât viața lumească, cât și Viața de Apoi, a fost lipsit de desfătare și a ajuns să merite Iadul.

Omul poate fi în pierdere și numai în anumite privințe. De aceea, Allah a cuprins în pierdere fiecare om, afară de cel care are patru însușiri:

Credința în ceea ce Allah a poruncit să fie crezut. Credința nu poate exista fără cunoaștere, fiindcă este o ramură a acesteia și nu se împlinește decât prin ea.

Fapta bună. Aceasta cuprinde toate faptele de bine, vădite și ascunse, care țin de drepturile lui Allah și de drepturile robilor Săi, fie ele obligatorii sau recomandate.

Îndemnul reciproc la adevăr, adică la credință și la fapta bună: oamenii se povățuiesc unii pe alții în această privință, se încurajează și își trezesc dorința de a le împlini.

Îndemnul reciproc la răbdare în ascultarea de Allah, în ferirea de neascultarea față de El și în îndurarea hotărârilor Sale dureroase. Prin primele două lucruri, robul se desăvârșește pe sine, iar prin ultimele două îi desăvârșește pe ceilalți. Prin împlinirea celor patru lucruri, robul este ferit de pierdere și dobândește câștigul cel mare.

Sura al Humazah

VERSETELE 1 LA 9

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 9

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾ ٱلَّذِى جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُۥ ﴿٢﴾ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ
أَخْلَدَهُۥ ﴿٣﴾ كَلَّا لَيُنۢبَذَنَّ فِى ٱلْحُطَمَةِ ﴿٤﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا
ٱلْحُطَمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ ٱللَّهِ ٱلْمُوقَدَةُ ﴿٦﴾ ٱلَّتِى تَطَّلِعُ عَلَى ٱلْأَفْـِٔدَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا
عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِى عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍۭ ﴿٩﴾

1. Vai fiecărui batjocoritor și defăimător, 2. Care adună avere și o numără, 3. Socotind că averea lui îl va face nemuritor! 4. Nicidecum! El va fi aruncat în cea care sfărâmă. 5. Și ce te va face să știi ce este cea care sfărâmă? 6. Focul aprins al lui Allah, 7. Care pătrunde până la inimi. 8. El va fi închis asupra lor, 9. Cu stâlpi prelungi.

„Vai", adică o amenințare, o nenorocire și o pedeapsă aspră, „fiecărui batjocoritor și defăimător", celui care îi batjocorește pe oameni prin faptele sale și îi defăimează prin vorbele sale. Batjocoritorul este cel care le găsește cusur oamenilor și îi atacă prin gesturi și fapte, iar defăimătorul este cel care le găsește cusur prin vorbele sale.

Printre însușirile acestui batjocoritor și defăimător se numără faptul că nu are altă preocupare decât să adune avere, să o numere și să se bucure de ea. El nu dorește să o cheltuiască pe căile binelui, pentru păstrarea legăturilor de rudenie și pentru altele asemenea.

Din neștiință, „socotește că averea lui îl va face nemuritor" în această lume. De aceea, toată truda și strădania lui urmăresc înmulțirea averii, prin care crede că își prelungește viața. Nu știe că zgârcenia scurtează viețile și pustiește casele, iar binefacerea sporește viața.

„Nicidecum! El va fi aruncat”, adică azvârlit, „în cea care sfărâmă. Și ce te va face să știi ce este cea care sfărâmă?”. Aceste cuvinte îi arată măreția înfricoșătoare și înspăimântă prin starea ei. Apoi a explicat-o spunând: „Focul aprins al lui Allah”, al cărui combustibil sunt oamenii și pietrele, „care”, prin asprimea lui, „pătrunde până la inimi”, adică străbate trupurile până la inimi.

Pe lângă această căldură cumplită, ei sunt închiși în el și și-au pierdut nădejdea că vor ieși. De aceea a spus: „El va fi închis asupra lor”, adică încuiat, „cu stâlpi” așezați în spatele ușilor, „prelungi”, pentru ca ei să nu iasă din el: „Ori de câte ori vor voi să iasă din el, vor fi întorși în el” [As-Sajdah 32:20]. Căutăm adăpost la Allah de aceasta și Îi cerem iertare și ocrotire.

Sura al Fil

VERSETELE 1 LA 5

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَـٰبِ ٱلْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِى تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾

1. Oare nu ai văzut ce a făcut Domnul tău cu oamenii elefantului? 2. Oare nu a făcut zadarnică uneltirea lor? 3. Și a trimis asupra lor păsări în stoluri, 4. Care aruncau asupra lor pietre din lut întărit, 5. Și i-a făcut asemenea paielor mâncate.

Oare nu ai văzut, dintre dovezile puterii lui Allah, ale măreției Sale, ale milei Sale față de robii Săi, ale unicității Sale și ale adevărului Trimisului Său Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, ceea ce Allah a făcut cu oamenii elefantului? Ei au uneltit împotriva Casei Sale Sfinte și au vrut să o dărâme. S-au pregătit pentru aceasta, au adus elefanți ca să o distrugă și au strâns o oștire din Abisinia și Yemen căreia arabii nu-i puteau ține piept. Când s-au apropiat de Mecca, iar arabii nu aveau puterea de a se apăra, locuitorii din Mecca au ieșit din cetate de frica lor. Atunci Allah a trimis asupra lor păsări în stoluri, adică în grupuri răspândite, care purtau pietre încinse din lut întărit. Ele au aruncat cu acestea asupra lor și i-au urmărit deopotrivă pe cei aflați departe și pe cei aflați aproape, până când au pierit și s-au stins, ajungând asemenea paielor mâncate. Allah i-a apărat de răul lor și a întors uneltirea lor asupra lor înșiși. Povestea lor este bine cunoscută și vestită. Aceasta s-a petrecut în anul în care s-a născut Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, și a ajuns să fie una dintre prevestirile chemării sale și dintre dovezile misiunii sale. Lui Allah I se cuvin lauda și mulțumirea!

Sura Quraysh

VERSETELE 1 LA 4

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 4

لِإِيلَـٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِۦلَـٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُواْ رَبَّ هَـٰذَا ٱلْبَيْتِ ﴿٣﴾ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ﴿٤﴾

1. Pentru obișnuința celor din Quraysh, 2. Obișnuința lor de a călători iarna și vara, 3. Să-L adore pe Stăpânul acestei Case, 4. Care i-a hrănit, ferindu-i de foame, și le-a dat siguranță, ferindu-i de teamă.

Mulți dintre exegeți au spus că această construcție prepozițională este legată de sura dinaintea ei. Înțelesul este: am făcut ceea ce am făcut cu oamenii elefantului pentru Quraysh, pentru siguranța lor, pentru buna rânduială a treburilor lor și pentru desfășurarea statornică a călătoriilor lor, iarna spre Yemen și vara spre Sham, pentru negoț și câștig.

Allah i-a nimicit pe cei care au voit să le facă rău și a făcut să crească în inimile arabilor respectul față de Sanctuar și față de locuitorii lui. Astfel, arabii i-au respectat și nu s-au atins de ei în nicio călătorie pe care au vrut să o facă. De aceea, El le-a poruncit să fie recunoscători, spunând: „Să-L adore pe Stăpânul acestei Case", adică să-L socotească Unic și să-I închine numai Lui adorarea; „Care i-a hrănit, ferindu-i de foame, și le-a dat siguranță, ferindu-i de teamă". Belșugul mijloacelor de trai și siguranța față de teamă se numără printre cele mai mari binefaceri lumești care cer recunoștință față de Allah Preaînaltul. Ție, o, Allah, Ți se cuvin lauda și mulțumirea pentru binefacerile Tale vădite și ascunse! Allah a legat în mod aparte stăpânirea Sa de această Casă, datorită vredniciei și cinstei ei; altminteri, El este Stăpânul tuturor lucrurilor.

Sura al Maun

VERSETELE 1 LA 7

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 7

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ
عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ
سَاهُونَ ﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ﴿٧﴾

1. L-ai văzut pe cel care tăgăduiește Răsplata? 2. Acela este cel care îl respinge cu asprime pe orfan 3. Și nu îndeamnă la hrănirea sărmanului. 4. Vai celor care se roagă, 5. Dar sunt nepăsători față de rugăciunea lor, 6. Care vor să fie văzuți de oameni 7. Și refuză până și micile ajutoare!

Allah Preaînaltul spune, mustrându-l pe cel care părăsește drepturile Sale și drepturile robilor Săi: „L-ai văzut pe cel care tăgăduiește Răsplata?”, adică învierea și răsplătirea, necrezând astfel în ceea ce au adus trimișii.

„Acela este cel care îl respinge cu asprime pe orfan”, adică îl împinge cu violență și duritate și nu are milă de el, din pricina împietririi inimii sale și fiindcă nu nădăjduiește la o răsplată și nu se teme de o pedeapsă.

„Și nu îndeamnă” pe altul „la hrănirea sărmanului”. Cu atât mai mult, el însuși nu-l hrănește pe sărman.

„Vai celor care se roagă”, adică celor care se angajează să împlinească rugăciunea, dar sunt „nepăsători față de rugăciunea lor”: o neglijează, îi lasă timpul să treacă și îi încalcă stâlpii. Aceasta se întâmplă fiindcă nu acordă însemnătate poruncii lui Allah, neglijând rugăciunea, care este cel mai însemnat act de ascultare. Nepăsarea față de rugăciune este cea pentru care omul merită mustrare și învinuire. Cât despre uitarea din timpul rugăciunii, aceasta i se

poate întâmpla oricui, chiar și Profetului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui.[106]

De aceea, Allah i-a descris pe aceștia prin dorința de a fi văzuți de oameni, prin împietrire și prin lipsa milei, spunând: „Care vor să fie văzuți de oameni", adică săvârșesc faptele pentru a fi văzuți de oameni. „Și refuză până și micile ajutoare!", adică refuză să dea lucruri a căror oferire ca împrumut sau dar nu le aduce pagubă, precum un vas, o găleată, un topor sau altele asemenea, pe care oamenii obișnuiesc să le ofere și să le pună la dispoziție. Din pricina marii lor lăcomii, acești oameni refuză micile ajutoare. Cum vor proceda atunci cu lucrurile mai mari decât acestea?!

Această sură îndeamnă la hrănirea orfanului și a sărmanilor și la încurajarea celorlalți să facă aceasta; la grijă față de rugăciune și la păstrarea ei; la sinceritate în rugăciune și în toate celelalte fapte; la săvârșirea binelui și la oferirea unor lucruri ușoare, precum împrumutarea unui vas, a unei găleți, a unei cărți și a altora asemenea, fiindcă Allah l-a mustrat pe cel care nu face aceasta. Allah Preaslăvitul știe mai bine.[107]

[106] Nota ediției arabe: în relatarea lui Ibn Masud, Profetul, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, spune că este om și uită asemenea celorlalți oameni, cerându-le să-i amintească atunci când uită. Relatarea se găsește la al-Bukhari (nr. 401) și Muslim (nr. 572).

[107] Nota ediției arabe: manuscrisul B are „cinstirea orfanului", în loc de „hrănirea orfanului", formularea textului de bază. Ediția engleză urmează varianta manuscrisului B.

Sura al Kawthar

VERSETELE 1 LA 3

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 3

إِنَّآ أَعْطَيْنَـٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

1. Cu adevărat, Noi ți-am dăruit al-Kawthar. 2. Așadar, roagă-te Domnului tău și adu jertfă! 3. Cu adevărat, cel care te urăște este cel lipsit de orice bine.

Allah Preaînaltul îi spune Profetului Său Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, amintindu-i binefacerea Sa asupra lui: „Cu adevărat, Noi ți-am dăruit al-Kawthar", adică binele cel mult și harul îmbelșugat. Printre acestea se numără ceea ce Allah îi va da Profetului Său în Ziua Învierii din râul numit al-Kawthar și din Bazinul[108] a cărui lungime este cât o lună de mers, iar lățimea lui cât o lună de mers. Apa lui este mai albă decât laptele și mai dulce decât mierea. Vasele lui sunt cât stelele cerului, prin număr și strălucire. Cel care va bea din el o singură înghițitură nu va mai înseta niciodată.[109]

După ce a amintit binefacerea Sa asupra lui, i-a poruncit să fie recunoscător pentru ea, spunând: „Așadar, roagă-te Domnului tău și adu jertfă!". A amintit în mod aparte aceste două acte de adorare fiindcă ele sunt cele mai alese dintre actele de adorare și cele mai mărețe fapte de apropiere de Allah. Rugăciunea cuprinde smerenia inimii și a mădularelor înaintea lui Allah și trecerea prin feluritele forme de robie față de El. Prin aducerea jertfei, robul se apropie de

[108] Nota ediției arabe: relatarea despre al-Kawthar este consemnată de Muslim (nr. 400), de la Anas. În manuscrisul B, și Bazinul este numit aici al-Kawthar.

[109] Nota ediției arabe: a se vedea și Sahih Muslim (nr. 2300), relatarea lui Abu Dharr despre Bazin.

Allah oferind cele mai bune animale de jertfă pe care le are și dând din averea pe care sufletele au fost făcute să o iubească și să o păstreze cu zgârcenie.[110]

„Cu adevărat, cel care te urăște", adică te dușmănește, te defăimează și te disprețuiește, „este cel lipsit de orice bine", cel lipsit de fapte și de pomenire. Cât despre Muhammad, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, el este cu adevărat cel desăvârșit, care are desăvârșirea posibilă pentru o făptură: o pomenire înălțată, mulți sprijinitori și mulți următori. Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!

[110] Nota ediției arabe: manuscrisul B spune că acestea sunt „printre cele mai alese acte de adorare", în loc de „cele mai alese". Ediția engleză urmează această variantă.

Sura al Kafirun

VERSETELE 1 LA 6

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 6

قُلْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلْكَـٰفِرُونَ ﴿١﴾ لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَآ أَنتُمْ عَـٰبِدُونَ مَآ
أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ﴿٤﴾ وَلَآ أَنتُمْ عَـٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ﴿٥﴾
لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِىَ دِينِ ﴿٦﴾

1. Spune: „O, voi, necredincioșilor! 2. Eu nu ador ceea ce adorați voi, 3. Și nici voi nu adorați ceea ce ador eu. 4. Și nici eu nu voi adora ceea ce ați adorat voi, 5. Și nici voi nu adorați ceea ce ador eu. 6. Voi aveți religia voastră, iar eu am religia mea!"

Spune-le necredincioșilor în mod deschis și limpede: „Eu nu ador ceea ce adorați voi", adică dezleagă-te de ceea ce ei adorau în afara lui Allah, în mod vădit și ascuns. „Și nici voi nu adorați ceea ce ador eu", fiindcă nu-I închinați numai Lui adorarea voastră. Adorarea voastră închinată Lui, atunci când este amestecată cu asocierea de părtași, nu se numește adorare. A repetat aceasta pentru ca prima afirmație să arate că fapta nu are loc, iar a doua să arate că nesăvârșirea ei este o însușire statornică. De aceea a deosebit cele două grupuri și a făcut o despărțire între cele două tabere, spunând: „Voi aveți religia voastră, iar eu am religia mea!". Este asemenea cuvintelor Sale: „Spune: Fiecare lucrează după felul său" [Al-Isra 17:84] și: „Voi sunteți dezlegați de ceea ce fac eu, iar eu sunt dezlegat de ceea ce faceți voi" [Yunus 10:41].

Sura an Nasr

VERSETELE 1 LA 3

Revelată la Medina[111]

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 3

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ
أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَٱسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًۢا ﴿٣﴾

1. Când va veni ajutorul lui Allah și cucerirea 2. Și îi vei vedea pe oameni intrând în religia lui Allah în cete, 3. Atunci preamărește-L pe Domnul tău cu laudă și cere-I iertare! Cu adevărat, El primește mereu căința.

Această sură nobilă cuprinde o veste bună, o poruncă adresată Trimisului Său atunci când aceasta se va împlini, o aluzie și o atenționare asupra celor care decurg din aceasta.

Vestea bună este ajutorul lui Allah pentru Trimisul Său, cucerirea cetății Mecca și intrarea oamenilor „în religia lui Allah în cete", astfel încât mulți vor deveni dintre adepții și sprijinitorii săi, după ce se număraseră printre dușmanii săi. Această veste bună s-a împlinit.

Cât despre porunca de după venirea ajutorului și a cuceririi, Allah i-a poruncit Trimisului Său să-I fie recunoscător pentru aceasta, să-L preamărească cu laudă și să-I ceară iertare.

Cât despre aluzie, aici se află două indicații. Prima este că ajutorul pentru religie va dăinui și va spori atunci când Trimisul Îl va preamări pe Allah cu laudă și Îi va cere iertare, fiindcă aceasta este o formă de recunoștință, iar Allah spune: „Dacă sunteți recunoscători, vă voi da și mai mult" [Ibrahim 14:7]. Aceasta s-a întâmplat în vremea califilor bine călăuziți și, după ei, în această comunitate: ajutorul lui Allah a continuat până când Islamul a ajuns acolo unde

[111] Nota ediției arabe: manuscrisul A prezintă această sură ca fiind revelată la Mecca, în timp ce textul de bază o prezintă ca fiind revelată la Medina.

nicio altă religie nu ajunsese, iar în el au intrat oameni care nu intraseră în altă religie. Aceasta a durat până când comunitatea a ajuns la neascultarea de Allah la care a ajuns; atunci El i-a încercat prin dezbinarea cuvântului lor și împrăștierea treburilor lor, și s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat. Cu toate acestea, această comunitate și această religie au parte de o milă și de o bunătate a lui Allah care nu pot fi închipuite și nu trec prin minte.

A doua indicație este că sorocul Trimisului lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, se apropiase. Explicația este că viața lui a fost o viață aleasă, pe care Allah a jurat, iar lucrurile alese se încheie cu cererea iertării, precum rugăciunea, Hajjul și altele. Porunca lui Allah către Trimisul Său de a-L lăuda și de a-I cere iertare în această stare indică faptul că viața sa ajunsese la sfârșit, pentru ca el să se pregătească de întâlnirea cu Domnul său și să-și încheie viața prin cele mai alese fapte pe care le putea săvârși. Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui! El punea Coranul în practică și rostea aceste cuvinte în rugăciunea sa, spunând adesea în înclinare și în prosternare: „Slavă Ție, o, Allah, Domnul nostru, și Ție Ți se cuvine laudă! O, Allah, iartă-mă!”[112].

[112] Nota ediției arabe: relatarea Aishei este consemnată de al-Bukhari (nr. 4967 și 4968) și Muslim (nr. 484).

Sura al Masad

VERSETELE 1 LA 5

Numită și Tabbat. Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

تَبَّتْ يَدَآ أَبِى لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُۥ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾
سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَٱمْرَأَتُهُۥ حَمَّالَةَ ٱلْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِى جِيدِهَا
حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

1. Să piară mâinile lui Abu Lahab și să piară el! 2. Averea lui și ceea ce a câștigat nu-i vor fi de niciun folos. 3. El va arde într-un Foc cu flăcări, 4. La fel și soția lui, purtătoarea de lemne, 5. Care va avea la gât o funie din fibre răsucite.

Abu Lahab era unchiul Profetului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. Dușmănia și vătămarea lui față de acesta erau puternice: nu avea nici religie care să-l oprească, nici grijă pentru legătura de rudenie. Allah să-l urâțească! Allah l-a mustrat cu această mare mustrare, care rămâne o rușine asupra lui până în Ziua Învierii, spunând:

„Să piară mâinile lui Abu Lahab”, adică mâinile lui au pierdut și el a fost nenorocit, „și să piară el!”, astfel încât nu a câștigat.

„Averea lui”, pe care o avea și care l-a făcut să întreacă măsura, „și ceea ce a câștigat nu-i vor fi de niciun folos”: ele nu au îndepărtat de la el nimic din pedeapsa lui Allah atunci când aceasta s-a abătut asupra lui.

„El va arde într-un Foc cu flăcări”, adică Focul îl va înconjura din toate părțile. „La fel și soția lui, purtătoarea de lemne”; și ea îl vătăma mult pe Trimisul lui Allah, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. Ea și soțul ei se ajutau reciproc la păcat și dușmănie; răspândea răul și se străduia cât putea de mult să-l vatăme pe Trimis, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui. Își aduna poverile păcatelor în spate, asemenea celui care adună lemne și pentru

care a fost pregătită la gât o funie „din fibre răsucite”, adică din fibre de palmier. Sau înțelesul este că ea va căra în Foc lemne pentru soțul ei, purtând la gât o funie din fibre răsucite.

În orice caz, în această sură se află un semn strălucit dintre semnele lui Allah. Allah a revelat această sură pe când Abu Lahab și soția lui nu pieriseră încă și a vestit că ei vor fi negreșit pedepsiți în Foc. Aceasta implică faptul că ei nu aveau să îmbrățișeze Islamul. Lucrurile s-au petrecut întocmai așa cum a vestit Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute.

Sura al Ikhlas

VERSETELE 1 LA 4

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 4

قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ﴿٤﴾

1. Spune: „El este Allah, Unicul. 2. Allah, Cel de care toate au nevoie. 3. El nu a născut și nu a fost născut 4. Și nimeni nu-I este egal”.

„Spune”, cu hotărâre, crezând în ceea ce spui și cunoscând înțelesul: „El este Allah, Unicul”, adică unicitatea Îi aparține numai Lui. El este Unicul, Singurul care are desăvârșirea, Cel căruia Îi aparțin Numele cele mai frumoase, atributele desăvârșite și preaînalte și faptele sfinte, Cel care nu are nici egal, nici asemenea.

„Allah, Cel de care toate au nevoie”, adică Cel către care se îndreaptă toate nevoile. Locuitorii lumii de sus și ai celei de jos au cea mai mare nevoie de El, Îi cer împlinirea nevoilor lor și se îndreaptă spre El pentru treburile lor însemnate, fiindcă El este desăvârșit în însușirile Sale: Cel Atotștiutor, a Cărui cunoaștere este desăvârșită; Cel Blând, a Cărui blândețe este desăvârșită; Îndurător, a Cărui îndurare este desăvârșită și cuprinde orice lucru. La fel sunt toate celelalte însușiri ale Sale.

Din desăvârșirea Sa face parte faptul că „El nu a născut și nu a fost născut”, datorită desăvârșitei Sale lipse de nevoie.

„Și nimeni nu-I este egal”: nici în Numele Sale, nici în atributele Sale, nici în faptele Sale. Binecuvântat și Preaînalt este El!

Așadar, această sură cuprinde unicitatea lui Allah în Numele și atributele Sale.

Sura al Falaq

VERSETELE 1 LA 5

Revelată la Mecca

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 5

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّـٰثَـٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

1. Spune: „Caut adăpost la Stăpânul zorilor, 2. De răul a ceea ce El a creat, 3. De răul întunericului atunci când se lasă, 4. De răul celor care suflă în noduri 5. Și de răul invidiosului atunci când invidiază”.

„Spune”, căutând ocrotire: „Caut adăpost”, adică mă refugiez, mă pun la adăpost și mă țin sub ocrotirea „Stăpânului zorilor”, Cel care face să crape bobul și sâmburele și Cel care face să se ivească dimineața.

„De răul a ceea ce El a creat”. Aceasta cuprinde tot ceea ce Allah a creat dintre oameni, djinni și animale. Se caută ocrotire la Creatorul acestora împotriva răului care se află în ele.

Apoi, după exprimarea generală, a amintit lucruri aparte, spunând: „De răul întunericului atunci când se lasă”, adică de răul care se află în noapte atunci când îi învăluie pe oameni și în ea se răspândesc multe dintre duhurile rele și animalele vătămătoare.

„De răul celor care suflă în noduri”, adică de răul vrăjitoarelor care se ajută în vrăjile lor suflând în nodurile pe care le fac pentru vrăjitorie.

„Și de răul invidiosului atunci când invidiază”. Invidiosul este cel căruia îi place ca binefacerea să dispară de la cel invidiat, astfel încât se străduieşte să o înlăture prin mijloacele pe care le are la îndemână. De aceea, este nevoie să se caute ocrotire la Allah împotriva răului său și pentru zădărnicirea uneltirii lui. În această categorie intră și cel care vatămă prin deochi, fiindcă deochiul nu vine decât de la un invidios cu fire rea și suflet necurat.

Așadar, această sură cuprinde căutarea ocrotirii împotriva tuturor felurilor de rău, în general și în mod aparte. Ea arată că vrăjitoria este reală, că trebuie să ne temem de vătămarea ei și să căutăm ocrotire la Allah împotriva ei și a celor care o practică.

Sura an Nas

VERSETELE 1 LA 6

Revelată la Medina

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Versetele 1 la 6

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَـٰهِ ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ
ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ ٱلْجِنَّةِ
وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾

1. Spune: „Caut adăpost la Stăpânul oamenilor, 2. Împăratul oamenilor, 3. Dumnezeul oamenilor, 4. De răul șoptitorului care se retrage, 5. Care șoptește în piepturile oamenilor, 6. Dintre djinni și oameni”.

Această sură cuprinde căutarea ocrotirii la Stăpânul oamenilor, Împăratul lor și Dumnezeul lor împotriva Satanei, care este rădăcina tuturor relelor și izvorul lor. Din ispita și răul său face parte faptul că șoptește în piepturile oamenilor, le înfrumusețează răul, îl înfățișează într-o formă bună și le stârnește dorința de a-l săvârși. Îi descurajează de la bine și li-l înfățișează într-o formă diferită de cea adevărată. El se află mereu în această stare: șoptește, apoi se retrage, adică încetează să șoptească atunci când robul Îl pomenește pe Domnul său și Îi cere ajutorul pentru a-l îndepărta.

Așadar, robul trebuie să ceară ajutor și ocrotire și să se adăpostească la Stăpânul tuturor oamenilor. Toate făpturile se află sub stăpânirea și împărăția Sa, iar El ține fiecare viețuitoare de șuvița frunții. Trebuie să se adăpostească și la Dumnezeul pentru a Cărui adorare au fost create. Această adorare nu li se împlinește decât prin îndepărtarea răului dușmanului lor, care vrea să-i desprindă de ea, să se așeze între ei și aceasta și să-i facă din ceata sa, pentru a ajunge printre locuitorii Focului aprins. După cum șoptitorul poate fi dintre djinni, tot astfel poate fi dintre oameni. De aceea a spus: „Dintre djinni și oameni”.

Laudă lui Allah, Stăpânul lumilor, la început și la sfârșit, în cele vădite și în cele ascunse! Îl rugăm pe El, Preaînaltul, să-Și desăvârșească binefacerea asupra noastră și să ne ierte păcatele care s-au așezat între noi și multe dintre binecuvântările Sale, greșelile și poftele care au îndepărtat inimile noastre de la cugetarea asupra versetelor Sale. Nădăjduim și sperăm ca El să nu ne lipsească de binele care se află la El din pricina răului care se află la noi. Căci nimeni nu-și pierde nădejdea în îndurarea lui Allah, afară de oamenii necredincioși, și nimeni nu deznădăjduiește de mila Lui, afară de cei rătăciți. Binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra Trimisului Său Muhammad, asupra familiei sale și asupra tuturor companionilor săi: binecuvântare și pace neîntrerupte și veșnice, în toate timpurile! Laudă lui Allah, prin a Cărui binefacere se împlinesc faptele bune!

Domnul nostru, primește de la noi și iartă-ne! Cu adevărat, Tu ești Atoateiertător, Îndurător.

Repertoarul pasajelor comentate

Referința indică sura și versetul. Numărul din dreapta indică pagina la care începe pasajul.

Juzul 28 Sura al Mujadilah

58:1–4....1
58:5....5
58:6–7....5
58:8–9....7
58:10....8
58:11....9
58:12–13....10
58:14–19....11
58:20–21....13
58:22....14

Juzul 28 Sura al Hashr

59:1–17....16
59:1–7 comentariu....19
59:8–10 comentariu....25
59:11–17 comentariu....27
59:18–21....30
59:22–24....32

Juzul 28 Sura al Mumtahanah

60:1–9....34
60:10–11....41
60:12....43
60:13....44

Juzul 28 Sura as Saff

61:1–3....45
61:4....46
61:5....46
61:6–9....47
61:10–14....50

Juzul 28 Sura al Jumuah

62:1....54
62:2–4....54
62:5–8....56
62:9–11....58

Juzul 28 Sura al Munafiqun

63:1–6....61
63:7–8....64
63:9–11....65

Juzul 28 Sura at Taghabun

64:1–4....67
64:5–6....68
64:7....69
64:8....70
64:9–10....71
64:11–13....72
64:14–15....74
64:16–18....75

Juzul 28 Sura at Talaq

65:1–3....77
65:4–5....81
65:6–7....82
65:8–12....84

Juzul 28 Sura at Tahrim

66:1–5....87
66:6....90
66:7....91
66:8....92
66:9....92
66:10–12....93

Juzul 29 Sura al Mulk

67:1–4.....96
67:5–11.....98
67:12.....100
67:13–14.....100
67:15.....101
67:16–18.....102
67:19.....103
67:20–21.....103
67:22.....104
67:23–26.....104
67:27–30.....105

Juzul 29 Sura al Qalam

68:1–7.....108
68:8–16.....110
68:17–33.....112
68:34–41.....115
68:42–43.....116
68:44–52.....117

Juzul 29 Sura al Haqqah

69:1–8.....120
69:9–12.....121
69:13–18.....123
69:19–24.....124
69:25–37.....125
69:38–52.....127

Juzul 29 Sura al Maarij

70:1–7.....130
70:8–18.....132
70:19–35.....134
70:36–39.....137
70:40–44.....138

Juzul 29 Sura Nuh

71:1–28.....140
71:1–4 comentariu.....142
71:5–9 comentariu.....143
71:10–16 comentariu.....144
71:17–20 comentariu.....144
71:21–24 comentariu.....145
71:25–28 comentariu.....145

Juzul 29 Sura al Jinn

72:1–2.....147
72:3–5.....148
72:6–7.....149
72:8–10.....149
72:11–14.....150
72:15–17.....151
72:18–28.....152

Juzul 29 Sura al Muzzammil

73:1–11.....156
73:12–14.....159
73:15–19.....159
73:20.....160

Juzul 29 Sura al Muddaththir

74:1–7.....164
74:8–10.....166
74:11–31.....166
74:32–56.....170

Juzul 29 Sura al Qiyamah

75:1–6.....174
75:7–15.....175
75:16–19.....176
75:20–25.....177
75:26–40.....179

Juzul 29 Sura al Insan

76:1–3.....181
76:4–31.....182
76:4 comentariu.....184
76:5–7 comentariu.....184
76:8–10 comentariu.....185
76:11–14 comentariu.....185
76:15–16 comentariu.....186
76:17–20 comentariu.....186
76:21–22 comentariu.....187
76:23–26 comentariu.....188

76:27–31 comentariu.....188

Juzul 29 Sura al Mursalat

77:1–15.....190
77:16–19.....192
77:20–24.....192
77:25–28.....193
77:29–34.....193
77:35–40.....194
77:41–45.....195
77:46–50.....196

Juzul 30 Sura an Naba

78:1–5.....197
78:6–16.....198
78:17–30.....199
78:31–36.....201
78:37–40.....202

Juzul 30 Sura an Naziat

79:1–14.....204
79:1–5 comentariu.....205
79:6–9 comentariu.....205
79:10–14 comentariu.....205
79:15–26.....206
79:27–33.....207
79:34–41.....208
79:42–46.....209

Juzul 30 Sura Abasa

80:1–10.....211
80:11–16.....212
80:17–23.....213
80:24–32.....214
80:33–42.....215

Juzul 30 Sura at Takwir

81:1–14.....216
81:15–29.....218

Juzul 30 Sura al Infitar

82:1–5.....222
82:6–12.....223
82:13–19.....224

Juzul 30 Sura al Mutaffifin

83:1–6.....225
83:4–6 comentariu.....226
83:7–17.....226
83:18–28.....228
83:29–36.....230

Juzul 30 Sura al Inshiqaq

84:1–15.....232
84:16–25.....234

Juzul 30 Sura al Buruj

85:1–22.....236

Juzul 30 Sura at Tariq

86:1–17.....241

Juzul 30 Sura al Ala

87:1–19.....244

Juzul 30 Sura al Ghashiyah

88:1–16.....247
88:17–26.....249

Juzul 30 Sura al Fajr

89:1–5.....251
89:6–14.....252
89:15–20.....253
89:21–30.....255

Juzul 30 Sura al Balad
90:1–20.....257

Juzul 30 Sura ash Shams
91:1–15.....260

Juzul 30 Sura al Layl
92:1–21.....263

Juzul 30 Sura ad Duha
93:1–11.....267

Juzul 30 Sura ash Sharh
94:1–8.....270

Juzul 30 Sura at Tin
95:1–8.....272

Juzul 30 Sura al Alaq
96:1–19.....274

Juzul 30 Sura al Qadr
97:1–5.....277

Juzul 30 Sura al Bayyinah
98:1–8.....279

Juzul 30 Sura az Zalzalah
99:1–8.....282

Juzul 30 Sura al Adiyat
100:1–11.....284

Juzul 30 Sura al Qariah
101:1–11.....286

Juzul 30 Sura at Takathur
102:1–8.....288

Juzul 30 Sura al Asr
103:1–3.....290

Juzul 30 Sura al Humazah
104:1–9.....292

Juzul 30 Sura al Fil
105:1–5.....294

Juzul 30 Sura Quraysh
106:1–4.....295

Juzul 30 Sura al Maun
107:1–7.....296

Juzul 30 Sura al Kawthar
108:1–3.....298

Juzul 30 Sura al Kafirun
109:1–6.....300

Juzul 30 Sura an Nasr
110:1–3.....301

Juzul 30 Sura al Masad
111:1–5.....303

Juzul 30 Sura al Ikhlas
112:1–4.....305

Juzul 30 Sura al Falaq
113:1–5.....306

Juzul 30 Sura an Nas
114:1–6.....308